POLSKO-JAPOŃSKA
WYŻSZA SZKOŁA
TECHNIK KOMPUTEROWYCH

Ewa Krassowska-Mackiewicz

Język japoński dla początkujących

Wydanie drugie zmienione i rozszerzone

WYDAWNICTWO PJWSTK

Ewa Krassowska-Mackiewicz - filolog, japonistka. Od 1997 roku związana z PJWSTK. Zajmuje się metodologią nauczania języka japońskiego, e-learningiem, kaligrafią i rozmaitymi aspektami kultury japońskiej. Doświadczony dydaktyk, autorka poczytnych książek do nauki języka japońskiego.

Podręcznik języka japońskiego dla początkujących jest napisany w przystępnej formie tak, aby każdy zainteresowany nauką tego języka mógł samodzielnie poznawać kolejne zagadnienia gramatyczne, próbować swoich sił w zaproponowanych ćwiczeniach oraz sprawdzić wyniki swoich prób w załączonych rozwiązaniach. Między wyjaśnieniami ściśle gramatycznymi autorka zamieściła wiele ciekawych uwag dotyczących współczesnych zwyczajów językowych Japończyków. Opanowanie materiału językowego z tego podręcznika pozwoli nabyć umiejetność wyrażania swoich myśli i uczuć po japońsku. Załączony słownik japońsko - polski (rozszerzony dwukrotnie w nowym wydaniu) pozwala na konstruowanie jeszcze bogatszych wypowiedzi. Wraz z kolejną częścią ("Język japoński dla średniozaawansowanych" oraz "Podstawowe znaki japonskie" Wydawnictwa PJWSTK) przygotowuje do egzaminu kompetencji z języka japońskiego Nihongo Noryoku Shiken na poziomie N5.

Podręcznik ten pokazuje, że japoński język mówiony wcale nie jest trudny, zwłaszcza dla Polaków!

POLSKO-JAPOŃSKA
WYŻSZA SZKOŁA
TECHNIK KOMPUTEROWYCH

Ewa Krassowska-Mackiewicz

Język japoński dla początkujących

Wydanie drugie zmienione i rozszerzone

WYDAWNICTWO PJWSTK

© Copyright by Ewa Krassowska-Mackiewicz
Warszawa 2013

© Copyright by Wydawnictwo PJWSTK
Warszawa 2013

Wszystkie nazwy produktów są zastrzeżonymi nazwami handlowymi lub znakami towarowymi odpowiednich firm.

Książki w całości lub w części nie wolno powielać ani przekazywać w żaden sposób, nawet za pomocą nośników mechanicznych i elektronicznych (np. zapis magnetyczny) bez uzyskania pisemnej zgody Wydawnictwa.

Edytor
prof. zw. dr hab. Leonard Bolc

Redaktor techniczny
Aneta Ługowska

Komputerowy skład tekstu
Piotr Wojciechowski

Projekt okładki
Rafał Masłyk

Wydawnictwo Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych
ul. Koszykowa 86, 02-008 Warszawa
tel. 22 58 44 526, fax 22 58 44 503

Oprawa miękka
ISBN 978-83-63103-03-3

Wersja elektroniczna
ISBN 978-83-63103-46-0

Rok wydania 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

Japońskie pozdrowienia i zwroty grzecznościowe 5

Lekcja 1. - Alfabet japoński – hiragana 8

Lekcja 2. - JESTEM STUDENTEM – orzeczenie imienne 18

Lekcja 3. - TO JEST KSIĄŻKA – zaimki kore, sore, are 22

Lekcja 4. - TO JEST MÓJ SAMOCHÓD – zaimki dzierżawcze 26

Lekcja 5. - Alfabet japoński – katakana 32

Lekcja 6. - TO JEST NOWY SAMOCHÓD – i - przymiotniki 38

Lekcja 7. - TA KSIĄŻKA JEST CIEKAWA – zaimki wskazujące 44

Lekcja 8. - ON JEST ZNANYM PIOSENKARZEM – na - przymiotniki 50

Lekcja 9. - BYĆ, CZY NIE BYĆ – 3 rodzaje czasownika „być” 54

Lekcja 10. - KSIĄŻKA JEST NA STOLE – okoliczniki miejsca 60

Lekcja 11. - NA STOLE JEST KSIĄŻKA! – zdania spotrzeżeniowe 64

Lekcja 12. - LICZYMY PO JAPOŃSKU – liczebniki 70

Lekcja 13. - KTÓRA TERAZ JEST GODZINA? – klasyfikatory czasu 76

Lekcja 14. - UCZYMY SIĘ CZASOWNIKÓW – podział czasowników 80

Lekcja 15. - CZYTAM KSIĄŻKĘ – zdania z dopełnieniem, partykuła -o 86

Lekcja 16. - CZY NIE POSZEDŁBYŚ W SOBOTĘ DO KINA? – czasowniki „kierunkowe”, okoliczniki czasu 90

Lekcja 17. - W ZESZŁYM MIESIĄCU KUPIŁEM KOMPUTER – czas przeszły czasowników 98

Lekcja 18. - TEN FILM JEST BARDZO CIEKAWY – przysłówki 104

Lekcja 19. - ZROBIŁO SIĘ CIEMNO – konstrukcje: -ni naru, -ni suru 108

Lekcja 20. - JEM W RESTAURACJI OBIAD PAŁECZKAMI – partykuła miejscownika i narzędnika 112

Lekcja 21. - TA KSIĄŻKA BYŁA DROGA – czas przeszły przymiotników 116

Lekcja 22. - ONA MA DŁUGIE WŁOSY – konstrukcja: A-wa B-ga C desu. 122

Lekcja 23. - LUBIĘ, NIE LUBIĘ – użycie partykuły -ga 126
Lekcja 24. - CHCĘ SIĘ UCZYĆ JĘZYKA JAPOŃSKIEGO – konstrukcja ~tai 130
Lekcja 25. - CHCĘ PSA! – konstrukcja ~ga hoshii desu 136
Lekcja 26. - UMIEM, POTRAFIĘ, MOGĘ – konstrukcja ~koto-ga dekimasu 140
Lekcja 27. - MOJE HOBBY – konstrukcja ~kyōmi-ga arimasu 144
Lekcja 28. - MIEĆ, A NIE BYĆ – konstrukcja -ga arimasu / imasu 150
Lekcja 29. - Partykuły i łączniki 154
Lekcja 30. - Pismo japońskie – kanji 168
Odpowiedzi 172
Indeks japońsko – polski 190
Tabele 220
Arkusz do pisania znaków 228

WSTĘP

Niniejszy podręcznik-samouczek powstał z myślą o studentach Polsko – Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych, którzy bardzo chcą się uczyć języka japońskiego, ale mają na to niewiele czasu. W ciągu tygodnia mogą w szkole poświęcić na ten język dwie godziny lekcyjne. Wszyscy chcieliby jednocześnie po trzech latach nauki móc porozumiewać się w języku japońskim, choćby na poziomie podstawowym. Podręcznik ten kładzie głównie nacisk na gramatykę języka japońskiego na poziomie podstawowym, obejmującym dwa semestry nauki w Szkole (następne części podręcznika obejmują materiał kolejnych semestrów nauki). Wymogiem staje się już na początku przyswojenie dwóch alfabetów (sylabariuszy) japońskich i metody transkrypcji łacińskiej wyrazów japońskich, są one niezbędne do fonetycznego oddania wyrazów japońskich. Chętni mogą uczyć się ideogramów japońskich we własnym zakresie np. przy pomocy słowników znakowych lub innych pozycji opisujących temat pisma japońskiego (m.in. „Podstawowe znaki japońskie" PJWSTK).

Podręcznik ten ma być źródłem uzupełniania i utrwalania wiedzy z gramatyki japońskiej zdobywanej podczas lektoratów. Zagadnienia gramatyczne są omówione w sposób przystępny dla czytelnika, bez trudnej terminologii gramatycznej czy językoznawczej. Po każdej omawianej lekcji czytelnik ma możliwość sprawdzenia nabytej wiedzy w prezentowanych dialogach lub ćwiczeniach, których rozwiązania można porównać z prawidłowymi odpowiedziami na końcu podręcznika.

W pierwszych dziesięciu lekcjach japońskie zdania przykładowe są pisane transkrypcją łacińską oraz w wersji japońskiej – hiraganą z zastosowaniem spacji pomiędzy wyrazami. W kolejnych dziesięciu lekcjach równolegle do wersji łacińskiej występuje zapis zdań hiraganą (już bez spacji pomiędzy wyrazami – czyli tak, jak zwyczajowo pisze się zdania japońskie) oraz dodatkowa wersja z użyciem znaków kanji. W ostatnich dziesięciu lekcjach zrezygnowano z zapisu fonetycznego hiraganą, zakładając że zaawansowany czytelnik może już wprawnie czytać zdania zapisane hiraganą i częściowo znakami kanji, których czytanie podaje dopisana nad ideogramami furigana – czyli pomniejszone znaki sylabariusza.

Autorka załączyła także słowniczek japońsko-polski, który może okazać się pomocny w początkowym okresie nauki języka. Zawarte i wytłumaczone są w nim wszystkie słowa japońskie, których użyto w przykładowych zdaniach pojawiających się w omawianych lekcjach.

Na końcu podręcznika umieszczono także kilka przydatnych tabel, które mogą pomóc czytelnikowi w łatwym i szybkim odszukaniu odpowiednich form czasowników japońskich czy liczebników i klasyfikatorów.

Podręcznik ten powstał dzięki pomocy Mitsuhiko Toho, Masato Kumagai oraz **Kikuno Mority**, która poświęciła wiele czasu i energii, aby sprawić, by wszystkie przykłady zdań japońskich były prawidłowe i naturalne – takie, jak słyszy się we współczesnym języku japońskim.

POZDROWIENIA I ZWROTY CODZIENNE

W nawiasie podano wymowę, wytłuszczone litery oznaczają akcent – silniej wymawiane głoski w wyrazie. Jeśli brak wytłuszczeń to należy dany wyraz lub zwrot czytać bez akcentu, przy równym natężeniu głosu i bez modulacji.

Powitania i pożegnania

ohayō gozaimasu –(*wym.: oha**joo** goza**j**mas*) „dzień dobry" używane rano (mniej więcej do godziny 10-tej)

konnichi-wa –(*wym.: konniciła*) „dzień dobry" używane w ciągu całego dnia

konban-wa –(*wym.: kombanła*) „dobry wieczór" – używane wieczorem

sayōnara –(*wym.: sa**joo**nara*) „do widzenia"

de-wa, mata –(*wym.: **de**ła **ma**ta*) „na razie, do jutra"

oyasuminasai –(*wym.: o**ja**suminasaj*) „dobranoc" (przed pójściem spać)

itte kimasu –(*wym.: itte ki**ma**s*) „no to na razie" (w sytuacji, gdy wychodzę z domu, pracy itd. , ale niedługo wrócę)

itte irasshai –(*wym.: itte raś**sia**j*) „to na razie" (w odpowiedzi na powyższe, kierowane do osoby, która wychodzi)

tadaima –(*wym.: ta**da**jma*) „już jestem z powrotem" (do członków rodziny, lub w pracy itp.)

okaerinasai –(*wym.: okaerina**sa**j*) „witaj" (w odpowiedzi na tadaima)

irasshai (mase) –(*wym.: iraśsiaj – ma**se***) „zapraszamy, witamy"

ojama-shimasu –(*wym.: o**dzia**ma-si**ma**s*) używane wtedy, gdy jako gość wchodzimy do czyjegoś domu lub pokoju (wolne tłumaczenie: „przepraszam, że przeszkadzam")

ojama-shimashita –(*wym.: o**dzia**ma si**ma**śta*) używane wtedy, gdy wychodzimy z czyjegoś domu lub pokoju (wolne tłumaczenie: „przepraszam, że przeszkadzałem")

odaiji-ni –(*wym.: o**da**jdzi-ni*) „uważaj na siebie" (używane do osoby chorej, której życzymy szybkiego dojścia do zdrowia)

ogenki-de –„trzymaj się", „bądź zdrów"

Podziękowania i przeprosiny

dōmo – (*wym.: **doo**mo*) „dziękuję" lub „przepraszam" w zależności od sytuacji

(dōmo) arigatō (gozaimasu) – (*wym.: **doo**mo ariga**too** goza**j**masu*) „dziękuję bardzo"

arigatō gozaimashita – (*wym.: arigat**oo** goz**a**jmaśta*) „dziękuję bardzo" (za coś, co się już stało, dokonało)

dōitashimashite – (*wym.: d**oo**itasimaśte*) „nie ma za co"

sumimasen – „przepraszam"

gomenkudasai – (*wym.: go**me**nkuda**sa**j*) „przepraszam" (gdy wchodzimy do czyjegoś domu)

shitsurei-shimasu – (*wym.: sitsu**rej**-si**ma**s*) „przepraszam" (gdy wchodzimy do czyjegoś domu, pokoju itp.)

shitsurei desu-ga... – (*wym.: sitsu**rej** dez**ga***) „przepraszam, ale ..." (gdy zwracamy czyjąś uwagę i kontynuujemy wypowiedź)

omatase-shimashita – (*wym.: o**ma**tase si**ma**śta*) „przepraszam, że kazałem na siebie długo czekać"

Poznawanie nowych osób

onamae-wa? – (*wym.: onamae**ła***) „Jak się Pan/Pani nazywa?"

...desu – (*wym.: ...des*) Jestem .... (podając swoje nazwisko lub imię można w ten sposób się przedstawić)

hajimemashite – (*wym.: hadzime**ma**śte*) zwrot używany w momencie poznania nowej osoby (wolne tłumaczenie: „widzimy się pierwszy raz")

yoroshiku onegai-shimasu – (*wym.: jo**ro**siku one**gaj** si**ma**s*) zwrot używany w momencie poznania nowej osoby (wolne tłumaczenie: „miło mi Pana/Panią poznać)

dōzo yoroshiku – (*wym. d**oo**dzo jo**ro**siku*) zwrot używany w momencie poznania kogoś (jak powyżej)

Rozmaite

dōzo – (*wym.: d**oo**zo*) „proszę" („proszę wejść" lub „proszę" gdy komuś coś wręczamy)

sō desu-ka? – (*wym.: s**oo** deska*) „Naprawdę?", „Aha" (forma potwierdzenia faktu, że słuchamy tego, co mówi rozmówca, przyjęcia jakiejś informacji do wiadomości itp.)

iie, chigaimasu – (*wym.: i**je**, cigaj**ma**s*) „Nie, tak nie jest" lub „Mylisz się, jest inaczej"

matte kudasai – (*wym.: **ma**tte kudasaj*) „Proszę poczekać"

itadakimasu – (*wym.: itadaki**ma**s*) zwrot używany przed rozpoczęciem posiłku

gochisōsamadeshita – (*wym.: gocis**oo**sama deśta*) „dziękuję" używane tylko po zakończeniu posiłku

hai – (*wym.: haj*) „tak"

sō desu – (*wym.: **soo** des*) „tak jest", „zgadza się"

wakarimashita – (*wym.: łakari**ma**śta*) „aha, rozumiem"

(o)genki desu-ka? – (*wym.: o**ge**nki deska*) Jak się Pan/Pani miewa?

moshi-moshi – (*wym.: **mo**si **mo**si*) „halo" (odbierając telefon – zwrot używany przez obie strony: nadawcę i odbiorcę)

omedetō gozaimasu – (*wym.: omede**too** go**za**jmas*) „gratulacje"

akemashite omedetō gozaimasu – (*wym.: ake**ma**śte omede**too** go**za**jmas*) pozdrowienia noworoczne mówione w pierwszych dniach rozpoczynającego się roku

LEKCJA 1
ALFABET

Zanim przystąpimy do wyjaśniania konstrukcji gramatycznych języka japońskiego, musimy najpierw poznać jego system fonetyczny. Do tego przyda nam się jeden z sylabariuszy japońskich zwany HIRAGANĄ, którego każdy znak odpowiada sylabie. Tych znaków jest 46 i najlepiej jest je zapamiętać w formie tabelki.

	A	I	U	E	O
A, I, U, E, O	あ	い	う	え	お
K. . .	か	き	く	け	こ
S. . .	さ	し	す	せ	そ
T. . .	た	ち	つ	て	と
N. . .	な	に	ぬ	ね	の
H. . .	は	ひ	ふ	へ	ほ
M. . .	ま	み	む	め	も
Y. . .	や		ゆ		よ
R. . .	ら	り	る	れ	ろ
W. . .	わ				を
-N-	ん				

Proszę porównać te drukowane znaki hiragany ze znakami pisanymi odręcznie przedstawionymi w kolejnej tabelce. Kolejność pisania kresek jest bardzo ważna w japońskiej sztuce pisania. Należy od samego początku nauki pisma zapamiętywać prawidłową kolejność pisania każdego znaku, ponieważ bardzo trudno jest potem eliminować ewentualne błędy, które stają się nawykiem. Jeszcze jedna uwaga: znaki japońskie pisze się zasadniczo od góry (zaczynając od górnych elementów) i w tendencji od lewej strony do prawej (tak, aby zakończyć pisanie w dolnym prawym rogu). Oczywiście nie wszystkie znaki są tak regularne, niektóre należy pisać inaczej. Tym bardziej ważne się staje zwracanie uwagi na kolejność i kierunek pisanych elementów. Podziałem na kolejne fazy pisania znaku (kolejność pisania kresek) i strzałkami (kierunek pisania kreski) posłużono się w tabelce znaków pisanych odręcznie.

A	あ	ー	ォ	あ	
I	い	ㇰ	ぃ		
U	う	゙	ぅ		
E	え	゙	ぇ		
O	お	ニ	ぉ	お゙	
Ka	か	ㇷ゚	ヵ	が	
Ki	き	ニ	二	き	ぎ
Ku	く	ㇰ			
Ke	け	ㇶ	に	け	
Ko	こ	ㇺ	こ		
Sa	さ	ニ	ホ	ざ	
Shi	し	ㇱ			
Su	す	ニ	ず		
Se	せ	ニ	ヰ	ぜ	
So	そ	ㇷ゚			

Ta					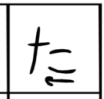
Chi			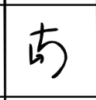		
Tsu	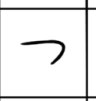	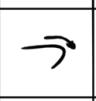			
Te	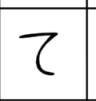	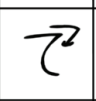			
To	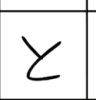		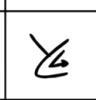		
Na	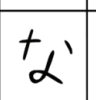	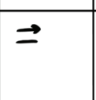	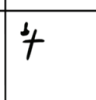	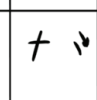	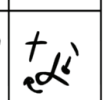
Ni	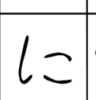	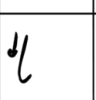	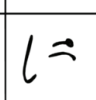	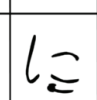	
Nu	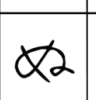	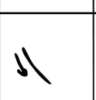	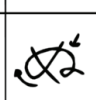		
Ne	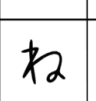	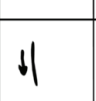	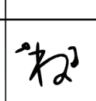		
No	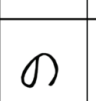				
Ha	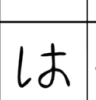	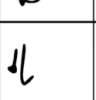	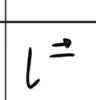	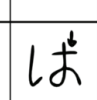	
Hi	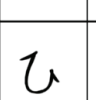	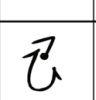			
Fu	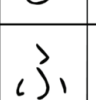	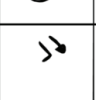	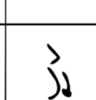	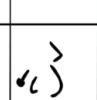	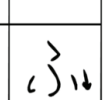
He	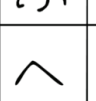				
Ho	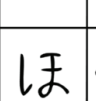	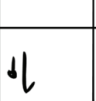	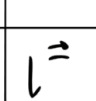	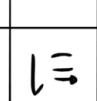	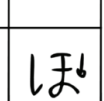

Ma					
Mi					
Mu					
Me					
Mo					
Ya					
Yu					
Yo					
Ra					
Ri					
Ru					
Re					
Ro					
Wa					
(w)o					
N					

W języku japońskim jest tylko 5 samogłosek: **a, i, u, e, o,** które stoją w hiraganie w tej właśnie afabetycznej kolejności. Samogłoski poza tym, że same są sylabami, służą także do tworzenia sylab ze spółgłoskami, ponieważ w japońskim systemie fonetycznym spółgłoski nie występują samodzielnie (z wyjątkiem jedynej spółgłoski nosowej **n**). Kolejność zapamiętania następnych sylab ze spółgłoskami jest także określona porządkiem alfabetycznym.

W pierwszym szeregu występuje spółgłoska **k** kolejno z każdą samogłoską, czyli: **ka, ki, ku, ke, ko.**

Następny szereg to s w kombinacji z samogłoskami: **sa, shi, su, se, so**. W tym miejscu proszę zwrócić uwagę na transkrypcję łacińską, jakiej będziemy używali. Japończycy stosują kilka metod łacińskiego transkrybowania swoich sylabariuszy. Najczęściej jednak stosowana na świecie (i w tym podręczniku także) jest transkrypcja spopularyzowana przez J. C. Hepburna (misjonarza pochodzenia amerykańskiego). Stąd wiele z form zapisu przypomina angielskie sylaby. W szeregu spółgłoski s kombinacja z samogłoską **i** zapisywana jest jako **shi** a nie **si**, jak woleliby pewnie Polacy. **Shi** wymawia się podobnie jak polską sylabę w wyrazie **<u>s</u>iła**.

Kolejną spółgłoską w kolejności jest t odpowiednio w sylabach: **ta, chi, tsu, te, to**. Wyjątkową sylabę **chi** należy wymawiać jak polskie **ci** w wyrazie **<u>c</u>isza**. Proszę zapamiętać, że spółgłoska **t** nie łączy się bezpośrednio z samogłoską **u**, dlatego w japońskim nie ma sylaby **tu**, a zamiast niej występuje **tsu**.

Następny szereg nie zaskakuje wyjątkami, spółgłoska n (poza jej tylnojęzykową postacią jak np. w polskim słowie „ba**<u>n</u>**k", która stoi w wyrazach japońskich samodzielnie) daje nam sylaby: **na, ni, nu, ne, no**.

Kolejna spółgłoska to **h** w sylabach: **ha, hi, fu, he, ho**. W japońskim nie ma sylaby **hu**, a przy czytaniu jego odpowiednika - **fu** należy pamiętać, żeby powietrze swobodnie przechodziło przez usta, a górne zęby raczej nie dotykały dolnej wargi, jak to się dzieje podczas wymowy polskiej głoski szczelinowej **f**.

Spółgłoska **m** tworzy łatwe sylaby: **ma, mi, mu, me, mo**.

Natomiast kolejny szereg zaczyna się od y (uwaga: y jest transkrypcją spółgłoski j) - wymawianej jak polskie **j** – dającej tylko trzy sylaby: **ya, yu, yo** (czytane odpowiednio jak w polskich wyrazach: **<u>j</u>ajko, <u>j</u>utro, <u>J</u>owisz**).

Japońska głoska r jest wymawiana przez Japończyków przez pojedyncze uderzenie językiem o podniebienie i przypomina formę pomiędzy polskim **r** i **l**. Cały szereg to: **ra, ri, ru, re, ro**.

W szeregu spółgłoski **w** czytanego jak polskie **ł** znajdujemy tylko dwie sylaby: **wa** (jak w polskim wyrazie **<u>ł</u>awka**) i **wo** (wymawiane przez Japończyków jako **o**, które służy do zaznaczania w zdaniu dopełnienia). Partykułę **(w)o** w praktycznym użyciu poznamy później, na tym etapie zatem należy pamiętać, że wszelkie **o** występujące w wyrazach japońskich zapisujemy znakiem tej samogłoski z pierwszego szeregu.

Ostatnim znakiem w sylabariuszu jest <u>jedyna samodzielna spółgłoska</u> **n**, która także jest sylabą.

Spróbujmy zatem napisać kilka słów po japońsku:

Ćwiczenie 1:

akai –	czerwony	watashi –	ja
aoi –	niebieski, turkusowy	anata –	ty
kuroi –	czarny	kare –	on
shiroi –	biały	watashitachi –	my
kiiroi –	żółty	anatatachi –	wy (do dzieci)
		karera –	oni

Prawidłowość pisanych słów można sprawdzić w części Odpowiedzi tego podręcznika.

Znaki japońskie (ideogramy-kanji i znaki sylabariuszy), zwłaszcza podczas nauki, pisze się na kartce w kratkę. Każdy znak powinien być wpisany w kwadracie, a odległość między nimi musi być równa. Dla ćwiczeń można wykorzystać tabelkę umieszczoną na końcu podręcznika.

Podstawowe znaki hiragany nie oddają jednak wszystkich wartości fonetycznych, jakie możemy spotkać w wyrazach japońskich. Dlatego należy poznać kilka dodatkowych zasad łączenia bądź zestawiania znaków.

Zasada 1: Szeregi spółgłosek **k, s, t** oraz **h** poddają się udźwięcznieniu tzn. spółgłoski w tych szeregach mogą odmienić się w następujące warianty **k – g, s – z, t – d, h – b**, tworząc nowe szeregi sylab: **ga, gi, gu, ge, go ; za, ji, zu, ze, zo ; da, ji, zu, de, do ; ba, bi, bu, be, bo**. Aby nadać cechę dźwięczności spółgłosce należy w prawym górnym rogu kwadratu, w którym wpisany jest jeden z powyżej wymienionych znaków, dopisać dwie małe kreski – oznaczenie to nazywa się „nigori". W ten sposób otrzymamy kolejnych dwadzieścia sylab:

ga,	**gi,**	**gu,**	**ge,**	**go**
が、	ぎ、	ぐ、	げ、	ご
za,	**ji,**	**zu,**	**ze,**	**zo**
ざ、	じ、	ず、	ぜ、	ぞ
da,	**ji,**	**zu,**	**de,**	**do**
だ、	ぢ、	づ、	で、	ど
ba,	**bi,**	**bu,**	**be,**	**bo**
ば、	び、	ぶ、	べ、	ぼ

Szereg ze spółgłoską **h** jest wyjątkowy, ponieważ oprócz zamiany w sylaby z **b** na początku, może także przeobrazić się w sylaby z **p**. Należy w tym celu w prawym górnym rogu wpisać zamiast dwóch kresek małe kółeczko. Tak powstałe sylaby mają wartości:

pa,	**pi,**	**pu,**	**pe,**	**po.**
ぱ、	ぴ、	ぷ、	ぺ、	ぽ

Spróbujmy przećwiczyć powyższą zasadę na przykładach:

Ćwiczenie 2:

Napisz hiraganą:

gakusei –	student	nagai –	długi
mado –	okno	mijikai –	krótki
megane –	okulary	muzukashii –	trudny
enpitsu –	ołówek	mazui –	niesmaczny
kaban –	torba	tabako –	papierosy
deguchi –	wyjście	shinbun –	gazeta

Prawidłowy zapis można znaleźć w końcowej części książki.

Uważnych czytelników z pewnością zaniepokoiły podwójne oznaczenia dla fonemów ji i zu, które powstają po dopisaniu znaku „nigori" do dwóch sylab shi, chi oraz su, tsu.

S	し (shi)	じ (ji)		す (su)	ず (zu)
T	ち (chi)	ぢ (ji)		つ (tsu)	づ (zu)

W sytuacji, gdy spotkamy w wyrazie japońskim fonem **ji** lub **zu**, należy zapisać go wybierając sylabę z szeregu s. Tak dzieje się w większości przypadków. Zapis tych fonemów poprzez sylaby z szeregu **t** jest uwarunkowany tradycją lub zasadami gramatycznymi. Na tym etapie nauki języka japońskiego wystarczy zapamiętać, że najczęściej stosuje się sylaby z szeregu s z udźwięcznioną spółgłoską, zaś te z szeregu **t** występują tylko w wyjątkach.

Zasada 2: Wiele słów japońskich zawiera sylaby z podwojonymi spółgłoskami jak np.: kitte (znaczek pocztowy), sekken (mydło) itp. W takich wyrazach podwójnie występującą spółgłoskę zaznacza się wpisując mały znak tsu w obniżonej pozycji, a potem następującą po niej sylabę. Zatem nasze przykłady powinny być zapisane w ten sposób:

kitte - きって

sekken - せっけん

Poćwiczmy na innych przykładach:

Ćwiczenie 3:

Napisz hiraganą:

kippu –	bilet	kitto –	na pewno
kissaten –	kawiarnia	zutto –	ciągle
zasshi –	czasopismo	gakki –	semestr

ippun –	jedna minuta	matte –	czekaj
ippai –	pełno	kotchi –	tutaj
yukkuri –	powoli	kokka –	hymn narodowy

Uwaga! Podwójnie występująca głoska n w wyrazach japońskich nie może być zapisana w powyższy sposób, ponieważ jest to jedyna spółgłoska, która może występować samodzielnie jak np.:

konnichi-wa (dzień dobry) こんにちは、 konna (taki) こんな itp.

Zasada 3: Wszystkie sylaby (oprócz samodzielnego **n**) mogą być przedłużone i wymawiane wtedy dwa razy dłużej. Na przykład szereg spółgłoski **k** może dawać poza zwykłymi sylabami ich dłuższe postaci, jak: **kā** かあ**, kii** きい**, kū** くう**, kē** けえ**, kō** こう. Zapis łaciński to najczęściej pozioma kreska nad samogłoską (z wyjątkiem „ii"), która oznacza podwójną jej długość. Zapis długich sylab w hiraganie polega na dopisaniu drugiej tak samo brzmiącej samogłoski, która kończy poprzednią sylabę. Największe problemy powodują długie sylaby kończące się samogłoską **–o**, ponieważ w piśmie, poza nielicznymi przypadkami – wyjątkami, przedłuża się je poprzez dodanie **u** a nie zwykłego **o**. Wzmianki także wymaga wariant dwóch stojących obok siebie samogłosek **„ei"**, które są przez Japończyków raczej wymawiane jako: **[ee]** a nie **[ei]**, jak w wyrazie sensei („mistrz", „nauczyciel") czytanym jako: [sensee]. Ale powyższe uwagi dotyczą tylko wymowy, w piśmie zachowuje się „i" po samogłosce „e".

Poćwiczmy na przykładach:

Ćwiczenie 4:

Napisz hiraganą:

gakkō (wymawiaj: gakkoo) –	szkoła
kūkō (wymawiaj: kuukoo) –	lotnisko
okāsan (wymawiaj: okaasan) –	matka
otōsan (wymawiaj: otoosan) –	ojciec
bōshi (wymawiaj: boosi) –	czapka
chiisai (wymawiaj: ciisaj) –	mały
ohayō gozaimasu (wym.: ohayoo gozaimas) –	dzień dobry
dōmo sumimasen (wym.: doomo sumimasen) –	przepraszam bardzo
arigatō gozaimasu (wym.: arigatoo gozaimas) –	dziękuję bardzo
kōen (wymawiaj: kooen) –	park
sūgaku (wymawiaj: suugaku) –	matematyka
kinō (wymawiaj: kinoo) –	wczoraj

Sprawdź poprawność zapisanych form na końcu podręcznika.

Zasada 4: Ostatnią zasadą, którą należy poznać jest metoda tworzenia sylab jotowanych – zakończonych na **ya, yu** bądź **yo** jak np. kyo, sha, cha, nyu, hya, byo, myo, ryu (wymawianych jak sylaby w polskich wyrazach: **kio**sk, **sia**dać, cio**cia**, Ha**niu**, **hia**cynt, anty**bio**tyk, ra**mio**na, akwa**riu**m) i wiele innych. Mogą to być sylaby tylko z rzędu **i** czyli : **ki, shi, chi, ni, hi, mi, ri, ji, bi, pi,** do których dostawia się mały znak odpowiednio: **ya, yu,** bądź **yo** w obniżonej pozycji. Tworzą one wtedy razem jedną sylabę np.: kyu きゅ; sho しょ; ju じゅ; hya ひゃ; bya びゃ itp. Zwróćmy uwagę na to, że zestawienie sylab standardowej wielkości także jest możliwe, ale wtedy zachowuje się ich wartość fonetyczną i sylabiczną zarazem: kiyu きゆ; niya にや; biya びや itp. jak w polskich wyrazach i wyrażeniach: na kiju, nijaki, wbijać.

Poćwiczmy na przykładach:

Ćwiczenie 5:

Napisz hiraganą:

densha – (wym.: densia) pociąg
geisha – (wym. gejsia) pol. geisza
jidōsha – (wym.: dzidoosia) auto
Tōkyō – pol. Tokio
kaisha – (wym. kajsia) firma
benkyō – (wym.: benkjoo) nauka
kyōkai – (wym.: kjookai) kościół

Chūgoku – (wym.: ciuugoku) Chiny
kyō - (wym.: kjoo) dzisiaj
maishū – (wym.: maisiuu) co tydzień
ocha – (wym.: ocia) herbata zielona
byōin – (wym. bjooin) szpital
ryūgaku – (wym.: rjuugaku) stypendium
jimusho – (wym.: dzimusio) biuro

Jak zwykle poprawność zapisu powyższych słów można sprawdzić w części Odpowiedzi tego podręcznika.

Zostaje jeszcze do omówienia problem występowania spółgłoski **n** przed sylabami jotowanymi bądź przed samogłoskami. Można sobie wyobrazić sytuację, w której stoją one obok siebie i muszą być wymawiane oddzielnie, np.: こんやく (婚約 -„zaręczyny") – w zapisie łacińskim przyjęto zasadę, iż dla zaznaczenia samodzielnej spółgłoski n stawia się po niej znak apostrofu: **kon`yaku**. Zapis **konnyaku** jest natomiast transkrypcją japońskiego こんにゃく (konnyaku - gatunek kartofla). Innym przykładem takiej pary może być: せんえん (千円 „tysiąc jenów") **sen`en**

せんねん(千年 „tysiąc lat") **sennen**

lub: きんえん(禁煙 „zakaz palenia papierosów") **kin`en**

きねん(記念 „pamiątka") **kinen**

ひらがな

LEKCJA 2
JESTEM STUDENTEM
ORZECZENIA IMIENNE

Zacznijmy od najprostszych zdań orzecznikowych, czyli japońskiej konstrukcji zdania: A-wa B desu.

1. **Anata-wa gakusei desu-ka?** – Czy (ty) jesteś studentem?

あなたは　がくせい　ですか。

2. **Hai, watashi-wa gakusei desu.** – Tak,(ja) jestem studentem (studentką).

はい、わたしは　がくせい　です。

3. **Kare-wa seito ja arimasen.** On nie jest uczniem.

かれは　せいと　じゃありません。

4. **Kanojo-mo seito ja arimasen.** Ona też nie jest uczennicą.

かのじょも　せいと　じゃありません。

5. **Anatagata-mo Nihonjin desu-ka?** Czy (wy) też jesteście Japończykami?

あなたがたも　にほんじん　ですか。

6. **Iie, watashitachi-wa Nihonjin ja arimasen.** Nie, (my) nie jesteśmy Japończykami.

いいえ、わたしたちは　にほんじん　じゃありません。

7. **Karera-wa kaishain desu.** Oni są pracownikami (firmy).

かれらは　かいしゃいん　です。

8. **Kanojotachi-wa Chūgokujin desu-ka?** Czy one są Chinkami?

かのじょたちは　ちゅうごくじん　ですか。

We wszystkich powyższych zdaniach zaprzeczonych użyto negacji **„ja arimasen”** (nie jestem, nie jesteś, nie jest itd.), albowiem obecnie w potocznej japońszczyźnie słychać tę właśnie formę. Niektórzy czytelnicy mogli mieć okazję usłyszeć czy przeczytać gdzieś inną, bardziej oficjalną formę negacji **„de-wa arimasen”**. Obydwie są poprawne, jednak częściej w mowie spotyka się skróconą konstrukcję: „ja arimasen”, w związku z tym to ona będzie głównie pojawiała się w tym podręczniku.

Watashi, anata, kare i kanojo są zaimkami osobowymi (1., 2., i 3. os. liczby pojedynczej), pełniącymi funkcję podmiotu w tych zdaniach. Odpowiadają na pytanie: kto? Można do nich dodać końcówkę – **tachi**, a otrzymamy zaimki osobowe liczby mnogiej: **watashitachi, kanojotachi** itd. Trzeba zwrócić uwagę na zaimki „wy” oraz „oni”. Możliwe jest utworzenie adekwatnej formy „anatatachi”, ale ze względu na to, że jej użycie jest ograniczone tylko do sytuacji, w których zwracamy się do osób młodszych, na niższym poziomie w hierarchii społecznej lub wobec np. członków rodziny – zaimek ten zastępowany jest oboczną formą: **anatagata**.

W użyciu są także inne postaci zaimków osobowych, jak: kimitachi (wy – raczej do dzieci), kanojora (one), ale na początkowym etapie wystarczy zapamiętać te najbardziej regularne formy. Nie używa się zaś wcale formy „karetachi" – zamiast niej występuje „karera".

Na dalszym etapie nauki okaże się, że zaimków osobowych nie używa się tak często. Zaimki pierwszej i drugiej osoby są najczęściej pomijane, zaś o osobach trzecich mówi się zazwyczaj „ano hito" (tamten człowiek) lub grzeczniej: „ano kata" (tamta osoba), w odniesieniu do dzieci zaś: „ano ko" (tamto dziecko).

Japończycy używają czasem także wielu innych form zaimków osobowych, które mają dużo węższy zakres użycia i nie przez wszystkich mogą być stosowane, np.: „boku" – ja (używane tylko przez mężczyzn), „atashi" – ja (używane przez młode kobiety tylko w formie mówionej), „watakushi" – ja (bardzo oficjalne), „ore" – ja (używane przez mężczyzn), „kimi" – ty (używane wobec osoby młodszej lub o niższej pozycji społecznej od mówcy - mężczyzny) itp. Nie poleca się ich jednak używać obcokrajowcom, ponieważ brzmiałyby w ich ustach nienaturalnie.

Najczęściej jednak zamiast zaimków osobowych Japończycy używają nazwisk lub, w bliższych związkach - imion. We wszystkich sytuacjach, gdy rozmawia się z osobami wyżej usytuowanymi w hierarchii społecznej, należy używać tytułów i nazw funkcji, które ktoś pełni, a nie zaimków osobowych czy nazwisk, czyli: Panie Doktorze, Panie Dyrektorze itp.

- **wa** jest cząstką, która może pełnić kilka funkcji w zdaniach japońskich. Na razie poznajemy ją, gdy stoi po podmiocie w zdaniu, dlatego w podręczniku będzie nazywana „partykułą podmiotu". W transkrypcji łacińskiej najlepiej jest oddzielać wszystkie cząstki myślnikiem. W zapisie hiraganą należy pamiętać, że partykułę – **wa** (mimo, iż wymawiamy ją jak polskie **ła**) zawsze notuje się znakiem **ha** は, nawet wtedy, gdy występuje w zaprzeczonej formie de-wa arimasen.

- **mo** jest także cząstką gramatyczną, która stoi po podmiocie. Tłumaczy się ją jako **też** i jeśli jest potrzebna w zdaniu, występuje zamiast partykuły – **wa** (np.: watashi-mo – „ja też").

W języku japońskim rzeczowniki są nieokreślone co do rodzaju gramatycznego ani liczby, stąd np. słowo **gakusei** może znaczyć: **student, studentka, studenci, studentki** w zależności od kontekstu zdania.

Przy okazji tego wyrazu można wytłumaczyć zasadę, zgodnie z którą „**u**" w środku wyrazu nie jest wymawiane. Jeśli zdarzą się obok siebie sylaby, w kórych rozpoczynające je spółgłoski są bezdźwięczne, to „**u**" pomiędzy nimi jest najczęściej pomijane w wymowie. I tak wyraz **gakusei** czytany jest jak: **gaksee** (dla przypomnienia: „ei" czyta się jako „ee"), a orzeczenie **desu-ka** jak: **deska**.

Desu – to twierdząca forma czasownika (łącznika) być. Desu występuje w konstrukcjach orzeczenia imiennego (np.: Jestem studentem, On jest chory itd.). Japońskie czasowniki nie odmieniają się według osób, toteż w zdaniach z różnymi podmiotami mają zawsze tę samą formę.

Czasownik pełniący funkcję orzeczenia w zdaniu japońskim musi być zawsze na końcu. W każdej formie i w każdym trybie zawsze kończy zdanie.

Pytanie japońskie otrzymuje się poprzez dodanie na końcu każdej formy czasownika partykuły pytającej – **ka**. Szyk całego zdania musi zostać zachowany. Przykład:

Kare-wa Nihonjin desu. On jest Japończykiem.

Kare-wa Nihonjin desu-ka? Czy on jest Japończykiem?

Przeczenie łącznika **desu** przybiera długą postać **ja arimasen** (nie jestem, nie jesteś, nie jest, nie są... – jedna forma dla wszystkich osób gramatycznych) lub wspomniane wcześniej: **de-wa arimasen**.

Formy łącznika **desu** w zdaniach czasu teraźniejszego

oznajmująca	pytająca	przecząca	przecz. – pytaj.
desu	**desu-ka?**	**ja arimasen**	**ja arimasen-ka?**

Ćwiczenie 1:

Używając podanych niżej wyrazów należy ułożyć zdania, zapisując je najpierw literami łacińskimi a następnie hiraganą (trzeba pamiętać, żeby nie oddzielać wyrazów w zdaniu zapisanym hiraganą).

Ona nie jest Japonką.

(My) jesteśmy obcokrajowcami.

On jest dzieckiem.

(Ja) jestem Tanaka.

Czy wy jesteście uczniami?

Czy ty jesteś kierowcą?

One są Koreankami.

Oni nie są nauczycielami.

Słowniczek:

gaikokujin – obcokrajowiec

kodomo – dziecko

Tanaka – nazwisko jap.

seito – uczeń

untenshu – kierowca

Kankokujin – Koreańczyk

Sprawdź odpowiedzi na końcu podręcznika

Dialog:

Tanaka: Konnichi-wa. Hajimemashite.

こんにちは。はじめまして。

Hashimoto: Konnichi-wa

こんにちは。

Tanaka: Watashi-wa Tanaka desu.

わたしは　たなかです。
Hashimoto: Hashimoto desu. Hajimemashite.

はしもと　です。はじめまして。
Tanaka: Yoroshiku onegaishimasu.

よろしく　おねがいします。
Hashimoto: Tanaka-san-wa daigakusei desu-ka?

たなかさんは　だいがくせい　ですか。
Tanaka: Hai, sō desu. Hashimoto-san-wa?

はい、そうです。はしもとさんは？
Hashimoto: Watashi-wa daigakusei ja arimasen. Kōkōsei desu.

わたしは　だいがくせい　じゃありません。こうこうせい　です。
Tanaka: A, sō desu-ka?

あ、そうですか。

Słowniczek:

Konnichi-wa –	dzień dobry
Hajimemashite –	formułka powitania, którą można przetłumaczyć jako: „miło mi Pana poznać”
Yoroshiku onegaishimasu –	formułka grzecznościowa, którą można przetłumaczyć jako „polecam się, miło mi”
-san – Pan, Pani -	honoryfikatywny sufiks doczepiany do nazwiska drugiej bądź trzeciej osoby; o sobie nigdy nie mówimy „Jestem Pan Tanaka” zatem japońskie zdanie: **„Watashi-wa Tanaka-san desu”** jest niepoprawne. Poprawną formą jest: **„Watashi-wa Tanaka desu”**.
A, sō desu-ka –	dosł. Ach tak? (dokładniej o tym wyrażeniu w lekcji 7.)

LEKCJA 3
TO JEST KSIĄŻKA
ZAIMKI KORE, SORE, ARE

To proste polskie zdanie orzecznikowe nie jest wcale takie proste w wersji japońskiej i może przybierać trzy postaci. Dzieje się to za sprawą trzech różnych zaimków, które są dobierane w zależności od lokalizacji przedmiotu (o którym zdanie orzeka) wobec uczestników aktu mówienia: mówcy i odbiorcy.

1) W przypadku przedmiotów, które znajdują się blisko (relatywnie) mówcy – nadawca wypowiedzi powinien użyć zaimka **kore**.

Kore-wa hon desu. - To (blisko mnie) jest książka.

これは　ほん　です。

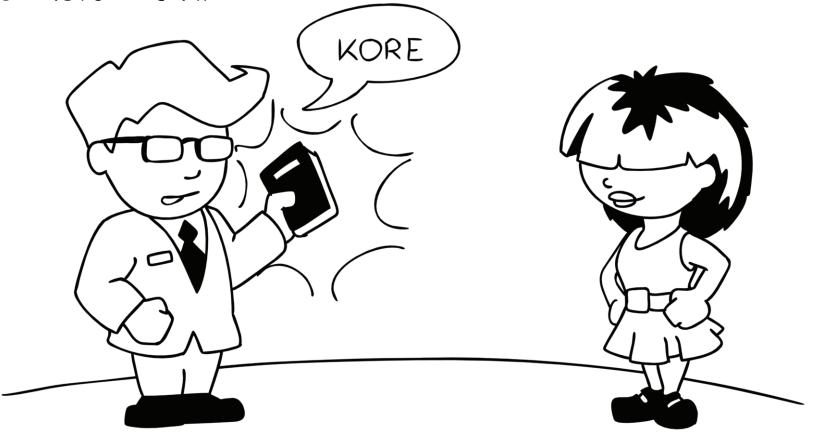

2) Dla przedmiotów, które leżą w pobliżu (1 – 2 metry) słuchacza - rozmówcy, partnera, z którym prowadzony jest dialog, nadawca wypowiedzi powinien użyć zaimka **sore**.

Sore-wa hon desu. To (u ciebie, blisko ciebie) jest książka.

それは　ほん　です。

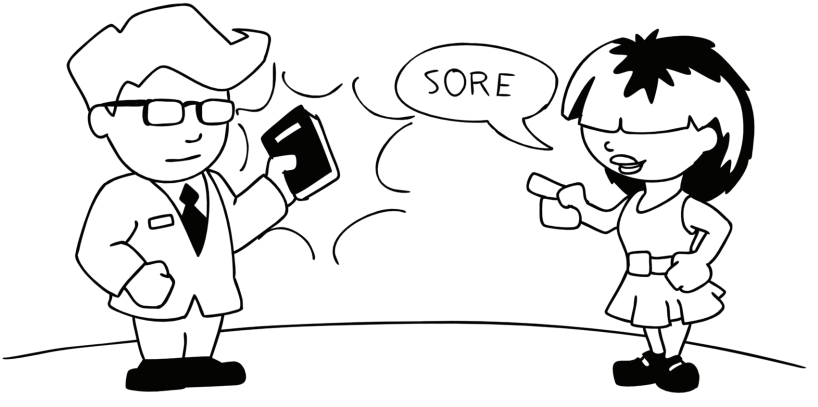

3) Natomiast w przypadku przedmiotów, które są usytuowane relatywnie daleko od obydwu osób prowadzących rozmowę lub przy osobie trzeciej, rozmówcy powinni używać zaimka **are**.

Are-wa hon desu. To (daleko, tamto) jest książka.

あれは　ほん　です。

Jest jeszcze inna możliwość użycia odpowiednio zaimków: **kore, sore i are**. Jeśli co najmniej dwie osoby prowadzące dialog znajdują się blisko siebie i trudno byłoby określić „ zasięg terytorium" jednej i drugiej, wtedy używa się zaimka **kore** w odniesieniu do przedmiotów znajdujących się przy rozmówcach, **sore** dla przedmiotów leżących poza zasięgiem ich rąk, zaś **are** w przypadku przedmiotów znacznie od nich oddalonych.

Podobnie jest w konstrukcjach pytajnych i przeczeniach. Zawsze musimy pamiętać o tym, gdzie znajduje się wskazywany przedmiot względem uczestników dialogu.

Kore-wa hon desu-ka? Czy to (przy mnie) jest książka?

これは　ほん　ですか。

Hai, sore-wa hon desu. Tak, to jest książka.

はい、それは　ほん　です。

Sore-wa enpitsu desu-ka? Czy to (przy tobie) jest ołówek?

それは　えんぴつ　ですか。

Iie, kore-wa enpitsu ja arimasen. Nie, to nie (jest) ołówkek.

いいえ、これは　えんぴつ　じゃありません。

Are-wa daigaku desu-ka? Czy to (daleko,tamto) jest uniwersytet?

あれは　だいがく　ですか。

Hai, sō desu. Tak (zgadza się). To jest uniwersytet.

はい、そうです。あれは　だいがく　です。

Także w przypadku pytań z zaimkiem pytajnym **nan** (co?) trzeba pamiętać o lokalizacji przedmiotu oraz także o tym, że pierwotny szyk zdania (czyli wzór: A は B です) musi być zachowany.

Kore-wa nan desu-ka?

Sore-wa nan desu-ka?

Are-wa nan desu-ka?

Wszystkie trzy pytania można byłoby przetłumaczyć na język polski jedną konstrukcją: **Co to jest?** Dla Japończyków jednak każde z nich niesie oczywistą (teraz także i dla nas) dodatkową treść.

Ćwiczenie 1:

Używając podanych niżej słów, zbuduj zdania, napisz je w transkrypcji łacińskiej, a potem hiraganą.

Shinbun – gazeta, zasshi – czasopismo, kippu – bilet, kitte – znaczek pocztowy, meishi – wizytówka, kaban – torba.

To (przy tobie) nie jest gazeta.

.....

Czy to (daleko) jest czasopismo?

.....

Czy to (przy tobie) jest bilet?

.....

To (przy mnie) jest znaczek pocztowy.

.....

Czy to (przy mnie) jest wizytówka?

.....

To (daleko) nie jest torba.

.....

Odpowiedzi można znaleźć w końcowej części poręcznika.

Dialog:

Suzuki: Sore-wa shashin desu-ka?

それは　しゃしん　ですか。

Yamada: Iie chigaimasu. Kore-wa shashin ja arimasen.

いいえ、ちがいます。これは　しゃしん　じゃありません。

Suzuki: Jā, sore-wa nan desu-ka?

じゃあ、それは　なん　ですか。

Yamada: Kore-wa hagaki desu.

これは　はがき　です。

S: Czy to (przy tobie) jest zdjęcie?

Y: Nie, to (przy mnie) nie jest zdjęcie.

S: W takim razie co to (u ciebie) jest?

Y: To (blisko mnie) jest karta pocztowa.

Japończycy wystrzegają się przeczenia wprost, uważając to za zbyt obcesowe, niegrzeczne. Rzadko w związku z tym słyszy się lakoniczną odpowiedź przeczącą **„iie"**. Czasami nawet zamiast zaprzeczyć Japończyk przytaknie (zapewniając w ten sposób, że zrozumiał pytanie), aby zaraz potem grzecznie czegoś odmówić lub delikatnie zanegować. Jedną z takich delikatniejszych form negacji jest użycie czasownika **„chigaimasu"** znaczącego **„jest inaczej", „różni się", „nie zgadza się"** tak jak w wypowiedzi pana bądź pani Yamady w dialogu powyżej.

LEKCJA 4
TO JEST MÓJ SAMOCHÓD
ZAIMKI DZIERŻAWCZE

Zaimki dzierżawcze (czyli: mój, twoja, jego itp.) w języku japońskim tworzy się regularnie poprzez dodanie do zaimków osobowych (czyli: ja, ty, on, my, wy, oni) cząstki – **no**, którą będziemy nazywać w tym podręczniku „partykułą dzierżawczą".

watashi-no –	mój, moja, moje
anata-no –	twój, twoja, twoje
kare-no –	jego
kanojo-no –	jej
watashitachi-no –	nasz, nasza, nasze
anatagata-no –	wasz, wasza, wasze
karera-no –	ich (mężczyzn)
kanojotachi-no –	ich (kobiet)

W naturalnych wypowiedziach partykuła dzierżawcza **–no** często zamiast do zaimków osobowych jest dostawiana do nazwisk lub imion. Należy wtedy pamiętać o dodaniu sufiksu – **san** lub – **chan, – kun** używanych w przypadku imion dzieci, szczególnie chłopców oraz osób na równym bądź niższym szczeblu hierarchii społecznej. Proszę przeczytać zdania poniżej:

Kore-wa watashi-no kuruma desu. To (przy mnie) jest mój samochód.

これは　わたしの　くるま　です。

Sore-wa watashi-no hon desu. To (przy tobie) jest moja książka.

それは　わたしの　ほん　です。

Are-wa watashi-no uchi desu. To (daleko) jest mój dom.

あれは　わたしの　うち　です。

Kore-wa anata-no kagi desu-ka? Czy to (przy mnie) jest twój klucz?

これは　あなたの　かぎ　ですか。

Sore-wa Tanaka-san-no kimono desu-ka? Czy to (przy, na tobie) jest twoje kimono? (pytanie może być skierowane do pani Tanaki, która ma na sobie swoje kimono, jak i do kogoś innego, kto ma na sobie kimono pani Tanaki)

それは　たなかさんの　きもの　ですか。

Are-wa Takahashi-san-no daigaku desu-ka? Czy to (daleko) jest twoja uczelnia? (pytanie skierowane bezpośrednio do pana/pani Takahashi)

あれは　たかはしさんの　だいがく　ですか。

Kore-wa Yōko-san-no kaban ja arimasen. To (przy mnie) nie jest torba pani Yōko.

これは　ようこさんの　かばん　じゃありません。

Sore-wa Hashimoto-san-no hon ja arimasen. To (przy tobie) nie jest książka pana/pani Hashimoto.

それは　はしもとさんの　ほん　じゃありません。

Are-wa Yamada-san-no shashin ja arimasen. To (daleko) nie jest zdjęcie pana/pani Yamady.

あれは　やまださんの　しゃしん　じゃありません。

Kore-wa Tarō-kun-no bōshi ja arimasen-ka? Czy to (przy mnie) nie jest czapka Tarō?

これは　たろうくんの　ぼうし　じゃありませんか。

Jak widać, rzeczowniki japońskie nie są nacechowane żadnym rodzajem (męskim, żeńskim czy nijakim), zaimki dzierżawcze tworzone od zaimków osobowych mają zatem tylko jedną postać. Musimy więc, tłumacząc je na język polski, dobierać odpowiednie rodzime formy rodzajowe.

Kore-wa watashi-no hon desu. To jest moja książka.

Kore-wa watashi-no uchi desu. To jest mój dom.

Kore-wa watashi-no ringo desu. To jest moje jabłko.

Cząstkę **–no** można dodawać nie tylko do zaimków osobowych, ale jak w powyższych zdaniach, także do nazwisk, imion, oraz wszystkich rzeczowników, którym chcemy nadać funkcję dzierżawczą (posiadanie czegoś) lub przymiotnikową. Możemy sobie wyobrazić, że coś do kogoś należy, np. książka należy do nauczyciela czyli: **książka jest nauczyciela**. W tym wypadku **nauczyciel posiada książkę**, więc partykuła dzierżawcza musi być dostawiona do słowa **nauczyciel**, nadając mu charakter posiadacza przedmiotu.

sensei-no hon – książka nauczyciela

gakusei-no enpitsu – ołówek studenta

Nihonjin-no seikatsu – życie Japończyków (Japończyka)

Tanaka-san-no ie – dom pana Tanaki (lub pani Tanaki)

Pamiętajmy, że jeśli chcemy zapytać bezpośrednio osobę o wyższej od nas pozycji społecznej, czy coś należy do niej, powinniśmy używać jej tytułu, funkcji jaką pełni, zamiast zaimka osobowego (**ty**) czy zaimka dzierżawczego (**twój**). Zatem pytanie:

Czy to jest pana (nauczyciela) gazeta?

powinno brzmieć po japońsku:

Kore-wa sensei-no shinbun desu-ka?

これは　せんせいの　しんぶん　ですか。

Partykułę dzierżawczą stosuje się także w przypadku rzeczowników nieżywotnych (których jakaś część należy do większej całości) lub w formach przymiotnikowych jak poniżej:

tsukue-no ashi –	noga stołu
uchi-no mado –	okno domu
daigaku-no kyōshitsu –	sala uniwersytetu (szkoły wyższej)
hon-no hyōshi –	okładka książki
nihon-no kaisha –	firma japońska (dosł. Japonii)

Poćwiczmy na przykładach zdań.

Ćwiczenie 1:

To (przy mnie) nie jest mój zegarek.

.....

To (przy tobie) jest moja wizytówka.

.....

Czy to (przy mnie) są wasze pieniądze?

.....

To (daleko) jest ich (chłopców) szkoła.

.....

Czy to (przy mnie) jest jej zdjęcie?

.....

To (daleko) jest samochód Pana Takahashi.

.....

To (przy tobie) są nasze bilety.

.....

To (daleko) jest torba studenta.

.....

Czy to (przy tobie) nie jest zabawka dziecka?

.....

To (przy mnie) jest książka nauczyciela uczelni wyższej.

.....

Słowniczek:

tokei –	zegarek	kuruma –	samochód
meishi –	wizytówka	kodomo –	dziecko
okane –	pieniądze	omocha –	zabawka
gakkō –	szkoła	daigaku –	uczelnia wyższa, uniwersytet
shashin –	zdjęcie		

Prawidłowość utworzonych zdań można sprawdzić w końcowej części podręcznika.

Jeśli chcemy zapytać na przykład o przynależność przedmiotu (czyli nie wiemy, do kogo coś należy), musimy użyć pytajnika **dare** – kto? - oczywiście z partykułą dzierżawczą **–no**. Otrzymamy wtedy odpowiednik polskiego pytajnika **czyj, czyja, czyje**.

Kore-wa dare-no saifu desu-ka? Czyj to (przy mnie) jest portfel?

これは　だれの　さいふ　ですか。

Sore-wa dare-no shashin desu-ka? Czyje to (przy tobie) jest zdjęcie?

それは　だれの　しゃしん　ですか。

Are-wa dare-no kaban desu-ka? Czyja to (daleko) jest torba?

あれは　だれの　かばん　ですか。

Jeśli natomiast chcemy zapytać o to samo w przypadku rzeczownika nieżywotnego, używamy pytajnika **nan** – co? - z partykułą dzierżawczą: **nan-no**, całość będziemy tłumaczyli na polski pytajnik **jaki, czego**.

Kore-wa nan-no kaisha desu-ka? Jaka to jest firma? (Odp.: np. elektroniczna)

これは　なんの　かいしゃ　ですか。

Sore-wa nan-no hon desu-ka? Jaka to jest książka? (Odp.: np. medyczna itp.)

それは　なんの　ほん　ですか。

Are- wa nan-no tatemono desu-ka? Co to za budynek (jaki?)? (Odp.: np. kościół)

あれは　なんの　たてもの　ですか。

Pamiętajmy zawsze o zachowaniu szyku zdania. W przypadku zdania z podmiotem (np. kore-wa, sore-wa itp.) nie można wystawiać pytajnika (dare-no, nan-no) na początek pytania japońskiego, tak jak to się robi w języku polskim. Trzeba zawsze pamiętać o tym, że konstrukcja rzeczownik – no rzeczownik nie może być rozdzielona, ponieważ straciłaby wtedy swoje znaczenie.

Niepoprawne jest pytanie:	Dare-no kore-wa hon desu-ka?
Poprawne jest pytanie:	Kore-wa dare-no hon desu-ka?
	„Czyja to jest książka?"

Dialog:

Proszę zwrócić uwagę na lokalizację obiektów, o których mowa w dialogu.

Uchida: Kore-wa Tanaka-san-no kyōkasho desu-ka?

これは　たなかさんの　きょうかしょ　ですか。

Tanaka: Iie, chigaimasu. Sore-wa watashi-no kyōkasho ja arimasen.

いいえ、ちがいます。それは　わたしの　きょうかしょ　じゃありません。

Uchida: A, sō desu-ka? Jā, kore-wa dare-no desu-ka?

あ、そう　ですか。じゃあ、これは　だれの　ですか。

Tanaka: Sore-wa sensei-no hon desu.

それは　せんせいの　ほん　です。

Uchida: Are-mo sensei-no desu-ka?

あれも　せんせいの　ですか。

Tanaka: Iie, are-wa watashi-no desu.

いいえ、あれは　わたしの　です。

U: Czy to jest pana podręcznik?

T: Nie, to nie jest mój podręcznik.

U: Aha. Więc czyje to jest?

T: To jest książka pana profesora.

U: Czy to też jest pana profesora?

T: Nie, to jest moje.

KORE-WA
WATASHI-NO
KURUMA DESU

LEKCJA 5
KATAKANA

Na tym etapie nauki języka japońskiego przydatne jest poznanie kolejnego sylabariusza zwanego KATAKANĄ. Jest to zbiór znaków dla takich samych sylab, które poznaliśmy już w Hiraganie. Sylabariusz ten jest używany dla kilku potrzeb w japońskim systemie pisma. Po pierwsze służy do zapisywania słów brzmiących obco, zapożyczeń, obcych nazw własnych itp. Po drugie stosuje się go jako zmianę czcionki w tekście, gdy chcemy wyróżnić jakiś fragment. Także niektóre nazwy specjalistyczne; biologiczne itp. zapisuje się zwyczajowo Katakaną.

	A	I	U	E	O
A, I, U, E, O	ア	イ	ウ	エ	オ
K. . .	カ	キ	ク	ケ	コ
S. . .	サ	シ	ス	セ	ソ
T. . .	タ	チ	ツ	テ	ト
N. . .	ナ	ニ	ヌ	ネ	ノ
H. . .	ハ	ヒ	フ	ヘ	ホ
M. . .	マ	ミ	ム	メ	モ
Y. . .	ヤ		ユ		ヨ
R. . .	ラ	リ	ル	レ	ロ
W. . .	ワ				ヲ
-N-	ン				

Analogicznie jak przy Hiraganie, proszę porównać powyższe czcionki ze znakami zapisanymi odręcznie i zwrócić uwagę na kolejność pisania poszczególnych kresek lub kropek. Znaki pisze się zasadniczo od góry i w tendencji od lewej strony do prawej.

Mimo, że Katakana zawiera ten sam skład fonemów co Hiragana i tak jak ona tworzy także znane nam sylaby (z dźwięcznymi spółgłoskami, jotowane), daje jeszcze dodatkowe możliwości łączenia lub zestawiania znaków po to, aby w rezultacie otrzymać zgłoski jak najbliższe obcemu oryginałowi. Nie wszystkie przeszkody udaje się Japończykom pokonać. W japońskim nie ma głoski **l, v** (polskie w), ani sylab **ti, tu, hu, fa, fe** itp. i możemy tylko próbować zestawić ze sobą podobne brzmienia lub zastąpić je innymi. Każda sylaba z głoską **l** jest zastępowana sylabami z szeregu **r**, stąd liczne przykłady typu: **raion** – ang. lion (lew), **ranpu** – ang. lamp (lampa), **rekōdo** – ang. record (płyta) itp. Jeśli natomiast Japończyk w słowie obcym napotyka sylabę z głoską **v** najczęściej zamienia ją na zgłoski rozpoczynające się od **b** jak wyrazach: **bideo** – ang.video (wideo), **terebi** – od ang. television (telewizja), **kabā** – ang. cover (przykrywka) itp. Natomiast na przykład dla uzyskania sylab **fa, fi, fe, fo** zestawia się znak zgłoski fu z odpowiednią samogłoską: **a, i, e, o** która jako niepełna głoska (nie stanowi wtedy oddzielnej sylaby) przybiera zmniejszoną postać

i zapisywana jest nieco niżej:

ファ fa、フィ fi、フェ fe、フォ fo.

A	ア	ア	ア		
I	イ	イ	イ		
U	ウ	ウ	ウ	ウ	
E	エ	エ	エ	エ	
O	オ	オ	オ	オ	
Ka	カ	カ	カ		
Ki	キ	キ	キ	キ	
Ku	ク	ク	ク		
Ke	ケ	ケ	ケ	ケ	
Ko	コ	コ	コ		
Sa	サ	サ	サ	サ	
Shi	シ	シ	シ	シ	
Su	ス	ス	ス		
Se	セ	セ	セ		
So	ソ	ソ	ソ		

Ta					
Chi					
Tsu					
Te					
To					
Na					
Ni					
Nu					
Ne					
No					
Ha					
Hi					
Fu					
He					
Ho					

Ma					
Mi					
Mu					
Me					
Mo					
Ya					
Yu					
Yo					
Ra					
Ri					
Ru					
Re					
Ro					
Wa					
(w)o					
N					

Spółgłoska v może być notowana znakiem samogłoski u z Katakany z nigori w prawym górnym rogu, a sylaby **va, vi, ve, vo** otrzymuje się po dopisaniu odpowiedniej samogłoski w zmniejszonej postaci: ヴァ、ヴィ、ヴェ、ヴォ. Na koniec jeszcze przyjrzyjmy się sylabom: **ti (di) i tu (du)**, które często okazują się potrzebne przy transkrypcji wyrazów obcych. Przyjęto, że sylabę **ti** notować należy jako **te** z małą postacią samogłoski **i** ティ(podobnie z dźwięczną jej wersją **de+i** ディ), zaś **tu** oddaje się poprzez sylabę **to** z małą samogłoską **u** トゥ(analogicznie do dźwięcznej sylaby **do+u**ドゥ).

Największym jednak problemem jest oddanie brzmienia stojących obok siebie spółgłosek w wyrazach obcych. Pamiętamy o tym, że poza jedyną samodzielną spółgłoską **n**, każda występuje w połączeniu z samogłoską, tworząc w ten sposób sylabę. Naturalnym jest więc zjawiskiem wydłużanie się zapożyczonych słów o dodatkowe (niepotrzebne) samogłoski, najczęściej jest to **u**. Poniżej podano przykłady takich wyrazów.

birudingu – ang. building (budynek)

gāru – furēndo – ang. girl friend (dziewczyna, narzeczona)

basuketto – bōru – ang. basket ball (koszykówka)

tēburu – ang. table (stół)

aisukuriimu – ang. ice-cream (lody)

W poziomym zapisie katakaną długie sylaby zaznaczane są poziomą kreską (myślnikiem) w pionowym zaś - pionową; w długich sylabach zapisanych hiraganą stosuje się dodatkowe samogłoski, patrz poniżej:

	hiragana	katakana
kū	くう	クー
sō	そう	ソー
	kū sō	**kū sō**
	く そ	ク ソ
	う う	| |

Językoznawcy japońscy obliczają, że we współczesnej japońszczyźnie zapożyczenia stanowią około 13% słownictwa (w niektórych dziedzinach jak handel, motoryzacja, informatyka zapożyczenia sięgają kilkudziesięciu procent całego słownictwa), staje się więc oczywiste, iż poznanie katakany jest dla nas niezbędne. Współcześnie Japończycy przejmują głównie zapożyczenia z języka angielskiego, więc mając pewien zasób słów tego języka, mamy często możliwość użycia ich także w języku japońskim.

Ćwiczenie 1:
Proszę spróbować odnaleźć i odczytać wyrazy zapożyczone z języka angielskiego: ham, taxi, America, restaurant, shirt, party, Poland, calendar, record, camp.

1. ポーランド 2. アメリカ
3. カレンダー 4. タクシー
5. ハム 6. キャンプ
7. レコード 8. レストラン
8. パーティー 10. シャツ

Ćwiczenie 2:

Proszę napisać fonetyczną postać wyrazów zapożyczonych z języka angielskiego najpierw transkrypcją łacińską, a potem używając Katakany.

1. ball (piłka) 2. elevator (winda)
3. school (szkoła) 4. fork (widelec)
5. card (karta) 6. rice (ryż)
7. computer (komputer) 8. drive (prowadzić auto)
9. bus (autobus) 10. printer (drukarka)

Poprawność utworzonych form można sprawdzić w części Odpowiedzi podręcznika.

LEKCJA 6
TO JEST NOWY SAMOCHÓD
I-PRZYMIOTNIKI

W języku japońskim występują dwie grupy przymiotników: rodzime, japońskie, które zawsze kończą się samogłoską – **i**, toteż nazywa się je „i- przymiotnikami" oraz przymiotniki głównie pochodzenia chińskiego z końcówką fleksyjną – **na** – analogicznie do pierwszych nazywane w odniesieniu do ich sufiksu - „na-przymiotnikami". Te dwie grupy przymiotników inaczej się odmieniają w różnych konstrukcjach składniowych, dlatego wprowadza się je zazwyczaj osobno. Najpierw przyjrzyjmy się rodzimym przymiotnikom japońskim.

Jak wspomniano wyżej, ich końcówką fleksyjną jest zawsze – i, zazwyczaj też są dłuższe od „na-przymiotników".

akai	czerwony	**wakai**	młody
aoi	turkusowy	**yasashii**	miły, łatwy
shiroi	biały	**sabishii**	samotny, smutny
kuroi	czarny	**isogashii**	zapracowany
kiiroi	żółty	**tanoshii**	zabawny
ii	dobry	**warui**	zły
atarashii	nowy	**furui**	stary
ōkii	duży	**chiisai**	mały
takai	wysoki	**hikui**	niski
takai	drogi	**yasui**	tani
omoshiroi	interesujący	**tsumaranai**	nudny
oishii	smaczny	**mazui**	niesmaczny
hayai	wczesny, szybki	**osoi**	późny, powolny
yasashii	łatwy	**muzukashii**	trudny
omoi	ciężki	**karui**	lekki
hiroi	szeroki	**semai**	wąski
atsui	gorący (w dotyku)	**tsumetai**	zimny (w dotyku)
atsui	gorący (np. lato)	**samui**	zimny (np. dzień)
akarui	jasny	**kurai**	ciemny

Przymiotniki zajmują podobne miejsce w zdaniu japońskim, co przydawka w języku polskim. Jednak tak jak japońskie zaimki dzierżawcze są nieokreślone co do rodzaju

gramatycznego i kategorii liczby. Zobaczmy, jak to wygląda na prostych przykładach. Zaimki (kore, sore i are) są tutaj dobierane bez większego znaczenia dla treści całego zdania. Skoncentrujmy się tylko na formie i pozycji przymiotników.

To jest książka.	Kore-wa hon desu.
	これは　ほん　です。
To jest **ciekawa** książka.	Kore-wa **omoshiroi** hon desu.
	これは　おもしろい　ほん　です。
To są **ciekawe** książki.	Kore-wa **omoshiroi** hon desu.
	これは　おもしろい　ほん　です。
Czy to jest **ciekawa** książka?	Sore-wa **omoshiroi** hon desu-ka?
	それは　おもしろい　ほん　ですか。
To nie jest **ciekawa** książka.	Sore-wa **omoshiroi** hon ja arimasen.
	それは　おもしろい　ほん　じゃありません。

Ćwiczenie 1:

Spróbuj przetłumaczyć następujące zdania na język japoński, używając najpierw transkrypcji łacińskiej, a potem hiragany. Uwaga: przymiotnik **ōkii** jest wyjątkiem; długa sylaba ō w tym wyrazie zapisywana jest hiraganą poprzez おお a nie おう, jak podawała zasada nr 3 w rozdziale 1. dotyczącym hiragany.

To jest stary rower.

To jest mój nowy dom.

Czy to jest duża uczelnia?

To nie jest zły komputer.

Czy to są smaczne jabłka?

To nie są drogie buty.

Czy to jest jego nowy samochód?

To są czarne skarpetki.

To jest nasza stara szkoła.

To nie są tanie zabawki.

Słowniczek:

jabłko -	ringo
but -	kutsu
skarpetki -	kutsushita

Odpowiedzi można znaleźć w części końcowej podręcznika.

Jak dotąd przymiotniki nie zmieniały swojej postaci i dzięki temu były łatwe w użyciu. Są jednak konstrukcje składniowe (np. zdania orzecznikowe, o nich była mowa wcześniej), w których przymiotniki zajmują pozycję orzecznika i ulegają zmianie. Oto przykłady takich zdań:

Moje dziecko jest **małe**.	Watashi-no kodomo-wa **chiisai** desu.
	わたしの　こどもは　ちいさい　です。

Twój dom jest **nowy**. Anata-no ie-wa **atarashii** desu.

あなたの　いえは　あたらしい　です。

Mama pana Tanaki jest **miła**. Tanaka-san-no okāsan-wa **yasashii** desu.

たなかさんの おかあさんは やさしいです。

Czy twój telewizor jest **dobry**? Anata-no terebi-wa **ii** desu-ka?

あなたの　テレビは　いい　ですか。

Czy wasz pies jest **duży**? Anatagata-no inu-wa **ōkii** desu-ka?

あなたがたの　いぬは おおきい　ですか。

Uwaga! W tego typu zdaniach w formie zaprzeczonej, gdy to właśnie przymiotnik jest negowany, to on ulega przekształceniu i przyjmuje końcówkę przeczeniową. Samogłoska – **i** zmienia się we fleksyjną cząstkę negacji przymiotnika: **-ku arimasen** lub bardziej potocznie: **–ku nai desu**.

Forma „i-przymiotnika” w funkcji orzecznika

zdanie twierdzące	zdanie zaprzeczone
~i desu	**~ku nai desu /~ku arimasen**

Moja szkoła **nie jest nowa**. Watashi-no gakkō-wa **atarashiku nai desu**.

わたしの がっこうは **あたらしくない です**。

Twoje auto **nie jest stare**. Anata-no kuruma-wa **furuku nai desu**.

あなたの　くるまは　**ふるくない　です**。

Ta książka **nie jest ciekawa**. Kono hon-wa **omoshiroku nai desu**.

この　ほんは　**おもしろくない　です**。

Błędne są konstrukcje, w których zaprzeczony byłby czasownik a nie przymiotnik występujący po rzeczowniku.

NIE! Watashi-no gakkō-wa atarashii ja arimasen.

Uwaga! Przymiotnik **ii** (dobry) zmienia w przeczeniu swój temat fleksyjny na historyczną formę yo-, zatem zaprzeczona forma tego przymiotnika brzmi: **yoku nai desu** lub **yoku arimasen**.

Czy twoja torba **nie jest ciężka**? Anata-no kaban-wa **omoku nai desu-ka**?

あなたの かばんは **おもくない ですか**。

Czy jego dzieci **nie są małe**? Kare-no kodomotachi-wa **chiisaku nai desu-ka**?

かれの　こどもたちは　**ちいさくない ですか**。

Choć powyższe zdania mogą brzmieć trochę nienaturalnie, użyte są one w celu zaprezentowania wszelkich możliwych form gramatycznych.

Ćwiczenie 2:

Utwórz zaprzeczoną formę następujących przymiotników:

mijikai –	krótki	nagai –	długi
hosoi –	chudy wąski	futoi –	gruby; hiroi – szeroki,
utsukushii –	piękny	mezurashii –	wyjątkowy, rzadki
akarui –	jasny	kurai –	ciemny
katai –	twardy	yawarakai –	miękki
fukai –	głęboka	asai –	płytki
hiroi –	szeroki		

Zatem na zakończenie tej części dotyczącej „i-przymiotników" przypomnijmy, że jeśli przymiotnik stoi w **zaprzeczonym** zdaniu jako **przydawka** przed słowem określanym, jego forma **nie odmienia się**.

Are-wa **atarashii** daigaku ja arimasen. To nie jest **nowa** uczelnia.

あれは　**あたらしい**　だいがく　じゃありません。

Jeśli natomiast przymiotnik występuje w **zaprzeczonym** zdaniu w roli **orzecznika** (czyli na końcu zdania, po rzeczowniku), jego końcówka fleksyjna **odmienia się.**

Watashi-no daigaku-wa **atarashiku nai desu**. Moja uczelnia nie jest **nowa**.

わたしの　だいがくは　**あたらしくない　です**。

Pytajnikiem dotyczącym przymiotników jest **donna**? (jaki, jaka, jakie..?). Przeczytajmy przykłady pytań z użyciem tego pytajnika. Pamiętać należy jednak, że miejsce występowania tego pytajnika w zdaniach pytajnych zmienia się w zależności od konstrukcji. W toku dalszej nauki przekonamy się, że może on czasem stać na początku pytania.

A: Katō-san-wa **donna** hito desu-ka? Jakim człowiekiem jest pan Katō?

かとうさんは　どんな　ひと　ですか。

B: Ii hito desu. Jest dobrym człowiekiem.

いい　ひと　です。

A: Ringu-wa **donna** eiga desu-ka? Jaki jest film „Ring"?

「リング」は　どんな　えいが　ですか。

B: Kowai eiga desu. To straszny film.

こわい　えいが　です。

A: Yōko-san-no ie-wa **donna** ie desu-ka? Jaki jest dom pani Yōko?

よう子さんの　いえは　どんな　いえ　ですか。

B: Totemo ōkii ie desu. To bardzo duży dom.

とても　おおきい　いえ　です。

Ostatnie zdanie jest przykładem typowej japońskiej konstrukcji, w której ten sam rzeczownik występuje dwa razy. To tak, jakbyśmy po polsku pytali: *Twój pies to jaki to jest pies?* W języku japońskim bardzo często zdarza się właśnie, że raz występujący w zdaniu rzeczownik w funkcji podmiotu, powtórzony jest potem w zestawieniu z przydawką, jak np.:

Watashi-no kuruma-wa ōkii kuruma desu. Mój samochód jest duży. (dosł. Mój samochód to duży samochód)

わたしの　くるまは　おおきい　くるま　です。

Wróćmy jeszcze do pytań o przymiotniki. Obok wyżej przedstawionej jest także inna metoda pytania o przydawki w japońskiej konstrukcji, w której można się posłużyć pytajnikiem **dō** (tłumaczonym w pytaniach o przymiotnik - **jaki?** a w pytaniach o przysłówek: **jak?**). Zazwyczaj stosuje się tę metodę w przypadku pytania kogoś o subiektywne wrażenia odebrane po zobaczeniu czegoś, przeczytaniu, poznaniu itp. lub gdy chcemy zapytać daną osobę o jej uczucia czy zamiary wobec jakiegoś przedsięwzięcia, pomysłu, propozycji itd.

Po pytajniku **dō** nigdy w pytaniu nie może wystąpić rzeczownik.

A: Kono hon-wa **dō** desu-ka? Jaka jest ta książka? (Jak ci się spodobała?)

この　ほんは　どう　ですか。

B: Totemo omoshiroi desu. Bardzo ciekawa.

とても　おもしろい　です。

A: Nihon-wa **dō** desu-ka? Jaka jest Japonia? (Co sądzisz na temat Japonii?)

にほんは　どう　ですか。

B: Subarashii desu. Jest wspaniała.

すばらしい　です。

KORE-WA
ATARASHII
KURUMA DESU

LEKCJA 7
TA KSIĄŻKA JEST CIEKAWA
ZAIMKI WSKAZUJĄCE

Japońskie zaimki wskazujące, podobnie jak rzeczowniki, są nieokreślone co do rodzaju gramatycznego i liczby. Różne ich formy zależne są natomiast od miejsca położenia przedmiotu, lokalizacji osoby, którą wskazują w zdaniu. Podobnie do zaimków: **kore, sore, are** – można wybrać jedną z trzech postaci zaimka: **kono** (dla wskazania przedmiotu znajdującego się blisko mówcy), **sono** (dla wskazania podmiotu przy naszym rozmówcy) oraz **ano** (dla wskazania przedmiotu oddalonego od obydwu osób). O ile zaimki: „kore, sore , are" są formami pełniącymi funkcję **podmiotu** w zdaniu i łączą się z partykułą –wa, o tyle po zaimkach: **„kono, sono, ano"** musi wystąpić rzeczownik w charakterze podmiotu, a dopiero potem partykuła podmiotowa. Porównajmy kilka przykładów zdań i zwróćmy uwagę na te części zdania, które są w nich podmiotami. Następnie przyjrzyjmy się ich tłumaczeniom (w których znaczenie zaimków zostało oddane tylko jedną przykładową polską formą, ponieważ są one w tym miejscu mniej istotne).

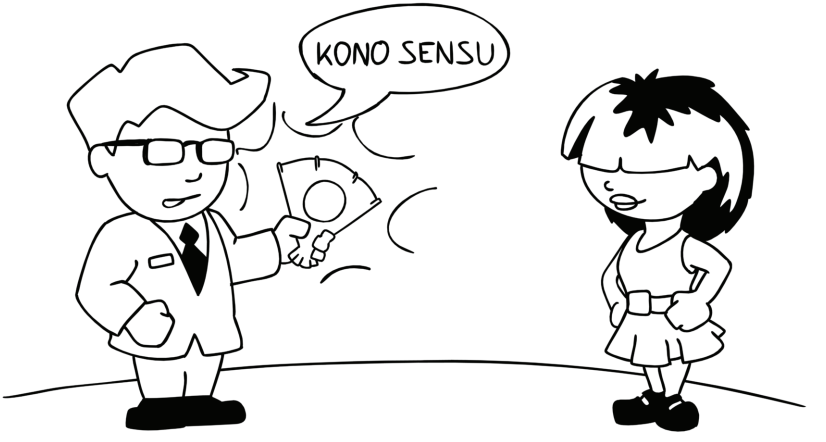

Kore-wa omoshiroi hon desu. To jest ciekawa książka.

これは　おもしろい　ほん　です。

Kono hon-wa omoshiroi desu. Ta książka jest ciekawa.

この　ほんは　おもしろい　です。

Sore-wa furui uchi desu. To jest stary dom.

それは　ふるい　うち　です。

Sono uchi-wa furui desu. Ten dom jest stary.

その　うちは　ふるい　です。

Are-wa akai ringo desu. To jest czerwone jabłko.

あれは　あかい　りんご　です。

Ano ringo-wa akai desu. Tamto jabłko jest czerwone.

あの　りんごは　あかい　です。

Porównajmy, jak zachowują się obydwa typy zdań w konstrukcjach z zaprzeczonymi przymiotnikami, które znajdują się przed lub po rzeczowniku.

Kore-wa atarashii shinbun ja arimasen. To nie jest nowa gazeta.

これは　あたらしい　しんぶん　じゃありません。

Kono shinbun-wa atarashiku nai desu. Ta gazeta nie jest nowa.

この　しんぶんは　あたらしくない　です。

Sore-wa takai kimono ja arimasen. To nie jest drogie kimono.

それは　たかい　きもの　じゃありません。

Sono kimono-wa takaku nai desu. To kimono nie jest drogie.

その　きものは　たかくない　です。

Are-wa oishii mise ja arimasen. To nie jest dobra (smaczna) restauracja.

あれは　おいしい　みせ　じゃありません。

Ano mise-wa oishiku nai desu. Tamta restauracja nie jest dobra.

あの　みせは　おいしくない　です。

Ćwiczenie 1:

Proszę utworzyć japońskie konstrukcje zdań, zapisując je najpierw transkrypcją łacińską, a potem po japońsku (czyli hiraganą i jeśli to potrzebne katakaną), pamiętając o odpowiednim doborze zaimków, które są zasugerowane w nawiasach.

To jest wysoki dom. (blisko mnie)

Ten (blisko) samochód jest nowy.

Ten (blisko mnie) długopis nie jest czarny.

Czy to (u ciebie) jest tani bilet?

To (u ciebie) nie jest dobra książka.

Te (u was) torby nie są duże.

To (daleko) są białe buty.

Te (daleko) koszule nie są białe.

Czy to (daleko) jest stary rower?

Ten (który oglądamy – czyli:blisko) film nie jest dobry.

Słowniczek:

takai- wyski

kuroi - czarny

yasui - tani

kippu - bilet

kutsu - but

pen - długopis

jitensha - rower

eiga - film

Proszę sprawdzić odpowiedzi w końcowej części książki.

Pytajnikiem do zaimków wskazujących jest **dono** – który?

Dono hon-ga omoshiroi desu-ka? Która książka jest ciekawa?

どの　ほんが　おもしろい　ですか。

Kono hon-ga omoshiroi desu. **Ta** książka jest ciekawa.

この　ほんが　おもしろい　です。

Dono ie-ga anata-no ie desu-ka? Który dom jest twój?

どの いえが あなたの いえ ですか。

Ano ie-ga watashi-no ie desu. **Tamten** dom jest mój.

あの いえが わたしの いえ です。

Ćwiczenie 2:

Przetłumacz zdania japońskie na język polski i zapisz je w transkrypcji łacińskiej. Dla ułatwienia oddzielono wyrazy w zdaniu zapisanym hiraganą. Pamiętajmy jednak, że zazwyczaj nie stosuje się przerw w zdaniu.

1. この だいがくは いい です。

.....

2. その ざっしは おもしろい ですか。

.....

3. あの バスは はやい です。

.....

4. この じてんしゃは たかい ですか。

.....

5. その みちは ひろい です。

.....

6. あの えいがは よくないです。

.....

Dialog:

Uchida: コンピュータの べんきょうは どう ですか。
Konpyūta-no benkyō-wa dō desu-ka?

Nakata: そう ですね。むずかしい ですが、おもしろい です。
Sō desu-ne. Muzukashii desu-ga, omoshiroi desu.

Uchida: そう ですか。 この パソコンは いい ですか。
Sō desu-ka? Kono pasokon-wa ii desu-ka?

Nakata: いいえ、あまり よく ない です。 そして ふるい です。
Iie, amari yoku nai desu. Soshite furui desu.

Uchida: そう ですか。
Sō desu-ka?

U: Jak to jest uczyć się informatyki?

N: Hm, trudno, ale ciekawie.

U: Aha. Czy ten komputer jest dobry?

N: Nie, nie jest zbyt dobry. Na dodatek jest stary.

U: Aha, rozumiem.

W jednej z odpowiedzi pani/pana Nakaty w powyższym dialogu pojawiło się wyrażenie: **Sō desu-ka?** Jest to bardzo często używana przez Japończyków forma wyrażająca delikatne zdziwienie, zaskoczenie, przyjęcie do wiadomości czegoś, czego odbiorca nie był wcześniej świadomy lub z czym do końca się nie zgadza. Ważne jest, żeby pamiętać, że intonacja tego zdania musi opadać, mimo iż jego budowa (partkuła pytajna –ka) wskazuje na konstrukcję pytajną (pytania zaś zazwyczaj mają intonację unoszącą się). Sō desu-ka? (↓) Możemy ją tłumaczyć, jako: *Aha, rozumiem.*

Gdy zmienimy końcową partykułę pytajną **–ka** na inną: **-ne** – zmieniamy radykalnie sens wypowiedzi. Sō desu-ne (→) z podtrzymaną intonacją na równym poziomie oznacza przytaknięcie, współczucie, zgodę odbiorcy z tym, co usłyszał od rozmówcy lub tak, jak w przykładzie dialogu jest typową formą „zapełnienia luki" w rozmowie, zdobycia czasu na zastanowienie się, co odpowiedzieć rozmówcy.

Zestawianie przymiotników

Jeśli chcemy zestawić dwa lub więcej „i-przymiotników" uzupełniających się czyli zgodnych co do określenia danego rzeczownika (albo dodatnich, albo ujemnych), to musimy pamiętać, że każdy z nich (oprócz finalnego) musi zamienić końcówkę **–i** na **–kute** (wymawianą **kte** z niemym **u** pomiędzy spółgłoskami bezdźwięcznymi).

Zatem:	„młoda i piękna"	to po japońsku: waka**kute** utsukushii
	„duży i drogi"	to po japońsku: ōki**kute** takai

Dotyczy to także zestawień „i-przymiotników" z „na-przymiotnikami", ważne jest, aby „i-przymiotnik" pierwszej części określenia miał zawsze zamienioną końcówkę, jak np.:

„nowy i piękny"	– atarashikute utsukushii
„szybki i sprawny (w czymś)"	– haya**kute** jōzu

Inaczej sprawa się ma, gdy zestawiamy przymiotniki o przeciwnym, wykluczającym się znaczeniu (dodatni z ujemnym), wtedy do „i-przymiotnika" w pierwszej częsci określenia dostawia się formę **desu-ga** znaczącą **ale**, np.:

„nowy ale nie dobry"	– atarashii desu-ga yoku nai
„mały ale silny"	– chiisai desu-ga tsuyoi
„młody ale chory"	– wakai desu-ga byōki

KONO
HON-WA OMOSHIROI
DESU

LEKCJA 8
ON JEST ZNANYM PIOSENKARZEM
NA - PRZYMIOTNIKI

Przyszła pora na poznanie drugiej grupy przymiotników japońskich tzw. „na - przymiotników". Do tego zbioru należą formy zakończone cząstką –na, jak w tabeli poniżej:

kirei-na	piękny, czysty	**yūmei-na**	sławny, popularny
shinsetsu-na	uprzejmy	**hima-na**	wolny (czas)
suteki-na	piękny	**taihen-na**	straszny
hitsuyō-na	potrzebny	**muda-na**	bezużyteczny
benri-na	wygodny, pożyteczny	**fuben-na**	niewygodny
shizuka-na	spokojny, cichy	**nigiyaka-na**	hałaśliwy, ruchliwy
jōzu-na	wprawny, dobry	**heta-na**	niezręczny
suki-na	ulubiony	**kirai-na**	nielubiany

„na – przymiotniki" zachowują się w zdaniach inaczej niż grupa „i - przymiotników". Porównajmy to na przykładzie zdań.

1) Gdy przymiotnik tej grupy stoi w zdaniu przed określanym przez siebie rzeczownikiem, zawsze przybiera formę „na".

Zakopane-wa **shizuka-na** machi desu.	Zakopane jest spokojnym miastem.
Itō-sensei-wa **shinsetsu-na** kata desu.	Profesor Itō jest miłym człowiekiem.
Kore-wa **yūmei-na** hon desu-ka?	Czy to jest popularna książka?
Kore-wa **shinsen-na** sakana ja arimasen.	To nie jest świeża ryba.

2) Gdy „na – przymiotnik" stoi po określanym rzeczowniku w zdaniu, pełni z punktu widzenia części mowy funkcję podobną do rzeczownika i wszelkie konstrukcje składniowe będą się odnosić do tych właśnie form (jak w konstrukcji: A-wa B desu).

Forma „na-przymiotnika" w funkcji orzecznika

zdanie oznajmujące	zdanie zaprzeczone
~(~~na~~) desu.	~(~~na~~) de-wa arimasen ~(~~na~~) ja arimasen

* „~~na~~" w nawiasie oznacza, że „na-przymiotnik" musi być użyty bez sufiksu

Watashi-wa **genki** desu. Jestem zdrowy.

わたしは げんき です。

Kono hito-wa **yūmei** desu. Ten człowiek jest sławny.

この ひとは ゆうめい です。

Sensei-wa **ogenki** desu-ka? Czy pan Profesor jest zdrowy?

せんせいは おげんき ですか。

Kono josei-wa **shinsetsu** ja arimasen. Ta kobieta nie jest miła.

この じょせいは しんせつ じゃありません。

W przykładzie powyżej wystąpił przymiotnik „ogenki", będący ugrzecznioną postacią zwykłej formy „genki". Honoryfikatywne o- zwykło się dostawiać jako prefiks do rzeczowników (czasem przymiotników) odnoszących się w zdaniu do rozmówcy, któremu należy się nasz szacunek. Jeśli mówimy o sobie, nigdy nie wolno nam użyć tego przedrostka, chyba że używamy słów zwyczajowo już przez Japończyków zaopatrzonych w ten przedrostek. Niektóre rzeczowniki stosuje się z honoryfikatywnym –o, bez względu na szacunek do kogokolwiek, jest to zwyczaj, jak: okane – „pieniądze", onaka – „brzuch", „żołądek", ocha – „herbata zielona", osake – „sake" itp.

W konstrukcjach przeczonych należy zwrócić uwagę na pozycję „na - przymiotnika". W pozycji nr 1. – czyli wtedy, gdy „na - przymiotnik" występuje przed określanym rzeczownikiem, przeczenie jest takie jak w zdaniu orzecznikowym, odnosi się do tego właśnie rzeczownika.

Zakopane-wa shizuka-na *machi* desu.

ザコパネは しずかな まちです。

„Zakopane jest spokojnym miastem."

Zakopane-wa shizuka-na *machi* **ja arimasen**.

ザコパネは しずかな まち じゃありません。

„Zakopane nie jest spokojnym miastem."

W konstrukcjach nr 2., w których „na - przymiotnik" stoi na końcu zdania – po określanym rzeczowniku (dla przypomnienia: bez końcówki –**na**), przeczenie odnosi się do tego właśnie przymiotnika, a ponieważ zachowuje się on pod względem gramatycznym jak rzeczownik, przeczenie jest takie, jak w zdaniu orzecznikowym.

Shopan-wa yūmei desu. Ano hito-wa yūmei **ja arimasen**.

ショパンは ゆうめい です。 あの ひとは ゆうめい じゃありません。

„Chopin jest znany." „Tamten człowiek nie jest znany."

Ćwiczenie 1:

Wybierz odpowiednie „na-przymiotniki" z poniższej listy i wstaw do odpowiednich zdań:

shinsetsu-na - miły, przyjacielski
taisetsu-na - wartościowy, ważny, drogocenny
shizuka-na - cichy
suki-na - ulubiony (wymawiaj: skina)
kirei-na - piękny, czysty

Kono shashin-wa ..... shashin desu.
Watashi-no ..... kamoku-wa sūgaku desu.
Yamada-san-wa totemo .....hito desu.
Piiman-wa ..... desu-ka?
Kyūshigai-wa ..... tokoro ja arimasen.
Kono heya-wa ..... ja arimasen.

Słowniczek: shashin - fotografia
kamoku - przedmiot lekcyjny
sūgaku - matematyka
hito - człowiek
piiman - papryka
kyūshigai - Stare Miasto
tokoro - miejsce

Sprawdź odpowiedzi na końcu podręcznika.

Zestawianie „na-przymiotników"

Jeśli chcemy zestawić dwa lub więcej „na-przymiotników" uzupełniających się, zgodnych co do określenia danego rzeczownika (pozytywnych bądź negatywnych), to musimy dostawić do każdego z nich (oprócz finalnego przymiotnika) skróconą formę łącznika **de**.

Zatem: „piękna i sławna" to po japońsku: kirei-**de** yūmei

Dotyczy to także zestawień „na-przymiotników" z „i-przymiotnikami", ważne jest, aby po „na-przymiotniku" pierwszej części określenia wstawić łącznik **de**, jak np.:

„świeży i smaczny" - shinsen-**de** oishii
„zdrowy i młody" - genki-**de** wakai

Inaczej sprawa się ma, gdy zestawiamy przymiotniki o przeciwnym, wykluczającym się znaczeniu (dodatni i ujemny), wtedy do „na-przymiotnika" w pierwszej części określenia dostawia się formę **desu-ga** znaczącą **ale**, np.:

„świeży ale niesmaczny" – shinsen **desu-ga** mazui

„zdrowy ale słaby" – genki **desu-ga** yowai

Uwaga! Na koniec przypomnijmy najważniejsze różnice pomiędzy dwiema grupami przymiotników japońskich.

„i – przymiotniki" są pochodzenia japońskiego, „na – przymiotniki" – głównie chińskiego, ale są także japońskie

„i – przymiotniki" są typowymi przymiotnikami, „na – przymiotniki" czasem zachowują się jak rzeczowniki, po dodaniu ruchomej końcówki fleksyjnej „- **na**" pełnią funkcję przymiotników (stąd używana czasem nazwa quasi-przymiotniki).

gdy zestawiamy ze sobą co najmniej dwa określenia przymiotnikowe i pierwszym z nich jest „i – przymiotnik" – to zmienia on końcówkę „i" na „-**kute**" (np.: młoda i ładna „waka**kute** kirei"); jeśli natomiast pierwszym w zestawionych określeniach jest „na – przymiotnik" – to traci on końcówkę „na" i przybiera formę łącznika: „**de**" (np.: piękna i młoda „kirei-**de** wakai")

w przeczeniu, gdy przymiotnik stoi na końcu zdania, po wyrazie określanym, „i – przymiotnik" przyjmuje końcową formę **„-ku nai desu"** lub **„-ku arimasen"**, zaś „na – przymiotnik" traci końcówkę „-na" i przybiera przeczone wyrażenie zdania orzecznikowego **„ja arimasen"**.

LEKCJA 9
BYĆ, CZY NIE BYĆ
3 RODZAJE CZASOWNIKA „BYĆ"

W języku japońskim są aż trzy postaci czasowników, które można przetłumaczyć na polskie „być", chociaż musimy wiedzieć, że w japońskim nie ma formy odpowiadającej bezokolicznikowi. Czasownik nie poddaje się koniugacji według osób, więc dla każdego podmiotu (ja jestem, ty jesteś, on jest ...) ma tę samą formę.

1. Poznaliśmy do tej pory łącznik ze zdań orzecznikowych **desu** (np.: jestem, jesteś, jest kim? czym? jaki? ...) z podstawowej konstrukcji zdania japońskiego:

A-wa B desu.

Watashi-wa gakusei **desu**. **Jestem** studentem.

わたしは　がくせい　です。

Anata-wa Nihonjin **desu-ka**? Czy **jesteś** Japończykiem?

あなたは　にほんじん　ですか。

Kare-wa sensei **ja arimasen**. On **nie jest** nauczycielem.

かれは　せんせい　じゃありません。

Kanojo-wa wakai **desu**. Ona **jest** młoda.

かのじょは　わかい　です。

Kore-wa **ii** desu. To **jest** dobre.

これは　いい　です。

Sore-wa **yoku nai desu**. To **nie jest dobre**.

それは　よくない　です。

Sono kutsu-wa ōkii **desu**. Te buty **są** duże.

その　くつは　おおきい　です。

2. Jeśli chcemy powiedzieć, że ktoś lub coś znajduje się w jakimś miejscu, nie możemy użyć łącznika **desu** w zdaniu, ponieważ konstrukcja taka nie ma charakteru zdania orzecznikowego (A-wa B-desu). Musimy wtedy skorzystać z jednego z dwóch czasowników: **arimasu** lub **imasu** (wymawianych: arimas, imas).

Czasownik **arimasu** (jest, znajduje się) używany jest wtedy, gdy w zdaniu występuje podmiot nieżywotny: stół, krzesło, roślina itd.

Jeśli natomiast podmiotem w zdaniu jest osoba lub zwierzę (podmiot żywotny) należy użyć czasownika **imasu**. Proszę porównać następujące przykłady.

Sensei-wa daigaku-ni **imasu**. Nauczyciel jest na uczelni.

せんせいは　だいがくに　います。

Gakusei-wa uchi-ni **imasu**. Student jest w domu.

がくせいは　うちに　います。
Kazoku-wa Nihon-ni **imasu**. Rodzina jest w Japonii.

かぞくは　にほんに　います。
Neko-wa heya-ni **imasu**. Kot jest w pokoju.

ねこは　へやに　います。
Kagi-wa ie-ni **arimasu**. Klucz jest w domu.

かぎは　いえに　あります。
Okane-wa ginkō-ni **arimasu**. Pieniądze są w banku.

おかねは　ぎんこうに　あります。
Konpyūta-wa kyōshitsu-ni **arimasu**. Komputer jest w klasie.

コンピュータは　きょうしつに　あります。
Terebi-wa ribingu-ni **arimasu**. Telewizor jest w pokoju gościnnym.

テレビは　リビングに　あります。

Uwagę zwraca powtarzająca się po określeniu miejsca znajdowania się danej osoby lub przedmiotu partykuła – **ni**. Jest to partykuła, która pełni kilka funkcji w gramatyce japońskiej, ale na razie poznajemy ją jako partykułę okolicznika miejsca. Czasowniki **„arimasu"** i **„imasu"** wymagają tej partykuły w zdaniu, w którym określa się lokalizację podmiotu.

Podane przykłady to zdania twierdzące. Czasownik zawsze występuje na końcu zdania. Zeby uzyskać z takich form pytania, wystarczy tylko dodać partykułę pytajną – **ka** na końcu, zachowując szyk zdania oznajmującego. Pamiętajmy o wymowie końcówki fleksyjnej -**masu**-**ka** z bezgłośną samogłoską **u** jako **maska** (arimasu-ka? wymawiaj: arimaska zaś imasu-ka? wymawiaj: imaska).

Sensei-wa daigaku-ni **imasu**-**ka**? Czy nauczyciel jest na uniwersytecie?

せんせいは　だいがくに　いますか。
Kagi-wa ie-ni **arimasu**-**ka**? Czy klucz jest w domu?

かぎは　いえに　ありますか。

Przy okazji pytań należy wspomnieć o pytajniku **doko** - **ni** gdzie? Jeśli pytamy o miejsce znajdowania się danego podmiotu, musimy użyć zaimka pytajnego **doko**, z zachowaną partykułą okolicznika miejsca - **ni**. I tak jak w pytaniach tworzonych do tej pory, musimy pamiętać o zachowaniu szyku zdania. Nie wolno nam wystawiać pytajnika na początek zdania.

Sensei-wa **doko**-**ni imasu**-**ka**? Gdzie jest nauczyciel?

せんせいは　どこに　いますか。

Kagi-wa **doko-ni arimasu-ka**? Gdzie jest klucz?

かぎは　どこに　ありますか。

Przeczenie czasowników uzyskuje się poprzez zamienienie końcówki - **masu** – na **masen**. Otrzymujemy wtedy formy: „imasen, arimasen".

Sensei-wa daigaku-ni **imasen**. Nauczyciela nie ma na uniwersytecie.

せんせいは　だいがくに　いません。

Kagi-wa ie-ni **arimasen**. Klucza nie ma w domu.

かぎは　いえに　ありません。

Formy końcówki czasownikowej –**masu** w czasie teraźniejszym

oznajmująca	pytająca	przecząca	pyt. - przecząca
-masu	**-masu-ka**	**-masen**	**-masen-ka**

Podsumujmy więc, aby powiedzieć, że coś lub ktoś się gdzieś znajduje, na początku najbardziej przydatne są trzy określenia miejsca: **koko**, **soko**, **asoko** używane w zależności od tego, które miejsce wskazujemy:

koko – tutaj (miejsce przy osobie mówiącej)

soko – tam (miejsce przy osobie, do której mówimy)

asoko – tam (daleko dla obydwu, lub więcej osób rozmawiających).

Należy pamiętać, że „koko, soko, asoko" są to japońskie **rzeczowniki**! W związku z tym w zdaniu orzecznikowym, jeśli stanowią podmiot, może po nich wystąpić partykuła podmiotu, jak w konstrukcji A-wa B desu, np.:

Koko-wa Warushawa desu. Tutaj (dosł. To miejsce to) jest Warszawa.

ここは ワルシャワ です。

Soko-wa abunai desu-yo. Tam (miejsce, gdzie jesteś) jest niebezpiecznie!

そこは あぶない ですよ。

Asoko-wa kōen desu-ka? Czy (tamto miejsce) to jest park?

あそこは こうえん ですか。

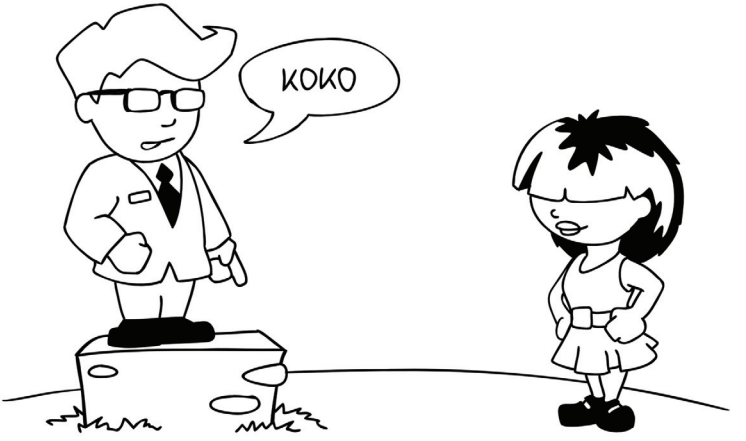
KOKO

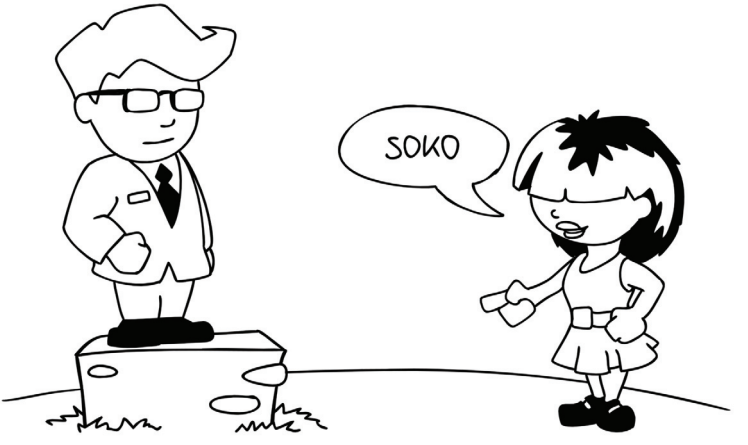
SOKO

ASOKO

W tym miejscu przypomnijmy sobie poznane dotąd zaimki japońskie z grupy **ko-**, **so-**, **a-**, **do-**, których użycie uwarunkowane jest lokalizacją podmiotu zdania.

Zaimki z grupy ko-, so-, a-, do-.

	zaimek „to" do rzeczy	zaimek wskazujący do osób i rzeczy	miejsce
blisko mówcy	**kore** *to*	**kono** (rzeczownik) *ten, ta, to ...*	**koko** *to miejsce/tutaj*
blisko rozmówcy	**sore** *to*	**sono** (rzeczownik) *ten, ta, to ...*	**soko** *to miejsce tutaj/tam*
daleko od osób rozmawiających	**are** *tamto*	**ano** (rzeczownik) *tamten, tamta, tamto ...*	**asoko** *tamto miejsce*
pytajnik	**dore** *które*	**dono** (rzeczownik) *który, która, które ...*	**doko** *gdzie*

Przy tworzeniu okolicznika miejsca od powyższych trzech form rzeczownikowych: **koko**, **soko**, **asoko** – należy tylko dodać partykułę okolicznikową **–ni**. Otrzymamy wtedy formy: **koko-ni**, **soko-ni**, **asoko-ni** – tłumaczone kolejno jako: tutaj (blisko mnie), tam (u ciebie) i tam (daleko). Ta zasada odnosi się także do innych rzeczowników, które mogą stać się okolicznikami miejsca: szkoła (gakkō) – w szkole (gakkō-ni), poczta (yūbinkyoku) – na poczcie (yūbinkyoku-ni), Warszawa (Warushawa) – w Warszawie (Warushawa-ni) itp.

Daidokoro-wa koko-ni arimasu. Kuchnia jest tutaj.

だいどころは ここに あります。

Otōsan-wa Warushawa-ni imasu-ka? Czy tata jest w Warszawie?

おとうさんは ワルシャワに いますか。

W podsumowaniu tej części materiału należy zwrócić uwagę na to, że w przypadku rzeczowników **koko**, **soko**, **asoko** Polacy napotykają na trudność w ich tłumaczeniu i użyciu. Najlepiej zobaczyć to na dwóch przykładach zdań, w których przykładowy rzeczownik **„koko"** jest raz podmiotem (w zdaniu orzecznikowym, gdzie występuje łącznik **desu**), a drugi raz wchodzi w skład okolicznika miejsca (w zdaniu z czasownikiem **arimasu** bądź **imasu**).

Koko-wa kirei desu-ne. To miejsce jest piękne, prawda?

ここは きれい ですね。

Otearai-wa koko-ni arimasu. Łazienka jest tutaj.

おてあらいは ここに あります。

Ćwiczenie 1:

Wybierz do podanych zdań odpowiedni czasownik: imasu lub arimasu.

Otōsan-wa kaisha-ni ..... .

Neko-wa doko-ni .....ka?

Watashi-no megane-wa doko-ni .....ka?

Kippu-wa poketto-ni ..... .

Kare-no daigaku-wa Warushawa-ni ..... .

Kodomo-wa gakkō-ni ..... .

Terebi-wa heya-ni ..... .

Raion-wa Afurika-ni ..... .

Panda-wa doko-ni .....ka?

Konpyūta-wa mise-ni ..... .

Proszę sprawdzić prawidłowość wyboru czasowników w końcowej części podręcznika.

Ćwiczenie 2:

Przetłumacz poniższe zdania, wybierając odpowiedni czasownik: desu, imasu, arimasu.

Jestem Polakiem.

.....

Jestem w domu.

.....

Gdzie jesteś?

.....

Pies jest tutaj.

.....

Nie jesteśmy studentami.

.....

Gdzie są pieniądze?

.....

Profesor jest Japończykiem.

.....

Ambasada Japonii jest w Warszawie.

.....

Tutaj jest szkoła.

.....

Szpital jest tam.

.....

LEKCJA 10
KSIĄŻKA JEST NA STOLE
OKOLICZNIKI MIEJSCA

Poznaliśmy japońskie okoliczniki miejsca: koko-ni, soko-ni, asoko-ni. Aby nauczyć się tworzyć inne – trudniejsze, musimy najpierw poznać kilka nowych słów, które będą pełnić rolę japońskich przyimków. Tłumaczymy je często na polski przyimkowo.

naka	w, środek, wnętrze	**ue**	nad, góra, wierzch
mae	przed, przód	**soba**	obok, pobliże
ushiro	z tyłu, tył	**tonari**	obok
shita	pod, spód	**soto**	na zewnątrz
migi	prawa strona	**hidari**	lewa strona
aida	pomiędzy	**chikaku**	pobliże

Te znaczeniowe przyimki są w gramatyce japońskiej najczęściej rzeczownikami, toteż wszystkie mogą stać się podmiotem w zdaniu.

Naka-wa atatakai desu. Wewnątrz jest ciepło.

なかは あたたかい です。

Soto-wa samui desu-ka? Czy na zewnątrz jest zimno?

そとは さむい ですか。

Tworząc złożone okoliczniki miejsca musimy korzystać z partykuły dzierżawczej **– no** oraz partykuły okolicznika miejsca **– ni**. Partykuła dzierżawcza, jak pamiętamy, doczepiana jest do rzeczownika, któremu nadajemy charakter polskiego dopełniacza (kogo?, czego?).

Zatem **środek** (czego?) **pokoju** będzie brzmiał po japońsku: **heya-no naka**. Jeśli natomiast chcemy powiedzieć okolicznikowo: **w środku pokoju** musimy tylko na końcu dodać partykułę – **ni**:

heya-no naka-ni

Poniższe przykłady bez rozwinięcia w zdaniach mogą brzmieć sztucznie, ale służą one zapamiętaniu konstrukcji okolicznikowych.

kuruma-no mae – przód samochodu

kuruma-no mae-ni – z przodu samochodu

ie-no ushiro – tył domu

ie-no ushiro-ni – z tyłu domu

hon-no shita – spód książki

hon-no shita-ni – pod książką

tsukue-no ue – wierzch stołu

tsukue-no ue-ni – na stole

Poćwiczmy okoliczniki w zdaniach.

Hon-wa **tsukue-no ue-ni** arimasu. Książka jest na stole.

ほんは つくえの うえに あります。

Sensei-wa **kyōshitsu-no naka-ni** imasu. Nauczyciel jest w (środku) sali.

せんせいは きょうしつの なかに います。

Jitensha-wa **uchi-no mae-ni** arimasu. Rower jest przed domem.

じてんしゃは うちの まえに あります。

Neko-wa **isu-no shita-ni** imasu-ka? Czy kot jest pod krzesłem?

ねこは いすの したに いますか。

Kagi-wa **kaban-no naka-ni** arimasen. Klucza nie ma w torbie.

かぎは かばんの なかに ありません。

Kodomo-wa **gakkō-no soto-ni** imasu. Dzieci są na zewnątrz szkoły.

こどもは がっこうの そとに います。

Gakusei-wa **doa-no ushiro-ni** imasen-ka? Czy student nie jest za drzwiami?

がくせいは ドアの うしろに いませんか。

Saifu-wa **hon-no soba-ni** arimasen-ka? Czy portfel nie jest obok książki?

さいふは ほんの そばに ありませんか。

Ginkō-wa **sūpā-to eigakan-no aida-ni** arimasu. Bank jest pomiędzy supermarketem i kinem.

ぎんこうは　スーパーと　えいがかんの　あいだに　あります。

(Ostatni przykład zdania wymaga zastosowania co najmniej dwóch rzeczowników połączonych partykułą **–to**, a dopiero na końcu okolicznika **aida-ni** „pomiędzy”.)

Pytania o okolicznik miejsca tworzy się przez zastosowanie znanego już nam pytajnika - **doko** (gdzie?) – z zachowaną partykułą - **ni**.

Sensei-wa doko-ni imasu-ka? Gdzie jest nauczyciel?

せんせいは どこに いますか。

Okane-wa doko-ni arimasu-ka? Gdzie są pieniądze?

おかねは どこに ありますか。

Ćwiczenie 1:

Z podanych poniżej słów utwórz okoliczniki miejsca jak w przykładzie:

na krześle **isu-no ue-ni**

a) obok książki .....
b) na samochodzie .....
c) przed szkołą .....
d) za telewizorem .....
e) w środku pudełka .....
f) pod zeszytem .....
g) nad łóżkiem .....
h) poza uczelnią .....
i) blisko domu .....
j) pomiędzy szkołą i pocztą .....

Słowniczek:

pudełko - hako zeszyt - nōto
łóżko - beddo poczta - yūbinkyoku

Ćwiczenie 2:

Odczytaj japońskie zdania i przetłumacz na polski:

いすは つくえの そばに あります。
.....
スーパーは びょういんの となりに あります。
.....
くるまは ガレージの なかに ありません。
.....
さいふは かばんの なかに ありませんか。
.....
ねこは いすの したに います。
.....
せんせいは きょうしつの なかに います。
.....
いぬは うちの そとに いませんか。
.....

こどもは おかあさんの うしろに います。
.....

おとうさんは どこに いますか。
.....

めがねは どこに ありますか。
.....

Dialog

Suzuki: Kaban-wa doko-ni arimasu-ka?

かばんは　どこに　ありますか。
Honda: Tsukue-no soba-ni arimasu.

つくえの　そばに　あります。
Suzuki: Saifu-mo arimasu-ka?

さいふも　ありますか。
Honda: Hai, saifu-mo arimasu.

はい、さいふも　あります。
Suzuki: Kagi-mo arimasu-ka?

かぎも　ありますか。
Honda: Iie, kagi-wa arimasen.

いいえ、かぎは　ありません。
Suzuki: De-wa, kagi-wa doko-ni arimasu-ka?

では、かぎは　どこに　ありますか。
Honda: Kagi-wa tsukue-no ue-ni arimasu.

かぎは　つくえの　うえに　あります。

S: Gdzie jest torba?

H: Jest obok stołu.

S: Czy jest też portfel?

H: Tak, portfel też jest.

S: Czy są też klucze?

H: Nie, kluczy nie ma.

S: To gdzie są klucze?

H: Klucze są na stole.

LEKCJA 11
NA STOLE JEST KSIĄŻKA!
ZDANIA SPOSTRZEŻENIOWE

Przy okazji konstrukcji okolicznika miejsca możemy poświęcić uwagę zdaniom spostrzeżeniowym (wykrzyknikowym), które informują kogoś o tym, że coś zostało dostrzeżone w jakimś miejscu. Jak np. „O, na stole jest książka!" Głównym tematem takich zdań jest zauważenie obecności (znajdowania się) danej osoby lub przedmiotu, a nie tylko określenie miejsca pobytu kogoś, znajdowania się czegoś. Różnice dwóch zdań: 1) „Książka jest na stole" i 2) „Na stole jest książka!" najlepiej pokazać na przykładzie pytań, które można do nich zbudować.

1) Na pytanie: **Gdzie jest książka?** można tylko odpowiedzieć konstrukcją pierwszą: **„Książka jest na stole."**, w której nową informacją jest część stanowiąca odpowiedź na powyższe pytanie: „na stole" - dotycząca lokalizacji przedmiotu (w mowie prawdopodobnie wymówiona mocniej, z akcentem zdaniowym)
Tematem obydwu powyższych zdań (pytania i odpowiedzi) jest ten sam podmiot: **książka**. Jest to powtarzająca się w obu konstrukcjach informacja – zatem jest to tzw. „stary temat" zdania. (W tym miejscu można przypomnieć angielski przedimek **the** w podobnej funkcji: *Where is* **the** *book?* **The** *book is on the table*.)

2) Na pytania: **Czy coś jest na stole?**, **Co jest na stole?** można odpowiedzieć konstrukcją:

Na stole jest książka.

W tym wypadku „starym tematem" obydwu zdań (pytania i odpowiedzi) jest okolicznik miejsca: **na stole**, zaś **książka** to nowa informacja, odpowiedź na powyższe pytanie (w mowie wypowiadana mocniej). Porównując do języka angielskiego, można dać za przykład przedimek **a**: *Is there anything on the table? What is there, on the table? There is* **a** *book on the table.*).

W konstrukcjach japońskich, poza szykiem wyrazów, który przestawia się w obu rodzajach zdań, także partykuły ulegają zmianie. W zdaniach spostrzeżeniowych, tam gdzie istotną, nową informacją jest podmiot, partykuła **–wa** zastępowana jest drugą partykułą podmiotową - ga, kładącą w zdaniu nacisk na nowy podmiot.

! Inaczej mówiąc partykuła **–wa** stawiana jest przy podmiotach, które albo są „starym tematem" zdania, albo są podmiotami domyślnymi, łatwo zrozumiałymi dla uczestników aktu mówienia (najczęściej przy podmiotach stojących na początku zdania). Dla tłumaczenia roboczego tej partykuły można przyjąć domyślne określenie: „jeśli chodzi o ....".

! W zdaniach spostrzeżeniowych natomiast, w których podmiot jest nową informacją, występuje partykuła **– ga**, pełniąca podobną funkcję do mocniejszej intonacji danego słowa w polskim zdaniu: „to książka! jest na stole...".

Porównajmy przykłady, w których tłustym drukiem zapisano wyrazy wymawiane z mocniejszą intonacją, będące „nowym tematem", zaś stary temat w zdaniu podkreślono:

Hon-wa **doko-ni** arimasu-ka?

Gdzie jest książka?

Raion-wa **doko-ni** imasu-ka?

Gdzie są lwy?

Hon-wa **tsukue-no ue-ni** arimasu.

Książka (jeśli chodzi o książkę, to) jest **na stole**.

Raion-wa **Afurika-ni** imasu.

Lwy są w **Afryce**.

Tsukue-no ue-ni **nani-ga** arimasu-ka?

Co jest na stole?

Tsukue-no ue-ni **hon-ga** arimasu.

Na stole jest **książka**.

Kyōshitsu-no naka-ni **dare-ga** imasu-ka?

Kto jest w klasie?

Kyōshitsu-no naka-ni **sensei-ga** imasu.

W klasie jest **nauczyciel**.

Pytajniki **nani** – co? oraz **dare** – kto? zawsze łączą się w zdaniach podmiotowych z partykułą **–ga**, ponieważ dotyczą nowej informacji. Pytając o zwierzęta, należy użyć pytajnika **nani**, pamiętając jednocześnie o zastosowaniu czasownika **imasu** dla podmiotów żywotnych.

Heya-no naka-ni **dare-ga** imasu-ka?

Kto jest w pokoju?

Heya-no naka-ni **nani-ga** imasu-ka?

Co (żywotnego, jakie zwierzę) jest w pokoju?

Ćwiczenie 1:

Utwórz pytania (w podobny sposob jak wyżej) do poniższych zdań:

Gakusei-wa heya-no naka-ni imasu.	Student jest w pokoju.
Heya-no naka-ni gakusei-ga imasu.	W pokoju jest student.
Okane-wa hikidashi-no naka-ni arimasu.	Pieniądze są w szufladzie.
Hikidashi-no naka-ni okane-ga arimasu.	W szufladzie są pieniądze.
Inu-wa isu-no shita-ni imasu.	Pies jest pod krzesłem.
Isu-no shita-ni inu-ga imasu.	Pod krzesłem jest pies.
Kaban-wa anata-no mae-ni arimasu.	Torba jest przed tobą.
Anata-no mae-ni kaban-ga arimasu.	Przed tobą jest torba.
Neko-wa anata-no ushiro-ni imasu.	Kot jest za tobą.
Anata-no ushiro-ni neko-ga imasu.	Za tobą jest kot.

Sprawdź pytania na końcu podręcznika.

Ćwiczenie 2:

Używając podanych wyrazów, przetłumacz na język japoński poniższe zdania:

mysz – nezumi	długopis – pen	poczta – yūbinkyoku
piesek – koinu	klasa – kyōshitsu	zoo – dōbutsuen

W mojej torbie jest mysz!

.....

Zeszyt jest na stole.

.....

Pieniędzy nie ma w portfelu. (dosł. Pieniądze nie są w portfelu).

.....

Gdzie jest mój długopis?

.....

Twój długopis jest pod krzesłem.

.....

Moja szkoła jest obok poczty.

.....

W pudełku jest piesek.

.....

Co jest w portfelu?

.....

Kto jest w klasie?

.....

Co jest w zoo?

.....

Porównaj utworzone zdania z konstrukcjami na końcu podręcznika.

Dialog:

A: Kuruma-no kagi-ga arimasen!

くるまの　かぎが　ありません。
車の鍵がありません。

B: Tēburu-no ue-ni arimasen-ka?

テーブルの　うえに　ありませんか。
テーブルの上にありませんか。

A: Hai, arimasen.

はい、ありません。

B: Kaban-no naka-ni-mo arimasen-ka?

かばんのなかにもありませんか。
鞄の中にもありませんか。

A: Doko-ni-mo arimasen.

どこにもありません。

B: Tabun heya-no tsukue-no ue-ni arimasu-yo.

たぶん、へやの　つくえのうえに　ありますよ。
多分、部屋の机の上にありますよ。

A: Sō desu-ka? Wakarimashita.

そうですか。わかりました。
そうですか。分かりました。

A: Nie mam klucza do samochodu!

B: A nie ma na stole?

A: Nie, nie ma.

B: A nie ma w torbie?

A: Nigdzie nie ma.

B: Może jest w pokoju na stole.

A: Aha, rozumiem.

Uważny czytelnik zauważył na pewno, że konstrukcje z czasownikiem **arimasu** i partykułą **–ga** często tłumaczone są na język polski jako **mam**, **masz itp**. Dokładniej o tym w lekcji 29.

W końcowym zdaniu w dialogu występuje forma **wakarimashita** – jest to czas przeszły czasownika wakaru „rozumieć, przyjąć coś do wiadomości". Właśnie w tej postaci używa się najczęściej tego czasownika, jeśli potwierdzamy lub zapewniamy kogoś o tym, że zrozumieliśmy polecenie czy informację. Więcej o czasie przeszłym w lekcji 17.

TSUKUE-NO
UE-NI HON-GA
ARIMASU

LEKCJA 12
LICZEBNIKI PO JAPOŃSKU
LICZEBNIKI

Japońskie liczebniki główne to:

		(kanji)
1	ichi	一
2	ni	二
3	san	三
4	shi (lub yon)	四
5	go	五
6	roku	六
7	shichi (lub nana)	七
8	hachi	八
9	ku (lub kyū)	九
10	jū	十

Dalej zestawia się dziesiątki z jednościami:

11 to jest jū + ichi (10 + 1), jūni, jūsan, jūyon, jūgo, jūroku, jūshichi (lub jūnana), jūhachi, jūku (lub jūkyū), nijū (2 x 10), nijūichi itd...

W złożonych liczebnikach często występuje oboczna forma niektórych liczebników (podana powyżej w nawiasie), np.: yonjū (40), kyūjūyon (94), nanajūkyū (79) itp.

A oto kolejne liczebniki. Proszę zwrócić uwagę na takie jednostki, jak:

man (10.000) i **oku** (100.000.000).

100 –	**hyaku**	百
1.000 –	**sen**	千
10.000 –	ichi**man**	一万
100.000 –	jū**man**	十万
1.000.000 –	hyaku**man**	百万
10.000.000 –	issen**man**	一千万
100.000.000 –	ichio**ku**	一億

Ćwiczenie 1:

Odczytaj i wpisz cyframi arabskimi japońskie liczebniki:

1) nijūyon	2) sanjūroku
3) yonjūichi	4) gojūkyū
5) rokujūni	6) nanajūhachi
7) hachijūyon	8) kyūjūgo
9) hyakujūichi	10) nihyakuni
11) senhyakusanjūgo	12) senkyūhyakuhachijūroku
13) nisen`ichi	14) ichiman`issenhyakurokujūhachi

Ćwiczenie 2:

Podaj japońskie liczebniki:

A)	19	70	135	1264
B)	25	86	147	2547
C)	38	99	153	5486
D)	44	109	168	9999
E)	51	117	172	12460
F)	63	128	187	21753

Odpowiedzi znajdziesz na końcu podręcznika.

Inaczej jest z liczebnikami porządkowymi. Podstawową i najłatwiejszą metodą tworzenia liczebników porządkowych jest korzystanie z powyższych form liczebników głównych z dodanym sufiksem **~banme** (番目). W ten sposób otrzymamy następujące liczebniki porządkowe:

ichibanme	一番目	(pierwszy)
nibanme	二番目	(drugi)
sanbanme	三番目	(trzeci)
yonbanme	四番目	(czwarty)
gobanme	五番目	(piąty)
rokubanme	六番目	(szósty)
nanabanme	七番目	(siódmy)
hachibanme	八番目	(ósmy)

kyūbanme	九番目	(dziewiąty)
jūbanme	十番目	(dziesiąty)
jūichibanme	十一番目	(jedenasty) itd.

Warto jeszcze wspomnieć o dodatkowych liczebnikach głównych - tradycyjnych w języku japońskm (od 1 do 10), które mogą być czasem stosowane wymiennie z podanymi wcześniej, a na pewno przydadzą się w dalszym etapie nauki języka. Są to:

		(kanji)
hitotsu	ひとつ	一つ
futatsu	ふたつ	二つ
mittsu	みっつ	三つ
yottsu	よっつ	四つ
itsutsu	いつつ	五つ
muttsu	むっつ	六つ
nanatsu	ななつ	七つ
yattsu	やっつ	八つ
kokonotsu	ここのつ	九つ
tō	とお	十

Uwaga! Tō jest wyjątkiem, długą samogłoskę ō zapisuje się w hiraganie przez **o (お)** a nie **u (う)**.

Analogicznie do podanych powyżej liczebników, można z nich utworzyć liczebniki porządkowe w podobny sposób. Tym razem należy do nich dodać sufiks –me.

hitotsume	ひとつめ	一つ目
futatsume	ふたつめ	二つ目
mittsume	みっつめ	三つ目
yottsume	よっつめ	四つ目
itsutsume	いつつめ	五つ目
muttsume	むっつめ	六つ目
nanatsume	ななつめ	七つ目
yattsume	やっつめ	八つ目
kokonotsume	ここのつめ	九つ目

tō – nie zestawia się z końcówką –me; od numeru 10-tego wzwyż należy powrócić do liczebników głównych podanych na początku, czyli: jūbanme, jūichibanme itd.

Niestety to nie jest jeszcze koniec zagadnień związanych z liczebnikami japońskimi. Na tym etapie powyższe wiadomości powinny nam wystarczyć, ale już wkrótce okaże się, że w zdaniach potrzebne będą inne lub jeszcze bardziej zmodyfikowane liczebniki. Uogólniając, większość przedmiotów, zwierząt, nawet pojęć (!) Japończycy „segregują" ze względu na ich cechy i „klasyfikują" do pewnych zbiorów zawierajacych elementy o danych cechach: np. mały, duży, długi, płaski i wiele innych. Słowa, które kategoryzują rzeczowniki według grup to tzw. „klasyfikatory".

Wykaz najczęściej używanych klasyfikatorów japońskich

hon- przedmioty podłużne (długopis, butelka, patyk, krawat)
ko - przedmioty małe, twarde (jabłko, kamyk, cukierek, jajko)
hiki - zwierzęta małe (chomik, kot, pies, mysz)
tō - zwierzęta duże (koń, krowa, słoń, duży pies)
mai - przedmioty płaskie (talerz, kartka, znaczek pocztowy, bilet)
satsu - publikacje (książka, czasopismo, zeszyt, album)
hai - pojemność naczyń (miseczek do ryżu, herbaty, sake, łyżeczek)
dai - maszyny, urządzenia, meble (samochód, telewizor, stół, telefon)
kai - wielokrotność (raz, dwa razy, trzy razy...)
kai - piętra budynków
nin - ludzie
soku - para odzieży (skarpety, buty)
fun - minuty
ji - godziny
ka - dni
nen - lata
sai - wiek ludzi i zwierząt
i inne.

Jeśli chcemy powiedzieć, że mamy konkretną liczbę jakichś przedmiotów, to musimy najpierw poznać właściwy klasyfikator. Następnie trzeba go odpowiednio zestawić z konkretnym liczebnikiem, co często wiąże się z koniecznością zniekształcenia go, zwłaszcza przy klasyfikatorach rozpoczynających się od spółgłosek **h**, **f**, **k**, **s**, **t**.

Zatem:	**dwa koty**	to po japońsku:	**neko ni<u>hiki</u>**
	trzy kawy		**kōhii san<u>bai</u>**
	sześć drzew		**ki ro<u>ppon</u>**

jedno jabłko	**ringo ikko**
dziesięć razy	**jukkai**
jedna książka	**hon issatsu**
trzy pary butów	**kutsu sanzoku**
cztery krowy	**ushi yontō**
jeden znaczek	**kitte ichimai**
cztery osoby	**yonin**
dwa samochody	**kuruma nidai**

Na końcu podręcznika podano kilkanaście przykładów form klasyfikatorów połączonych z liczebnikami. Liczebniki, które najczęściej powodują zmiany klasyfikatorów to 1, 3, 6, 8 i 10. Na szczęście niektóre klasyfikatory (zaczynające się od spółgłosek dźwięcznych, np. dai, nin, mai itp.) nie poddają się żadnej odmianie.

Wiele jest wśród klasyfikatorów wyjątków. Czasem nawet sami Japończycy miewają problemy z zaklasyfikowaniem danego przedmiotu czy pojęcia do właściwego zbioru. Np. owoc banan (długi, podłużny czyli **hon**) pokrojony na plasterki nie spełnia już warunków danej kategorii. Albo czy rozjechana żaba jest nadal **hiki** czy może raczej **mai**? W wielu podobnych sytuacjach używa się ratunkowych form tradycyjnych liczebników głównych: hitotsu, futatsu, mittsu itd. Niestety to nie znaczy, że można ich używać do wszystkich pojęć, najczęściej tylko do małych przedmiotów.

RINGO IKKO
NEKO NIHIKI
KOHII SANBAI

LEKCJA 13
KTÓRA TERAZ JEST GODZINA?
KLASYFIKATORY CZASU

Znając już liczebniki, możemy swobodnie określać godzinę. Samo pojęcie godziny po japońsku to klasyfikator: **ji** (pisany znakiem 時), który trzeba dodać do odpowiedniej liczby jak :

ichiji –	godzina pierwsza	shichiji –	godzina siódma
niji –	godzina druga	hachiji –	godzina ósma
sanji –	godzina trzecia	**kuji** –	godzina dziewiąta
yoji –	godzina czwarta	jūji –	godzina dziesiąta
goji –	godzina piąta	jūichiji –	godzina jedenasta
rokuji –	godzina szósta	jūniji –	godzina dwunasta

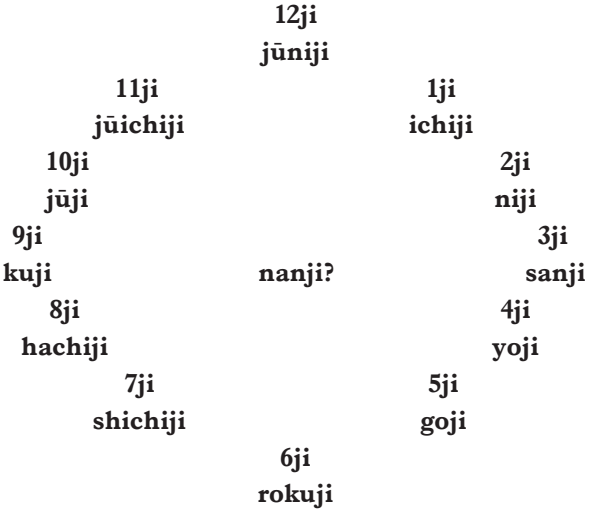

Ima nanji desu-ka?

いまなんじですか。

今　何時　ですか。

Która teraz jest godzina?

Ima gogo rokuji desu. „Teraz jest szósta po południu”.

いまごごろくじです。
今午後6時です。

Ima gozen jūji desu. „Teraz jest dziesiąta przed południem".

いまごぜんじゅうじです。
今午前１０時です。

Minuta po japońsku to: **fun**, ale łącząc się z różnymi liczebnikami czasami przybiera także postać: **pun**.

ippun –	jedna minuta	roppun –	sześć minut
nifun –	dwie minuty	nanafun –	siedem minut*
sanpun –	trzy mniuty	happun –	osiem minut
yonpun –	cztery minuty	kyūfun –	dziewięć minut
gofun –	pięć minut	juppun –	dziesięć minut

* nanafun lub shichifun, a także happun lub hachifun

Zaimkiem pytajnym: „ile minut" jest **nanpun?**

Powyżej dziesięciu minut należy używać liczebników złożonych, pamiętając aby klasyfikator jedności minutowych dodać na końcu, tak jak podano powyżej:

jūippun –	jedenaście minut
jūnifun –	dwanaście minut
nijuppun –	dwadzieścia minut
sanjuppun –	trzydzieści minut
yonjūgofun –	czterdzieści pięć minut itd.

I tak dokładny czas podajemy w kolejności: godzina, minuty, jak według wzoru:

	X ji Y fun
1:23	ichiji nijūsanpun
2:35	niji sanjūgofun
3:40	sanji yonjuppun
5:02	goji nifun
6:30	rokuji sanjuppun (lub rokuji han!)

Ima jūji nijūgofun desu. „Teraz jest 10:25."

いまじゅうじにじゅうごふんです。
今１０時２５分です。

* Gdy minęło 30 minut (pół godziny) po jakiejś godzinie, mamy dwie możliwości powiedzenia tego po japońsku.

1- Pierwszą metodą jest wcześniej pokazana, nazwijmy ją: „elektroniczna" – która podaje czas tak, jak wyświetla go zegarek elektroniczny - **10:30 jūji sanjuppun**.

2- W drugiej metodzie należy skorzystać ze słowa **han** „połowa", które dodaje się po minionej godzinie: **jūji-han**.

* Gdy minie ponad 30 minut po jakiejś godzinie i brakuje np. kilkunastu do następnej, można użyć innej metody określania czasu tj.: **za** piętnaście minut jedenasta. Używamy wtedy rzeczownika **mae** znaczącego „przód", który w tej konstrukcji przyjmie znaczenie: „przed, za…" ; **jūichiji jūgofun mae** oraz jak w poniższych przykładach według wzoru, w którym Y oznacza następną godzinę, do której zbliżają się wskazówki zegara. Konstrukcja ta (podobnie jak jej odpowiednik w języku polskim) często wypierana jest przez „metodę elektroniczną". Zostaje nadal w użyciu wtedy, gdy do pełnej godziny brakuje kilku minut, pełnych dziesiątek (10, 20) bądź kwadransu.

	Y ji X fun mae
2:45	sanji jūgofun mae (za 15 minut trzecia)
3:50	yoji juppun mae (za 10 minut czwarta)
4:55	goji gofun mae (za 5 minut piąta)

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, że zdania i konstrukcje japońskie tłumaczy się zazwyczaj od końca. Próby bezpośredniego tłumaczenia polskich konstrukcji (np.: za 10 minut druga) są błędne.

Ćwiczenie 1:

Odczytaj godzinę po japońsku :

a) 11:26
b) 6:57
c) 8:29
d) 12:35
e) 3:24
f) 4:15
g) 7:33
h) 10:21
i) 9:55
j) 12:40

Sprawdź odpowiedzi na końcu poręcznika.

Ćwiczenie 2:

Która to godzina?

a) sanji nijuppun
b) goji juppun mae
c) rokuji jūyonpun
f) hachiji yonjūyonpun
g) sanji nijuppun mae
h) goji jūnanafun

d) shichiji nijūsanpun
e) ichiji nijuppun mae
i) kuji han
j) kuji sanjūgofun

Sprawdź odpowiedzi na końcu poręcznika.

Kolejnym zagadnieniem, które należy teraz poruszyć, jest określanie czasu trwania (np. jakiejś czynności): jedna godzina, dwie godziny... itd. Podobnie jak wyżej, do liczebników które już znamy, trzeba dodać sufiks **–jikan** (pisane japońskim złożeniem 時間).

ichijikan – (jedna) godzina
nijikan – dwie godziny
jūyojikan – czternaście godzin
nijūjikan – dwadzieścia godzin

Pytaniem dotyczącym czasu trwania czegoś jest: **nanjikan?** (ile godzin?)

Np.: Koko-kara Tōkyō-made nanjikan kakarimasu-ka?

ここからとうきょうまでなんじかんかかりますか。
ここから東京まで何時間かかりますか。
(„Ile godzin trwa droga stąd do Tokyo?")

Podobną końcówkę **–kan** (czas trwania) można dodać do innych określeń czasowych np. minut lub lat (**nen**) jak poniżej. Takie konstrukcje przydadzą nam się, gdy będziemy budować zdania z orzeczeniami, np.: *Uczę się języka japońskiego od dwóch lat.*

ichinenkan	一年間	jeden rok
ninenkan	二年間	dwa lata
sannenkan	三年間	trzy lata
yonenkan	四年間	cztery lata
gonenkan	五年間	pięć lat
rokunenkan	六年間	sześć lat
nananenkan	七年間	siedem lat
hachinenkan	八年間	osiem lat
kyūnenkan	九年間	dziewięć lat
jūnenkan	十年間	dziesięć lat itd.

LEKCJA 14
UCZYMY SIĘ CZASOWNIKÓW
PODZIAŁ CZASOWNIKÓW

Czasowniki stanowią najtrudniejszą do opanowania japońską część mowy. Przede wszystkim dlatego, że to właśnie poprzez czasowniki wyraża się najczęściej wzajemny stosunek osób prowadzących rozmowę. Jest wiele czasowników, które honoryfikują, „podwyższają rangę" naszego rozmówcy (można tu podać polski czasownik „konsumować" używany w zasadzie tylko w doniosłych sytuacjach, wobec osób szczególnie szanowanych itp.); a także takich, które „obniżają pozycję" osoby będącej na niższym szczeblu w hierarchii społecznej. Japończycy w relacjach interpersonalnych zawsze starają się mówić o sobie skromnie, zaś o swoich rozmówcach wyrażać się z szacunkiem. Stąd też istnieją w japońskim pary bądź nawet liczniejsze grupy czasowników o podobnym znaczeniu, ale używane w innych sytuacjach, dla oddania szacunku lub wyrażenia skromności itp. Dla przykładu można podać trzy czasowniki japońskie oznaczające „być, istnieć":

Irassharu – używany wobec osób nobilitowanych, starszych od nas, usytuowanych w hierarchii społecznej wyżej od nas, wobec których chcemy lub powinniśmy być szczególnie grzeczni...itd.

Iru – neutralny, umiarkowanie grzeczny, używany najczęściej wobec osób, które są w podobnym wieku i na równi z nami w hierarchii.

Oru – skromny, używany tylko w odniesieniu do nas samych, oznaczający pokorę, uniżenie itp.

Na dodatek każdą z powyższych form należałoby jeszcze dodatkowo „ugrzecznić", bowiem są to postaci czasowników występujące w słowniku jako hasła (w polskim są to bezokoliczniki). Powinniśmy zmienić je, jeśli chcemy być grzeczni. Takie wyjściowe postaci czasowników nazywa się „formami słownikowymi", są to najprostsze formy, którymi można się posługiwać w zażyłych kontaktach, w stosunku do dobrze znanych nam osób, wśród osób młodych lub w tym samym wieku. Zanim jednak bardzo się z kimś zaprzyjaźnimy, musimy umieć odmieniać formy czasowników, aby nabrały charakteru „grzecznych" i mogły nam służyć w rozmowie z osobami starszymi, nowo poznanymi itp. Zeby odmieniać japońskie czasowniki, trzeba najpierw poznać ich rodzaje.

I Pierwsza grupa czasowników (tzw. czasowniki spółgłoskowe), do której należą m.in.:

iu – mówić (wymawiaj: iju)

kaku – pisać

isogu – spieszyć się

dasu – wyjmować, wysyłać

matsu – czekać

shinu – umierać (jedyny czasownik kończący się –nu)

tobu – latać

yomu – czytać

wakaru – rozumieć

Pamiętajmy o tym, że formy słownikowe japońskich czasowników nie są bezokolicznikami, mogą być używane w zdaniach z rozmaitymi podmiotami. Polskie bezokoliczniki są tu podane jedynie dla wyjaśnienia znaczenia japońskich przykładów.

Są to przykłady czasowników wszystkich możliwych końcówek fleksyjnych w tej grupie.

Aby „ugrzecznić" te formy czasowników należy najpierw przyjrzeć się ostatniej sylabie (jest to w tej grupie jakaś spółgłoska z samogłoską -u lub tylko samogłoska -u – w dawnej japońszczyźnie czasowniki takie miały końcówkę –fu np. afu, ifu, z której spółgłoska z czasem zanikła, ale przynależność do grupy spółgłoskowej pozostała), a następnie zmienić w jej obrębie samogłoskę u na i (pamiętając o zachowaniu spółgłoski). W ten sposób otrzymamy następujące postaci czasowników:

i**i**-

ka**ki**-

iso**gi**-

da**shi**- (w hiraganie brak formy „si", - zamiast niej występuje sylaba „shi")

ma**chi**- (w hiraganie brak formy „ti", - zamiast niej występuje sylaba „chi")

shi**ni**-

to**bi**-

yo**mi**-

waka**ri**-

Do tak zmienionych form czasowników należy już teraz tylko dodać uniwersalną końcówkę – **masu** (wymawiaj: mas), a otrzymamy gotowe, grzeczne postaci czasowników, których śmiało możemy używać bez obawy narażenia się na gwałtowną reakcję urażonych naszą wypowiedzią Japończyków:

ii**masu** – mówię, mówisz, mówi...

kaki**masu** – piszę, piszesz, pisze ....

isogi**masu** – śpieszę się, śpieszysz się, śpieszy się ....

dashi**masu** – wyjmuję, wyjmujesz, wyjmuje ....

machi**masu** – czekam, czekasz, czeka...

shini**masu** – umieram, umierasz, umiera...

tobi**masu** – lecę, lecisz, leci...

yomi**masu** – czytam, czytasz, czyta...

wakari**masu** – rozumiem, rozumiesz, rozumie...

Czasowniki japońskie nie poddają się koniugacji, jedna postać czasownika stosowana jest w przypadku wszystkich podmiotów zdań, i to od nich zależy, jak przetłumaczymy zdanie japońskie na język polski.

Watashi-wa kakimasu.	Ja piszę.
Anata-wa kakimasu.	Ty piszesz.
Kare-wa kakimasu.	On pisze.
Kanojo-wa kakimasu.	Ona pisze.
Watashitachi-wa kakimasu.	My piszemy.
Anatatachi-wa kakimasu.	Wy piszecie.
Karera-wa kakimasu.	Oni piszą.

II Druga grupa czasowników (tzw. czasowniki samogłoskowe), do której należą czasowniki z końcówką fleksyjną – **iru** lub – **eru**:

miru – oglądać, widzieć, patrzeć

ochiru – spadać

taberu – jeść

deru – wychodzić

W przypadku tych czasowników wystarczy odrzucić końcówkę fleksyjną – **ru** i do tak utworzonej postaci rdzenia czasownika dodać wyżej wymieniony już sufiks – **masu**:

mi**masu** – oglądam, oglądasz, ogląda

ochi**masu** – spadam, spadasz, spada

tabe**masu** – jem, jesz, je

de**masu** – wychodzę, wychodzisz, wychodzi ...itd.

Należy zwrócić uwagę na to, że wykładnikiem przynależności czasowników do tej grupy nie jest sama końcówka - **ru** lecz samogłoska **„i"** lub **„e"** występująca przed nią (czyli końcówki –**eru**, -**iru**).

W pierwszej grupie czasowników (spółgłoskowej) także są przykłady z końcówką fleksyjną –**ru**, ale przed nią stoi **„a"**, **„u"** bądź **„o"**. Proszę porównać przykłady obydwu grup.

III wyjątki Na koniec zostały jeszcze czasowniki - wyjątki:

suru – robić

kuru – przychodzić

Grzeczne ich formy to postaci wyjątkowe:

shimasu – robię, robisz, robi (wymawiaj: simas)

kimasu – przychodzę, przychodzisz, przychodzi .. itd.

Końcówkę – **masu** należy zawsze wymawiać: **mas** (z niemym „u" na końcu).

Ćwiczenie 1:

Utwórz grzeczne postaci od poniższych czasowników i zapisz je hiraganą:

au –	spotykać	.....
kiku –	słuchać	.....
sagasu –	szukać	.....
kaeru –	zmieniać	.....
yobu –	wołać	.....
suu –	palić (papierosy), wsysać	.....
nomu –	pić	.....
nugu –	zdejmować (ubranie)	.....
motsu –	trzymać	.....
hanasu –	opowiadać	.....

Ćwiczenie 2:

Od jakich form słownikowych pochodzą następujące postaci:

1. kaimasu	2.kimasu
3. dashimasu	4.imasu
5. okurimasu	6.arimasu
7. ikimasu	8.tsukemasu
9. norimasu	10.tsukurimasu

Sprawdź poprawność odpowiedzi na końcu podręcznika.

Na zakończenie trzeba wspomnieć o dużej grupie czasowników, będących hybrydami. Niektóre rzeczowniki łączą się z czasownikiem **„suru"** i tworzą w ten sposób złożenie będące nową formą werbalną. W zapisie łacińskim stosuje się myślnik pomiędzy dwoma członami takiego czasownika, jak w przykładach poniżej:

benkyō (nauka) + suru (robić) = uczyć się

sōji (porządek) + suru = sprzątać

sanpo (spacer) + suru = spacerować

janpu (skok) + suru = podskakiwać

W tych przypadkach grzeczne formy opierają się na odmianie wyjątkowego czasownika: **suru**.

benkyō-shimasu	(uczę się, uczysz się, uczy się...)
sōji-shimasu	(sprzątam, sprzątasz, sprząta...)
sanpo-shimasu	(spaceruję, spacerujesz, spaceruje...)
janpu-shimasu	(podskakuję, podskakujesz, podskakuje…)

OYOGIMASU-KA?
OYOGIMASEN!

TABEMASU-KA?
TABEMASU!

LEKCJA 15
CZYTAM KSIĄŻKĘ
ZDANIA Z DOPEŁNIENIEM - PARTYKUŁA -O

W tym rozdziale zajmiemy się japońskimi zdaniami prostymi i omówimy zdania z dopełnieniem.

! Wszystkie zdania japońskie kończą się zawsze orzeczeniem, jak w prostym przykładzie:

Watashi-wa ikimasu.	(Ja) idę.

skracanym często do:

Ikimasu.	(Idę)

Kontekst sytuacyjny pozwala na opuszczanie podmiotów logicznych w zdaniu. W potocznej japońszczyźnie zdania bez podmiotów zdarzają się bardzo często. Wystarczy wykonać gest, ruch ręką lub w jakikolwiek inny sposób dać do zrozumienia naszemu rozmówcy, o kim mówimy, a podmioty w zdaniu często stają się niepotrzebne.

! Czasowniki nie odmieniają się według osób i występują w danym trybie i czasie zawsze w jednakowej postaci orzeczenia:

Watashi-wa nemasu.	(Ja) śpię.
Anata-wa nemasu.	(Ty) śpisz.
Kare-wa nemasu.	On śpi.
Watashitachi-wa nemasu.	(My) śpimy ..itd.

! Pytanie japońskie zawsze kończy się partykułą pytajną – **ka** (か):

Kare-wa nemasu-ka? (wymawiaj: nemaska) Czy on śpi?

Gakusei-wa benkyō-shimasu-ka? Czy student się uczy?

Uwaga: w języku japońskim rzeczowniki nie mają wykładnika liczby, toteż napotykamy często trudności w tłumaczeniu zdań japońskich na język polski. Należy, gdy to jest możliwe, wnioskować z kontekstu, czy podmiot zdania lepiej podać w liczbie pojedynczej czy mnogiej. Na przykład powyższe pytanie można przetłumaczyć także jako:

Czy studenci się uczą?

! Przeczenie końcówki fleksyjnej – **masu** przybiera formę – **masen**. Zatem zdanie zaprzeczone będzie następujące:

Gakusei-wa benkyō-shimasen. Studenci nie uczą się.

Podsumowując: czasownikowa ugrzeczniająca końcówka fleksyjna – **masu** przybiera następujące postaci w czasie teraźniejszym:

oznajmująca	pytająca	przecząca	pyt.- przecz.
- masu	**- masu-ka**	**- masen**	**- masen-ka**

Ćwiczenie 1:

Przetłumacz na polski podane formy czasowników:

nemasen .....

ikimasu-ka .....

tabemasu .....

nomimasen-ka .....

kakimasu .....

tobimasen .....

kimasen-ka .....

sōji-shimasen .....

aimasen-ka .....

wakarimasu-ka .....

Dotąd ćwiczyliśmy formy czasownikowe tylko na przykładzie prostych zdań, składających się z podmiotu i orzeczenia. Co się dzieje, gdy do takiego zdania wstawia się dopełnienie? W języku polskim wszystkie rzeczowniki występujące w zdaniach (podmioty czy dopełnienia) odmieniają się według deklinacji (i to trzech rodzajów! oraz liczby pojedynczej i mnogiej). W języku japońskim nie ma odmiany rzeczownika. Zamiast deklinacji posługujemy się partykułami – cząstkami, które nadają częściom zdania właściwy charakter. I tak na przykład partykuła podmiotowa **–wa** は stoi przy rzeczowniku (choć nie tylko, ale wtedy w innej funkcji), nadając mu charakter podmiotu w mianowniku (kto? co?). Kolejną partykułą, którą poznamy będzie – (w)o (wymawiana i zapisywana w transkrypcji najczęściej jako „-o") zapisywana znakiem hiragany を. Jest to cząstka, która stoi zawsze przy dopełnieniu (odpowiednik polskiego biernika: kogo?, co?). Pamiętając o tym, że podmiot występuje najczęściej na początku zdania i zazwyczaj z partykułą は、że orzeczenie jest zawsze na końcu zdania japońskiego, a dopełnienie musi być zestawione z partykułą を, zbudujmy zdanie:

(Ja) Czytam książkę. Watashi-wa hon-o yomimasu.

わたしはほんをよみます。
私は本を読みます。

Czy (ty) czytasz książkę? Anata-wa hon-o yomimasu-ka?

あなたはほんをよみますか。
あなたは本を読みますか。

On nie czyta książki. Kare-wa hon-o yomimasen.

かれはほんをよみません。
彼は本を読みません。

Czy ona nie czyta książki? Kanojo-wa hon-o yomimasen-ka?

かのじょはほんをよみませんか。
彼女は本を読みませんか。

Ćwiczenie 2:

Używając podanych słów, zbuduj poniższe zdania:

tegami –	list	nihongo –	język japoński
shinbun –	gazeta	ongaku –	muzyka
eiga –	film	ie –	dom

Napiszę list. .....

On nie czyta książek. .....

Ona nie czyta gazet. .....

Czy on nie kupuje gazet? .....

Czy oglądasz filmy? .....

Uczę się języka japońskiego. .....

Słuchamy muzyki. .....

Czy wy słuchacie muzyki? .....

Czy tata kupi dom? .....

On nie kupuje domu. .....

Porównaj zbudowane zdania z odpowiedziami na końcu podręcznika.

Nie wszystkie czasowniki japońskie wymagają partykuły dopełnieniowej を. Bywają takie (na szczęście nieliczne), które zamiast niej w miejscu dopełnienia wymagają innych partykuł jak np. が, に lub と. Dlatego ucząc się nowych czasowników, należy jednocześnie sprawdzić w słowniku, z jakimi partykułami one się wiążą. Na przykład:

wakaru (が) – rozumieć

Watashi-wa eigo-**ga** wakarimasu. (Rozumiem, znam język angielski)

わたしはえいごがわかります。
私は英語がわかります。
(zdanie: Watashi-wa eigo-o wakarimasu – jest błędne!)

au (に、と) – spotykać

Watashi-wa kare-**ni** (lub -**to**) aimasu. (Spotykam go)

わたしはかれに(と)あいます。
私は彼に会います。
(zdanie: Watashi-wa kare-o aimasu – jest błędne!)

(W przypadku czasownika „au" partykuła –ni nadaje znaczeniu charakter spotkania przypadkowego, natknięcia się na kogoś, natomiast partykuła –to oznacza celowe, umówione spotkanie lub częste spotykanie się z kimś.)

Czasem zdarza się, że czasowniki, które w języku polskim wymagają innego przypadka niż biernik, w języku japońskim regularnie łączą się z tradycyjną partykułą **–o**. Trzeba zwracać uwagę na partykuły i pamiętać je, żeby w swoich próbach mówienia po japońsku nie tworzyć polonizmów. Przykładem takich czasowników są między innymi:

matsu (を) - czekać

Watashi-wa tomodachi-o machimasu. (Czekam na kolegę.)

わたしはともだちをまちます。
私は友達を待ちます。
tetsudau (を) – pomagać

Watashi-wa haha-no shigoto-o tetsudaimasu. (Pomagam w pracy mamie.)

わたしははははのしごとをてつだいます。
私は母の仕事を手伝います。

LEKCJA 16
CZY NIE POSZEDŁBYŚ W SOBOTĘ DO KINA?
CZASOWNIKI „KIERUNKOWE", OKOLICZNIKI CZASU

Czasowniki „kierunkowe" to takie, które oznaczają w zdaniu ruch podmiotu lub przemieszczanie przedmiotu - dopełnienia w jakimś kierunku, np.: jechać, wracać, iść, wsiadać, wkładać itp. Takie czasowniki w zdaniach japońskich najczęściej wymagają użycia „partykuł kierunku", takich jak: **-ni** („do"), **-e** („w stronę"), **-kara** („od, z, ze"), **-made** („do"). Partykuła „-e" zapisywana jest tradycyjnie i wyjątkowo znakiem へ.

Japońskie czasowniki związane z ruchem agensa lub przemieszczaniem dopełnienia w jakimś kierunku to np.:

iku –	iść, jechać
kuru –	przychodzić, przyjeżdżać
aruku –	iść pieszo
hairu –	wchodzić (wyjątek! należy do gr. spółgł.)
hashiru –	biec (wyjątek! należy do grupy spółgł.)
ireru –	wkładać
noru –	wsiadać
kaeru –	wracać (wyjątek! należy do gr. spółgł. – porównaj z samogłoskowym „kaeru" – „zmieniać")
dasu –	wyjmować, wysyłać (np. list)
deru –	wychodzić

Przy czasownikach nieprzechodnich (tzn. takich, od których nie można utworzyć strony biernej: przyjść, iść itp.), w zdaniach bez dopełnienia (odpowiadającego na pytanie: kogo?, co?) najczęściej zachodzi potrzeba zastosowania jednej ze wspomnianych wcześniej „partykuł kierunkowych".

(Ja) Jadę **do** szkoły.

(Watashi-wa) Gakkō-**ni** ikimasu.

(わたしは)がっこうにいきます。
(私は)学校に行きます。

On idzie **w stronę** parku.

Kare-wa kōen-**e** ikimasu.

かれはこうえんへいきます。
彼は公園へ行きます。

Ona przychodzi **do** mojego domu. Kanojo-wa watashi-no uchi-**ni** kimasu.

かのじょはわたしのうちにきます。
彼女は私のうちに来ます。

Ta droga idzie **do** morza. Kono michi-wa umi-**made** ikimasu.

このみちはうみまでいきます。
この道は海まで行きます。

Nauczyciel przyjedzie **z** Japonii. Sensei-wa Nihon-**kara** kimasu.

せんせいはにほんからきます。
先生は日本から来ます。

Mama wraca **z** pracy o 4-tej. Haha-wa shigoto-**kara** yoji-ni kaerimasu.

ははははしごとからよじにかえります。
母は仕事から4時に帰ります。

Tata wsiada **do** auta. Chichi-wa kuruma-**ni** norimasu.

ちちはくるまにのります。
父は車に乗ります。

W przypadku czasowników przechodnich (takich, od których można utworzyć stronę bierną) często się zdarza, że w zdaniu należy użyć zarówno partykuły dopełnieniowej **–o** を jak i którejś z „kierunkowych" **–ni** に albo **–e** へ.

Wkładam pieniądze **do** portfela. Okane-o saifu-**ni** iremasu.

おかねをさいふにいれます。
お金を財布に入れます。

Ona wyjmuje klucze **z** torby. Kanojo-wa kagi-o kaban-**kara** dashimasu.

かのじょはかぎをかばんからだします。
彼女は鍵をかばんから出します。

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Używając podanych słów, przetłumacz na język japoński następujące zdania:

(kino – eigakan, sklep – mise, kolega – tomodachi, pokój – heya, las – mori, babcia – obāsan, zagranica – gaikoku, prezent – purezento)

Idę do kina. .....

Czy (ty) idziesz do sklepu? .....

Mój kolega przychodzi do mnie.(do domu) .....

Wkładam książkę do torby. .....

On nie idzie na uczelnię. .....

Czy on przyjeżdża z Japonii? .....

Idziemy do lasu. .....

Wracam od (domu) babci. .....

Tata jedzie za granicę. .....

Mama wyjmuje z torby prezent. .....

Porównaj utworzone zdania z odpowiedziami na końcu książki.

! Bywa jednak tak, że także przy czasownikach oznaczających ruch jak np.: aruku („iść pieszo"), wataru („przechodzić"), należy zastosować partykułę を. Zdarza się to w zdaniach mówiących o drodze lub miejscu, po którym się podmiot zdania przemieszcza, inaczej mówiąc: w zdaniach opisujących przemierzanie jakiejś przestrzeni. Na przykład:

Idę ulicą.	Michi-**o** arukimasu.	みちをあるきます。 道を歩きます。
Przechodzę przez ulicę.	Michi-**o** watarimasu.	みちをわたります。 道を渡ります。
Spaceruję po parku.	Kōen-**o** sanpo-shimasu.	こうえんをさんぽします。 公園を散歩します。
Ptaki lecą po niebie.	Tori-wa sora-**o** tobimasu.	とりはそらをとびます。 鳥は空を飛びます。

<u>Ćwiczenie 2:</u>

Wstaw odpowiednie partykuły do poniższych zdań i przetłumacz powstałe konstrukcje:

Watashi-wa gakkō- ..... ikimasu.	わたしはがっこう____いきます。
Nihon-..... kaerimasu-ka?	にほん____かえりますか。
Doko-..... ikimasu-ka?	どこ____いきますか。
Uchi-..... kaisha-..... arukimasu.	うち____かいしゃ____あるきます。
Daigaku-..... 8ji-ni kimasu.	だいがく____8じにきます。
Michi-..... watarimasu- yo.	みち____わたりますよ。

Spróbujmy do przykładowych zdań wstawić określenia czasu. Okoliczniki czasu stoją w zdaniu japońskim najczęściej po podmiocie, choć ich pozycja może się zmieniać w zależności od sensu przekazu i ich znaczenia w zdaniu. Poniżej przedstawiono przysłówki, które mogą być okolicznikami czasu w zdaniach w czasie teraźniejszym bądź przyszłym.

ima – teraz

itsumo – zawsze („nigdy" w zdaniu z zaprzeczoną formą czasownika)

yoku – często

tokidoki – czasami, od czasu do czasu

kyō – dzisiaj

ashita – jutro (czas teraźn. czasownika odnosi się także do przyszłości)

asatte – pojutrze

asa – rano

hiru – południe (w południe)

yoru – wieczór (wieczorem – czasem w złożeniach: **ban**)

konshū – w tym tygodniu

raishū – w przyszłym tygodniu

kongetsu – w tym miesiącu

raigetsu – w przyszłym miesiącu

kotoshi – w tym roku

rainen – w przyszłym roku

Choć przysłówków czasu można przytoczyć tu dużo więcej, zapamiętajmy jeszcze tylko takie, które można łatwo utworzyć po dodaniu charakterystycznego przedrostka **„mai-"**, będącego tylko częścią złożeń (nie występuje nigdy samodzielnie) i oznaczającego powtarzalność określenia czasowego:

mainichi – codziennie

maiasa – każdego ranka (codziennie rano)

maiban – każdego wieczoru (codziennie wieczorem)

maishū – w każdym tygodniu

maitsuki – w każdym miesiącu

maitoshi – co roku, w każdym roku

maikai – za każdym razem

Watashi-wa ima-kara ie-o demasu. Zaraz wychodzę z domu.

わたしはいまからいえをでます。
私は今から家を出ます。

Watashi-wa yoku umi-e ikimasu. Często jeżdżę nad morze.

わたしはよくうみへいきます。
私はよく海へ行きます。

Watashi-wa mainichi gakkō-ni ikimasu. Codziennie chodzę do szkoły.

わたしはまいにちがっこうにいきます。
私は毎日学校に行きます。

O godzinie ... –można także tworzyć okoliczniki czasu z poznanych już określeń godzin. Wystarczy zaopatrzyć taką formę okolicznikową w partykułę –**ni** に.

Watashi-wa hachiji-ni daigaku-ni kimasu. O ósmej przychodzę na uczelnię.

わたしははちじにだいがくにきます。
私は8時に大学に来ます。

Około godziny ... – znając partykułę –**goro** można określać godzinę lub datę mniej dokładnie, w przybliżeniu. „Mniej więcej około pierwszej", „koło południa", „w okolicach stycznia" itp. konstrukcje kończą się właśnie partykułą –**goro**.

Watashi-wa goji-goro kaisha-ni ikimasu. Około piątej idę do pracy.

わたしはごじごろかいしゃにいきます。
私は5時ごろ会社に行きます。

Nanji-goro ie-ni kaerimasu-ka? Około której wracasz do domu?

なんじごろいえにかえりますか。
何時ごろ家に帰りますか。

*(***Uwaga:** *czasownik* **kaeru** *„wracać" odmienia się tak jak czasowniki spółgłoskowe* -**kaerimasu**. *Dla odróżnienia: homonim czasownika* **kaeru** *„zmieniać" jest czasownikiem samogłoskowym i odmienia się regularnie* – **kaemasu**.*)*

Jak widać z powyższych przykładów zapis zdań z użyciem znaków kanji jest zazwyczaj ekonomiczniejszy i bardziej czytelny, niż fonetyczna transkrypcja sylabariuszem japońskim, zwłaszcza gdy nie stosuje się spacji pomiędzy wyrazami w zdaniu.

Poznajmy wreszcie nazwy dni tygodnia, które także mogą nam służyć jako okoliczniki czasu. W języku japońskim dni tygodnia związane są z głównymi żywiołami:

poniedziałek -	getsuyōbi	(月曜日)	月	(księżyc)
wtorek -	kayōbi	(火曜日)	火	(ogień)
środa -	suiyōbi	(水曜日)	水	(woda)
czwartek -	mokuyōbi	(木曜日)	木	(drzewo)
piątek -	kin`yōbi	(金曜日)	金	(metal)
sobota -	doyōbi	(土曜日)	土	(ziemia)
niedziela -	nichiyōbi	(日曜日)	日	(Słońce)

Doyōbi-ni eigakan-ni ikimasen-ka? Nie poszedłbyś w sobotę do kina?

どようびにえいがかんにいきませんか。
土曜日に映画館に行きませんか。

Nazwy miesięcy japońskich opierają się na liczebnikach (od 1 do 12):

		zapis cyframi japońskimi	zapis cyframi arabskimi
styczeń -	ichigatsu	一月	1月
luty -	nigatsu	二月	2月
marzec -	sangatsu	三月	3月
kwiecień -	shigatsu	四月	4月
maj -	gogatsu	五月	5月
czerwiec -	rokugatsu	六月	6月
lipiec -	shichigatsu	七月	7月
sierpień -	hachigatsu	八月	8月
wrzesień -	kugatsu	九月	9月
październik -	jūgatsu	十月	１０月
listopad -	jūichigatsu	十一月	１１月
grudzień -	jūnigatsu	十二月	１２月

Sangatsu-ni Doitsu-ni ikimasu. W marcu jadę do Niemiec.

３がつにドイツにいきます。
3月にドイツに行きます。

Japońskie cztery pory roku to:

wiosna -	haru	(春)	lato -	natsu	(夏)
jesień -	aki	(秋)	zima -	fuyu	(冬)

Natsu-ni doko-e ikimasu-ka? Dokąd jedziesz latem?

なつにどこへいきますか。
夏にどこへ行きますか。

Z czasownikami „kierunkowymi" wiąże się często użycie określeń celowości udawania się dokądś, np.: „Jadę do Japonii uczyć się języka japońskiego.", „Idę do sklepu kupić chleb." itp. Celowość taką wyraża się po japońsku także partykułą kierunku –**ni**, którą albo doczepia się:

a) bezpośrednio do rzeczownika – będącego dopełnieniem w zdaniu:

Kyō kaimono-ni ikimasu. Dzisiaj jadę na zakupy.

きょうかいものにいきます。
今日買い物に行きます。

Konban pātii-ni ikimasu. Dzisiaj wieczorem idę na przyjęcie.

こんばんパーティーにいきます。
今晩パーティーに行きます。

Ima-kara sanpo-ni ikimasu. Zaraz idę na spacer.

いまからさんぽにいきます。
今から散歩に行きます。

b) do rdzenia czasownika tzw. „drugiej bazy" – czyli do tej samej formy, do której dodaje się ugrzeczniającą końcówkę – **masu**, jak w poniższych przykładach:

1) czasowniki spółgłoskowe

yomu – **yomi**masu – **yomi**-ni (aby czytać)

kau – **kai**masu – **kai**-ni (aby kupić)

2) czasowniki samogłoskowe

miru – **mi**masu – **mi**-ni (aby zobaczyć)

taberu – **tabe**masu – **tabe**-ni (aby zjeść)

3) czasowniki wyjątkowe

suru – **shi**masu – **shi**-ni (aby zrobić)

(od czasownika **kuru** nie tworzy się formy celowości)

Nihon-ni nihongo-o benkyō-shi-ni ikimasu. Jadę do Japonii uczyć się japońskiego.

にほんににほんごをべんきょうしにいきます。
日本に日本語を勉強しに行きます。

Ashita eiga-o mi-ni ikimasen-ka? Może pójdziesz jutro obejrzeć film?
(dosł.: Nie poszedłbyś jutro obejrzeć filmu?)

あしたえいがをみにいきませんか。
明日映画を見に行きませんか。

Kyō yūbinkyoku-ni tegami-o dashi-ni ikimasu. Idę dzisiaj wysłać list na pocztę.

きょうゆうびんきょくにてがみをだしにいきます。
今日郵便局に手紙を出しに行きます。

Toshokan-e hon-o yomi-ni ikimasu. Jadę do biblioteki czytać książki.

としょかんへほんをよみにいきます。
図書館へ本を読みに行きます。

Ćwiczenie 3:

Odmień odpowiednio formę czasownika w następujących zdaniach:

Watashi-wa kyō densha-no kippu-o .....(kau) –ni ikimasu.

Idę dzisiaj kupić bilety na pociąg.

わたしはきょうでんしゃのきっぷを にいきます。

Chotto .....(taberu)-ni ikimasen-ka?

Nie poszedłbyś czegoś zjeść?

ちょっと にいきませんか。

Kūkō-e okyakusan-o .....(mukaeru) – ni ikimasu.

Jadę na lotnisko przywitać gościa.

くうこうへおきゃくさんを にいきます。

Chichi-wa maishū nichiyōbi .....(tsuru)-ni ikimasu.

Tata co tydzień w niedzielę jeździ łowić (ryby).

ちちはまいしゅうにちようびに にいきます。

Tomodachi-no tokoro-e nani-o .....(suru)-ni ikimasu-ka?

Po co idziesz do (domu) kolegi?

ともだちのところへなにを にいきますか。

Ashita atarashii apāto-o .....(miru)-ni ikimasu.

Jutro jedziemy obejrzeć nowe mieszkanie.

あしたあたらしいアパートを にいきます。

Odpowiedzi można sprawdzić w końcowej części książki.

LEKCJA 17
W ZESZŁYM MIESIĄCU KUPIŁEM KOMPUTER
CZAS PRZESZŁY CZASOWNIKÓW

W języku japońskim są właściwie tylko dwa czasy: czas teraźniejszo – przyszły, który juz poznaliśmy, oraz czas przeszły. Podobnie jak w języku polskim, także w języku japońskim czas teraźniejszy może odnosić się do czynności, które są zaplanowane i mają odbyć się w przyszłości, np.:

Jutro idę do kina.

Ashita eigakan-ni ikimasu.

あしたえいがかんにいきます。
あした映画館に行きます。

W przyszłym roku kupuję (kupię) samochód.

Rainen kuruma-o kaimasu.

らいねんくるまをかいます。
来年車を買います。

Czas przeszły czasowników zakończonych uniwersalną końcówką fleksyjną **–masu** przybiera formy: **–mashita** (wymawiaj: maśta) dla trybu oznajmującego, - **mashi-ta-ka** (wymawiaj: maśtaka) dla formy pytajnej, oraz – **masendeshita** (wymawiaj: masendeśte) dla przeczenia.

Końcówka czasownikowa **–masu** w czasie przeszłym

oznajmująca	pytająca	przecząca	pyt.- przecz.
-mashita	**-mashita-ka**	**-masendeshita**	**-masendeshita-ka**

Zanim przystąpimy do przykładów zdań, zapamiętajmy przydatne określenia czasu takie jak:

kyō - dzisiaj

kinō - wczoraj

asa - rano

kesa - dzisiaj rano (zazwyczaj, gdy zdanie dotyczy przeszłości)

asatte – pojutrze

ototoi - przedwczoraj

konshū – w tym tygodniu
senshū – w zeszłym tygodniu
raishū – w przyszłym tygodniu
kongetsu – w tym miesiącu
sengetsu – w zeszłym miesiącu
raigetsu – w przyszłym miesiącu
kotoshi – w tym roku
kyonen – w zeszłym roku
rainen – w przyszłym roku
gozen – przed południem
gogo – po południu
(2) **nenmae** – (2) lata temu

1) Kinō sensei-ni aimashita.
きのうせんせいにあいました。
きのう先生に会いました。
Wczoraj spotkałem się z profesorem.

2) Senshū umi-ni ikimashita.
せんしゅううみにいきました。
先週海に行きました。
W zeszłym tygodniu pojechałem nad morze.

3) Sengetsu konpyūta-o kaimashita.
せんげつコンピュータをかいました。
先月コンピュータを買いました。
W zeszłym miesiącu kupiłem komputer.

4) Kyonen Nihon-ni ikimashita-ka?
きょねんにほんにいきましたか。
去年日本に行きましたか。
Czy w zeszłym roku pojechałeś do Japonii?

5) Kinō nani-o shimashita-ka?
きのうなにをしましたか。
きのう何をしましたか。
Co wczoraj robiłeś?

6) Kinō nani-mo shimasendeshita.

きのうなにもしませんでした。
きのう何もしませんでした。
Wczoraj nic nie robiłem.

7) Kesa asagohan-o tabemasendeshita.

けさあさごはんをたべませんでした。
今朝朝ご飯を食べませんでした。
Dzisiaj rano nie jadłem śniadania.

! Proszę zwrócić uwagę na zdania przeczone, w których pytajniki (kto?, co?, kiedy? gdzie? itd.) występują z partykułą – **mo**, nabierając cechy ogólnego zaprzeczenia (nikt, nic, nigdy, nigdzie itd.).

Watashi-wa **nani-mo** nomimasendeshita. **Niczego** nie piłem.

わたしはなにものみませんでした。
私は何も飲みませんでした。

Kinō **nani-mo** shimasendeshita. Wczoraj **nic** nie robiłem.

きのうなにもしませんでした。
きのう何もしませんでした。

Dare-mo imasendeshita. **Nikogo** nie było.

だれもいませんでした。
誰もいませんでした。

Kinō **doko-mo** ikimasendeshita. Wczoraj **nigdzie** nie poszedłem.

きのうどこもいきませんでした。
きのう彼はどこか行きましたか。

! Gdy do podobnych pytajników dołączy się partykułę **–ka**, nabierają wtedy charakteru pytajników ogólnych: nani-ka (coś), dare-ka (ktoś), doko-ka (gdzieś), itsu-ka (kiedyś) itp. Takie formy mają zastosowanie w zdaniach pytajnych oraz twierdzących (np.: „Gdzieś byłeś?”, „Coś widziałem.”, „Ktoś przyszedł.”) Oczywiście nie odnosi się to tylko do zdań w czasie przeszłym.

1-a) Kesa anata-wa **nani-ka** nomimashita-ka? Czy rano **coś** piłeś?

けさあなたはなにかのみましたか。
今朝あなたは何か飲みましたか。

2-a) Kyō dare-ka kimashita-ka? Czy ktoś dzisiaj przyszedł?

きょうだれかきましたか。
今日誰か来ましたか。

3-a) Kinō kare-wa doko-ka ikimashita-ka? Czy on gdzieś wczoraj poszedł/pojechał?

きのうかれはどこかいきましたか。
きのう彼はどこか行きましたか。

Porównajmy powyższe przykłady ze zdaniami, w których występują zwykłe formy pytajne z odpowiednimi partykułami.

1-b) Kesa anata-wa nani-o nomimashita-ka? Co piłeś rano?

けさあなたはなにをのみましたか。
今朝あなたは何を飲みましたか。

2-b) Kyō dare-ga kimashita-ka? Kto dzisiaj przyszedł?

きょうだれがきましたか。
今日誰が来ましたか。

3-b) Kinō kare-wa doko-ni ikimashita-ka? Dokąd on wczoraj poszedł/pojechał?

きのうかれはどこにいきましたか。
きのう彼はどこに行きましたか。

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Zamień podane konstrukcje na formy czasu przeszłego:

Kyō hon-o yomimasu.	Kinō.....
Asa jūsu-o nomimasu.	Kesa.....
Asatte tegami-o kakimasu.	Ototoi.....
Raishū yama-e ikimasu.	Senshū.....
Rainen Nihon-ni ikimasu.	Kyonen.....
Kyō eigo-o benkyō-shimasu.	Kinō.....
Kyō sanpo-shimasu-ka?	Kinō.....
Ashita nani-o shimasu-ka?	Kyō.....
Konshū daigaku-ni ikimasen.	Senshū.....
Ashita kare-ni aimasen.	Kinō.....

Dla łącznika **desu** forma czasu przeszłego to: **deshita**. Forma pytajna to: **deshita-ka**, przeczenie zaś: **ja arimasendeshita** lub **de-wa arimasendeshita**.

Łącznik **–desu** w czasie przeszłym

oznajmująca	pytająca	przecząca	pyt.- przecz.
-deshita	**-deshita-ka**	**-ja arimasendeshita**	**-ja arimasendeshita-ka**

Kono hito-wa sensei **desu**. — On **jest** nauczycielem.

このひとはせんせいです。
この人は先生です。

Kono hito-wa sensei **deshita**. — On **był** nauczycielem.

このひとはせんせいでした。
この人は先生でした。

Kanojo-wa ii gakusei **desu-ka**? — Czy ona **jest** dobrą studentką?

かのじょはいいがくせいですか。
彼女はいい学生ですか。

Kanojo-wa ii gakusei **deshita-ka**? — Czy ona **była** dobrą studentką.

かのじょはいいがくせいでしたか。
彼女はいい学生でしたか。

Kyō ii tenki **ja arimasen**. — Dzisiaj **nie jest** ładna pogoda.

きょういいてんきじゃありません。
今日いい天気じゃありません。

Kinō ii tenki **ja arimasendeshita**. — Wczoraj **nie była** ładna pogoda.

きのういいてんきじゃありませんでした。
昨日いい天気じゃありませんでした。

<u>Ćwiczenie 2:</u>

Przetłumacz na język japoński.

Wczoraj przeczytałem ciekawą książkę.

.....

Przedwczoraj poszedłem do kina.

.....

Dziasiaj rano nic nie jadłam.

.....

Dokąd pojechałeś w zeszłym tygodniu?

.....

Co robiłeś wczoraj po południu?

.....

W zeszłym roku pojechaliśmy do Ameryki.

.....

Kupiłem ten samochód dwa lata temu.

.....

Wczoraj nie spałem.

.....

Dzisiaj wstałem o godzinie siódmej.

.....

Czy czytałeś wczoraj gazetę?

.....

LEKCJA 18
TEN FILM JEST BARDZO CIEKAWY
PRZYSŁÓWKI

1) W języku japońskim używane są trzy rodzaje przysłówków. Jeden z nich już częściowo poznaliśmy, należy do niego ogromna liczba nieregularnych słów będących określeniami czasu, częstotliwości, sposobu i stopnia wykonywanej czynności.

1-a przykłady przysłówków czasu i częstotliwości:

tokidoki	czasami	**tama-ni**	rzadko
zutto	ciągle, cały czas	**itsumo**	zawsze
yoku	często	**sorosoro**	niebawem
hajime-ni	na początku	**mō**	już

1-b przykłady przysłówków sposobu:

yukkuri	wolno, powoli	**pera-pera**	płynnie (mówić)
dandan	stopniowo	**hontō-ni**	naprawdę
yoku	dobrze	**issho-ni**	razem z
hajimete	po raz pierwszy	**mochiron**	oczywiście

Do tej grupy wyrażeń przysłówkowych sposobu można zaliczyć ogromną liczbę typowych dla japońszczyzny wyrażeń onomatopeicznych, np.:

pera-pera hanasu „mówić płynnie",

butsu-butsu iu „mamrotać pod nosem",

ton-ton tataku „pukać puk- puk" itp.

1-c przykłady przysłówków stopnia i miary:

chotto	troszkę	**chōdo**	dokładnie
subete	całkowicie	**hotondo**	prawie
tabun	prawdopodobnie	**zenzen**	wcale, w ogóle
totemo	bardzo	**amari**	nie za bardzo
sukoshi	trochę	**takusan**	bardzo, dużo

Dwa pozostałe rodzaje przysłówków pochodzą od i- oraz na-przymiotników.

2) Przysłówki, które buduje się na bazie „i-przymiotników" (np.: hayai, osoi, yasui itp.) można utworzyć, zamieniając końcówkę fleksyjną przymiotnika **–i** na końcówkę przysłówka **–ku**, jak w przykładach:

przymiotnik:		**przysłówek:**	
haya**i** –	szybki	haya**ku** –	szybko
oso**i** –	późny	oso**ku** –	późno
yasu**i** –	tani	yasu**ku** –	tanio
i**i** (yoi) –	dobry	yo**ku** –	dobrze (także: często)
tanoshi**i** –	zabawny	tanoshi**ku** –	radośnie

3) Trzeci typ - to przysłówki zbudowane z form „na-przymiotników" (shinsetsu-na, kirei-na). W tym wypadku należy końcówkę przymiotnika – **na** zamienić inną końcówką fleksyjną przysłówka – **ni**, jak poniżej:

przymiotnik:		**przysłówek:**	
shinsetsu-**na** –	serdeczny	shinsetsu-**ni** –	serdecznie
kirei-**na** –	piękny, czysty	kirei-**ni** –	pięknie, czysto
shizuka –**na** –	cichy, spokojny	shizuka-**ni** –	cicho, spokojnie
jōzu-**na** –	dobry, wprawny	jōzu-**ni** –	dobrze, wprawnie

Przysłówki najczęściej zajmują w zdaniu miejsce bezpośrednio przed czasownikiem (lub czasem przed przymiotnikiem albo innym przysłówkiem – dotyczy to głównie przysłówków stopnia). Zobaczmy zatem, jak używa się przysłówków w zdaniach japońskich.

1) **Yoku** wakarimashita.

よくわかりました。
よく分かりました。
Dobrze (wszystko) zrozumiałem.

2) **Kirei-ni** sōji-o shimashita.

きれいにそうじをしました。
きれいに掃除をしました。
Ładnie posprzątałem.

3) Kono konpyūta-o **yasuku** kaimashita.

このコンピュータを**やすく**かいました。
このコンピュータを安く買いました。。
Kupiłem ten komputer tanio.

4) Kare-no kodomo-wa **shizuka-ni** asobimasu.

かれのこどもは**しずかに**あそびます。
彼の子供は静かに遊びます。
Jego dziecko cicho się bawi.

5) Watashitachi-wa **amari** hon-o yomimasen.

わたしたちは**あまり**ほんをよみません。
私達はあまり本を読みません。
My raczej nie czytamy książek.

6) Kono eiga-wa **taihen** omoshiroi desu.

このえいがは**たいへん**おもしろいです。
この映画は大変面白いです。
Ten film jest (strasznie) bardzo ciekawy.

7) Kono ie-wa **totemo** ōkii desu.

このいえは**とても**おおきいです。
この家はとても大きいです。
Ten dom jest bardzo duży.

8) Watashi-wa asagohan-o **takusan** tabemashita.

わたしはあさごはんを**たくさん**たべました。
私は朝ご飯をたくさん食べました。
Zjadłem duże śniadanie.

Ćwiczenie 1:

Wstaw odpowiedni przysłówek do poniższych zdań:

Watashi-wa ..... eigakan-ni ikimasu.

Sūgaku-no sensei-wa ..... kibishii desu.

Kono ko-wa nihongo-o ..... hanashimasu.

Watashi-wa ..... oniku-o tabemasen.

Ashita daigaku-ni ..... ikimasu.

Kare-wa ..... benkyō-shimasen.

Nihonjin-wa ..... ocha-o nomimasu.

Kore-wa ..... takai pasokon desu.

Przykładowe o dpowiedzi i tłumaczenie konstrukcji można sprawdzić w końcowej części podręcznika.

Ćwiczenie 2:

Ułóż zdania z rozsypanki wyrazów:

piano, kare-wa, hikimasu, jōzu-ni, -ga

.....

zenzen, kanji-o, watashi-wa, benkyō-shimasen.

.....

ko-wa, ka, eigo-o, kono, hanashimasu, jōzu-ni.

.....

hayaku, anata-wa, okimashita, kyō, ka?

.....

chōdo, gakkō-ni, hachiji-ni, kimashita.

.....

kinō, hajimete, aimashita, watashi-wa, kare-ni.

……

konsāto-ni, watashi-to, ikimasen, ka, issho-ni?

.....

heya-de, kodomo-wa, asobimashita, tanoshiku.

.....

Yoku, pūru-ni, watashi-wa, ikimasu.

.....

eigakan-e, tokidoki, ikimasu, watashi-wa.

.....

Sprawdź prawidłowe konstrukcje w części Odpowiedzi.

LEKCJA 19
ZROBIŁO SIĘ CIEMNO
- NI NARU, -NI SURU

Przy okazji przysłówków warto poznać konstrukcję zdaniową, w których mówi się, że ktoś lub coś staje się (robi się) jakiś, jakieś. Do tego wyrażenia używa się właśnie form przymiotników z końcówkami przysłówkowymi oraz czasownika **naru** – „stawać się”, „robić się”. W polskim tłumaczeniu takich zdań często używa się stopnia wyższego przymiotników, np.: stawać się lepszym, starszym itp. Przyjrzyjmy się poniższym konstrukcjom japońskim.

W Polsce zimą o 4-tej robi się ciemno.

Pōrando-no fuyu-wa 4ji-kara kuraku narimasu.

ポーランドのふゆは４じからくらくなります。
ポーランドの冬は４時から暗くなります。

Odtąd stopniowo będzie robić się zimno (zimniej).

Ima-kara dandan samuku narimasu.

いまからだんだんさむくなります。
今からだんだん寒くなります。

Ta książka robi się na koniec ciekawa.

Kono hon-wa saigo-ni omoshiroku narimasu.

このほんはさいごにおもしろくなります。
この本は最後に面白くなります。

On poprawił się (stał się lepszy) z japońskiego.

Kare-wa niohongo-ga jōzu-ni narimashita.

かれはにほんごがじょうずになりました。
彼は日本語が上手になりました。

Ćwiczenie 1:

Napisz zdania po japońsku używając odpowiednio przymiotników: ciepły – atatakai; drogi – takai; młody – wakai; wprawny – jōzu-na; tani – yasui; użyteczny – benri-na; sławny – yūmei-na; zły - warui.

Od marca robi się ciepło (cieplej).

.....

Od jutra gazety będą droższe.

.....

Urosły mi włosy (zrobiły się dłuższe).

.....

On wcale nie staje się lepszy (wprawniejszy) w (grze na) pianinie.

.....

Kiedy te rowery będą (staną się) tańsze?

.....

Komputery stały się bardzo użyteczne.

.....

Ten człowiek stanie się kiedyś sławny.

.....

Pogoda stopniowo się pogarsza.

.....

Jednocześnie nauczmy się używać tej konstrukcji w charakterystycznej dla japońszczyzny formie zaprzeczonego przymiotnika. Przypomnijmy sobie, że końcówką zaprzeczonego „i-przymiotnika" jest: -**ku nai desu** (przy czym **desu** stanowi właściwie tylko ugrzecznienie całej formy). Zatem końcówkę –**ku nai** należy potraktować jako zaprzeczony „i-przymiotnik" i zamienić końcowe -**i** na –**ku** , a potem dodać czasownik **naru**, np.:

samuku na**i** - samu**ku naku naru** – *przestaje być zimno*.

Porównaj przykłady:

omoshiro**i** –	*ciekawy*
omoshiro**ku naru** –	*robi się ciekawy, ciekawie*
omoshiroku na**i** –	*nie jest ciekawy*
omoshiroku na**ku naru** –	*robi się nieciekawy, nieciekawie (przestaje być ciekawy)*

W przypadku „na-przymiotników" forma przeczona jest taka sama jak negacja rzeczownika ~**ja nai desu** (desu jest tylko ugrzecznieniem zdania). Zatem formę –**ja nai** traktuje się jako „i-przymiotnik" i przy negacji zamienia na: -**ja naku naru**, np.:

genki ja nai - genki ja na**ku naru** – *przestaje być zdrowy.*

Porównaj przykłady:

shizuka –	*cichy*
shizuka-**ni naru** –	*robi się cichy, cicho*

shizuka ja na**i** – ***nie jest cichy***

shizuka ja na**ku naru** – ***przestaje być cichy, cicho***

Konstrukcję **-ni naru** można także zastosować w zestawieniu z rzeczownikiem. Oznacza ona wtedy, że podmiot zdania staje się czymś, zostaje kimś, przeobraża się w coś, jak w przykładach poniżej:

Ashita-kara yasumi-ni narimasu. — Od jutra będą wakacje.

あしたからやすみになります。
明日から休みになります。

Kotoshi nijūgosai-ni narimasu. — W tym roku będę miał 25 lat.

ことし２５さいになります。
今年２５歳になります。

Shōrai, isha-ni narimasu. — W przyszłości będę lekarzem.

しょうらい、いしゃになります。
将来、医者になります。

Ane-wa gakkō-no sensei-ni narimashita. — Moja siostra (starsza) została nauczycielką w szkole.

あねはがっこうのせんせいになりました。
姉は学校の先生になりました。

W zestawieniu z powyższą konstrukcją, **-ni suru** stanowi częściowo jej przeciwieństwo. W formach z przymiotnikami oznacza wpływanie na kogoś, celowe sprawianie, żeby coś się jakimś stało, jak poniżej:

Heya-o atatakaku shimasu. — Ogrzewam pokój.

へやをあたたかくします。
部屋を暖かくします。

Kono kuruma-o yasuku shimasen. — Nie obniżę ceny na ten samochód.

このくるまをやすくしません。
この車を安くしません。

Watashi-no heya-o kirei-ni shimashita. — Posprzątałam swój pokój.

わたしのへやをきれいにしました。
私の部屋をきれいにしました。

Użycie tej konstrukcji z przymiotnikami jest ograniczone do niektórych tylko utartych zwrotów. Połączenie zaś z rzeczownikami zmienia znaczenie całej konstrukcji do podjęcia decyzji, wybrania czegoś lub kogoś. Najczęściej używane one są w sytuacjach wyboru menu w restauracji czy kawiarni. Patrz na przykłady poniżej:

Pyt.

Nan-ni shimasu-ka? Na co się decydujesz?

なんにしますか。
何にしますか。

Odp.

Kōcha-ni shimasu. Poproszę herbatę.

こうちゃにします。
紅茶にします。

Pyt.

Dore-ni shimasu-ka? Na co się pan decyduje? (na którą rzecz)

どれにしますか。

Odp.

Kono shatsu-ni shimasu. Biorę tę koszulę.

このシャツにします。

LEKCJA 20
JEM W RESTAURACJI OBIAD PAŁECZKAMI
PARTYKUŁA MIEJSCOWNIKA I NARZĘDNIKA

Do budowania pełnych zdań dopełnieniowych brakuje nam jeszcze możliwości określenia gdzie czynność jest wykonywana, w jaki sposób lub przy pomocy jakich narzędzi. Zarówno okolicznik miejsca jak i odpowiednik polskiego narzędnika to ta sama partykuła japońska – cząstka – **de**.

Piszę w pokoju.	Heya-**de** kakimasu. 部屋(へや)で書(か)きます。
Piszę długopisem.	Pen-**de** kakimasu. ペンで書(か)きます。
Piszę po japońsku.	Nihongo-**de** kakimasu. 日本語(にほんご)で書(か)きます。

Porównajmy następujące konstrukcje:

Basu-de ikimasu.	Jadę autobusem. バスで行(い)きます。
Hashi-de tabemasu.	Jem pałeczkami. 箸(はし)で食(た)べます。
Resutoran-de tabemasu.	Jem w restauracji. レストランで食(た)べます。
Eigo-de hanashimasu.	Mówię po angielsku. 英語(えいご)で話(はな)します。
Daigaku-de benkyō-shimasu.	Uczę się na uniwersytecie. 大学(だいがく)で勉強(べんきょう)します。
Hikōki-de ikimasu.	Lecę samolotem. 飛行機(ひこうき)で行(い)きます。
Hidarite-de kakimasu.	Piszę lewą ręką. 左手(ひだりて)で書(か)きます。

Warushawa-de hatarakimasu. Pracuję w Warszawie.

ワルシャワで働(はたら)きます。

Należy jednak pamiętać, że niektóre czasowniki wymagają dla siebie innych partykuł, które trzeba zapamiętywać wraz z poznaniem danego słowa. Do takich czasowników należą na przykład:

aru – „być”, „znajdować się” (używany w zdaniach z podmiotem nieżywotnym np.: Hon-wa koko-**ni** arimasu - Książka jest tutaj)

iru – „być”, „znajdować się” (używany w zdaniach z podmiotem żywotnym np.: Sensei-wa kyōshitsu-**ni** imasu-ka? - Czy nauczyciel jest w klasie?)

sumu – „mieszkać” (np.: Warushawani-ni sumu - mieszkać w Warszawie)

tsutomeru – „być zatrudnionym” (np.: kaisha-ni tsutomeru - być zatrudnionym w firmie)

tomaru – „zatrzymać się na noc” (np.: hoteru-ni tomarimasu - zatrzymam się w hotelu)

Wszystkie te czasowniki wymagają w zdaniu partykuły – **ni**, a nie –**de**.

A teraz zabawmy się w budowanie zdania – tasiemca. Rozwińmy stopniowo początkowe proste zdanie:

Jem obiad.

Ranchi-o tabemasu.

Jem obiad **w restauracji**.

Resutoran-de ranchi-o tabemasu.

Codziennie jem obiad w restauracji.

Mainichi resutoran-de ranchi-o tabemasu.

Codziennie jem **z przyjacielem** obiad w restauracji.

Mainichi tomodachi-to resutoran-de ranchi-o tabemasu.

Codziennie jem z przyjacielem **pałeczkami** obiad w restauracji.

Mainichi tomodachi-to resutoran-de ranchi-o hashi-de tebemasu.

Codziennie jem z przyjacielem pałeczkami obiad w restauracji **japońskiej**.

Mainichi tomodachi-to nihon-no resutoran-de ranchi-o hashi-de tabemasu.

Ćwiczenie 1:

Zapisz ostatnie z powyżej utworzonych zdań po japońsku i porównaj je z odpowiedzią na końcu podręcznika.

Można sobie oczywiście wyobrazić dalsze rozwijanie podanego przykładu, np. o dodatkowe formy: szybko, w południe, z dobrym przyjacielem itp. Celem tej zabawy było pokazanie, jak zachowuje się rozwijana konstrukcja i gdzie w zdaniu plasują się kolejne wyrażenia. Jednocześnie jest to próba sił czytelnika, który może nabrać teraz odwagi w budowaniu tak skomplikowanych zdań japońskich już na początkowym etapie nauki języka. A więc spróbujmy:

Ćwiczenie 2:

Analogicznie do powyższego przykładu spróbuj rozwinąć następujące krótkie zdanie: „Czytam gazetę”. Należy pamiętać o prawidłowym użyciu odpowiednich partykuł. Przykładową odpowiedź można znaleźć na końcu podręcznika.

Ćwiczenie 3:

Przetłumacz następujące zdania na język japoński, zapisz je w transkrypcji łacińskiej, a potem po japońsku:

Codziennie przyjeżdżam do szkoły autobusem.

.....

W poniedziałki chodzę z kolegami do kina.

.....

Codziennie wieczorem czytam w łóżku ciekawą książkę.

.....

Rano słucham w swoim pokoju dobrej muzyki.

.....

W autobusie czytam stare japońskie gazety.

.....

Wczoraj kupiłem czerwone jabłka w dużym sklepie.

.....

Piszę w klasie ołówkiem długi list po japońsku.

.....

Od godziny 8-ej do 10-tej uczyłem się w szkole języka angielskiego.

.....

Sprawdź zbudowane konstrukcje z poprawnymi odpowiedziami na końcu podręcznika.

Ćwiczenie 4:

Przeczytaj poniższe opowiadanie, spróbuj zapisać je po japońsku i przetłumacz. Na koniec napisz własne opowiadanie na temat swojego wczorajszego dnia (Kinō-no ichinichi).

Dzień z życia studenta
Gakusei-no ichinichi

Watashi-wa maiasa 7ji-ni okimasu. Kao-o araimasu. Sore-kara ha-o migakimasu. 7ji 15fun-ni daidokoro-de asagohan-o tabemasu. 7ji-han-ni ie-o demasu. Basutei-made 5fun desu. Basutei-de itsumo tomodachi-to aimasu. Watashitachi-no basu-wa 8ji 20pun-mae-ni kimasu. Issho-ni basu-ni norimasu. Watashitachi-wa onaji daigaku-de benkyō-shimasu. Jugyō-wa 8ji-kara hajimarimasu. Mainichi yojikan jugyō-ga arimasu. Gakkō-wa 4ji-ni owarimasu. Ie-ni gogo 5ji-goro kaerimasu. Sugu-ni heya-de shukudai-o shimasu. Sore-kara bangohan-o tabemasu. Sono ato-de chotto terebi-o mimasu. Tokidoki ongaku-o kikimasu. Daitai 10ji-ni nemasu. Watashi-wa majime-na gakusei desu.

Słowniczek:

arau –	myć	maiasa –	codziennie rano
aruku –	iść pieszo	mainichi –	codziennie
asagohan –	śniadanie	majime –na –	poważny, pilny
bangohan –	kolacja	migaku –	czyścić, polerować
basutei –	przystanek autobusowy	okiru –	wstawać, budzić się
chotto –	trochę	onaji –	taki sam
daidokoro –	kuchnia	ongaku –	muzyka
daitai –	mniej więcej, około	owaru –	kończyć się
deru –	wychodzić, opuszczać	shukudai –	praca domowa
-goro –	mniej więcej, około (sufiks - przy określeniu czasu, godziny)		
hajimaru –	zaczynać się	sono ato –	potem
issho-ni –	razem	sore-kara –	potem
jugyō –	lekcja, wykład	sugu-ni –	od razu
kao –	twarz		

LEKCJA 21
TA KSIĄŻKA BYŁA DROGA
CZAS PRZESZŁY PRZYMIOTNIKÓW

W tym rozdziale chodzi głównie o „i-przymiotniki", które w konstrukcji zdania w czasie przeszłym, przybierają postać „**przymiotnika w czasie przeszłym**". Prześledźmy jednak od początku losy obydwu grup japońskich przymiotników w zdaniach.

1-a) Po pierwsze: jak już wiemy, przymiotnik może występować w zdaniu jako przydawka przed określanym przez siebie **rzeczownikiem**.

* „**i-przymiotnik**":

Kore-wa atarashii **shinbun** desu.	To jest nowa **gazeta**.
Kore-wa atarashii **shinbun** desu-ka?	Czy to jest nowa **gazeta**?
Kore-wa atarashii **shinbun** ja arimasen.	To nie jest nowa **gazeta**.
Kore-wa atarashii **shinbun** ja arimasen-ka?	Czy to nie jest nowa **gazeta**?

* „**na-przymiotnik**":

Kore-wa kirei-na **shashin** desu.	To jest piękne **zdjęcie**.
Kore-wa kirei-na **shashin** desu-ka?	Czy to jest piękne **zdjęcie**?
Kore-wa kirei-na **shashin** ja arimasen.	To nie jest piękne **zdjęcie**.
Kore-wa kirei-na **shashin** ja arimasen-ka?	Czy to nie jest piękne **zdjęcie**?

2-a) Po drugie: przymiotnik może stać jako *orzecznik* po **rzeczowniku** w zdaniu, najczęściej na końcu zdania japońskiego – pełni wtedy funkcję orzeczeniową i albo występuje samodzielnie, albo w zestawieniu z ugrzeczniającą zdanie formą łącznika - **desu**.

* „**i-przymiotnik**":

Kono **hon**-wa *takai* desu.	Ta **książka** jest *droga*.
Kono **hon**-wa *takai* desu-ka?	Czy ta **książka** jest *droga*?
Kono **hon**-wa *takaku nai* desu.	Ta **książka** nie jest *droga*.
Kono **hon**-wa *takaku nai* desu-ka?	Czy ta **książka** nie jest *droga*?

* „**na-przymiotnik**":

Ano **hito**-wa *shinsetsu* desu.	Ten **człowiek** jest *miły*.
Ano **hito**-wa *shinsetsu* desu-ka?	Czy ten **człowiek** jest *miły*?

Ano **hito**-wa *shinsetsu* ja arimasen.	Ten **człowiek** nie jest *miły*.
Ano **hito**-wa *shinsetsu* ja arimasen-ka?	Czy ten **człowiek** nie jest *miły*?

A jak to wygląda, gdybyśmy zmienili powyższe zdania czasu teraźniejszego na konstrukcje w czasie przeszłym?

1-b) Przymiotniki jako przydawki przed rzeczownikiem w zdaniu w czasie przeszłym:

* „**i-przymiotnik**":

Kinō-wa ii tenki deshita.	Wczoraj była ładna pogoda.
Kinō-wa ii tenki deshita-ka?	Czy wczoraj była ładna pogoda?
Kinō-wa ii tenki ja arimasendeshita.	Wczoraj nie była ładna pogoda.
Kinō-wa ii tenki ja arimasendeshita-ka?	Czy wczoraj nie była ładna pogoda?

* „**na-przymiotnik**":

Kore-wa kantan-na shiken deshita.	To był łatwy egzamin.
Kore-wa kantan-na shiken deshita-ka?	Czy to był łatwy egzamin?
Kore-wa kantan-na shiken ja arimasendeshita.	To nie był łatwy egzamin.
Kore-wa kantan-na shiken ja arimasendeshita-ka?	Czy to nie był łatwy egzamin?

2-b) Przymiotnik jako orzecznik w zdaniu w czasie przeszłym!

* „**i-przymiotnik**":

Kono hon-wa takakatta desu.	Ta książka była droga.
Kono hon-wa takakatta desu-ka?	Czy ta książka była droga?
Kono hon-wa takaku nakatta desu.	Ta książka nie była droga.
Kono hon-wa takaku nakatta desu-ka?	Czy ta książka nie była droga?

* „**na-przymiotnik**":

Ano hito-wa shinsetsu deshita.	Ten człowiek był miły.
Ano hito-wa shinsetsu deshita-ka?	Czy ten człowiek był miły?
Ano hito-wa shinsetsu ja arimasendeshita.	Ten człowiek nie był miły.
Ano hito-wa shinsetsu ja arimasendeshita-ka?	Czy ten człowiek nie był miły?

Wróćmy jednak do ćwiczenia na przykładach „i-przymiotników" w czasie przeszłym w formie twierdzącej i przeczącej:

takai –	drogi	taka**katta** –	był drogi
atarashii –	nowy	atarashi**katta** –	był nowy
ii –	dobry	yo**katta** –	był dobry (! wyjątek)
atatakai –	ciepły	atataka**katta** –	był ciepły

przeczenie „i-przymiotnika" w czasie teraźniejszym:	przeczenie „i-przymiotnika" w czasie przeszłym:
yasuku nai desu / yasuku arimasen – *nie jest tani*	yasuku nakatta desu / yasuku arimasen**deshita** – *nie był tani*
furuku nai desu / furuku arimasen – *nie jest stary*	furuku nakatta desu / furuku arimasen**deshita** – *nie był stary*
waruku nai desu / waruku arimasen – *nie jest zły*	waruku nakatta desu / waruku arimasen**deshita** – *nie był zły*
tsumetaku nai desu / tsumetaku arimasen – *nie jest zimny*	tsumetaku nakatta desu / tsumetaku arimasen**deshit**a – *nie był zimny*

Poniżej jeszcze jedno zestawienie form obydwu grup przymiotników w czasach: teraźniejszym i przeszłym oraz w formie twierdzącej i przeczącej. Dla grupy „i-przymiotników" podano tylko końcówkę, która ulega zmianie, zaś w grupie „na-przymiotników" użyto „-~~na~~" dla oznaczenia „na-przymiotnika" bez końcówki – na.

Formy „i-przymiotnika" w funkcji orzecznika w zdaniu

„**i**-przymiotniki"	czas teraźniejszy	czas przeszły
forma twierdząca	**- i**	**- katta desu**
forma przecząca	**ku nai desu / ku arimasen**	**ku nakatta desu / ku arimasendeshita**

Formy „na-przymiotnika" w funkcji orzecznika w zdaniu

„**na**- przymiotniki'	czas teraźniejszy	czas przeszły
forma twierdząca	**-~~na~~ desu**	**-~~na~~ deshita**
forma przecząca	**-~~na~~ ja arimasen**	**-~~na~~ ja arimasendeshita**

Jak widać, największe problemy może powodować „i-przymiotnik" w funkcji orzecznika w zdaniach w czasie przeszłym. Końcówka fleksyjna – „**i**" zamienia się w nich na – „**katta**", natomiast przeczeniowa końcówka – „-**ku nai**" na – „-**ku nakatta**" (**desu** na końcu jest tylko ugrzecznieniem całej wypowiedzi) lub „-**ku**

arimasen" na „-**ku arimasendeshita**". Zatem forma przecząca „i-przymiotnika" w czasie teraźniejszym i przeszłym może brzmieć:

a) takai –	taka**ku arimasen** -	taka**ku arimasendeshita**
	„nie jest drogi"	„nie był drogi"
lub:		
b) takai –	taka**ku nai desu** -	taka**ku nakatta desu**
	„nie jest drogi"	„nie był drogi"

Obydwie oboczne formy są możliwe, przy czym przykłady z punktu b) są częściej używane w mowie potocznej. **Nai** jest nieugrzecznioną postacią przeczenia czasownika **aru**, stąd też zazwyczaj Japończycy dodają na końcu zdania ugrzeczniające **desu** (które nie zmienia swojej formy nawet w czasie przeszłym!). Czytelnik może dokonać „wyboru" odpowiedniej dla siebie formy, ale powinien być potem konsekwentny w zastosowaniu danej konstrukcji w zdaniach.

Ćwiczenie 1:

Utwórz konstrukcję przeszłą od poniższych form przymiotników, a następnie przetłumacz je:

shiroi ……

kuroku nai ……

chiisai ……

ōkii ……

ii ……

nagaku nai ……

mijikai ……

oishii ……

omoshiroku nai ……

hiroi ……

Sprawdź odpowiedzi na końcu podręcznika.

Ćwiczenie 2:

Przetłumacz następujące zdania:

Ten dom był nowy. ……

To była ciekawa książka. ……

Ten pies był mały. ……

Ten kot nie był biały. ……

Ten film był znany. .....

Ten nauczyciel był miły. .....

Mój pokój był duży. .....

Moje włosy były długie. .....

Mój pies nie był zdrowy. .....

Gazeta była stara. .....

Dialog:

Takahashi: Kyonen-no natsu doko-ka ikimashita-ka?

去年(きょねん)の夏(なつ)どこか行(い)きましたか。
Czy w zeszłym roku latem gdzieś pojechałeś?

Hashimoto: Hai, ikimashita.

はい、行(い)きました。
Tak, owszem pojechałem.

Takahashi: Doko-ni ikimashita-ka?

どこに行(い)きましたか。
Dokąd pojechałeś?

Hashimoto: Yōroppa-e ikimashita.

ヨーロッパへ行(い)きました。
Pojechałem do Europy.

Takahashi: Yōroppa-wa dō deshita-ka?

ヨーロッパはどうでしたか。
Jak ci się spodobała Europa?

Hashimoto: Totemo yokatta desu-yo.

とても良(よ)かったですよ。
Było bardzo przyjemnie (dosł. dobrze).

Takahashi: Atsukatta desu-ka?

暑(あつ)かったですか。
Czy było gorąco?

Hashimoto: Iie, amari atsuku nakatta desu.

いいえ、あまり暑(あつ)くなかったです。
Nie, nie było tak bardzo gorąco.

Takahashi: Doko-ga ichiban yokatta desu-ka?

どこが一番良(いちばんよ)かったですか。
Gdzie podobało ci się najbardziej?

Hashimoto: Sō desu-ne. Pōrando-ga yokatta desu-yo.

そうですね。ポーランドが良(よ)かったですよ。
Hm, w Polsce.

Takahashi: Pōrando-ryōri-wa dō deshita-ka?

ポーランド料理(りょうり)はどうでしたか。
A jak (smakowała ci) polska kuchnia?

Hashimoto: Yasukute, totemo oishikatta desu.

安(やす)くて、とてもおいしかったです。
Była tania i bardzo smaczna.

LEKCJA 22
ONA MA DŁUGIE WŁOSY
A-WA B-GA C DESU

W tej lekcji poznamy japońską konstrukcję zdania, którym opisuje się podmiot, używając do tego przymiotnika (typu „i” albo „na”). Podmiot, do którego odnosić się będzie opis, stoi na początku zdania, zaopatrzony w partykułę podmiotową – **wa**, po nim zaś w kolejności opisywana część ciała lub przedmiot do niego należący z dodaną partykułą –**ga**, a następnie przymiotnik z odpowiednią formą ugrzeczniającą. Wzór takiej kontrukcji to:

A-wa B-ga C (przymiotnik)

1) Przyjrzyjmy się przykładowi:

Takano-san-wa kami-ga nagai desu.

高野(たかの)さんは髪(かみ)が長(なが)いです。

Pani Takano ma długie włosy

Gdy podstawimy poszczególne słowa do wzoru, otrzymamy:

A Takano-san (podmiot, do którego odnosi się całe zdanie)

B kami (cecha, atrybut itd., który chcemy opisać)

C nagai desu („i-przymiotnik” z ugrzecznioną formą łącznika **desu**)

Gdybyśmy chcieli utworzyć pytanie, przeczenie lub formę czasu przeszłego od powyższego zdania, musimy pamiętać o tym, jak zachowuje się „i-przymiotnik” w takich przypadkach. Czytelnik ma możliwość powtórzyć ten materiał w lekcji 6. dotyczącej „i-przymiotników”.

Pytanie w czasie teraźniejszyjm:

Takano-sa-wa kami-ga **nagai desu-ka**?

高野(たかの)さんは髪(かみ)が長(なが)いですか。

Czy pani Takano ma długie włosy?

Przeczenie w czasie teraźniejszym:

Takano-san-wa kami-ga **nagaku nai desu**.

高野(たかの)さんは髪(かみ)が長(なが)くないです。

Pani Takano nie ma długich włosów.

Forma twierdząca w czasie przeszłym:

Takano-san-wa kami-ga **nagakatta desu**.

高野(たかの)さんは髪(かみ)が長(なが)かったです。
Pani Takano miała długie włosy.

Forma przecząca w czasie przeszłym:

Takano-san-wa kami-ga **nagaku nakatta desu**.

高野(たかの)さんは髪(かみ)が長(なが)くなかったです。
Pani Takano nie miała długich włosów.

2) Poniżej zobaczmy, jak wygląda taka konstrukcja z „na-przymiotnikiem”:

Kono hon-wa e-ga kirei desu.

この本(ほん)は絵(え)がきれいです。
Ta książka ma ładne ilustracje

I tym razem podstawmy poszczególne wyrazy do głównego wzoru:

A hon (podmiot, o którym będziemy coś mówić)

B e (część podmiotu, który opisujemy)

C kirei desu („na-przymiotnik” w pozycji po rzeczowniku, czyli bez sufiksu „-**na**”, z ugrzecznioną formą łącznika **desu**)

Formy pytania, przeczenia i konstrukcji czasu przeszłego w tym wypadku będą opierały się na odpowiedniej odmianie „na-przymiotnika” w pozycji finalnej – konieczne jest zatem powtórzenie materiału z lekcji 17. i 21.

Pytanie w czasie teraźniejszym:

Kono hon-wa e-ga **kirei desu-ka**?

この本(ほん)は絵(え)がきれいですか。
Czy ta książka ma ładne ilustracje?

Przeczenie w czasie teraźniejszym:

Kono hon-wa e-ga **kirei ja arimasen**.

この本(ほん)は絵(え)がきれいじゃありません。
Ta książka nie ma ładnych ilustracji.

Forma twierdząca w czasie przeszłym:

Kono hon-wa e-ga **kirei deshita**.

この本(ほん)は絵(え)がきれいでした。
Ta książka miała ładne ilustracje.

Forma przecząca w czasie przeszłym:

Kono hon-wa e-ga kirei ja arimasendeshita.

この本(ほん)は絵(え)がきれいじゃありませんでした。
Ta książka nie miała ładnych ilustracji.

Powyższej konstrukcji używa się także w następujących zdaniach. Proszę przyjrzeć się przymiotnikom i zwrócić uwagę na tłumaczenie polskie. Podobne zdania japońskie z łatwością można konstruować pod warunkiem, że czytelnik będzie świadomy tego, jakich części mowy używa. :

Ano hito-wa se-ga takai desu.

あの人(ひと)は背(せ)が高(たか)いです。
Tamten człowiek jest wysoki. (se – „wzrost”, takai – „wysoki”)

Kare-wa sūgaku-ga jōzu desu.

彼(かれ)は数学(すうがく)が上手(じょうず)です。
On jest dobry w matematyce. (sūgaku – „matematyka”, jōzu –na – „wprawny, dobry w czymś”)

Kono ko-wa atama-ga ii desu.

この子(こ)は頭(あたま)がいいです。
To dziecko jest mądre.

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Przetłumacz następujące konstrukcje, pamiętając o częściach mowy:

rzeczowniki:		przymiotniki:	
me –	oko	ōkii –	duży
se –	wzrost	takai –	wysoki
kami –	włosy	kuroi –	czarny

mimi –	ucho	chiisai –	mały
ashi –	noga	nagai –	długi
ha –	zęby	kirei-na –	piękny
atama –	głowa	ii –	dobry
bukka –	ceny	takai –	drogi

Kanojo-wa me-ga ōkii desu.

.....

Watashi-wa se-ga takaku nai desu.

.....

Sensei-wa kami-ga kuroi desu.

.....

Kono inu-wa mimi-ga chiisai desu.

.....

Ano gakusei-wa ashi-ga nagai desu.

.....

Ano onna-no hito-wa ha-ga kirei desu.

.....

Tōkyō-wa bukka-ga takai desu-ka?

.....

Odpowiedzi proszę sprawdzić na końcu podręcznika.

LEKCJA 23
LUBIĘ, NIE LUBIĘ
UŻYCIE PARTYKUŁY –GA

W tej lekcji wykorzystamy partykułę **–ga** w nowych konstrukcjach. Przede wszystkim nauczmy się wypowiadać na temat tego, że coś lubimy lub kogoś nie darzymy sympatią. Do tego przydadzą nam się japońskie formy: **suki, kirai, iya**. Jeśli zaopatrzymy je w końcówkę fleksyjną **–na**, to staną się one „na-przymiotnikami", np.:

suki-na hito	osoba, którą lubię; lubiana osoba
kirai-na tabemono	potrawa, której nie lubię, nielubiana potrawa
iya-na tenki	okropna pogoda, pogoda, której nienawidzę

Powyższe słowa wyrażające sympatię bądź niechęć mogą także występować po rzeczownikach (tak jak wszystkie „na-przymiotniki"), do których się one odnoszą. W tych przypadkach wymagana jest po rzeczownikach partykuła **–ga**, znana nam z lekcji 22, np.:

Watashi-wa ongaku-**ga** suki desu.
Lubię muzykę.
わたし　おんがく　す
私は音楽が好きです。

Anata-**ga** suki desu.
Bardzo ciebie lubię (kocham).
す
あなたが好きです。

Anna-san-wa sushi-**ga** suki desu-ka?
Czy pani, pani Anno, lubi sushi?
すし　す
アンナさんは寿司が好きですか。

Anata-wa donna ongaku-**ga** suki desu-ka?
Jaką muzykę lubisz?
おんがく　す
あなたはどんな音楽が好きですか。

Watashi-wa kurashikku-**ga** ichiban suki desu.
Najbardziej lubię (muzykę) klasyczną.
わたし　いちばん す
私はクラシックが一番好きです。

Kare-wa sūgaku-**ga** suki ja arimasen.
On nie lubi matematyki.
かれ　すうがく　す
彼は数学が好きじゃありません。

Anata-wa sukii-**ga** suki desu-ka?
Czy lubisz narty (jeździć na nartach)?
あなたはスキーが好(す)きですか。

Wszystkie powyższe zdania kończą się (jak zwykle w tym podręczniku) ugrzecznioną formą orzeczenia **desu**, choć i bez niego byłyby poprawne, jednak rzadziej w praktyce stosowane. Zatem konsekwentnie poniższe przykłady także będą przybierały ugrzecznioną formę.

W kulturze japońskiej rzadko używa się konstrukcji o silnym nacechowaniu negatywnym, tzn. radykalnych zaprzeczeń czy konstrukcji wyrażającej negatywne uczucia nadawcy wypowiedzi. Mimo że istnieją w japońszczyźnie takie zwroty, jak: **kirai desu** czy **iya desu** („nienawidzę”) – zazwyczaj zastępuje się je neutralnymi konstrukcjami: **amari suki ja arimasen**, znaczącymi „nie za bardzo lubię”, „zbytnio nie przepadam za...”.

* Kolejne pary zwrotów to: **jōzu**, **tokui**, przymiotnik - **umai** (wprawny, dobry w czymś) i **heta**, **nigate**, **dame** (słaby w czymś), które także wymagają partykuły **–ga** po rzeczowniku:

Watashi-wa sūgaku-ga tokui desu.
Jestem dobry z matematyki.
私(わたし)は数学(すうがく)がとくいです。

Kare-wa uta-ga jōzu desu-ne.
On ładnie (dobrze) śpiewa, prawda?
彼(かれ)は歌(うた)が上手(じょうず)ですね。

Watashi-wa piano-o hiku-no-ga jōzu ja arimasen.
Nie jestem dobra w grze na pianinie.
私(わたし)はピアノを弾(ひ)くのが上手(じょうず)じゃありません。

Watashi-wa utau-no-ga heta desu.
Źle śpiewam.
私(わたし)は歌(うた)うのが下手(へた)です。

W tych ostatnich zdaniach dokonano nominalizacji czasownika: poprzez dodanie do formy słownikowej partykuły **–no**; stworzono z niego rzeczownik odczasownikowy. O nominalizacji czasownika za pomocą słowa „koto” lub „no” więcej wyjaśniono w lekcjach 26 i 27.

Supōtsu-wa nani-ga tokui desu-ka?
W jakiej dziedzinie sportu jesteś dobry?
スポーツは何(なに)がとくいですか。

Boku-wa supōtsu-wa nigate (dame) desu.
Ja jestem słaby w sporcie.
僕(ぼく)はスポーツはにがて(だめ)です。

W ostatniej konstrukcji o nacechowaniu negatywnym: jestem słaby z czegoś, nie jestem dobry" partykuła –ga została zastąpiona partykułą – wa, która podkreśla, wzmacnia treść zdania, kładzie nacisk na dany rzeczownik, dając możliwość wyboru innego. Np.: „W sporcie jestem słaby, ale w pracach plastycznych dobry."

* Partykuła –ga jest potrzebna także dla określeń cech danego podmiotu, kiedy chcemy na przykład powiedzieć, że „słoń ma długą trąbę", a „żyrafa długą szyję".

Zō-wa hana-ga nagai desu.
Słoń ma długą trąbę (dosł. nos).
象(ぞう)は鼻(はな)が長(なが)いです。

Kirin-wa kubi-ga nagai desu.
Żyrafa ma długą szyję.
キリンは首(くび)が長(なが)いです。

* Partykuły –ga używamy także wtedy, gdy informujemy kogoś o fakcie posiadania przedmiotu (więcej na ten temat w lekcji nr 28.).

Watashi-wa kuruma-ga arimasu.
Mam samochód.
私(わたし)は車(くるま)があります。

Watashi-wa neko-ga imasu.
Mam kota.
私(わたし)は猫(ねこ)がいます。

Ćwiczenie 1:

Popraw błędy w następujących zdaniach i zapisz prawidłowe konstrukcje po japońsku.

Watashi-ga anime-wa suki desu. Lubię anime.

.....

Kodomo-wa chokorēto-ga gamu-ga suki desu. Dzieci lubią czekoladę i gumę do żucia.

.....

Watashi-wa fuyu-o kirai desu. Nienawidzę zimy.

.....

Kono ko-wa e-ga jōzu arimasen. To dziecko nie maluje ładnie.

.....

Dialog:

Ōno: Tenisu-ga suki desu-ka?

テニスが好(す)きですか。

Itō: Ē, amari jōzu ja arimasen-ga, suki desu-yo.

ええ、あまり上手(じょうず)じゃありませんが、好(す)きですよ。

Ōno: Ja, kondo issho-ni shimasen-ka?

じゃ、今度(こんど)一緒(いっしょ)にしませんか。

Itō: Ii desu-ne. Shimashō.

いいですね。しましょう。

Ōno: Czy lubisz (grać w) tenisa?

Itō: Tak, nie za dobrze gram, ale lubię.

Ōno: No to może zagralibyśmy kiedyś razem?

Itō: To dobry pomysł. Zagrajmy.

LEKCJA 24
CHCĘ UCZYĆ SIĘ JĘZYKA JAPOŃSKIEGO

-TAI

Do wyrażania chęci wykonania jakiejś czynności służy japońska końcówka **–tai**. Cząstkę tę dodaje się do czasowników tak samo jak końcówkę **–masu** czyli do tematu czasowników (spółgłoskowych – kończących się na –i; samogłoskowych: po odrzuceniu ostatniej sylaby **–ru**). Forma **–tai** przypomina i-przymiotnik, dlatego dodaje się do niej ugrzeczniający łącznik **–desu** w zdaniu oznajmującym i przeczy tak jak się przeczy „i-przymiotniki” (**-taku arimasen** lub **–taku nai desu**).

Czasowniki I-ej grupy (spółgłoskowe):

ai**tai** desu -	chcę spotkać	あいたいです
kaki**tai** desu-	chcę napisać	かきたいです
nugi**tai** desu-	chcę zdjąć (część garderoby)	ぬぎたいです
dashi**tai** desu-	chcę wysłać	だしたいです
machi**tai** desu-	chcę zaczekać	まちたいです
shini**tai** desu-	chcę umrzeć	しにたいです
tobi**tai** desu-	chcę polecieć	とびたいです
nomi**tai** desu-	chcę się napić	のみたいです
tori**tai** desu-	chcę wziąć	とりたいです

Czasowniki II-ej grupy (samogłoskowe):

tabe**tai** desu-	chcę zjeść	たべたいです
de**tai** desu-	chcę wyjść	でたいです
mi**tai** desu-	chcę zobaczyć	みたいです
oki**tai** desu-	chcę wstać (obudzić się)	おきたいです

Czasowniki III-ej grupy (wyjątki):

shi**tai** desu-	chcę robić	したいです
ki**tai** desu-	chcę przyjść	きたいです
benkyō-shi**tai** desu-	chcę się uczyć	べんきょうしたいです
sanpo-shi**tai** desu-	chcę pospacerować	さんぽしたいです

W zdaniach oznajmujących dopełnieniowa partykuła を(-o) najczęściej jest zamieniana partykułą が (-ga), choć w mowie Japończyków słychać obydwie możliwości. Istnieje opinia, że użycie partykuły **–ga** wzmacnia nacisk na dopełnienie (tzn. np.:

„chcę się napić **wody**, a nie soku”), podczas gdy partykuła –o uwydatnia raczej formę czasownikową (np.: „chcę się czegoś **napić**, jestem spragniony”). Inne partykuły, przy zamianie na formę wyrażającą wolę, zostają zachowane, nie zmieniają się. Zatem zdania dopełnieniowe wyglądają następująco:

Hon-o yomimasu.
本(ほん)を読(よ)みます。
Czytam książkę.

Hon- ga (o) yomitai desu.
本(ほん)が(を)読(よ)みたいです。
Chcę przeczytać książkę.

Ocha-o nomimasu.
お茶(ちゃ)を飲(の)みます。
Piję herbatę (zieloną).

Ocha- ga (o) nomitai desu.
お茶(ちゃ)が(を)飲(の)みたいです。
Chcę się napić (ziel.) herbaty.

Gohan-o tabemasu.
ご飯(はん)を食(た)べます。
Jem obiad.

Gohan- ga (o) tabetai desu.
ご飯(はん)が(を)食(た)べたいです。
Chcę zjeść obiad.

Eiga-o mimasu.
映画(えいが)を見(み)ます。
Oglądam film.

Eiga- ga (o) mitai desu.
映画(えいが)が(を)見(み)たいです。
Chcę obejrzeć film.

Tenisu-o shimasu.
テニスをします。
Gram w tenisa.

Tenisu- ga (o) shitai desu.
テニスが(を)したいです。
Chcę grać w tenisa.

Sensei-ni aimasu.
先生(せんせい)に会(あ)います。
Spotykam się z profesorem.

Sensei-ni aitai desu.
先生(せんせい)に会(あ)いたいです。
Chcę spotkać się z profesorem.

Nihon-ni ikimasu.
日本(にほん)に行(い)きます。
Jadę do Japonii.

Nihon-ni ikitai desu.
日本(にほん)に行(い)きたいです。
Chcę pojechać do Japonii.

Resutoran-de tabemasu.
レストランで食(た)べます。
Jem w restauracji.

Resutoran-de tabetai desu.
レストランで食(た)べたいです。
Chcę zjeść w restauracji.

Pytanie co do woli rozmówcy tworzy się oczywiście poprzez dostawienie na końcu całej formy czasownikowej pytajnej partykuły **–ka**, ale należy pamiętać, że w ten sposób Japończycy odnoszą się tylko wobec osób zaprzyjaźnionych, młodszych od siebie, nigdy zaś wobec swoich zwierzchników czy osób starszych, których zgodnie z kulturą japońską nie wypada pytać tak dosadnie o ich wolę czy pragnienia.

Anata-wa nanji-ni eigakan-ni ikitai desu-ka?
あなたは何時(なんじ)に映画館(えいがかん)に行(い)きたいですか。
O której godzinie chcesz iść do kina?

Ima doko-ni ikitai desu-ka?
今(いま)どこに行(い)きたいですか。
Dokąd teraz chcesz iść?

Nani-ga shitai desu-ka?
何(なに)がしたいですか。
Co chcesz robić?

Negacja, tak jak było to wcześniej wspomniane, opiera się na zaprzeczonej formie „i-przymiotnika”:

-ta**i** desu -ta**ku nai desu** (lub: -taku arimasen)

Watashi-wa neta**ku nai desu**.
私(わたし)は寝(ね)たくないです。
Nie chce (mi się) spać.

Watashitachi-wa nani-mo shi**taku nai desu**.
私(わたし)たちは何(なに)もしたくないです。
Nic nie chcemy robić.

W przeczeniu bardzo często partykuła dopełnienia zostaje zastąpiona wzmacniającą zaprzeczeniową cząstką **–wa**:

Biiru-wa nomitaku nai desu.
ビールは飲(の)みたくないです。
Piwa to ja nie chcę się napić.

Piano-wa hikitaku nai desu.

ピアノは弾(ひ)きたくないです。
Na fortepianie to ja nie chcę grać. (Ale na innym instrumencie tak)

Sprawa ma się trochę inaczej w przypadku osób trzecich. Jeśli stwierdzamy, że ktoś (on, ona) ma ochotę coś zrobić, musimy użyć innej konstrukcji, a mianowicie: zamiast **–tai** stosujemy **–tagarimasu** (lub: **-tagatte imasu**). Końcówka **–masu** w tejże konstrukcji może być zaprzeczona lub opatrzona partykułą pytajną **–ka** w sposób doskonale znany już czytelnikowi. W zdaniach wyrażających wolę, w których podmiotem jest osoba trzecia, zachowuje się partykułę dopełnieniową **–o**. Dla porównania:

Watashi-wa kuruma-ga (o) kai**tai** desu.	Chcę kupić samochód.
Kare-wa kuruma-**o kaitagarimasu**.	On chce kupić samochód.

lub

Kare-wa kuruma-**o kaitagatte imasu**.

Ćwiczenie 1:

Utwórz formy **–tai** od następujących czasowników (bez ugrzeczniającej cząstki **desu**):

kiku	(słuchać)	yobu	(zawołać)	tsukeru	(włączyć)
iu	(powiedzieć)	soru	(golić)	naku	(płakać)
sagasu	(szukać)	kaeru	(zmienić)	yasumu	(odpoczywać)
motsu	(mieć)	ireru	(wkładać)	hanasu	(rozmawiać)

Ćwiczenie 2:

Przetłumacz zdania na język japoński i zapisz je:

Chcę pojechać w tym roku do Chin. .....

Chcę zjeść sushi .....

Chcemy we wtorki grać w koszykówkę.....

Chcę kupić sobie nowe buty.....

Nie chcę jechać z mamą na wakacje.....

Co chciałabyś obejrzeć?.....

Chcę kupić sobie aparat fotograficzny. .....

Oni nie chcą mieszkać w Warszawie.....

Chciałbym zostać nauczycielem.....

Chciałabym dobrze mówić po japońsku. .....

Sprawdź poprawność konstrukcji z odpowiedziami na końcu podręcznika.

Dialog:

Na poczcie

お客さん: Sumimasen, kono nimotsu-o okuritai no desu-ga.
すみません、この荷物(にもつ)を送(おく)りたいのですが。
郵便局員: Hai, doko-made desu-ka?
はい、どこまでですか。
お客さん: Amerika-no Nyū-Yōku- made desu.
アメリカのニューヨークまでです。
郵便局員: Nyū-yōku desu-ne. De-wa, gosen`en desu.
ニューヨークですね。では、5千円(せんえん)です。
お客さん: Kōkūbin desu-ka?
航空便(こうくうびん)ですか。
郵便局員: Iie, funabin desu.
いいえ、船便(ふなびん)です。
お客さん: Funabin-wa dono-gurai kakarimasu-ka?
船便(ふなびん)はどのぐらいかかりますか。
郵便局員: Sō desu-ne, nikagetsukan-gurai desu.
そうですね、二ヶ月間(にかげつかん)ぐらいです。
お客さん: De-wa kōkūbin-de onegaishimasu.
では、航空便(こうくうびん)でお願(ねが)いします。
郵便局員: Hai, kōkūbin-nara ichiman`en desu.
はい、航空便(こうくうびん)なら1万円(まんえん)です。

Petent:	Przepraszam, chciałbym wysłać tę paczkę.
Pracownik poczty:	Dokąd?
Petent:	Do Stanów, do Nowego Yorku.
Pracownik poczty:	Aha, do Nowego Yorku. Za 5 tysięcy jenów.
Petent:	Czy to poczta lotnicza?
Pracownik poczty:	Nie, poczta morska.
Petent:	Jak długo idzie przesyłka morska?
Pracownik poczty:	Około dwóch miesięcy.

Petent: W takim razie poproszę pocztą lotniczą.

Pracownik poczty: Jeśli lotniczą, to 10 tysięcy jenów.

W tym dialogu warto zwrócić uwagę na kilka zagadnień. Po pierwsze: forma pierwszego zdania japońskiego – czyli wyrażona chęć zrobienia czegoś z końcową partykułą **–ga** („zmiękczającą” wypowiedź, wprowadzającą element niepewności i bezradności) jest najbardziej typową i uniwersalną metodą zwrócenia się do kogoś o pomoc. „Nimotsu-o okuritai no desu-ga...” znaczy: „Chciałbym wysłać paczkę, *ale nie wiem, jak to zrobić, co dalej robić, proszę mi pomóc* ... itp.” Zatem, jeśli znajdziemy się w japońskim biurze podróży, to wystarczy powiedzieć np.: „Pari-ni ikitai no desu-ga...” („Chciałbym pojechać do Paryża...”) a pracownik na pewno przedstawi nam właściwe oferty podróży. Lub jeśli w sklepie powiemy: „Sumimasen, burausu-ga kaitai no desu-ga...” („Przepraszam, chcę kupić jakąś bluzkę”) to sprzedawczyni z pewnością zaprowadzi nas do odpowiedniego działu i wskaże towary.

W dialogu tym wystąpiło kilka form z liczebnikami, do których czytelnik w miarę potrzeby może powrócić w lekcji 12. Należy pamiętać, że w japońskim mamy wiele klasyfikatorów - zbiorów, wybieranych w zależności od pojęcia, przedmiotu itp., których liczbę podajemy. Do takich klasyfikatorów należy także **en** (będący klasyfikatorem dla japońskich jenów).

W przypadku określenia trwania jakiejś czynności przez kilka miesięcy, Japończycy stosują często poza klasyfikatorem **kan** na końcu wyrażenia także interfiksu **ka** (jest on często zapisywany w sposób historyczny - małym znakiem **ke** ケ katakany) pomiędzy liczebnikiem i członem oznaczającym miesiąc, np.:

ikkagetsukan	一ヶ月間 (いっかげつかん)	1 miesiąc
yonkagetsukan	四ヶ月間 (よんかげつかん)	4 miesiące
rokkagetsukan	六ヶ月間 (ろっかげつかん)	6 miesięcy
jukkagetsukan	十ヶ月間 (じゅっかげつかん)	10 miesięcy

Na koniec, cząstka **–nara** jest elementem japońskiego trybu warunkowego, który czytelnik będzie mógł poznać w toku dalszej nauki języka. Tutaj występuje on w uproszczonej formie, po rzeczowniku (a nie w zdaniach czasownikowych) i oznacza: „Jeśli...., to...” jak np.:

Nihonjin-nara wakarimasu.	„Jeśli jest Japończykiem, to zrozumie.”
Ashita-nara ikimasu.	„Jeśli jutro, to pojadę.”
Kanojo-nara kekkon-shimasen.	„Jeśli to ma być ona, to się nie żenię.”

LEKCJA 25
CHCĘ PSA!
-GA HOSHII

Jeszcze raz przyjrzyjmy się zdaniom wyrażającym wolę. Musimy rozróżnić dwa rodzaje konstrukcji, którymi możemy powiedzieć: „Chcę kupić psa" lub „Chcę psa". W pierwszym przypadku wyrażamy chęć zrobienia czegoś, wykonania jakiejś czynności, tutaj konkretnie „kupienia psa". Za pomocą drugiej konstrukcji wyrażamy swoje pragnienie czegoś, w tym wypadku „psa".

Zatem z takiego porównania wynika, że w pierwszym zdaniu wyrażamy wolę wykonania czynności (czyli używamy w tym miejscu konstrukcji czasownikowej), zaś w drugim zdaniu, deklarujemy chęć zdobycia, posiadania czegoś, dlatego powinniśmy użyć konkretnego rzeczownika.

1) Pierwszą konstrukcję poznaliśmy w poprzedniej lekcji. Zatem przypomnijmy tylko, że zdanie:

„Chcę **kupić** psa" powinno po japońsku brzmieć: „Inu-ga kaitai desu."

犬(いぬ)が買(か)いたいです。

Ćwiczyliśmy wiele innych zdań, którymi wyrażaliśmy chęć (bądź niechęć) pojechania gdzieś, zobaczenia czegoś czy uczenia się języków obcych.

Nihon-ni ikitai desu-ka? Czy chcesz pojechać do Japonii?

日本(にほん)に行(い)きたいですか。

Kono eiga-wa mitaku nai desu. Nie chcę oglądać tego filmu.

この映画(えいが)は見(み)たくないです。

Eigo-ga benkyō-shitai desu. Chcę się uczyć angielskiego.

英語(えいご)が勉強(べんきょう)したいです。

2) Przejdźmy zatem do zdań, w których swoją wolę wyrażamy tylko rzeczownikiem, a nie czasownikiem. W takich konstrukcjach używa się japońskiego przymiotnika **hoshii** i partykuły **-ga**. Jak widać, chęć posiadania czegoś, wyrażana jest po japońsku określeniem przymiotnikowym (tzn. jakiś przedmiot jest przez nas pożądany), a nie czasownikowym. Warto to pamiętać, zwłaszcza gdy będziemy tworzyć przeczenie lub formę czasu przeszłego takiego zdania, albowiem to właśnie przymiotnik **hoshii** będzie ulegał odpowiednim zmianom tak jak w konstrukcji A-wa B-ga C.

Chcę (mieć) **psa**. Watashi-wa inu-ga hoshii desu.

私(わたし)は犬(いぬ)が欲(ほ)しいです。

Chcę (mieć) nowy samochód.	Watashi-wa atarashii kuruma-ga hoshii desu. 私(わたし)は新(あたら)しい車(くるま)が欲(ほ)しいです。
Co chcesz (mieć, dostać)?	Anata-wa nani-ga hoshii desu-ka? あなたは何(なに)が欲(ほ)しいですか。
Chcę (mieć) większy dom.	Motto hiroi ie-ga hoshii desu. もっと広(ひろ)い家(いえ)が欲(ほ)しいです。

Zarówno końcówka fleksyjna **–tai**, jak i forma **hoshii** mają sufiks „i-przymiotnika”, więc wszelkie formy przeczenia czy konstrukcji czasu przeszłego podlegają tym samym zasadom, jak w przypadku wszystkich „i-przymiotników”.

Forma negacji będzie brzmiała odpowiednio:

～taku nai desu hoshiku nai desu

Forma czasu przeszłego będzie brzmiała odpowiednio:

～takatta desu hoshikatta desu

Forma negacji czasu przeszłego będzie brzmiała:

～taku nakatta desu hoshiku nakatta desu

Nie chcę spać.	Neta**ku nai desu**. 寝(ね)たくないです。
Niczego dzisiaj nie chcę.	Kyō-wa nani-mo hoshi**ku nai desu**. 今日(きょう)は何(なに)も欲(ほ)しくないです。
Wczoraj chciałem się z tobą spotkać.	Kinō anata-ni aita**katta desu**. 昨日(きのう)あなたに会(あ)いたかったです。
Chciałam na urodziny pierścionek.	Tanjōbi-ni yubiwa-ga hoshi**katta desu**. 誕生日(たんじょうび)に指輪(ゆびわ)が欲(ほ)しかったです。
Nie chciałem się wczoraj uczyć.	Kinō benkyō-shi**taku nakatta desu**. 昨日(きのう)勉強(べんきょう)したくなかったです。
Nie chciałem pieniędzy.	Watashi-wa okane-ga hoshi**ku nakatta desu**. 私(わたし)はお金(かね)が欲(ほ)しくなかったです。

Ćwiczenie 1:

Przetłumacz na japoński i zapisz:

a) Chcę nowy komputer. .....

b) Co chcesz? .....

c) Nie chcę jechać w góry. .....

d) Nie chcę niczego pić. .....

e) Czy chcesz małego kotka? .....

f) Co chcesz zjeść? .....

g) Nie chciałem się żenić. .....

h) Chciałem (mieć) pieniądze. .....

i)Chciałem zadzwonić .....

j) Chcę trochę pospacerować. .....

Słowniczek:

koneko –	kociak	kekkon-suru –	żenić się, wychodzić za mąż
denwa-o suru –	telefonować.		

Gdy mowa jest o osobie trzeciej, musimy pamiętać o podobnej konstrukcji, której nauczyliśmy się przy okazji końcówki **–tai**. Jeśli stwierdzamy, że ktoś (on, ona) chce coś mieć, pragnie czegoś, to możemy jedynie stwierdzić, że wydaje się, iż on lub ona tego pragnie. Wtedy zamiast przymiotnika **hoshii** stosujemy czasownik **–hoshigatte imasu**. Końcówka **–masu** w tej konstrukcji może być zaprzeczona lub opatrzona partykułą pytajną **–ka** w sposób doskonale znany już czytelnikowi. W zdaniach wyrażających wolę, w których podmiotem jest osoba trzecia, zachowuje się partykułę dopełnieniową **–o**.

On (wydaje się,że) chce mieć psa. Kare-wa inu-o hoshigatte imasu.

彼(かれ)は犬(いぬ)を欲(ほ)しがっています。

Ona (zdaje się, że) chciała duży dom. Kanojo-wa hiroi ie-o hoshigatte imashita.

彼女(かのじょ)は広(ひろ)い家(いえ)を欲(ほ)しがっていました。

INU-GA
HOSHII
DESU

LEKCJA 26
UMIEM, POTRAFIĘ, MOGĘ
-KOTO-GA DEKIMASU

W języku japońskim właściwa forma potencjalna „umiem, potrafię, mogę” tworzona jest inaczej w każdej grupie czasowników, co na tym etapie nauki języka byłoby znacznym obciążeniem dla uczącego się. Można zamiast tego posłużyć się dużo łatwiejszą konstrukcją, uniwersalną dla wszystkich czasowników. Jest to konstrukcja bazująca na głównym czasowniku **dekiru** („móc, potrafić”) czyli **dekimasu** w formie ugrzecznionej. Można go zestawić w zdaniu z rzeczownikiem lub czasownikiem. Popatrzmy, jak to wygląda w konstrukcjach rzeczownikowych.

1) rzeczownik-ga dekimasu

Anata-wa **suiei**-ga dekimasu-ka? Czy potrafisz pływać?

あなたは水泳(すいえい)ができますか。

Watashi-wa **suiei**-to **sukii**-ga dekimasu. Potrafię pływać i jeździć na nartach.

私(わたし)は水泳(すいえい)とスキーができます。

Kare-wa **eigo**-ga dekimasu-ka? Czy on zna język angielski?

彼(かれ)は英語(えいご)ができますか。

Kare-wa **gaikokugo**-ga dekimasen. On nie zna języków obcych.

彼(かれ)は外国語(がいこくご)ができません。

Eigo-to **doitsugo**-ga yoku dekimasu. Dobrze znam język angielski i niemiecki.

英語(えいご)とドイツ語(ご)がよくできます。

Anata-wa **tenisu**-ga dekimasu-ka? Potrafisz grać w tenisa?

あなたはテニスができますか。

Hai, **tenisu**-ga dekimasu. Tak, potrafię grać w tenisa.

はい、テニスができます。

Hai, dekimasu. Tak, potrafię.

はい、できます。

Jak w powyższym przykładzie widać, zarówno po polsku jak i po japońsku na pytanie można odpowiedzieć pełnym zdaniem: „Tak, potrafię grać w tenisa"; bądź krótko, bardziej potocznie: „Tak, potrafię."

A teraz zobaczmy, jak buduje się konstrukcje czasownikowe. Wystarczy do słownikowej formy czasownika (czyli tej, która występuje w słowniku, przez nas zwyczajowo tłumaczonej jako bezokolicznik) dodać formę **koto** („rzecz"), a z takiej konstrukcji uzyskamy rzeczownik odczasownikowy, taki jak polskie: **pływanie, czytanie**, kiedy wstawiamy końcówkę **–nie** zamiast bezokolicznikowego -ć. Skoro otrzymujemy rzeczownik (zbudowany na bazie czasownika) to musimy teraz już tylko pamiętać o partykule **–ga** i kończącym konstrukcję czasowniku **dekiru**.

2) czasownik koto-ga dekimasu

Watashi-wa **oyogu** koto-ga dekimasu. Potrafię pływać.

私(わたし)は泳(およ)ぐことができます。

Kanojo-wa furansugo-o **hanasu** koto-ga dekimasu-ka? Czy ona potrafi mówić po francusku?

彼女(かのじょ)はフランス語(ご)を話(はな)すことができますか。

Ano ko-wa furansugo-to itariago-o **hanasu** koto-ga dekimasu. Ona umie mówić po francusku i po włosku.

あの子(こ)はフランス語(ご)とイタリア語(ご)を話(はな)すことができます。

Watashi-wa nihongo-o sukoshi **hanasu** koto-ga dekimasu. Umiem trochę mówić po japońsku.

私(わたし)は日本語(にほんご)を少(すこ)し話(はな)すことができます。

Watashi-wa nihongo-wa **hanasu** koto-ga dekimasu-ga, **kaku** koto-wa dekimasen. Umiem mówić po japońsku, ale nie umiem pisać.

私(わたし)は日本語(にほんご)は話(はな)すことができますが、書(か)くことはできません。

Jimusho-de-wa tabako-o **suu** koto-ga dekimasen. W biurze nie można palić papierosów.

事務所(じむしょ)ではタバコを吸(す)うことができません。

LEKCJA 27
MOJE HOBBY
KONSTRUKCJA KYŌMI-GA ARIMASU

W tej lekcji nauczymy się mówić o swoich zainteresowaniach i spędzaniu wolnego czasu. Najczęściej spotykanymi pytaniami japońskimi dotyczącymi czyichś zainteresowań są:

Nani-ga suki desu-ka? Co lubisz?

何(なに)が好(す)きですか。

Shumi-wa nan desu-ka? Jakie są twoje zainteresowania?

趣味(しゅみ)は何(なん)ですか。 Jakie jest twoje hobby?

Czym się interesujesz?

Aby odpowiedzieć na takie pytania możemy posłużyć się japońskimi konstrukcjami:

A) – **ga suki desu**
lub
B) – **ni kyōmi-ga arimasu**

A) Samo **suki** znamy choćby z lekcji o „na-przymiotnikach” - **suki-na** oznacza „ulubiony”. Jest to słowo, które najczęściej występuje zaraz po partykule **–ga**. Zatem zobaczmy, jak można go użyć w poniższych przykładach.

Przede wszystkim możemy mówić o swoich zainteresowaniach ogólnie, przytaczając dziedzinę, którą się zajmujemy lub tylko lubimy. W konstrukcji japońskiej użyjemy wtedy odpowiedniego rzeczownika z partykułą – **ga** jak poniżej:

rzeczownik - **ga suki**

Lubię sport.

スポーツが好(す)きです。 Supōtsu-ga suki desu.

Czy lubisz filmy?

映画(えいが)が好(す)きですか。 Eiga-ga suki desu-ka?

Nie lubię muzyki klasycznej.

クラシック音楽(おんがく)は好(す)きじゃありません。 Kurashikku ongaku-wa suki ja arimasen.

Bardzo lubię taniec.

ダンスがとても好(す)きです。 Dansu-ga totemo suki desu.

We wszystkich zdaniach użyto finalnej formy łącznika **desu**, która po pierwsze pełni rolę ugrzecznienia zdania, a po drugie służy także do tworzenia zdań pytajnych i przeczących.

Można także mówić o zainteresowaniu jakąś dziedziną, używając do tego celu czasownika. Do tego służy konstrukcja:

czasownik w formie słownikowej **no-ga suki**

Cząstka **no** poprzedzająca czasownik w formie wyjściowej, czyli słownikowej, sprawia, że zostaje on zamieniony na rzeczownik. W języku polskim nazywa się to nominalizacją czasownika i w praktyce często nieświadomie nawet dokonujemy podobnej zmiany, mówiąc chociażby „**Palenie** tytoniu szkodzi zdrowiu”, „**Pływanie** dobrze wpływa na sylwetkę”.

Zatem jeśli już wiemy, że japoński czasownik z cząstką **no** staje się rzeczownikiem (odpowiadającym na pytanie - co?), to staje się jasne, dlaczego potem należy używać w konstrukcji zdania japońskiego rzeczownikowej partykuły **–ga** jak powyżej.

Zobaczmy na przykładach zdań:

Lubię czytać książki.

本(ほん)を読(よ)むのがす好(す)きです。 Hon-o yomu no-ga suki desu.

Lubię grać na fortepianie.

ピアノを弾(ひ)くのが好(す)きです。 Piano-o hiku no-ga suki desu.

Lubię prowadzić (samochód).

運転(うんてん)するのが好(す)きです。 Unten-suru no-ga suki desu.

Co lubisz robić?

何(なに)をするのが好(す)きですか。 Nani-o suru no-ga suki desu-ka?

Bardzo lubię podróżować.

旅行(りょこう)するのが大変(たいへんす)好きです。 Ryokō-suru no-ga taihen suki

Uczyć to ja się nie lubię.

勉強(べんきょう)するのは好(す)きじゃありません。 Benkyō-suru-no-wa suki ja arimasen.

W ostatnim zdaniu w przeczeniu może się pojawić partykuła – **wa** zamiast – **ga**. Partykuła – **wa** w negacji zazwyczaj kładzie nacisk na przeczony podmiot czy dopełnienie, jak w powyższym przykładzie: Uczyć to ja się nie lubię (ale bawić - owszem).

Kyōmi w konstrukcji –**ni kyōmi-ga arimasu** oznacza „zainteresowanie”, zaś czasownik **arimasu** wskazuje na fakt posiadania takiego zainteresowania. Zdania japońskie buduje się podobnie do konstrukcji z punktu A) tzn. można użyć 1. - rzeczownika bądź 2. - czasownika.

Konstrukcja:

rzeczownik – **ni kyōmi-ga arimasu**

oznacza ogólne zainteresownie jakąś dziedziną, jak np.:

Interesuję się sportem i muzyką.

スポーツと音楽(おんがく)に興味(きょうみ)があります。 Supōtsu-to ongaku-ni kyōmi-ga arimasu.

Czym się interesujesz?

何(なん)に興味(きょうみ)がありますか。 Nan-ni kyōmi-ga arimasu-ka?

Interesuję się językami obcymi.

外国語(がいこくご)に興味(きょうみ)があります。 Gaikokugo-ni kyōmi-ga arimasu.

Nie interesuję się polityką.

政治(せいじ)には興味(きょうみ)がありません。 Seiji-ni-wa kyōmi-ga arimasen.

Interesuję się kulturą Japonii.

日本(にほん)の文化(ぶんか)に興味(きょうみ)があります。 Nihon-no bunka-ni kyōmi-ga arimasu.

Podobnie jak było to w przypadku zdań o ulubionych czynnościach, można za pomocą innej cząstki - rzeczownika **koto** („rzecz”) - zbudować zdania precyzyjniej określające nasze zainteresowania.

czasownik w formie słownikowej **koto –ni kyōmi-ga arimasu**

Interesuję się robieniem zdjęć.

写真(しゃしん)を撮ることに興味(きょうみ)があります。
Shashin-o toru koto-ni kyōmi-ga arimasu.

Czym się interesujesz?

何(なに)をすることに興味(きょうみ)がありますか。
Nani-o suru koto-ni kyōmi-ga arimasu-ka?

Interesuję się pisaniem znaków japońskich kanji.

日本語(にほんご)の漢字(かんじ)を書(か)くことに興味(きょうみ)があります。
Nihon-no kanji-o kaku koto-ni kyōmi-ga arimasu.

Nie interesuję się gotowaniem.

料理(りょうり)を作(つく)ることには興味(きょうみ)がありません。
Ryōri-o tsukuru koto-ni-wa kyōmi-ga arimasen.

Interesuję się nauką języków obcych.

外国語(がいこくご)を勉強(べんきょう)することに興味(きょうみ)があります。
Gaikokugo-o benkyō-suru koto-ni kyōmi-ga arimasu.

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Poniżej przedstawiono listę różnych dyscyplin sportowych. Proszę wybrać swoje ulubione dyscypliny i wstawić je do następujących zdań:

Watashi-wa .....-to .....-ga suki desu.

Watashi-wa .....-to .....-ni kyōmi-ga arimasu.

aikidō –	aikido	skii –	narciarstwo
basuketto-bōru –	koszykówka	sukēto –	łyżwiarstwo
barē-bōru –	siatkówka	suiei –	pływanie
gorufu –	golf	sumō –	sumo

jūdō –	dżudo	takkyū –	tenis stołowy
karate –	karate	tenisu –	tenis ziemny
kendō –	kendo	yakyū –	baseball
sakkā –	piłka nożna	yotto –	żeglarstwo

Przykładowe zdania można znaleźć w części Odpowiedzi.

Ćwiczenie 2:

Używając podanych słów ze słowniczka i powyższych konstrukcji, przetłumacz następujące zdania na język japoński :

Lubię oglądać telewizję.

.....

Lubię grać w tenisa.

.....

Lubię zwierzęta.

.....

Czy lubisz narciarstwo?

.....

Czy ona lubi słodycze?

.....

Nie lubię kawy.

.....

Interesuję się podróżowaniem po obcych krajach.

.....

Interesuję się historią.

.....

Bardzo lubię grać na gitarze.

.....

On się interesuje komiksami.

.....

Słowniczek:

grać (w sporcie) –	suru
grać (na instrumentach strunowych) –	hiku
zwierzę (ta) –	dōbutsu

słodycz (e) – amaimono
historia – rekishi
podróżować – ryokō-suru
obcy kraj – gaikoku
gitara – gitā
komiks – manga

Odpowiedzi ćwiczeń można sprawdzić w części końcowej podręcznika.

LEKCJA 28
MIEĆ, A NIE BYĆ
-GA ARIMASU / IMASU

Tę lekcję poświęcimy konstrukcjom zdaniowym, w których czasownik „być" oznacza posiadanie czegoś, znajdowanie się w czyimś posiadaniu. Podobnie jak w konstrukcji zdania rosyjskiego, kiedy chcemy pochwalić się posiadaniem czegoś (lub kogoś), używamy konstrukcji „U mnie jest ..." (tłumaczenie dosłowne). W japońskim jest podobnie, jednak musimy uważać na odpowiedni wybór czasownika „być": **arimasu** (dla przedmiotów) i **imasu** (dla osób i zwierząt). Słyszy się często głosy językoznawców japońskich, że w tym drugim przypadku także należy użyć czasownika „arimasu", bo to on oznacza posiadanie, jednak gdyby spytać o to przeciętnego Japończyka, to okazuje się, iż większość używa przy dopełnieniach żywotnych czasownika „imasu".

Watashi-wa okane-ga arimasu.
私はお金があります。
Mam pieniądze.

Watashi-wa jikan-ga arimasen.
私は時間がありません。
Nie mam czasu.

Anata-wa kuruma-ga arimasu-ka?
あなたは車がありますか。
Czy masz samochód?

Watashi-wa ani-ga imasu.
私は兄がいます。
Mam starszego brata.

Watashi-wa kyōdai-ga imasen.
私は兄弟がいません。
Nie mam rodzeństwa.

Okosan-ga imasu-ka?
お子さんがいますか。
Czy ma pan/pani dzeci?

Kare-wa pasokon-ga nidai arimasu.
彼はパソコンが二台あります。
On ma dwa komputery.

Watashi-wa inu-ga ippiki imasu. 私(わたし)は犬(いぬ)が一匹(いっぴき)います。

Mam jednego psa.

Watashi-wa neko-wa ippiki-mo imasen. 私(わたし)は猫(ねこ)は一匹(いっぴき)もいません。

Nie mam ani jednego kota.

Należy zwrócić uwagę na to, że dopełnienia w tych konstrukcjach występują (najczęściej) z partykułą **–ga** (poza zdaniami przeczonymi, w których lubi występować partykuła –wa).

Ćwiczenie 1:

Przetłumacz zdania na japoński i zapisz je kaną.

Mam psa.

.....

Ona ma kota.

.....

My mamy dom.

.....

On nie ma rodziców.

.....

Nie mam nowego telewizora.

.....

Ona nie ma starszej siostry.

.....

Czy masz duży pokój?

.....

Czy ona ma dzieci?

.....

Czy nie masz zapałek?

.....

Czy on nie ma kolegów?

.....

Słowniczek:

pies –	inu	kot –	neko
rodzice –	ryōshin	telewizor –	terebi
starsza siostra –	onēsan	pokój –	heya
dziecko –	kodomo (lub grzeczniej o czyimś dziecku: okosan)		
zapałki –	matchi	kolega –	tomodachi

Poza powyższymi konstrukcjami Japończycy mają także do dyspozycji czasownik oznaczający: „mieć, trzymać" –**motsu**. Jednak w znaczeniu posiadania używa się go w innej konstrukcji (czynności ciągłej – **motte imasu**), przedstawionej w następnej części podręcznika.

Watashi-wa takusan okane-o motte imasu. Mam dużo pieniądzy.

私(わたし)はたくさんお金(かね)を持(も)っています。

* Inaczej jest w przypadku, gdy chcemy podać swój wiek. Po japońsku nie używa się w tym celu ani czasownika aru ani motsu. Wykorzystuje się zdania orzecznikowe (konstrukcja: A-wa B desu) oraz liczebniki z odpowiednim klafyfikatorem lat -sai.

Wiek ludzi i zwierząt podawany w latach:

1 rok	issai	一歳
2 lata	nisai	二歳
3 lata	sansai	三歳
4 lata	yonsai	四歳
5 lat	gosai	五歳
6 lat	rokusai	六歳
7 lat	nanasai	七歳
8 lat	hassai	八歳
9 lat	kyūsai	九歳
10 lat	jussai	十歳
11 lat	jūissai	十一歳

do 19-tu łączy się liczebniki regularnie, ale 20 lat (i tylko 20) jest wyjątkiem:

20 lat	hatachi	二十歳
21 lat	nijūissai itd.	二十一歳

Zatem możemy teraz pochwalić się swoim wiekiem:

Watashi-wa 18 sai desu. — Mam 18 lat.
わたし　じゅうはっさい
私は十八歳です。

Kare-wa 20 desu. — On ma 20 lat.
かれ　はたち
彼は二十歳です。

Watashi-wa 22 sai ja arimasen. — Nie mam 22-óch lat.
わたし　にじゅうに　さい
私は二十二歳じゃありません。

Kanojo-wa 30 sai desu-ka. — Czy ona ma 30 lat?
かのじょ　さんじゅっ さい
彼女は三十歳ですか。

Kimi-wa nansai desu-ka? — Ile masz lat?
きみ　なんさい
君は何歳ですか。

LEKCJA 29
PARTYKUŁY I ŁĄCZNIKI

Partykuły są charakterystycznymi cząstkami, pełniącymi wiele funkcji w języku japońskim. Wśród nich można wyróżnić partykuły, które pełnią rolę podobną do polskich przypadków, dokonują podkreśleń wybranych słów w zdaniu czy też modyfikują znaczenie całych konstrukcji lub nadają wartość emocjonalną wyrażeń (partykuły finalne). Warto uporządkować sobie wszystkie poznane dotąd partykuły japońskie. Należy uprzedzić, że ze zrozumiałych powodów nie podaje się wszystkich zastosowań partykuł, a tylko te, które czytelnik miał możliwość dotąd poznać w tym podręczniku. Kolejność prezentowanych partykuł opiera się:

a) na częstotliwości ich występowania w zdaniach japońskich, począwszy od tych podstawowych, najczęściej pojawiających się w konstrukcjach – do najrzadszych

b) na stopniu użyteczności dla czytelnika na tym etapie nauki.

wa (は)

jest partykułą, której dwie najważniejsze funkcje to:

1) zaznaczanie podmiotu w zdaniu; często jest to podmiot domyślny lub podmiot powtórzony ze zdania poprzedniego wtedy, gdy wiadomo jest jasno o kogo lub co chodzi. Roboczo partykułę tę można na własny użytek tłumaczyć jako „jeśli chodzi o...". Nasuwa sie tu podobieństwo do przedimka **the** z języka angielskiego.

Watashi-**wa** gakusei desu.	(Ja) Jestem studentem.
わたし　がくせい 私は学生です。	
Kore-**wa** nan desu-ka?	Co to jest?
なん これは何ですか。	

2) wzmacnianie porównania lub przeczenia.

Nihongo-**wa** benkyō-shimasen-ga eigo-**wa** benkyō-shimasu.

Japońskiego to ja się nie uczę, ale uczę się angielskiego.

にほんご　べんきょう　えいご　べんきょう
日本語は勉強しませんが英語は勉強します。

Kyōdai-**wa** imasen.	Nie mam rodzeństwa.
きょうだい 兄弟はいません。	

ga (が)

1) jest partykułą, która także stoi przy podmiocie, ale tym, który jest nową informa-

cją w zdaniu, lub na który pada akcent znaczeniowy. Dla porównania: angielski przedimek **a** używany jest w podobnej sytuacji.

Watashi-**ga** gakusei desu. わたし　がくせい 私が学生です。	**To ja** jestem studentem.
Heya-no naka-ni inu-**ga** imasu. へや　なか　いぬ 部屋の中に犬がいます。	W pokoju jest **pies**.

2) Niektóre czasowniki i inne formy gramatyczne wymagają tej partykuły w funkcji dopełnienia.

Watashi-wa ongaku-**ga** suki desu. わたし　おんがく　す 私は音楽が好きです。	Lubię muzykę.
Kore-**ga** wakarimasen. わ これが分かりません。	Nie rozumiem tego.
Kare-wa piano-**ga** jōzu desu. かれ　じょうず 彼はピアノが上手です。	On dobrze gra na pianinie.
Watashi-wa mizu-**ga** nomitai desu. わたし　みず　の 私は水が飲みたいです。	Chcę się napić wody.

3) W większości zdań opisujących przyrodę lub zjawiska pogodowe używa się dla podmiotu właśnie tej partykuły.

Yuki-**ga** yoku furimasu. ゆき　ふ 雪がよく降ります。	Często pada śnieg.
Ame-**ga** yamimashita. あめ 雨がやみました。	Deszcz przestał padać.

Hana-**ga** shigatsu-ni sakimasu. Kwiaty kwitną w kwietniu.

花(はな)が四月(しがつ)に咲(さ)きます。

4) Partykuły tej używa się przy zaimkach pytajnych (stanowiących podmiot) w pytaniach:

Dare-**ga** kimashita-ka? Kto przyszedł?

だれが来(き)ましたか。

Dono hito-**ga** shachō desu-ka? Która z osób to dyrektor firmy?

どの人(ひと)が社長(しゃちょう)ですか。

Itsu-**ga** ii desu-ka? Kiedy (panu/pani) pasuje?

いつがいいですか。

5) –ga w znaczeniu „ale" służy także do łączenia zdań składowych

Kinō mise-ni ikimashita-**ga**, yasumi deshita.

Wczoraj pojechałem do sklepu, ale był zamknięty (dosł. było wolne).

昨日(きのう)店(みせ)に行(い)きましたが、休(やす)みでした。

Kono eiga-wa omoshiroi desu-**ga** nagai desu.

Ten film jest ciekawy, ale długi.

この映画(えいが)は面白(おもしろ)いですが長(なが)いです。

o (を)

Jest partykułą dopełnieniową, stoi zawsze po dopełnieniu w zdaniu.

Watashi-wa hon-**o** yomimasu. Czytam książki.

私(わたし)は本(ほん)を読(よみ)ます。

Anata-wa nani-**o** kaimasu-ka? Co kupujesz?

あなたは何(なに)を買(か)いますか。

Kare-wa tegami-**o** kakimasen. On nie pisze listów.

かれ　てがみ　か
彼は手紙を書きません。

Jest stosowana także przy czasownikach określających przemierzanie przestrzeni, jak: iść po parku, maszerować po ulicy, spacerować chodnikiem itp.

Watashi-wa kōen-**o** sanpo-shimasu. Spaceruję po parku.

わたし　こうえん　さんぽ
私は公園を散歩します。

Kare-wa michi-**o** watarimasu. On przechodzi przez ulicę.

かれ　みち　わた
彼は道を渡ります。

Często występuje w funkcji dopełnienia z orzeczeniami, które mogą być zaskakujące dla Polaka np.:

Densha-**o** orimasu. Wysiadam z pociągu.

でんしゃ　お
電車を降ります。

Kare-wa ie-**o** demasu. On wychodzi z domu (opuszcza dom).

かれ　いえ　で
彼は家を出ます。

Daigaku-**o** yamemashita. Zrezygnowałem z uczelni (rzuciłem uczelnię).

だいがく
大学をやめました。

mo (も)

ma cztery funkcje:

1) stoi po podmiocie lub dopełnieniu wypierając dotychczasowe partykuły: **-wa**, **-ga** i **-o**, a nadaje znaczenie: „też".

Watashi-mo Pōrandojin desu. Ja też jestem Polakiem.

わたし　じん
私もポーランド人です。

Watashi-wa eigo-mo doitsugo-mo benkyō-shimasu.

Uczę się (i, zarówno) angielskiego i (jak i) niemieckiego.

わたし　えいご　ご　べんきょう
私は英語もドイツ語も勉強します。

2) w zdaniach zaprzeczonych może stać po zaimkach pytajnych i oznacza wtedy ogólne zaprzeczenie:

Kanojo-wa nani-**mo** wakarimasen. Ona niczego nie rozumie.
彼女(かのじょ)は何(なに)も分(わ)かりません。

Sensei-wa dare-**mo** shirimasen. Nauczyciel nikogo nie zna.
先生(せんせい)は誰(だれ)も知(し)りません。

Watashi-wa doko-(ni)-**mo** ikimasen. Nigdzie nie jadę.
私(わたし)はどこ(に)も行(い)きません。

W przypadku zdania z partykułą – **ni** możliwe jest zestawienie obydwu lub wyeliminowanie pierwszej (tak jest częściej w mowie potocznej).

no (の)

Jest partykułą przydatną do tworzenia form dzierżawczych lub form przydawkowych:

zaimki osobowe z dodaną partykułą –**no** zmieniają się w zaimki dzierżawcze:

Watashi-**no** uchi-wa ōkii desu. Mój dom jest duży.
私(わたし)のうちは大(おお)きいです。

Anata-no gakkō-wa doko desu-ka? Gdzie jest twoja szkoła?
あなたの学校(がっこう)はどこですか。

możliwe są także formy dzierżawcze od rzeczowników:

Sensei-**no** kuruma-wa furui desu. Samochód profesora jest stary.
先生(せんせい)の車(くるま)は古(ふる)いです。

Heya-**no** mado-wa chiisai desu. Okno pokoju jest małe.
部屋(へや)の窓(まど)は小(ちい)さいです。

Hako-**no** naka-ni kitte-ga arimasu. W środku pudełka jest znaczek.
箱(はこ)の中(なか)に切手(きって)があります。

przy łączeniu dwóch rzeczowników w wyrażenia przydawkowe:

Nihon-**no** kaisha	firma japońska (dosł. firma Japonii)
Nihongo-**no** jisho	słownik języka japońskiego
konpyūta-**no** gakkō	szkoła komputerowa

de (で)

Jest partykułą okolicznika miejsca w zdaniu (w którym podaje się miejsce wykonywanej czynności).

Kare-wa kaisha-**de** hatarakimasu. On pracuje w firmie.
彼(かれ)は会社(かいしゃ)で働(はたら)きます。

Watashi-wa heya-**de** shinbun-o yomimasu. Czytam w pokoju gazetę.
私(わたし)は部屋(へや)で新聞(しんぶん)を読(よ)みます。

Drugą funkcją tej partykuły jest rola narzędnika określającego czym- jakim narzędziem podmiot wykonuje daną czynność.

Kare-wa basu-**de** kimashita. On przyjechał autobusem.
彼(かれ)はバスで来(き)ました。

Pasokon-**de** mēru-o kakimasu. Piszę maile na komputerze.
パソコンでメールを書(か)きます。

Kolejną funkcją (choć nie ostatnią) tej cząstki jest określenie z jakiego surowca coś zostało wyprodukowane:

Kono tsukue-wa ki-**de** dekite imasu. Ten stół jest zrobiony z drewna.
この机(つくえ)は木(き)で出来(でき)ています。

ni (に)

Poznaliśmy tę partykułę aż w pięciu sytuacjach, choć w zaawansowanej nauce języka japońskiego pojawi się ich jeszcze więcej.

1) partykuła stojąca przy większości określeń okolicznika czasu:

Watashi-wa hachiji-**ni** okimashita. Obudziłem się o ósmej.
わたし　じ　お
私は8時に起きました。

Mokuyōbi-**ni** eigo-o benkyō-shimasu. W czwartki uczę się angielskiego.
もくようび　えいご　べんきょう
木曜日に英語を勉強します。

Shichigatsu-**ni** konsāto-ga arimashita. W lipcu był koncert.
がつ
7月にコンサートがありました。

2) partykuła okolicznika miejsca, używana przy czasownikach „być, znajdować się” i innych:

Koko-**ni** neko-ga imasu. Tutaj jest kot.
ねこ
ここに猫がいます。

Kaban-no naka-**ni** nani-ga arimasu-ka? Co jest w torbie?
かばん　なか　なに
鞄の中に何がありますか。

Watashi-wa Warushawa-**ni** sumitai desu. Chcę mieszkać w Warszawie.
わたし　す
私はワルシャワに住みたいです。

3) partykuła „kierunkowa” używana w zdaniach, w których występują czasowniki oznaczające ruch, przemieszczanie się lub przenoszenie przedmiotów w jakimś kierunku.

Otōsan-wa shichiji-ni kaisha-**ni** ikimasu. Tata idzie o siódmej do pracy.
とう　じ　かいしゃ　い
お父さんは7時に会社に行きます。
Okāsan-wa kuruma-**ni** norimashita. Mama wsiadła do auta.
かあ　くるま　の
お母さんは車に乗りました。

Okane-o saifu-**ni** iremashita. Włożyłem pieniądze do portfela.
かね　さいふ　い
お金を財布に入れました。

4) Stanowi końcówkę fleksyjną przysłówków utworzonych od „na- przymiotników”:

Kanojo-wa nihon-no ryōri-o jōzu-**ni** tsukurimashita.

Ona świetnie przygotowała japońską potrawę.

彼女(かのじょ)は日本(にほん)の料理(りょうり)を上手(じょうず)に作(つく)りました。

Kodomo-wa genki-**ni** asobimasu. Dzieci wesoło (zdrowo) się bawią.

子供(こども)は元気(げんき)に遊(あそ)びます。

Bywają także czasowniki, które wymagają tej partykuły (np. zamiast dopełnieniowej lub okolicznikowej miejsca) :

Ashita sensei-ni aimasu. Jutro spotykam się z profesorem.

明日(あした)先生(せんせい)に会(あ)います。

Orubisu hoteru-**ni** tomarimashita. Zatrzymałem się w hotelu Orbis.

オルビス・ホテルに泊(と)まりました。

e (へ)

Jest partykułą związaną (podobnie jak –ni „kierunkowe”) z wykonywaniem ruchu, poruszaniem się w jakąś stronę, ale niekoniecznie z określonym punktem docelowym.

Natsu-ni umi-**e** ikimasu. Latem jedziemy nad morze.

夏(なつ)に海(うみ)へ行(い)きます。

Bōru-o kare-no hō-**e** negemashita. Rzuciłem piłkę w jego stronę.

ボールを彼(かれ)の方(ほう)へ投(な)げました。

kara (から)

1) To cząstka oznaczająca punkt początkowy zarówno w pojęciu czasu jak i przestrzeni – tłumaczona jako „od”, „z”.

Kuji-**kara** shigoto-o shimasu. Pracuję od godziny dziwiątej.

9時(じ)から仕事(しごと)をします。

Ashita-kara tabako-o yamemasu. Od jutra rzucam papierosy.
明日からたばこを止めます。

Koko-**kara** basu-de ikimasu. Stąd jadę autobusem.
ここからバスで行きます。

Nihon-**kara** kimashita. Przyjechałem z Japonii.
日本から来ました。

Daigaku-**kara** tegami-o moraimashita. Dostałem list z uczelni.
大学から手紙をもらいました。

2) Drugą funkcją tej cząstki jest określenie materiału, z jakiego coś zostało wyprodukowane („z czegoś"). W odróżnieniu jednak od cząstki –**de** w podobnej funkcji, -**kara** oznacza zazwyczaj kombinację kilku materiałów lub surowców, które ulegają zmianie w procesie produkcji.

Osake-wa kome-kara tsukurimasu. Sake robi się z ryżu.
お酒は米から作ります。

made (まで)

Używana jest podobnie jak cząstka –kara opisana powyżej w odniesieniu do czasu i przestrzeni, ale oznacza punkt docelowy, końcowy trwania jakiejś czynności.

Kyō shichiji-**made** shigoto-o shimasu. Dzisiaj pracuję do siódmej.
今日7時まで仕事をします。

Kayōbi-**made** yasumimasu. Będę nieobecny (odpoczywać) do wtorku.
火曜日まで休みます。
Gakkō-**made** nanpun kakarimasu-ka? Ile minut trwa (droga) do szkoły?
学校まで何分かかりますか。

Jednak jeśli mamy w zdaniu do czynienia nie z czynnością przewlekłą, trwającą jakiś czas, ale z czynnością dokonaną, która ma być zakończona do jakiegoś momentu

w czasie, wtedy należy użyć partykuły –made wzbogaconej o kolejną cząstkę –ni, jak w poniższych przykładach:

Kono hon-o ashita-**made**-ni kaeshimasu. Oddam tę książkę do jutra.
この本(ほん)を明日(あした)までに返(かえ)します。

Suiyōbi-**made**-ni naoshimasu. Do środy naprawię.
水曜日(すいようび)までに直(なお)します。

Aki-**made**-ni atarashii kuruma-o kaimasu. Do jesieni kupię nowe auto.
秋(あき)までに新(あたら)しい車(くるま)を買(か)います。

...kara...made – (〜から〜まで)

Jest kombinacją powyższych cząstek i znaczy: „od... do..." w kontekście czasu i przestrzeni.

Niji-**kara** sanji-**made** terebi-o mimasu.
Od drugiej do trzeciej oglądam telewizję.
2時(じ)から3時(じ)までテレビを見(み)ます。

Pōrando-**kara** Nihon-**made** jūyojikan kakarimasu.
Z Polski do Japonii leci się 14 godzin. (dosł. trwa)
ポーランドから日本(にほん)まで14時間(じかん)かかります。

Ie-**kara** gakkō-**made** tōi desu-ka?
Czy daleko jest z domu do szkoły?
家(いえ)から学校(がっこう)まで遠(とお)いですか。

Koko-**kara** daigaku-**made** nanpun kakarimasu-ka?
Ile minut trwa (droga) stąd na uniwersytet?
ここから大学(だいがく)まで何分(なんぷん)かかりますか。

to - (と)

Jest łącznikiem o znaczeniu „z", „razem", „i":

Watashi-wa kodomo-**to** yoku asobimasu. Często bawię się z dzieckiem.
私(わたし)は子供(こども)とよく遊(あそ)びます。

Kyō pan-**to** hamu-o tabemashita. Dzisiaj zjadłem chleb z szynką.
今日(きょう)パンとハムを食(た)べました。

Shinbun-**to** matchi-o kaimasu. Kupię gazetę i zapałki.
新聞(しんぶん)とマッチを買(か)います。

ka (か)

Jest głównie partykułą pytajną, występującą na końcu zdania:

Anata-wa Nihonjin desu-**ka**? Czy jesteś Japończykiem?
あなたは日本人(にほんじん)ですか。

Kore-wa nan desu-**ka**? Co to jest?
これは何(なん)ですか。

Anata-wa doko-ni ikimasu-**ka**? Dokąd idziesz?
あなたはどこに行(い)きますか。

- zdarza się, że partykuła ta występuje w środku zdania na przykład po pytajnikach, nadając im charakter zaimków nieokreślonych (ktoś, coś, gdzieś itd.)

(Anata-wa) nani-ka nomimasu-**ka**? Czy napijesz się czegoś?
(あなたは)何(なに)か飲(の)みますか。

Kare-wa doko-**ka** ikimasu-ka? Czy on gdzieś jedzie?
彼(かれ)はどこか行(い)きますか。

- w tej funkcji występuje także w zdaniach twierdzących jak np.:

Itsu-**ka** kimasu. Kiedyś przyjdę.

いつか来(き)ます。

Ya (や)

Jest to druga partykuła – łącznik „i", „z", ale w odróżnieniu od **–to** zazwyczaj występuje w zdaniu w parze z **–nado** „i inne", „itp.".

Koko-ni hon-**ya** enpitsu-**ya** keshigomu-**nado**-ga arimasu.

Tutaj są książki, ołówki, gumki do ścierania itp.

ここに本(ほん)や鉛筆(えんぴつ)や消(け)しゴムなどがあります。

Cząstka **–to** używana jest wtedy, gdy wymieniamy wszystkie części danego zbioru, tzn. np.: wszystkie przybory do pisania, które znajdują się w piórniku. Może występować wielokrotnie w zdaniu, np. po każdym wyliczanym przedmiocie (oprócz ostatniego, oczywiście).

Cząstka **–ya** używana jest zasadniczo raz lub dwa razy w zdaniu, zazwyczaj po wymienieniu dwóch elementów danego zbioru, przy następnym zaś stoi już najczęściej cząstka **–nado**, która skraca i uogólnia wypowiedź. Jeśli więc nie zachodzi potrzeba dokładnego wymieniania całej zawartości zbioru (wszystkich przedmiotów znajdujących się w piórniku), można posłużyć się kombinacją –ya ...-nado.

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Wstaw brakujące partykuły do poniższych zdań, a potem przetłumacz :

たばこは　どこ(　)ありますか。

.....

わたしは　ラジオ(　)おんがく(　)ききます。

.....

かれは　あさごはん(　)たべます。

.....

わたしは　8じ(　)がっこう(　)いきます。

.....

かのじょは　だいがく(　)バス(　)いきますか。

.....

わたしは　さくぶん(　)ペン(　)かきます。

.....

うち(　)かいしゃ(　)なんぷん　ですか。

.....

けさ　わたしは　なに(　)たべませんでした。

.....

ごご　ともだち(　)こうえん(　)いきたいです。

.....

へや(　)なか(　)なに(　)ありますか。

.....

これは　わたし(　)くるま　です。

.....

ポケット(　)おかね(　)かぎ(　)あります。

.....

わたしは　いつも　へや(　)べんきょうします。

.....

かれは　げつようび(　)すいようび　テニス(　)します。

.....

あなたは　5じ(　)なに(　)します(　)。

.....

わたしは　まいにち　3じ(　)4じ(　)ピアノ(　)ひきます。

.....

きょう　パン(　)ハム(　)かいました。

.....

えいご(　)べんきょうしません(　)、にほんご(　)べんきょうします。

.....

いす(　)した(　)なに(　)いません。

.....

だれ(　)きました。

.....

Porównaj odpowiedzi w części końcowej podręcznika.

NIHON-KARA
KIMASHITA

LEKCJA 30
PISMO JAPOŃSKIE - KANJI

We współczesnym języku japońskim mamy do czynienia z trzema systemami pisma. Na jednej stronie gazety japońskiej, w jednym artykule, a nawet w jednym zdaniu można spotkać wszystkie trzy. Ale nie zawsze tak było.

W pierwszych wiekach naszej ery (około IV w.), kiedy na kulturę japońską ogromny wpływ wywierała antyczna kultura Chin, Japończycy przejęli od Chińczyków znaki – ideogramy zwane **kanji**. Każdy znak niósł jakąś treść: określał pojęcia rzeczownikowe, przymiotnikowe, czasownikowe itp. Język japoński nie dysponował wtedy własnym systemem pisma, zatem znaki chińskie służyły początkowo do zapisywania tekstu japońskiego zgodnie z ich brzmieniem a nie znaczeniem. Tekst zapisany w ten sposób był trudny w odbiorze. Aby dopasować odpowiedni fonem Japończycy często wybierali znaki zupełnie nie związane z treścią przekazu, co znacznie utrudniało jego zrozumienie. Często do jednego wyrazu japońskiego (słowa japońskie są zazwyczaj wielosylabiczne) musiano użyć wielu monosylabicznych znaków chińskich. Aby udoskonalić system pisma Japończycy zrezygnowali z chińskiego brzmienia znaków i zaczęli je odczytywać po japońsku, zachowując ich znaczenie. Jednak obydwie metody były skomplikowane i niedoskonałe, a same znaki kanji, składające się często z wielu kresek, sprawiały ogromną trudność w nauce i zastosowaniu. Japończycy stworzyli więc na ich bazie proste znaki, które były zapisem fonemu, a nie idei. Tak powstały dwa zestawy znaków fonetycznych (obecnie 46-ciu) – sylabariusze **kana**: **hiragana** oraz **katakana**. Hiragana jest zbiorem znaków będących skróceniem bądź uproszczeniem skomplikowanych form ideogramów. Katakana zaś to elementy – fragmenty znaków kanji.

Przykłady pięciu samogłosek, stworzonych ze znaków kanji w obydwu sylabariuszach:

	A	I	U	E	O
Hiragana	安 あ;	以 い;	宇 う;	衣 え;	於 お
Katakana	阿 ア;	伊 イ;	宇 ウ;	江 エ;	於 オ

Wszystkie trzy systemy pisma (hiragana, katakana i kanji) są współcześnie stosowane. Hiragany najczęściej używa się do zapisu form gramatycznych, końcówek fleksyjnych, partykuł oraz wyrazów pochodzenia japońskiego, których nie zapisuje się znakami. Katakana zaś głównie służy do zapisu słów zapożyczonych, a także do wyróżnienia części tekstu (jak np. kursywa w tekstach europejskich), do zapisu niektórych nazw i terminologii specjalistycznych (np. biologia). Obydwa sylabariusze mogą także służyć do łatwego odczytania ideogramów jako **furigana** – stoją wtedy w zmniejszonej postaci nad znakiem w tekście pisanym poziomo, lub z prawej strony znaku w tekście pionowym.

Japończycy używają także, jeśli zachodzi taka potrzeba, alfabetu łacińskiego i cyfr arabskich (w szczególności w tekstach pisanych poziomo).

Teksty japońskie były tradycyjnie pisane pionowo od strony prawej do lewej. Współcześnie równolegle z nim występuje zapis poziomy od lewej do prawej, a czasami także od prawej do lewej.

Najstarsze znane znaki chińskie pochodzą jeszcze sprzed naszej ery. Przeszły one długą ewolucję. Podobnie jak hieroglify egipskie były początkowo prostymi ilustracjami, dopiero z biegiem czasu nabrały bardziej abstrakcyjnych form. Gdy znaki chińskie dotarły za pośrednictwem mnichów buddyjskich do Japonii (około IV w. n.e.), sposób ich używania był niekontrolowany, liczba znaków i ich czytań ciągle rosła. Co pewien czas Japończycy podejmowali próbę uproszczenia systemu pisma. Ostatnia z wielkich reform pisma została przeprowadzona w 1946 roku. Liczbę obowiązujących w edukacji kanji ograniczono do 1945 (**Jōyō-kanji** „znaki codziennego użytku"), zmniejszono także liczbę czytań ideogramów (niektóre znaki mają ich po kilkanaście!), wiele znaków uproszczono lub zastąpiono innymi prostszymi. Podano dokładnie instrukcje dotyczące kolejności pisania i liczby kresek w znakach. Zgodnie z tymi zasadami w prasie może się ukazać najwyżej 1945 obowiązkowych znaków, jeśli zachodzi potrzeba użycia innych (spoza listy), musi być podany przy nich sposób ich odczytania (czyli furigana). Japończyk ze średnim wykształceniem musi znać 1945 jōyō-kanji, ale w praktyce biernie zna około 3000. Bierna znajomość – to umiejętność odczytania znaku, która nie zawsze idzie w parze z umiejętnością napisania go. Trudno zliczyć wszystkie współcześnie używane kanji, ale w największych słownikach chińsko-japońskich podaje się ich około 50.000 - 60.000.

Budowa znaku:

Każdy znak ma postać graficzną złożoną z kresek i punktów, które tworzą pewne układy, powtarzające się w znakach.

月	火	水	木	金	土	日
księżyc	ogień	woda	drzewo	złoto	ziemia	Słońce dzień

Niektóre z nich tworzą podstawowe składniki (tzw. klucze lub pierwiastki), według których znaki są poklasyfikowane w słownikach. W odnalezieniu znaku istotną rolę odgrywa także liczba kresek (tzw. kakusū).

明	燃	氷	鉄	森	茶	塩	坎	時
światło	płonąć	lód	żelazo	las	herbata	sól	dołek	czas

Wyróżnia się dwa rodzaje czytań znaków: czytanie pochodzenia chińskiego (tzw. **on-yomi** zapisywane w słownikach i podręcznikach najczęściej katakaną) i czytanie pochodzenia japońskiego (tzw. **kun-yomi** zapisywane hiraganą). Nierzadko znak kanji ma kilka lub kilkanaście czytań **on** i **kun**.

日　ニチ、 ジツ、 ひ、 び、　　か

月　ゲツ、 ガツ、 つき

金　キン、 コン、 かね、 かな

Bywają także złożenia znaków o wyjątkowym czytaniu – nie wynikającym z podstawowych czytań znaków składowych. Takie złożenia nazywa się **ateji**.

明日　あした　ashita　jutro
田舎　いなか　inaka　wieś

Zdarzają się także liczne złożenia o tym samym brzmieniu ale innym znaczeniu – **homonimy**.

kōka

工科　こうか　inżynieria
効果　こうか　efekt
高価　こうか　wysoka cena
校歌　こうか　hymn szkolny

Są też w końcu znaki i złożenia utworzone całkowicie na gruncie japońskim (nie mają wtedy czytania on), a nazywa się je kokuji („znaki narodowe").

凸凹　でこぼこ　wertepy, wyboje

Zamiarem autorki tego podręcznika było przedstawienie w skomasowanej formie podstawowych zasad gramatyki języka japońskiego a nie pisma, ponieważ do tego celu trzeba byłoby poświęcić dodatkową liczbę zajęć. Wszyscy zainteresowani pogłębianiem wiedzy na temat znaków kanji, mogą szukać innych pozycji dostępnych na rynku (np. „Podstawowe znaki japońskie", „Znaki japońskie dla średniozaawansowanych", „Kaligrafia japońska" Wydawnictwa PJWSTK). Należy jednak uprzedzić, iż nauka znaków japońskich to długa i żmudna edukacja, wymagająca dużej pracy pamięciowej, jednak przynosząca ogromną satysfakcję.

茶

ODPOWIEDZI

LEKCJA 1

Ćwiczenie 1:

akai -	あかい	aoi -	あおい	kuroi -	くろい
shiroi -	しろい	kiiroi -	きいろい	watashi -	わたし
anata -	あなた	kare -	かれ	watashitachi -	わたしたち
anatatachi -	あなたたち	karera -	かれら		

Ćwiczenie 2:

gakusei -	がくせい	mado -	まど	megane -	めがね
enpitsu -	えんぴつ	kaban -	かばん	deguchi -	でぐち
nagai -	ながい	mijikai -	みじかい	muzukashii -	むずかしい
mazui -	まずい	tabako -	たばこ	shinbun -	しんぶん.

Ćwiczenie 3:

kippu -	きっぷ	kissaten -	きっさてん	zasshi -	ざっし
ippun -	いっぷん	ippai -	いっぱい	yukkuri -	ゆっくり
kitto -	きっと	zutto -	ずっと	gakki -	がっき
matte -	まって	kotchi -	こっち	kokka -	こっか.

Ćwiczenie 4:

gakkō -	がっこう	kūkō -	くうこう	okāsan -	おかあさん
otōsan -	おとうさん	bōshi -	ぼうし	chiisai -	ちいさい
ohayō gozaimasu -	おはよう　ございます				
dōmo sumimasen -	どうも　すみません				
arigatō gozaimasu -	ありがとう　ございます				
kōen -	こうえん	sūgaku -	すうがく	kinō -	きのう.

Ćwiczenie 5:

densha -	でんしゃ	geisha -	げいしゃ	jidōsha -	じどうしゃ
Tōkyō -	とうきょう	kaisha -	かいしゃ	benkyō -	べんきょう
kyōkai -	きょうかい	Chūgoku -	ちゅうごく	kyō -	きょう
maishū -	まいしゅう	ocha -	おちゃ	byōin -	びょういん
ryūgaku -	りゅうがく	jimusho -	じむしょ.		

LEKCJA 2

Ćwiczenie 1:

Kanojo-wa Nihonjin ja arimasen.	かのじょは　にほんじん　じゃありません。
Watashitachi-wa gaikokujin desu.	わたしたちは　がいこくじん　です。
Kare-wa kodomo desu.	かれは　こども　です。
Watashi-wa Tanaka desu.	わたしは　たなか　です。
Anatatachi-wa seito desu-ka?	あなたたちは　せいと　ですか。
Anata-wa untenshu desu-ka?	あなたは　うんてんしゅ　ですか。

Kanojotachi-wa Kankokujin desu.	かのじょたちは　かんこくじん　です。
Karera-wa sensei ja arimasen.	かれらは　せんせい　じゃありません。

LEKCJA 3

Ćwiczenie 1:

Sore-wa shinbun ja arimasen.	それは　しんぶん　じゃありません。
Are-wa zasshi desu-ka?	あれは　ざっし　ですか。
Sore-wa kippu desu-ka?	それは　きっぷ　ですか。
Kore-wa kitte desu.	これは　きって　です。
Kore-wa meishi desu-ka?	これは　めいし　ですか。
Are-wa kaban ja arimasen.	あれは　かばん　じゃありません。

LEKCJA 4

Ćwiczenie 1:

Kore-wa watashi-no tokei ja arimasen.	これは　わたしの　とけい　じゃありません。
Sore-wa watashi-no meishi desu.	それは　わたしの　めいし　です。
Kore-wa anatagata-no okane desu-ka?	これは　あなたがたの　おかね ですか。
Are-wa karera-no gakkō desu.	あれは　かれらの　がっこう　です。
Kore-wa kanojo-no shashin desu-ka?	これは　かのじょの　しゃしん　ですか。
Are-wa Takahashi-san-no kuruma desu.	あれは　たかはしさんの　くるま　です。
Sore-wa watashitachi-no kippu desu.	それは　わたしたちの　きっぷ　です。
Are-wa gakusei-no kaban desu.	あれは　がくせいの　かばん　です。
Sore-wa kodomo-no omocha ja arimasen-ka?	それは　こどもの　おもちゃ じゃありませんか。
Kore-wa daigaku-no sensei-no hon desu.	これは　だいがくの　せんせい の ほん　です。

LEKCJA 5

Ćwiczenie 1:

ポーランド – Polska (ang. Poland)

アメリカ – Ameryka (ang. America)

カレンダー – kalendarz (ang. calendar)

タクシー – taksówka (ang. taxi)
ハム – szynka (ang. ham)
キャンプ – obóz (ang. camp)
レコード – płyta (ang. record)
レストラン – restauracja (ang. restaurant)
パーティー – przyjęcie (ang. party)
シャツ – koszula (ang. shirt)

Ćwiczenie 2:

ball – ボール
elevator – エレベーター
school – スクール
fork – フォーク
card – カード
rice – ライス
computer – コンピュータ
drive – ドライブ
bus – バス
printer – プリンター

LEKCJA 6

Ćwiczenie 1:

Kore-wa furui jitensha desu.	これはふるいじてんしゃです。
Kore-wa watashi-no atarashii uchi desu.	これはわたしのあたらしいうちです。
Sore-wa ōkii daigaku desu-ka?	それはおおきいだいがくですか。
Kore-wa warui konpyūta ja arimasen.	これはわるいコンピュータじゃありません。
Sore-wa oishii ringo desu-ka?	それはおいしいりんごですか。
Kore-wa takai kutsu ja arimasen.	これはたかいくつじゃありません。
Are-wa kare-no atarashii kuruma desu-ka?	あれはかれのあたらしいくるまですか。
Kore-wa kuroi kutsushita desu.	これはくろいくつしたです。
Kore-wa watashitachi-no furui gakkō desu.	これはわたしたちのふるいがっこうです。
Kore-wa yasui omocha ja arimasen.	これはやすいおもちゃじゃありません。

Ćwiczenie 2:

mijikaku nai desu, hosoku nai desu, utsukushiku nai desu, akaruku nai desu, kataku nai desu, fukaku nai desu, nagaku nai desu, futoku nai desu, hiroku nai desu, mezurashiku nai desu, kuraku nai desu, yawarakaku nai desu, asaku nai desu.

LEKCJA 7

Ćwiczenie 1:

Kore-wa takai uchi desu.	これはたかいうちです。
Kono kuruma-wa atarashii desu.	このくるまはあたらしいです。
Kono pen-wa kuroku nai desu.	このペンはくろくないです。
Sore-wa yasui kippu desu-ka?	それはやすいきっぷですか。
Sore-wa ii hon ja arimasen.	それはいいほんじゃありません。
Sono kaban-wa ōkiku nai desu.	そのかばんはおおきくないです。
Are-wa shiroi kutsu desu.	あれはしろいくつです。
Ano shatsu-wa shiroku nai desu.	あのシャツはしろくないです。
Are-wa furui jitensha desu-ka?	あれはふるいじてんしゃですか。
Kono eiga-wa yoku nai desu.	このえいがはよくないです。

Ćwiczenie 2:

Kono daigaku-wa ii desu.	Ta uczelnia jest dobra.
Sono zasshi-wa omoshiroi desu-ka?	Czy to czasopismo jest ciekawe?
Ano basu-wa hayai desu.	Tamten autobus jest szybki.
Kono jitensha-wa takai desu-ka?	Czy ten rower jest drogi?
Sono michi-wa hiroi desu.	Ta droga jest szeroka.
Ano eiga-wa yoku arimasen.	Tamten film nie jest dobry.

LEKCJA 8

Ćwiczenie 1:

Kono shashin-wa taisetsu-na shashin desu.	„To zdjęcie jest cenne.”
Watashi-no suki-na kamoku-wa sūgaku desu.	„Moim ulubionym przedmiotem jest matematyka.”
Yamada-san-wa totemo shinsetsu-na hito desu.	„Pan Yamada jest bardzo życzliwym człowiekiem.”
Piiman-wa suki desu-ka?	„Czy lubisz paprykę?”
Kyūshigai-wa shizuka-na tokoro ja arimasen.	„Stare Miasto nie jest cichym miejscem.”
Kono heya-wa kirei ja arimasen.	„Ten pokój nie jest czysty (piękny).”

LEKCJA 9

Ćwiczenie 1:

1. imasu
2. imasu-ka
3. arimasu-ka
4. arimasu
5. arimasu
6. imasu
7. arimasu
8. imasu
9. imasu-ka
10. arimasu

Ćwiczenie 2:

(Watashi-wa) Pōrandojin desu.
(Watashi-wa) uchi-ni imasu.
(Anata-wa) doko-ni imasu-ka?
Inu-wa koko-ni imasu.
Watashitachi-wa daigakusei ja arimasen.
Okane-wa doko-ni arimasu-ka?
Sensei-wa Nihonjin desu.
Nihontaishikan-wa Warushawa-ni arimasu.
Koko-wa gakkō desu.
Byōin-wa asoko desu. Lub: Byōin-wa asoko-ni arimasu.

LEKCJA 10

Ćwiczenie 1:

hon-no soba-ni
kuruma-no ue-ni
gakkō-no mae-ni
terebi-no ushiro-ni
hako-no naka-ni
nōto-no shita-ni
beddo-no ue-ni
daigaku-no soto-ni
uchi-no chikaku-ni
gakkō-to yūbinkyoku-no aida-ni

Ćwiczenie 2:

Isu-wa tsukue-no soba-ni arimasu. Krzesło jest obok stołu.

Sūpā-wa byōin-no tonari-ni arimasu.	Supermarket jest obok szpitala.
Kuruma-wa garēji-no naka-ni arimasen.	Samochodu nie ma w garażu.
Saifu-wa kaban-no naka-ni arimasen-ka?	Czy portfela nie ma w torbie?
Neko-wa isu-no shita-ni imasu.	Kot jest pod krzesłem.
Sensei-wa kyōshitsu-no naka-ni imasu.	Nauczyciel jest w klasie.
Inu-wa uchi-no soto-ni imasen-ka?	Czy psa nie ma poza domem?
Kodomo-wa okāsan-no ushiro-ni imasu.	Dziecko jest za matką.
Otōsan-wa doko-ni imasu-ka?	Gdzie jest tata?
Megane-wa doko-ni arimasu-ka?	Gdzie są okulary?

LEKCJA 11

Ćwiczenie 1:

Gakusei-wa doko-ni imasu-ka?	Gdzie jest student?
Heya-no naka-ni dare-ga imasu-ka?	Kto jest w pokoju?
Okane-wa doko-ni arimasu-ka?	Gdzie są pieniądze?
Hikidashi-no naka-ni nani-ga arimasu-ka?	Co jest w szufladzie?
Inu-wa doko-ni imasu-ka?	Gdzie jest pies?
Isu-no shita-ni nani-ga imasu-ka?	Co jest pod krzesłem?
Kaban-wa doko-ni arimasu-ka?	Gdzie jest torba?
Watashi-no mae-ni nani-ga arimasu-ka?	Co jest przede mną?
Neko-wa doko-ni imasu-ka?	Gdzie jest kot?
Watashi-no ushiro-ni nani-ga imasu-ka?	Co jest za mną?

Ćwiczenie 2:

Watashi-no kaban-no naka-ni nezumi-ga imasu.

Nōto-wa tsukue-no ue-ni arimasu.

Okane-wa saifu-no naka-ni arimasen.

Watashi-no pen-wa doko-ni arimasu-ka?

Anata-no pen-wa isu-no shita-ni arimasu.

Watashi-no gakkō-wa yūbinkyoku-no soba-ni arimasu.

Hako-no naka-ni koinu-ga imasu.

Saifu-no naka-ni nani-ga arimasu-ka?

Kyōshitsu-no naka-ni dare-ga imasu-ka?

Dōbutsuen-(no naka) ni nani-ga imasu-ka?

LEKCJA 12

Ćwiczenie 1:

1. 24	4. 59	7. 84	10. 202	13. 2001
2. 36	5. 62	8. 95	11. 1135	14. 11168
3. 41	6. 78	9. 111	12. 1986	

Ćwiczenie 2:

jūkyū,	nanajū,	hyakusanjūgo,	sennihyakurokujūyon
nijūgo,	hachijūroku,	hyakuyonjūnana,	nisengohyakuyonjūnana
sanjūhachi,	kyūjūkyū,	hyakugojūsan,	gosenyonhyakuhachijūroku
yonjūyon,	hyakukyū,	hyakurokujūhachi,	kyūsenkyūhyakukyūjūkyū
gojūichi,	hyakujūnana,	hyakunanajūni,	ichimannisenyonhyakurokujū
rokujūsan,	hyakunijūhachi,	hyakuhachijūnana,	niman`issennanahyakugojūsan

LEKCJA 13

Ćwiczenie 1:

jūichiji-nijūroppun

rokuji-gojūnanafun

hachiji-nijūkyūfun

jūniji-sanjūgofun

sanji-nijūyonpun

yoji-jūgofun

shichiji-sanjūsanpun

jūji-nijūippun

kuji-gojūgofun / jūji-juppun mae

jūniji-yonjuppun / ichiji-nijuppun mae

Ćwiczenie 2:

a) 3:20	b) 4:50	c) 6:14	d) 7:23	e) 12:40	f) 8:44
g) 2:40	h) 5:17	i) 9:30	j) 9:35		

LEKCJA 14

Ćwiczenie 1:

aimasu -	あいます	kikimasu -	ききます	sagashimasu -	さがします,
kaemasu -	かえます	yobimasu -	よびます	suimasu -	すいます
nomimasu -	のみます	nugimasu -	ぬぎます	mochimasu -	もちます
hanashimasu -	はなします.				

Ćwiczenie 2:

1.kaku, 2.kuru, 3.dasu, 4.iru, 5.okuru, 6. aru, 7.iku, 8. tsukeru, 9.noru, 10.tsukuru

LEKCJA 15

Ćwiczenie 1:

Przykładowe tłumaczenie form czasownikowych:

1) nie śpię 2) czy idziesz? 3) jem 4) czy nie pijesz?,
5) piszę 6) nie latam 7) czy nie przyjdziesz? 8) nie sprzątam,
9) czy nie spot(y)kasz? 10) czy rozumiesz?

Ćwiczenie 2:

1) Tegami-o kakimasu.	てがみをかきます。
2) Kare-wa hon-o yomimasen.	かれはほんをよみません。
3) Kanojo-wa shinbun-o yomimasen.	かのじょはしんぶんをよみません。
4) Kare-wa shinbun-o kaimasen-ka?	かれはしんぶんをかいませんか。
5) Eiga-o mimasu-ka?	えいがをみますか。
6) Nihongo-o benkyō-shimasu.	にほんごをべんきょうします。
7) Watashitachi-wa ongaku-o kikimasu.	わたしたちはおんがくをききます。
8) Anatatachi-wa ongaku-o kikimasu-ka?	あなたたちはおんがくをききますか。
9) Chichi-wa uchi-o kaimasu-ka?	ちちはうちをかいますか。
10)Kare-wa uchi-o kaimasen.	かれはうちをかいません。

LEKCJA 16

Ćwiczenie 1:

1) Eigakan-ni ikimasu.
2) Mise-ni ikimasu-ka?
3) Watashi-no tomodachi-wa watashi-no uchi-ni kimasu.
4) Hon-o kaban-ni iremasu.
5) Kare-wa daigaku-ni ikimasen.
6) Kare-wa Nihon-kara kimasu-ka?
7) Mori-e ikimasu.
8) Obāsan-no ie-kara kaerimasu.
9) Chichi-wa gaikoku-e ikimasu.
10) Haha-wa kaban-kara purezento-o dashimasu.

Ćwiczenie 2:

1) ni, e; „Idę do szkoły.”

2) e; „Wracasz do Japonii?”,
kara; „Wracasz z Japonii?”

3) ni, e; „Dokąd idziesz (jedziesz)?”

4) kara...made; „Z domu do pracy idę pieszo.”

5) ni, e; „Na uczelnię przyjeżdżam o ósmej.”

6) o; „Przechodzimy przez jezdnię.”

Ćwiczenie 3:

1)kai-ni 2) tabe-ni 3) mukae-ni 4) tsuri-ni 5) shi-ni 6) mi-ni.

LEKCJA 17

Ćwiczenie 1:

Kinō hon-o yomimashita. きのう本を読みました。	Wczoraj czytałem książkę.
Kesa jūsu-o nomimashita. けさジュースを飲みました。	Dzisiaj rano wypiłem sok.
Ototoi tegami-o kakimashita. おととい手紙を書きました。	Przedwczoraj napisałem list.
Senshū yama-e ikimashita. 先週山へ行きました。	W zeszłym tygodniu pojechałem w góry.
Kyonen Nihon-ni ikimashita. 去年日本に行きました。	W zeszłym roku pojechałem do Japonii.
Kinō eigo-o benkyō-shimashita. きのう英語を勉強しました。	Wczoraj uczyłem się angielskiego.
Kinō sanpo-shimashita-ka? きのう散歩しましたか。	Czy wczoraj byłeś na spacerze?
Kyō nani-o shimashita-ka? きょう何をしましたか。	Co dzisiaj robiłeś?
Senshū daigaku-ni ikimasendeshita. 先週大学に行きませんでした。	W zeszłym tygodniu nie chodziłem na uczelnię.
Kinō kare-ni aimasendeshita. きのう彼に会いませんでした。	Wczoraj się z nim nie spotkałem.

Ćwiczenie 2:

Kinō omoshiroi hon-o yomimashita.	きのう面白い本を読みました。
Ototoi eigakan-ni ikimashita.	おととい映画館に行きました。
Kesa nani-mo tabemasendeshita.	けさ何も食べませんでした。
Senshū doko-e ikimashita-ka?	先週どこへ行きましたか。
Kinō gogo nani-o shimashita-ka?	きのう午後何をしましたか。
Kyonen Amerika-ni ikimashita.	去年アメリカに行きました。
Kono kuruma-o ninenmae-ni kaimashita.	この車を２年前に買いました。
Kinō nemasendeshita.	きのう寝ませんでした。
Kyō shichiji-ni okimashita.	きょう７時に起きました。
Kinō shinbun-o yomimashita-ka?	きのう新聞を読みましたか。

LEKCJA 18

Ćwiczenie 1:

a) Watashi-wa yoku eigakan-ni ikimasu.	Często chodzę do kina.
b) Sūgaku-no sensei-wa taihen kibishii desu.	Nauczyciel matematyki jest bardzo wymagający.
c) Kono ko-wa nihongo-o jōzu-ni hanashimasu.	To dziecko mówi płynnie po japońsku.
d) Watashi-wa zenzen oniku-o tabemasen.	Wcale nie jem mięsa.
e) Ashita daigaku-ni hayaku ikimasu.	Jutro wcześnie pójdę na uczelnię.
f) Kare-wa zenzen benkyō-shimasen.	On się w ogóle nie uczy.
g) Nihonjin-wa mainichi ocha–o nomimasu.	Japończycy codziennie piją zieloną herbatę.
h) Kore-wa totemo takai pasokon desu.	To jest bardzo drogi komputer.

Ćwiczenie 2:

Kare-wa piano-o jōzu-ni hikimasu.	On dobrze gra na pianinie.
Watashi-wa kanji-o zenzen benkyō-shimasen.	W ogóle się nie uczę znaków japońskich.
Kono ko-wa eigo-o jōzu-ni hanashimasu – ka?	Czy to dziecko dobrze mówi po angielsku?
Kyō anata-wa hayaku okimashita-ka?	Wcześnie dzisiaj wstałeś?
Chōdo hachiji-ni gakkō-ni kimashita.	Przyszedłem do szkoły dokładnie o ósmej.
Watashi-wa kinō kare-ni hajimete aimashita.	Wczoraj spotkałem go pierwszy raz.

Watashi-to issho-ni konsāto-ni ikimasen-ka?	Nie poszedłbyś ze mną na koncert?
Kodomo-wa heya-de tanoshiku asobimashita.	Dzieci wesoło bawiły się w pokoju.
Watashi-wa yoku pūru-ni ikimasu.	Często chodzę na basen.
Watashi-wa tokidoki eigakan-ni ikimasu.	Czasami chodzę do kina.

LEKCJA 19

Ćwiczenie 1:

Sangatsu-kara atatakaku narimasu.	3月から暖かくなります。
Ashita-kara shinbun-wa takaku narimasu.	明日から新聞は高くなります。
Kami-wa nagaku narimashita.	髪は長くなりました。
Kare-wa piano-ga jōzu-ni narimasen.	彼はピアノが上手になりません。
Kono jitensha-wa itsu yasuku narimasu-ka?	この自転車はいつ安くなりますか。
Konpyūta-wa benri-ni narimashita.	コンピュータは便利になりました。
Kono hito-wa itsuka yūmei-ni narimasu.	この人はいつか有名になります。
Tenki-wa dandan waruku narimasu.	天気は段々悪くなります。

LEKCJA 20

Ćwiczenie 1:

まいにち　ともだちと　にほんのレストランで　ごはんを　はしで　たべます。
毎日(まいにち)　友達(ともだち)と　日本(にほん)のレストランで　ご飯(はん)を　箸(はし)で　食(た)べます。

Ćwiczenie 2:

わたしは　まいにち　あさごはんのまえに　だいどころで　えいごのしんぶんをよみます。
私(わたし)は　毎日(まいにち)　朝(あさ)ご飯(はん)の前(まえ)に　台所(だいどころ)で　英語(えいご)の新聞(しんぶん)を読(よ)みます。
Codziennie przed śniadaniem czytam w kuchni angielską gazetę.

Ćwiczenie 3:

Mainichi basu-de daigaku-ni kimasu.

まいにちバスでだいがくにきます。
毎日バスで大学に来ます。
Getsuyōbi-ni tomodachi-to eigakan-ni ikimasu.

げつようびにともだちとえいがかんにいきます。
月曜日に友達と映画館に行きます。

Maiban beddo-de omoshiroi hon-o yomimasu.

まいばんベッドでおもしろいほんをよみます。
毎晩ベッドで面白い本を読みます。
Asa watashi-no heya-de ii ongaku-o kikimasu.

あさわたしのへやでいいおんがくをききます。
朝私の部屋でいい音楽を聞きます。
Basu-no naka-de furui nihon-no shinbun-o yomimasu.

バスのなかでふるいにほんのしんぶんをよみます。
バスの中で古い日本の新聞を読みます。
Kinō akai ringo-o ōkii mise-de kaimashita.

きのうあかいりんごをおおきいみせでかいました。
きのう赤いりんごを大きい店で買いました。
Kyōshitsu-de nagai tegami-o enpitsu-de kakimasu.

きょうしつでながいてがみをえんぴつでかきます。
教室で長い手紙を鉛筆で書きます。
Gakkō-de hachiji-kara jūji-made eigo-o benkyō-shimashita.

がっこうで８じから１０じまでえいごをべんきょうしました。
学校で８時から１０時まで英語を勉強しました。

Ćwiczenie 4:

がくせいのいちにち。
わたしはまいあさ7じにおきます。 かおをあらいます。 それからはをみがきます。7じ15ふんにだいどころであさごはんをたべます。7じはんにいえをでます。バスていまで5ふんです。バスていでいつもともだちにあいます。わたしたちのバスは8じ20ぷんまえにきます。いっしょにバスにのります。わたしたちはおなじだいがくでべんきょうします。じゅぎょうは8じからはじまります。 まいにちよじかんじゅぎょうがあります。がっこうは4じにおわります。いえにごご5じごろかえります。すぐにへやでしゅくだいをします。 それからばんごはんをたべます。 そのあとでちょっとテレビをみます。 ときどきおんがくをききます。 だいたい10じにねます。わたしはまじめながくせいです。

学生(がくせい)の一日(いちにち)。
私(わたし)は毎朝(まいあさ)7時(じ)に起(お)きます。 顔(かお)を洗(あら)います。 それから歯(は)を磨(みが)きます。7時(じ)15分(ふん)に台所(だいどころ)で朝(あさ)ごはんを食(た)べます。 7時半(じはん)に家(いえ)を出(で)ます。 バス停(てい)まで5分(ふん)です。 バス停(てい)でいつも友達(ともだち)に会(あ)います。 私(わたし)たちのバスは8時(じ)20分前(ふんまえ)に来(き)ます。 一緒(いっしょ)にバスに乗(の)ります。 私(わたし)たちは同(おな)じ大学(だいがく)で勉強(べんきょう)します。授業(じゅぎょう)は8時(じ)から始(はじ)まります。毎日(まいにち)四時間授業(よじかんじゅぎょう)があります。学校(がっこう)は4時(じ)に終(お)わります。 家(いえ)に午後(ごご)5時(じ)ごろ帰(かえ)ります。 すぐに部屋(へや)で宿題(しゅくだい)をします。それから晩(ばん)ごはんを食(た)べます。その後(あと)でちょっとテレビを見(み)ます。 時々(ときどき)音楽(おんがく)を聴(き)きます。 大体(だいたい)10時(じ)に寝(ね)ます。 私(わたし)は真面目(まじめ)な学生(がくせい)です。

Dzień z życia studenta. Codziennie wstaję o 7-ej rano. Myję twarz. Potem myję zęby. Jem śniadanie w kuchni o 7-ej piętnaście. O 7-ej trzydzieści wychodzę z domu. Do przystanku autobusowego mam 5 minut. Na przystanku zawsze spotykam się z kolegą. Nasz autobus przyjeżdża za 20 minut ósma. Razem wsiadamy do autobusu. Uczymy się na tej samej uczelni. Zajęcia zaczynają się o 8-ej. Codziennie mam 4 godziny zajęć. Kończę szkołę o 4-ej. Wracam do domu około 5-ej po południu. Najpierw odrabiam w pokoju prace domowe. Potem jem kolację. Następnie oglądam trochę telewizję. Czasami słucham muzyki. Idę spać około 10-ej. Jestem pilnym studentem.

LEKCJA 21

Ćwiczenie 1:

shirokatta – było białe, kuroku nakatta – nie było czarne, chiisakatta – było małe, ōkikatta – było duże, yokatta – było dobre, nagaku nakatta – nie było długie, mijikakatta – było krótkie, oishiku nakatta – nie było smaczne, omoshiroku nakatta – nie było ciekawe, hirokatta – było szerokie

Ćwiczenie 2:

Kono ie-wa atarashikatta desu.	この家(いえ)は新(あたら)しかったです。
Kono hon-wa omoshirokatta desu.	この本(ほん)は面白(おもしろ)かったです。
Kono inu-wa chiisakatta desu.	この犬(いぬ)は小(ちい)さかったです。
Kono neko-wa shiroku nakatta desu.	この猫(ねこ)は白(しろ)くなかったです。
Kono eiga-wa yūmei deshita.	この映画(えいが)は有名(ゆうめい)でした。
Sono sensei-wa shinsetsu deshita.	その先生(せんせい)は親切(しんせつ)でした。
Watashi-no heya-wa ōkikatta desu.	私(わたし)の部屋(へや)は大(おお)きかったです。
Watashi-no kami-wa nagakatta desu.	私(わたし)の髪(かみ)は長(なが)かったです。
Watashi-no inu-wa genki ja arimasendeshita.	私(わたし)の犬(いぬ)は元気(げんき)じゃありませんでした。
Shinbun-wa furukatta desu.	新聞(しんぶん)は古(ふる)かったです。

LEKCJA 22

Ćwiczenie 1:

Ona ma duże oczy.

Nie jestem wysoka.

Nauczycielka ma czarne włosy.

Ten pies ma małe uszy.

Tamten uczeń ma długie nogi.

Tamta kobieta ma piękne zęby.

Czy ceny w Tokyo są wysokie?

LEKCJA 23

Ćwiczenie 1:

Watashi-wa anime-ga suki desu.	私(わたし)はアニメが好(す)きです。

Kono toshokan-de hon-o **kopii-suru** koto-ga dekimasu. W tej bibliotece można kserować książki.

この図書館(としょかん)で本(ほん)をコピーすることができます。

Także w tej konstrukcji odpowiedzi mogą być pełne bądź krótkie, jak w przykładzie poniżej:

Anata-wa kanji-o **kaku** koto-ga dekimasu-ka? Potrafisz pisać znaki japońskie?

あなたは漢字(かんじ)を書(か)くことができますか。

Iie, kanji-o **kaku** koto-wa dekimasen. Nie, nie potrafię pisać znaków japońskich.

いいえ、漢字(かんじ)を書(か)くことはできません。

Iie, dekimasen. Nie, nie potrafię.

いいえ、できません。

Większość powyższych zdań może być także wypowiedziana w czasie przeszłym, kiedy chcemy powiedzieć o dawnych umiejętnościach lub możliwościach.

Mukashi-wa gitā-o **hiku** koto-ga dekimashita-ga, ima-wa dekimasen.

Kiedyś umiałem grać na gitarze, ale teraz nie umiem.

昔(むかし)はギターを弾(ひ)くことができましたが、今(いま)はできません。

Mae-wa toshokan-de hon-o **kopii**-suru koto-ga dekimasendeshita.

Wcześniej nie można było kserować książek w bibliotece.

前(まえ)は図書館(としょかん)で本(ほん)をコピーすることができませんでした。

<u>Ćwiczenie 1:</u>

Wybierz odpowiedni czasownik (podany w formie ugrzecznionej) i wstaw do zdania, zmieniając go do postaci słownikowej, np.: kakimasu → kaku. Na koniec przetłumacz zdania na język polski.

Czasowniki ugrzecznione:

tabemasu - jeść

ikimasu - jechać, iść

tsukaimasu- używać
nomimasu - pić
unten-shimasu- prowadzić (samochód)
tsukurimasu- przygotować, zrobić
mimasu - oglądać
kaimasu - kupić
yomimasu - czytać
araimasu - myć, prać

Koko-de osake-o ..... koto-ga dekimasu-ka?
Kiosuku-de-wa kippu-o ..... koto-ga dekimasen.
Kyōshitsu-de sandoitchi-o ..... koto-ga dekimasu-ka?
Hoteru-no heya-de konpyūta-o ..... koto-ga dekimasu.
Kono kimono-wa ..... koto-ga dekimasu.
Nihon-no ryōri-o ..... koto-ga dekimasu-ka?
Kare-wa nihon-no shinbun-o ..... koto-ga dekimasu.
Mukashi ningen-wa uchū-e ..... koto-ga dekimasendeshita.
Chiisai kodomo-wa kono eiga-o ..... koto-ga dekimasen.
17sai-kara kuruma-o ..... koto-ga dekimasu.

Kodomo-wa chokorēto-to gamu-ga suki desu.	子供はチョコレートとガムが好きです。
Watashi-wa fuyu-ga kirai desu.	私は冬が嫌いです。
Kono ko-wa e-ga jōzu ja arimasen.	この子は絵が上手じゃありません。

LEKCJA 24

Ćwiczenie 1:

kikitai	iitai	sagashitai	mochitai	yobitai	soritai
kaetai	iretai	tsuketai	nakitai	yasumitai	hanashitai

Ćwiczenie 2:

Kotoshi Chūgoku-ni ikitai desu.	今年中国に行きたいです。
Watashi-wa sushi-ga (o) tabetai dasu.	私は寿司が(を)食べたいです。
Kayōbi-ni basuketto-bōru-ga (o) shitai desu.	火曜日にバスケットボールが(を)したいです。
Atarashii kutsu-ga (o) kaitai desu.	新しい靴が(を)買いたいです。
Okāsan-to natsuyasumi-ni ikitaku nai desu.	お母さんと夏休みに行きたくないです。
Nani-ga (o) mitai desu-ka?	何が(を)見たいですか。
Kamera-ga (o) kaitai desu.	カメラが(を)買いたいです。
Karera-wa Warushawa-ni sumitagatte imasen.	彼らはワルシャワに住みたがっていません。
Sensei-ni naritai desu.	先生になりたいです。
Nihongo-ga jōzu-ni hanashitai desu.	日本語が上手に話したいです。

LEKCJA 25

Ćwiczenie 1:

Atarashii konpyūta-ga hoshii desu.

Nani-ga hoshii desu-ka?

Yama-e (ni) ikitaku nai desu.

Nani-mo nomitaku nai desu.

Koneko-ga hoshii desu-ka?

Nani-ga (o) tabetai desu-ka?

Kekkon-shitaku nakatta desu.

Okane-ga hoshikatta desu.

Denwa-ga (o) shitakatta desu.

LEKCJA 26

Ćwiczenie 1:

1) nomu: „Czy tutaj można pić sake?”
   ここでお酒(さけ)を飲(の)むことができますか。
2) kau: „W kiosku nie można kupić biletu.”
   キオスクで切符(きっぷ)を買(か)うことができません。
3) taberu: „Czy w klasie można jeść kanapki?”
   教室(きょうしつ)でサンドイッチを食(た)べることができますか。
4) tsukau: „W pokoju hotelowym można korzystać z komputerów.”
   ホテルの部屋(へや)でコンピュータを使(つか)うことができます。
5) arau: „To kimono można prać.”
   この着物(きもの)は洗(あら)うことができます。
6) tsukuru: „Czy potrafisz ugotować potrawę japońską?”
   日本(にほん)の料理(りょうり)を作(つく)ることができますか。
7) yomu: „On umie przeczytać japońską gazetę.”
   彼(かれ)は日本(にほん)の新聞(しんぶん)を読(よ)むことができます。
8) iku: „Dawniej ludzie nie mogli lecieć w kosmos.”
   昔(むかし)、人間(にんげん)は宇宙(うちゅう)へ行(い)くことができませんでした。
9) miru: „Małe dzieci nie mogą oglądać tego filmu.”
   小(ちい)さい子(こ)どもはこの映画(えいが)を見(み)ることができません。
10) unten-suru: „Samochód można prowadzić od 17-tego roku życia.”
    17才(さい)から車(くるま)を運転(うんてん)することができます。

LEKCJA 27

Ćwiczenie 1:

私(わたし)は合気道(あいきどう)と空手(からて)が好(す)きです。

私(わたし)は水泳(すいえい)とスキーに興味(きょうみ)があります。

Ćwiczenie 2:

Terebi-o miru-no-ga suki desu.	テレビを見(み)るのが好(す)きです。
Tenisu-o suru-no-ga suki desu.	テニスをするのが好(す)きです。
Dōbutsu-ga suki desu.	動物(どうぶつ)が好(す)きです。
Sukii-ga suki desu-ka?	スキーが好(す)きですか。
Kanojo-wa amaimono-wa suki desu-ka?	彼女(かのじょ)は甘(あま)いものは好(す)きですか。
Kōhii-wa suki ja arimasen.	コーヒーは好(す)きじゃありません。
Gaikoku-o ryokō-suru-no-ni kyōmi-ga arimasu.	外国(がいこく)を旅行(りょこう)するのに興味(きょうみ)があります。
Rekishi-ni kyōmi-ga arimasu.	歴史(れきし)に興味(きょうみ)があります。
Gitā-o hiku-no-ga taihen suki desu.	ギターを弾(ひ)くのがたいへん好(す)きです。
Kare-wa manga-ni kyōmi-ga arimasu.	彼(かれ)は漫画(まんが)に興味(きょうみ)があります。

LEKCJA 28

Ćwiczenie 1:

Inu-ga imasu.	犬(いぬ)がいます。
Kanojo-wa neko-ga imasu.	彼女(かのじょ)は猫(ねこ)がいます。
Watashitachi-wa ie-ga arimasu.	私(わたし)たちは家(いえ)があります。
Kare-wa ryōshin-ga imasen.	彼は両親(りょうしん)がいません。
Atarashii terebi-ga arimasen.	新(あたら)しいテレビがありません。
Kanojo-wa onēsan-ga imasen.	彼女はお姉(ねえ)さんさんがいません。
Ōkii heya-ga arimasu-ka?	大(おお)きい部屋(へや)がありますか。
Kanojo-wa kodomo-ga imasu-ka?	彼女(かのじょ)は子供(こども)がいますか。

Matchi-ga arimasen-ka? マッチがありませんか。

Kare-wa tomodachi-ga imasen-ka? 彼(かれ)は友達(ともだち)がいませんか。

LEKCJA 29

Ćwiczenie 1:

Gdzie są papierosy? – ni,

Słucham muzyki w radiu. – de, o,

On je śniadanie. – o,

Idę do szkoły o ósmej. – ni, ni (e),

Czy ona jedzie na uczelnię autobusem? – ni (e), de,

Piszę wypracowanie długopisem. – o, de,

Ile jest z (twojego) domu do firmy? – kara, made,

Dzisiaj rano nic nie jadłem. – mo,

Po południu chcę pójść z kolegą do parku. – to, ni (e),

Co jest w pokoju? – no, ni, ga LUB: Czy coś jest w pokoju? – no, ni, ka,

To jest mój samochód. – no,

W kieszeni jest (mam) pieniądze i klucze. – ni, to, ga,

Zawsze uczę się w pokoju. – de,

On w poniedziałki i środy gra w tenisa. – to, o,

Co będziesz robić o piątej? – ni, o, ka LUB: Czy coś robisz o piątej? – ni, ka, ka,

Codziennie od trzeciej do czwartej gram na pianinie. – kara, made, o,

Dzisiaj kupiłem chleb i szynkę. – to, o,

Angielskiego się nie uczę, ale uczę się japońskiego. – wa, ga, wa,

Pod krzesłem niczego (żadnego zwierzęcia) nie ma. – no, ni, mo,

Ktoś przyszedł. – ka.

INDEKS JAPOŃSKO - POLSKI

(w kolejności alfabetycznej – w transkrypcji łacińskiej)

1. Nazwiska, nazwy miast, państw, narodowości itp. rozpoczyna się wielką literą.
2. Słowa zapisano odpowiednio hiraganą, katakaną (zapożyczenia) oraz w nawiasie kanji, jeśli jest to najczęściej spotykany zapis dla danego wyrazu.
3. Homonimy (wyrazy tak samo brzmiące) zapisano oddzielnie i podano dla ich rozróżnienia właściwe kanji.
4. Wyrazy z długimi samogłoskami zapisano w następnej kolejności po wyrazach z krótkimi samogłoskami (np. kaba, kabā).
5. Czasowniki podano tylko w formie wyjściowej – słownikowej – tłumaczenie podano w formie bezokolicznika.
6. Przy niektórych czasownikach (wyjątkowych) podano partykuły, z którymi występują one w zdaniu.
7. Ze względu na oszczędność miejsca nie uwzględniono w słowniku wszystkich liczebników złożonych, wystepujących w podręczniku.

A

abiru –	oblewać się wodą	あびる	(浴びる)
abunai –	niebezpieczny	あぶない	(危ない)
Afurika –	Afryka	アフリカ	
agaru –	wzrastać, wznosić się	あがる	(上がる)
ageru –	dawać	あげる	
aida –	pomiędzy	あいだ	(間)
aisatsu –	pozdrowienie, przywitanie	あいさつ	(挨拶)
aisu –	lody	アイス	
aisukuriimu –	lody	アイスクリーム	
akai –	czerwony	あかい	(赤い)
akarui –	jasny	あかるい	(明るい)
akeru –	otwierać	あける	(開ける)
aki –	jesień	あき	(秋)
aku –	otworzyć się	あく	(開く)
amai –	słodki	あまい	(甘い)
amaimono –	słodycze	あまいもの	(甘いもの)
amari –	zbytnio, raczej nie (w zdaniu przeczonym)	あまり	
ame –	cukierek	あめ	(飴)
ame –	deszcz	あめ	(雨)
Amerika –	Ameryka	アメリカ	
anata –	ty, pan, pani	あなた	
anatagata –	wy, państwo	あなたがた	
anatatachi –	wy (do dzieci)	あなたたち	
ane –	(moja) starsza siostra	あね	(姉)
ani –	(mój) starszy brat	あに	(兄)

anime – filmy animowane アニメ
ankēto – ankieta アンケート
anki-suru – uczyć się na pamięć, zapamiętywać あんきする (暗記する)
annai-suru – oprowadzić kogoś, pokazać drogę あんないする (案内する)
ano – tamten, tamta, tamto itp. (zaimek wskazujący) あの
anzen-na – bezpieczny あんぜんな (安全な)
aoi – zielononiebieski, turkusowy あおい (青い)
apāto – mieszkanie アパート
arau – myć, prać あらう (洗う)
are – tamto あれ
arigatō gozaimasu – dziękuję bardzo ありがとうございます
aru – być, znajdować się (dla podmiotów nieżywotnych) ある
arubamu – album アルバム
arukōru – alkohol アルコール
aruku – iść pieszo あるく (歩く)
asa – rano, ranek あさ (朝)
asagohan – śniadanie あさごはん (朝ごはん)
asai – płytki あさい (浅い)
asatte – pojutrze あさって
ashi – noga あし (足)
ashita – jutro あした (明日)
asobu – bawić się あそぶ (遊ぶ)
atama – głowa あたま (頭)
atarashii – nowy あたらしい (新しい)
atashi – ja (patrz: watashi) あたし
atatakai – ciepły (np. dzień, klimat) あたたかい (暖かい)
atatakai – ciepły (w dotyku) あたたかい (温かい)
ato-de – potem, później あとで (後で)
atsui – gorący (np. dzień) あつい (暑い)
atsui – gorący (w dotyku) あつい (熱い)
atsumaru – zbierać się, gromadzić się あつまる (集まる)
atsumeru – zbierać, kolekcjonować あつめる (集める)
au – spotykać (-ni, -to) あう (会う)

B

baggu – torba バッグ
bakari – tylko ばかり
ban – wieczór ばん (晩)
banana – banan バナナ
bangō – numer ばんごう (番号)
bangohan – kolacja ばんごはん (晩ごはん)
bangumi – program (telewizyjny, radiowy) ばんぐみ (番組)
barē-bōru – siatkówka バレー・ボール
basho – miejsce ばしょ (場所)
basu – autobus バス
basuketto-bōru – koszykówka バスケット・ボール

basutei – przystanek autobusowy バスてい (バス停)
beddo – łóżko ベッド
bengoshi – prawnik, adwokat べんごし (弁護士)
benkyō – nauka べんきょう (勉強)
benkyō-suru – uczyć się べんきょうする (勉強する)
benri-na – wygodny, przydatny, pożyteczny べんりな (便利な)
bentsu – mercedes ベンツ
Betonamu – Wietnam ベトナム
betonamugo – język wietnamski ベトナムご (ベトナム語)
Betonamujin – Wietnamczyk, Wietnamka ベトナムじん (ベトナム人)
bideo – odtwarzacz wideo, kaseta wideo ビデオ
biiru – piwo ビール
bijutsu – sztuka びじゅつ (美術)
binbō-na – biedny びんぼうな (貧乏な)
birudingu – budynek ビルディング
bokoku – ojczyzna ぼこく (母国)
bokokugo – język ojczysty ぼこくご (母国語)
boku – ja (używane przez chłopców) ぼく (僕)
bokutō – drewniany miecz ぼくとう (木刀)
bōnenkai – spotkanie (pożegnanie starego roku) ぼうねんかい (忘年会)
bōru – piłka ボール
bōshi – czapka, nakrycie głowy ぼうし (帽子)
botoru – butelka (ang. bottle) ボトル
bubun – część ぶぶん (部分)
bukka – ceny ぶっか (物価)
bun – tekst, zdanie ぶん (文)
bunka – kultura ぶんか (文化)
bunkai-suru – rozkładać na części ぶんかいする (分解する)
bunka-kyūden – Pałac Kultury ぶんかきゅうでん (文化宮殿)
burausu – bluzka ブラウス
bushu – główny element ideogramu ぶしゅ (部首)
butsu-butsu – mamrotać (butsu-butsu iu) ブツブツ
butsurigaku – fizyka ぶつりがく (物理学)
byōin – szpital びょういん (病院)
byōki – choroba びょうき (病気)
byōki-no – chory びょうきの (病気の)

C

chakai – spotkanie herbaciane ちゃかい (茶会)
-chan – sufiks dodawany do imion nazwisk (najczęściej dziewczynek) ちゃん
chashitsu – pokój do ceremonii herbacianej ちゃしつ (茶室)
Cheko – Czechy チェコ
chekogo – język czeski チェコご (チェコ語)
Chekojin – Czech, Czeszka チェコじん (チェコ人)
chichi – (mój) tata ちち (父)
chichioya – ojciec ちちおや (父親)
chigau – różnić się, być innym ちがう (違う)

chiimu –	drużyna, załoga, zespół	チーム	
chiisai –	mały	ちいさい	(小さい)
chiizu –	ser żółty	チーズ	
chikai –	bliski	ちかい	(近い)
chikaku –	w pobliżu, pobliże	ちかく	(近く)
chikara –	siła	ちから	(力)
chikoku-suru –	spóźnić się	ちこくする	(遅刻する)
chikyū –	glob, ziemia	ちきゅう	(地球)
chizu –	mapa	ちず	(地図)
chōdo –	dokładnie	ちょうど	
chōjo –	najstarsza córka	ちょうじょ	(長女)
chokorēto –	czekolada	チョコレート	
chōnan –	najstarszy syn	ちょうなん	(長男)
chotto –	trochę, mało	ちょっと	
chūgakkō –	gimnazjum	ちゅうがっこう	(中学校)
chūgakusei –	gimnazjalista	ちゅうがくせい	(中学生)
Chūgoku –	Chiny	ちゅうごく	(中国)
chūgokugo –	język chiński	ちゅうごくご	(中国語)
Chūgokujin –	Chińczyk	ちゅうごくじん	(中国人)
chūi –	uwaga	ちゅうい	(注意)
chūi-suru –	uważać	ちゅういする	(注意する)
chūko –	używane, stare (rzeczy)	ちゅうこ	(中古)

D

-dai –	klasyfikator maszyn i mebli	だい	(台)
daidokoro –	kuchnia	だいどころ	(台所)
daietto –	dieta odchudzająca	ダイエット	
daigaku –	uniwersytet, uczelnia, szkoła wyższa	だいがく	(大学)
daigakusei –	student szkoły wyższej	だいがくせい	(大学生)
daijōbu –	w porządku, OK	だいじょうぶ	(大丈夫)
daikirai-na –	znienawidzony	だいきらいな	(大嫌いな)
daiseikō –	ogromny sukces	だいせいこう	(大成功)
daisuki-na –	ulubiony	だいすきな	(大好きな)
daitai –	mniej więcej, około	だいたい	(大体)
-dake –	tylko	だけ	
dame –	niedobry, źle! nie wolno!	だめ	(駄目)
dandan –	stopniowo	だんだん	(段々)
dansu –	taniec	ダンス	
dare –	kto (pytajnik)	だれ	(誰)
dasu –	wysyłać, wyjmować, wyciągać	だす	(出す)
deguchi –	wyjście	でぐち	(出口)
dejikame –	cyfrowy aparat fotograficzny	デジカメ	
dekakeru –	wyruszać w podróż, wychodzić z domu	でかける	(出かける)
dekiru –	móc, potrafić, kończyć	できる	(出来る)
dekoboko –	wertepy	でこぼこ	(凸凹)
demo –	ale	でも	
denki –	prąd, światło	でんき	(電気)
densha –	pociąg, tramwaj	でんしゃ	(電車)

denwa –	telefon	でんわ	(電話)
denwa-suru –	telefonować	でんわする	(電話する)
deru –	wychodzić	でる	(出る)
de-wa –	w takim razie	では	
de-wa mata –	na razie, cześć	ではまた	
disuko –	dyskoteka	ディスコ	
dō –	jak	どう	
-do –	raz, klasyfikator wielokrotności	ど	(度)
doa –	drzwi	ドア	
doboku –	inżynieria, prace inżynieryjne	どぼく	(土木)
dōbutsu –	zwierzę	どうぶつ	(動物)
dōbutsuen –	ogród zoologiczny	どうぶつえん	(動物園)
dochira –	gdzie, która strona, jaki kierunek?	どちら	
dodai –	gleba, równina ziemi	どだい	(土台)
Doitsu –	Niemcy	ドイツ	
doitsugo –	język niemiecki	ドイツご	(ドイツ語)
Doitsujin –	Niemiec, Niemka	ドイツじん	(ドイツ人)
doko –	gdzie (pytajnik)	どこ	
dokushin –	niezamężna, kawaler, samotny	どくしん	(独身)
dōmo sumimasen –	przepraszam bardzo	どうもすみません	
donata –	kto	どなた	
donna –	jaki, jaka, jakie (pytajnik)	どんな	
dono –	który, która, które (pytajnik)	どの	
doraibu –	jazda, wycieczka samochodem, prowadzenie samochodu	ドライブ	
doraibu-suru –	prowadzić samochód, jechać samochodem na wycieczkę	ドライブする	
dōryō –	kolega z pracy	どうりょう	(同僚)
dōshite –	dlaczego	どうして	
dōwa –	bajka	どうわ	(童話)
doyōbi –	sobota	どようび	(土曜日)
dōzo–	proszę, zapraszam	どうぞ	

E

e –	obraz(ek), rysunek, rycina	え	(絵)
eiga –	film	えいが	(映画)
eigakan –	kino	えいがかん	(映画館)
eigo –	język angielski	えいご	(英語)
enjinia –	inżynier	エンジニア	
enpitsu –	ołówek	えんぴつ	(鉛筆)
erabu –	wybierać	えらぶ	(選ぶ)
erebētā –	winda	エレベーター	
esa –	jedzenie dla zwierząt, pokarm, żarcie	えさ	
esukarētā –	schody ruchome	エスカレーター	

F

fōku –	widelec	フォーク	
fuben-na –	niewygodny, nieużyteczny	ふべんな	(不便な)
fudan –	zazwyczaj	ふだん	(普段)
fudebako –	piórnik, pudełko na pędzelki	ふでばこ	(筆箱)

fueru –	przybywać, narastać	ふえる	(増える)
fūfu –	małżeństwo, para małżonków	ふうふ	(夫婦)
fujin –	małżonka	ふじん	(婦人)
fukai –	głęboki	ふかい	(深い)
fukei –	ojciec i brat	ふけい	(父兄)
fuku –	wiać (wiatr)	ふく	(吹く)
fuku –	wycierać	ふく	(拭く)
fukuro –	torebka	ふくろ	(袋)
fukushū-suru –	powtórzyć (materiał, lekcję)	ふくしゅうする	(復習する)
fukuzatsu-na –	skomplikowany, trudny	ふくざつな	(複雑な)
-fun –	klasyfikator minut	ふん	(分)
funabin –	poczta morska, przesyłka morska	ふなびん	(船便)
Furansu –	Francja	フランス	
furansugo –	język francuski	フランスご	(フランス語)
Furansujin –	Francuz, Francuzka	フランスじん	(フランス人)
furigana –	zapis fonetyczny ideogramów	ふりがな	
furu –	padać (o zjawiskach pogodowych)	ふる	(降る)
furuhon –	stara książka	ふるほん	(古本)
furuhon`ya –	antykwariat	ふるほんや	(古本屋)
furui –	stary	ふるい	(古い)
fusawashii –	odpowiedni, właściwy	ふさわしい	
futari –	we dwoje, dwie osoby	ふたり	(二人)
futatsu –	dwa	ふたつ	(二つ)
futoi –	gruby	ふとい	(太い)
futoru –	utyć	ふとる	(太る)
futsū-no –	zwykły	ふつうの	(普通の)
fuyasu –	zwiększać ilość, liczbę	ふやす	(増やす)
fuyu –	zima	ふゆ	(冬)
fuyuyasumi –	ferie zimowe	ふゆやすみ	(冬休み)
G			
gaidobukku –	przewodnik, poradnik	ガイドブック	
gaikoku –	zagranica	がいこく	(外国)
gaikokugo –	język obcy	がいこくご	(外国語)
gaikokujin –	obcokrajowiec	がいこくじん	(外国人)
gakki –	instrument muzyczny	がっき	(楽器)
gakki –	semestr nauki	がっき	(学期)
gakkō –	szkoła	がっこう	(学校)
gakusei –	uczeń, student	がくせい	(学生)
gaman-suru –	wytrzymywać, powstrzymywać się	がまんする	(我慢する)
gamanzuyoi –	wytrwały, uparty	がまんづよい	(我慢強い)
gamu –	guma do żucia	ガム	
ganbaru –	starać się, wytrzymywać	がんばる	(頑張る)
garasu –	szkło	ガラス	
garēji –	garaż	ガレージ	
gāru-furendo –	dziewczyna, przyjaciółka, narzeczona	ガール・フレンド	
geisha –	geisza	げいしゃ	(芸者)

gekkyū –	pensja	げっきゅう	(月給)
gēmu –	gra	ゲーム	
genki –	zdrowie	げんき	(元気)
genki-na –	zdrowy	げんきな	(元気な)
gesui –	ścieki	げすい	(下水)
getsuyōbi –	poniedziałek	げつようび	(月曜日)
ginkō –	bank	ぎんこう	(銀行)
gitā –	gitara	ギター	
go –	pięć	ご	(五)
gogatsu –	maj	ごがつ	(五月)
gogo –	po południu	ごご	(午後)
gohan –	obiad, posiłek, ryż (gotowany)	ごはん	(ご飯)
gōkaku-suru –	zdać egzamin	ごうかくする	(合格する)
goran-ni naru –	popatrzeć, zobaczyć	ごらんになる	(ご覧になる)
-goro –	sufiks: mniej więcej (do określania czasu)	ごろ	
gorufu –	golf (sport)	ゴルフ	
goshujin –	mąż	ごしゅじん	(ご主人)
gozen –	przed południem	ごぜん	(午前)
gozonji de aru –	wiedzieć	ごぞんじである	(ご存知である)
guai –	samopoczucie, kondycja	ぐあい	(具合)
gyaku-ni –	na odwrót, odwrotnie	ぎゃくに	(逆に)
gyūnyū –	mleko krowie	ぎゅうにゅう	(牛乳)

H

ha –	ząb	は	(歯)
hachi –	osiem	はち	(八)
hachigatsu –	sierpień	はちがつ	(八月)
hagaki –	karta pocztowa	はがき	(葉書)
haha –	(moja) mama	はは	(母)
hahaoya –	matka	ははおや	(母親)
-hai –	klasyfikator pojemności (miseczek, czarek itp.)	はい	(杯)
hai –	tak	はい	
haiken-suru –	widzieć, oglądać	はいけんする	(拝見する)
hairu –	wejść, wchodzić	はいる	(入る)
haisha –	dentysta	はいしゃ	(歯医者)
haiyū –	aktor	はいゆう	(俳優)
hajimaru –	zaczynać się	はじまる	(始まる)
hajime –	początek	はじめ	(初め)
hajimemashite –	(tłum.: Miło mi pana poznać.)	はじめまして	
hajimeru –	zaczynać	はじめる	(始める)
hajimete –	pierwszy raz	はじめて	(初めて)
hakaru –	mierzyć	はかる	(計る、量る)
hako –	pudełko	はこ	(箱)
haku –	nakładać (spodnie, spódnicę, buty itp.)	はく	(履く)
haku –	wymiotować	はく	(吐く)
hamu –	szynka	ハム	

han –	połowa	はん	(半)
hana –	kwiat	はな	(花)
hana –	nos	はな	(鼻)
hanabi –	sztuczne ognie	はなび	(花火)
hanasu –	rozmawiać, mówić	はなす	(話す)
hanbun –	połowa	はんぶん	(半分)
hansamu-na –	przystojny	ハンサムな	
hantoshi –	pół roku	はんとし	(半年)
harakiri –	inaczej seppuku	はらきり	
harau –	płacić	はらう	(払う)
hareru –	wypogadzać się, być pogodnym	はれる	(晴れる)
haru –	wiosna	はる	(春)
hashi –	japońskie pałeczki do jedzenia	はし	(箸)
hashi –	most	はし	(橋)
hashiru –	biec	はしる	(走る)
hatachi –	20 lat	はたち	(二十歳)
hataraku –	pracować	はたらく	(働く)
hayai –	szybki	はやい	(速い)
hayai –	wczesny	はやい	(早い)
hayaku –	szybko	はやく	(速く)
hayaku –	wcześnie	はやく	(早く)
hazusu –	odczepić	はずす	(外す)
henji –	odpowiedź	へんじ	(返事)
hen-na –	dziwny	へんな	(変な)
heru –	ubywać	へる	(減る)
heta-na –	niewprawny, niezręczny, słaby (w czymś)	へたな	(下手な)
heya –	pokój, sala	へや	(部屋)
hi –	ogień	ひ	(火)
hidari –	lewa strona	ひだり	(左)
hidarikiki –	leworęczny	ひだりきき	(左利き)
hidarite –	lewa ręka	ひだりて	(左手)
hieru –	marznąć, schładzać się	ひえる	(冷える)
-hiki –	klasyfikator małych zwierząt	ひき	(匹)
hikidashi –	szuflada	ひきだし	(引出し)
hikkoshi –	przeprowadzka	ひっこし	(引越し)
hikkoshi-suru –	przeprowadzać się	ひっこしする	(引越しする)
hikōki –	samolot	ひこうき	(飛行機)
hiku –	ciągnąć, pociągnąć	ひく	(引く)
hiku –	grać (na instrumentach np. strunowych)	ひく	(弾く)
hikui –	niski	ひくい	(低い)
hima –	wolny czas	ひま	(暇)
hima-na –	wolny	ひまな	(暇な)
himitsu –	tajemnica	ひみつ	(秘密)
hiragana –	jeden z dwóch sylabariuszy japońskich	ひらがな	(平仮名)
hiroi –	szeroki, rozległy	ひろい	(広い)
hiru –	południe (w południe)	ひる	(昼)

hirugohan –	obiad	ひるごはん	(昼ごはん)
hisashiburi desu –	(tłum.: Dawno się ostatnio widzieliśmy.)	ひさしぶりです	(久しぶりです)
hito –	człowiek	ひと	(人)
hitori –	jedna osoba	ひとり	(一人)
hitori-de –	sam, samodzielnie, pojedynczo	ひとりで	(一人で)
hitotsu –	jeden	ひとつ	(一つ)
hitsuyō-na –	potrzebny, konieczny	ひつような	(必要な)
hiyasu –	schłodzić	ひやす	(冷やす)
hō –	strona, kierunek	ほう	(方)
hōhō –	sposób, metoda	ほうほう	(方法)
hoka-no –	inny, pozostały	ほかの	(他の)
homeru –	chwalić	ほめる	(褒める)
-hon –	klasyfikator przedmiotów podłużnych	ほん	(本)
hon –	książka	ほん	(本)
hon`ya –	księgarnia	ほんや	(本屋)
hon`yaku-suru –	tłumaczyć (pisemnie)	ほんやくする	(翻訳する)
hondana –	półka na książki	ほんだな	(本棚)
honmono –	prawdziwa rzecz, oryginał	ほんもの	(本物)
hontō –	prawda	ほんとう	(本当)
hontō-ni –	naprawdę	ほんとうに	(本当に)
hōritsu –	prawo, przepisy	ほうりつ	(法律)
hoshii –	chcieć (~ga hoshii)	ほしい	(欲しい)
hosoi –	wąski, szczupły	ほそい	(細い)
hosu –	suszyć	ほす	(干す/乾す)
hoteru –	hotel	ホテル	
hotondo –	prawie wszystko	ほとんど	
hyaku –	sto	ひゃく	(百)
hyakuman –	milion	ひゃくまん	(百万)

I

ichi –	jeden	いち	(一)
ichiban –	numer 1, najbardziej... (stopień najw. przym. lub przysł.)	いちばん	(一番)
ichido-mo –	ani razu	いちども	(一度も)
ichigatsu –	styczeń	いちがつ	(一月)
ichiman –	dziesięć tysięcy	いちまん	(一万)
ichioku –	sto milionów	いちおく	(一億)
ie –	dom	いえ	(家)
Igirisu –	Anglia	イギリス	
Igirisujin –	Anglik, Angielka	イギリスじん	(イギリス人)
ii –	dobry	いい	(良い)
iie –	nie	いいえ	
ijō –	więcej niż, koniec	いじょう	(以上)
ikaga –	jak	いかが	
ikebana –	układane kwiaty, sztuka układania kwiatów	いけばな	(生け花)
iken –	opinia, pogląd	いけん	(意見)

ikiru –	żyć	いきる	(生きる)
iku –	iść, jechać	いく	(行く)
ikutsu –	ile lat?	いくつ	
ima –	pokój gościnny	いま	(居間)
ima –	teraz	いま	(今)
imōto –	młodsza siostra (moja)	いもうと	(妹)
imōtosan –	młodsza siostra	いもうとさん	(妹さん)
inaka –	wieś	いなか	(田舎)
inu –	pies	いぬ	(犬)
ippai –	pełno, wypchany	いっぱい	(一杯)
ippun –	jedna minuta	いっぷん	(一分)
iraira-suru –	wściekać się, złościć się	いらいらする	
irassharu –	być (czasownik honoryfikatywny)	いらっしゃる	
iremono –	pojemnik, opakowanie	いれもの	(入れ物)
ireru –	wkładać	いれる	(入れる)
iro –	kolor	いろ	(色)
iroiro –	kolorowe, różne, rozmaite, wszystko	いろいろ	
iru –	być, znajdować się (dla podmiotów żywotnych)	いる	
isha –	lekarz	いしゃ	(医者)
isogashii –	zajęty, zapracowany	いそがしい	(忙しい)
isogu –	śpieszyć się	いそぐ	(急ぐ)
issenman –	dziesięć milionów	いっせんまん	(一千万)
issho-ni –	razem (z)	いっしょに	(一緒に)
isu –	krzesło	いす	(椅子)
itadaku –	otrzymywać	いただく	(頂く)
itai –	bolesny	いたい	(痛い)
itameru –	smażyć	いためる	(炒める)
itamidome –	lek przeciwbólowy	いたみどめ	(痛み止め)
Itaria –	Włochy	イタリア	
itariago –	język włoski	イタリアご	(イタリア語)
Itariajin –	Włoch, Włoszka	イタリアじん	(イタリア人)
itasu –	robić	いたす	(致す)
itsu –	kiedy	いつ	
itsumo –	zawsze, nigdy (w negacji)	いつも	
itsutsu –	pięć	いつつ	(五つ)
iu –	mówić, powiedzieć	いう	(言う)
iya-na –	znienawidzony	いやな	(嫌な)

J

-ji –	godzina, klasyfikator godzin	じ	(時)
ji –	znak, litera	じ	(字)
jibun-no –	własny	じぶんの	(自分の)
jidai –	epoka, czasy, okres w dziejach	じだい	(時代)
jidōsha –	samochód osobowy	じどうしゃ	(自動車)
jikai –	następny raz, następnym razem	じかい	(次回)
jikan –	czas, godzina	じかん	(時間)
jimusho –	biuro, sekretariat	じむしょ	(事務所)
jinkō –	populacja, liczba ludności	じんこう	(人口)

jishin –	trzęsienie ziemi	じしん	(地震)
jisho –	słownik	じしょ	(辞書)
jitensha –	rower	じてんしゃ	(自転車)
jitsu-wa –	prawdę mówiąc, tak naprawdę	じつは	(実は)
josei –	dziewczyna, kobieta	じょせい	(女性)
jōtai –	sytuacja, stan	じょうたい	(状態)
jōzu-na –	wprawny, dobry (w czymś)	じょうずな	(上手な)
jōzu-ni –	wprawnie	じょうずに	(上手に)
jū –	dziesięć	じゅう	(十)
jūdō –	dżudo	じゅうどう	(柔道)
jūgatsu –	październik	じゅうがつ	(十月)
jūgo –	piętnaście	じゅうご	(十五)
jugyō –	zajęcia, lekcje, wykłady	じゅぎょう	(授業)
jūichi –	jedenaście	じゅういち	(十一)
jūichigatsu –	listopad	じゅういちがつ	(十一月)
jūku –	dziewiętnaście	じゅうく	(十九)
jūman –	sto tysięcy	じゅうまん	(十万)
jūnana –	siedemnaście	じゅうなな	(十七)
junbi-suru –	przygotowywać	じゅんびする	(準備する)
jūni –	dwanaście	じゅうに	(十二)
jūnigatsu –	grudzień	じゅうにがつ	(十二月)
jūroku –	szesnaście	じゅうろく	(十六)
jūsan –	trzynaście	じゅうさん	(十三)
jūshichi –	siedemnaście	じゅうしち	(十七)
jūsho –	adres zamieszkania	じゅうしょ	(住所)
jūsu –	sok	ジュース	
jūyon –	czternaście	じゅうよん	(十四)

K

-ka –	partykuła pytajna	か	
kaba –	hipopotam	カバ	
kabā –	pokrywka, przykrywka, obwoluta, narzuta	カバー	
kaban –	torba	かばん	(鞄)
kabe –	ściana	かべ	(壁)
kabin –	wazon	かびん	(花瓶)
kaburu –	nakładać (na głowę)	かぶる	
kādo –	karta	カード	
kaeru –	wracać	かえる	(帰る)
kaeru –	zmieniać	かえる	(変える)
kaesu –	oddać, zwrócić	かえす	(返す)
kagi –	klucz, zamek	かぎ	(鍵)
-kai –	klasyfikator częstotliwości	かい	(回)
-kai –	klasyfikator pięter budynków	かい	(階)
kaigai –	zagranica	かいがい	(海外)
kaigai-ryokō –	podróż zagraniczna	かいがいりょこう	(海外旅行)
kaigi –	konferencja, zebranie	かいぎ	(会議)
kaimono –	zakupy	かいもの	(買い物)
kaisha –	firma	かいしゃ	(会社)

kaishain –	pracownik firmy	かいしゃいん	(会社員)
kaji –	pożar	かじ	(火事)
kakaru –	trwać	かかる	
kakeru –	zadzwonić, zawiesić	かける	
kaku –	pisać	かく	(書く)
kaku –	rysować	かく	(描く)
kakureru –	chować się	かくれる	(隠れる)
kakusu –	chować	かくす	(隠す)
kamera –	aparat fotograficzny	カメラ	
kamikaze –	dosł. boski wiatr	かみかぜ	
kami-no ke –	włosy	かみのけ	(髪の毛)
kamoku –	przedmiot szkolny	かもく	(科目)
-kan –	klasyfikator czasu	かん	(間)
Kanada –	Kanada	カナダ	
Kanadajin –	Kanadyjczyk, Kanadyjka	カナダ人	(カナダ人)
kanai –	(moja) żona	かない	(家内)
kanemochi –	bogacz	かねもち	(金持ち)
kangaeru –	zastanawiać się, myśleć	かんがえる	(考える)
kangofu –	pielęgniarka	かんごふ	(看護婦)
kanji –	znaki pochodzenia chińskiego	かんじ	(漢字)
Kankoku –	Korea	かんこく	(韓国)
kankokugo –	język koreański	かんこくご	(韓国語)
Kankokujin –	Koreańczyk, Koreanka itd.	かんこくじん	(韓国人)
kanojo –	ona	かのじょ	(彼女)
kanojora –	one	かのじょら	(彼女ら)
kanojotachi –	one	かのじょたち	(彼女たち)
kantan-na –	łatwy, nieskomplikowany, prosty	かんたんな	(簡単な)
kantan-ni –	łatwo	かんたんに	(簡単に)
kanzen-ni –	całkowicie	かんぜんに	(完全に)
kanzenshugisha –	perfekcjonista	かんぜんしゅぎしゃ	(完全主義者)
kao –	twarz	かお	(顔)
-kara-	od... (w okoliczniku czasu i miejsca)	から	
-kara...-made –	od...do...	から〜まで	
karai –	ostry, pikantny	からい	(辛い)
karate –	karate	からて	(空手)
kare –	on	かれ	(彼)
karendā –	kalendarz	カレンダー	
karera –	oni	かれら	(彼ら)
kariru –	pożyczyć, wypożyczyć sobie	かりる	(借りる)
karui –	lekki	かるい	(軽い)
kasei –	Mars	かせい	(火星)
kashu –	piosenkarz, piosenkarka	かしゅ	(歌手)
kasu –	pożyczyć (komuś)	かす	(貸す)
kata –	osoba	かた	(方)
katachi –	kształt	かたち	(形)
katai –	twardy	かたい	(硬い)
katakana –	jeden z dwóch sylabariuszy		

	japońskich	カタカナ	(片仮名)
katazukeru –	sprzątać	かたづける	(片付ける)
kau –	kupować	かう	(買う)
kawa –	rzeka	かわ	(川)
kawa –	skórka (owocu), skóra	かわ	(皮)
kawaii –	ładny, śliczny	かわいい	(可愛い)
kawakasu –	suszyć	かわかす	(乾かす)
kawaku –	suszyć się	かわく	(乾く)
kawaru –	zmieniać się	かわる	(変わる)
kayōbi –	wtorek	かようび	(火曜日)
kaze –	przeziębienie	かぜ	(風邪)
kaze –	wiatr	かぜ	(風)
kaze-o hiku –	przeziębić się	かぜをひく	(風邪をひく)
kazoku –	rodzina	かぞく	(家族)
kedo –	ale	けど	
keigo –	mowa honoryfikatywna	けいご	(敬語)
keitai-denwa –	telefon komórkowy	けいたいでんわ	(携帯電話)
kēki –	ciasto, ciastko	ケーキ	
kekkon –	małżeństwo	けっこん	(結婚)
kekkon-suru –	pobrać się, wyjść za mąż, ożenić się	けっこんする	(結婚する)
kenbutsu-suru –	zwiedzać	けんぶつする	(見物する)
kendō –	kendo	けんどう	(剣道)
kenka-suru –	kłócić się	けんかする	(喧嘩する)
kenkyū-suru –	badać, studiować	けんきゅうする	(研究する)
keredomo –	ale	けれども	
keru –	kopać (kogoś, piłkę)	ける	(蹴る)
kesa –	dzisiaj rano (najczęściej w czasie przeszłym)	けさ	(今朝)
keshigomu –	gumka do ścierania	けしゴム	(消しゴム)
kesseki-suru –	być nieobecnym	けっせきする	(欠席する)
kesu –	wyłączyć, zgasić	けす	(消す)
kēsu –	opakowanie, pokrowiec	ケース	
ki –	dusza, samopoczucie, wigor, duch	き	(気)
kibishii –	wymagający, ostry, surowy (charakter)	きびしい	(厳しい)
kibun –	samopoczucie, nastrój	きぶん	(気分)
kieru –	gasnąć, wyłączyć się	きえる	(消える)
kiiroi –	żółty	きいろい	(黄色い)
kikoku-suru –	wrócić do kraju	きこくする	(帰国する)
kiku –	słuchać, zapytać	きく	(聞く)
kimi –	ty (patrz: anata)	きみ	(君)
kimitachi –	wy (patrz: anatagata)	きみたち	(君たち)
kimono –	kimono, tradycyjny ubiór japoński	きもの	(着物)
kin`en –	zakaz palenia papierosów	きんえん	(禁煙)
kin`yōbi –	piątek	きんようび	(金曜日)
kindaiteki-na –	nowoczesny	きんだいてきな	(近代的な)

kinen –	pamiątka	きねん	(記念)
kinō –	wczoraj	きのう	(昨日)
kiosuku –	kiosk	キオスク	
kippu –	bilet	きっぷ	(切符)
kirai-na –	nielubiany, znienawidzony	きらいな	(嫌いな)
kirei-na –	piękny, czysty	きれいな	
kirei-ni –	pięknie, czysto	きれいに	
kirin –	żyrafa	キリン	
kiru –	ciąć	きる	(切る)
kiru –	nosić ubranie	きる	(着る)
kissaten –	kawiarnia	きっさてん	(喫茶店)
kitte –	znaczek pocztowy	きって	(切手)
kitto –	na pewno	きっと	
-ko –	klasyfikator przedmiotów małych	こ	(個)
ko –	dziecko	こ	(子)
kobun –	literatura klasyczna	こぶん	(古文)
kōcha –	herbata czarna	こうちゃ	(紅茶)
kochira –	tutaj, to miejsce, to…	こちら	
kōchō –	dyrektor szkoły	こうちょう	(校長)
kodomo –	dziecko	こども	(子供)
kodomotachi –	dzieci	こどもたち	(子供たち)
koe –	głos	こえ	(声)
kōei –	zaszczyt, honor	こうえい	(光栄)
kōen –	park	こうえん	(公園)
kōhii –	kawa	コーヒー	
koinu –	szczeniak, mały pies	こいぬ	(子犬)
kōka –	efekt	こうか	(効果)
kōka –	hymn szkolny	こうか	(校歌)
kōka –	inżynieria	こうか	(工科)
kōka –	wysoka cena	こうか	(高価)
kokka –	hymn państwowy	こっか	(国歌)
koko –	tutaj, to miejsce	ここ	
kokonotsu –	dziewięć	ここのつ	(九つ)
kōkōsei –	licealista	こうこうせい	(高校生)
kōkūbin –	poczta lotnicza, przesyłka lotnicza	こうくうびん	(航空便)
kokyū-suru –	oddychać	こきゅうする	(呼吸する)
kome –	ryż (surowe ziarno)	こめ	(米)
kon`yaku –	zaręczyny	こんやく	(婚約)
kon`yaku-suru –	zaręczyć się	こんやくする	(婚約する)
konban –	dziś wieczór	こんばん	(今晩)
kondo –	następnym razem	こんど	(今度)
kondo-no –	następny, nadchodzący	こんどの	(今度の)
koneko –	kociak	こねこ	(小猫)
kongetsu –	ten miesiąc, w tym miesiącu	こんげつ	(今月)
konkai –	tym razem, następnym razem	こんかい	(今回)
konkizuyoi –	wytrwały, uparty	こんきづよい	(根気強い)
konna –	taki, taka, takie (zaimek)	こんな	
konnichi-wa –	dzień dobry	こんにちは	

konnyaku –	gat. ziemniaka	こんにゃく	(蒟蒻)
kono –	ten, ta, to (zaimek wskazujący)	この	
konoha –	liście na drzewach	このは	(木の葉)
konpyūta –	komputer	コンピュータ	
konsāto –	koncert	コンサート	
konshū –	w tym tygodniu	こんしゅう	(今週)
kopii-suru –	kopiować, kserować	コピーする	
kore –	to	これ	
kosame –	drobny deszcz	こさめ	(小雨)
koshō-suru –	zepsuć się	こしょうする	(故障する)
kōsui –	perfumy	こうすい	(香水)
kotae –	odpowiedź	こたえ	(答え)
kotaeru –	odpowiadać	こたえる	(答える)
kotchi –	tutaj (okol. miejsca)	こっち	
koto –	jap. instrument muzyczny	こと	(琴)
koto –	rzecz, pojęcie, sprawa	こと	(事)
kōto –	kurtka, płaszcz	コート	
kotoba –	mowa, język, słowo	ことば	(言葉)
kōtōgakkō –	liceum	こうとうがっこう	(高等学校)
kotori –	ptaszek	ことり	(小鳥)
kotoshi –	bieżący rok, w tym roku	ことし	(今年)
kowai –	straszny, przerażający	こわい	(怖い)
kowareru –	zepsuć się	こわれる	(壊れる)
kowasu –	zepsuć	こわす	(壊す)
kozutsumi –	paczka, pakunek	こづつみ	(小包)
ku –	dziewięć	く	(九)
kubi –	szyja, głowa	くび	(首)
kudamono –	owoc	くだもの	(果物)
kudasaru –	dawać, wręczać	くださる	(下さる)
kugatsu –	wrzesień	くがつ	(九月)
kuizu –	quiz, zabawa	クイズ	
kūkō –	lotnisko	くうこう	(空港)
kuma –	niedźwiedź	くま	(熊)
-kun –	sufiks dodawany do imion nazwisk (najczęściej chłopców)	くん	
kuni –	kraj, państwo	くに	(国)
-kurai (gurai) –	około	くらい	
kurai –	ciemny	くらい	(暗い)
kurashikku –	muzyka klasyczna	クラシック	
kureru –	dawać	くれる	
kurikaesu –	powtarzać	くりかえす	(繰り返す)
kuroi –	czarny	くろい	(黒い)
kuru –	przychodzić, przyjeżdżać	くる	(来る)
kuruma –	samochód	くるま	(車)
kusuri –	lek	くすり	(薬)
kutsu –	buty	くつ	(靴)
kutsushita –	skarpetki	くつした	(靴下)
kyanpu –	obóz	キャンプ	
kyō –	dzisiaj	きょう	(今日)

kyōdai –	rodzeństwo	きょうだい	(兄弟)
kyōkai –	kościół	きょうかい	(教会)
kyōkasho –	podręcznik	きょうかしょ	(教科書)
kyōmi –	zainteresowania	きょうみ	(興味)
kyonen –	zeszły rok	きょねん	(去年)
kyōshi –	nauczuciel, profesor	きょうし	(教師)
kyōshitsu –	klasa, pomieszczenie do nauki	きょうしつ	(教室)
kyū –	dziewięć	きゅう	(九)
kyūden –	pałac	きゅうでん	(宮殿)
kyūka –	urlop, wolne	きゅうか	(休暇)
kyū-ni –	nagle	きゅうに	(急に)
Kyūshigai –	Stare Miasto	きゅうしがい	(旧市街)

M

machi –	miasto	まち	(町 / 街)
mada –	jeszcze nie	まだ	
-made –	do ... (w okoliczniku czasu i miejsca)	まで	
mado –	okno	まど	(窓)
mae –	przód, przed	まえ	(前)
-mai –	klasyfikator przedmiotów płaskich	まい	(枚)
maiasa –	codziennie rano	まいあさ	(毎朝)
maiban –	co wieczór	まいばん	(毎晩)
mainichi –	codziennie	まいにち	(毎日)
mairu –	jechać, iść	まいる	(参る)
maishū –	co tydzień	まいしゅう	(毎週)
maitoshi –	co rok	まいとし	(毎年)
maitsuki –	co miesiąc	まいつき	(毎月)
majime-na –	poważny, rozsądny, pilny	まじめな	(真面目な)
makeru –	przegrać	まける	(負ける)
maku –	zawijać	まく	(巻く)
-man –	klasyfikator: dziesięć tysięcy	まん	(万)
manējā –	menadżer	マネージャ	
manga –	komiks	まんが	(漫画)
matchi –	zapałki	マッチ	
matsu –	czekać	まつ	(待つ)
matte –	poczekaj!	まって	(待って)
mazu –	najpierw	まず	(先ず)
mazui –	niesmaczny, niedobry	まずい	
-me –	sufiks liczebników porządkowych	め	(目)
me –	oko	め	(目)
megane –	okulary	めがね	(眼鏡)
megusuri –	lek do oczu	めぐすり	(目薬)
meishi –	wizytówka	めいし	(名刺)
memo –	notatka, zapiski	メモ	
memorii –	pamięć	メモリー	
mēru –	mail	メール	
meshiagaru –	konsumować, pić	めしあがる	(召し上がる)

mezurashii –	wyjątkowy, niezwykły, rzadki	めずらしい	(珍しい)
michi –	droga, ulica	みち	(道)
midoriiro –	zielony kolor	みどりいろ	(緑色)
migaku –	polerować, myć (zęby)	みがく	(磨く)
migi –	prawa strona	みぎ	(右)
migikiki –	praworęczny	みぎきき	(右利き)
migite –	prawa ręka	みぎて	(右手)
mijikai –	krótki	みじかい	(短い)
mimi –	ucho	みみ	(耳)
mina –	wszyscy, wszystko (pot. minna)	みな	(皆)
miru –	oglądać, patrzeć	みる	(見る)
mise –	sklep, restauracja itp.	みせ	(店)
mitsukaru –	znaleźć się	みつかる	(見つかる)
mitsukeru –	znaleźć	みつける	(見つける)
mittsu –	trzy	みっつ	(三つ)
mizu –	woda	みず	(水)
mizuiro –	niebieski kolor	みずいろ	(水色)
-mo –	też	も	
mō –	już	もう	
mochiron –	oczywiście	もちろん	
modan-na –	nowoczesny	モダンな	
mokusei –	Jupiter	もくせい	(木星)
mokuyōbi –	czwartek	もくようび	(木曜日)
mokuzō –	drewniana konstrukcja, drewniany	もくぞう	(木造)
mon –	brama, wrota	もん	(門)
mondai –	problem, zadanie	もんだい	(問題)
monku –	zażalenie, skarga	もんく	(文句)
mono –	rzecz, przedmiot	もの	(物)
morau (-kara, - ni) –	dostać, otrzymać (od...)	もらう	
mori –	las	もり	(森)
mōsu –	powiedzieć	もうす	(申す)
motsu –	mieć, trzymać	もつ	(持つ)
motto –	bardziej, więcej	もっと	
muda-na –	bezużyteczny	むだな	(無駄な)
mukaeru –	pojechać przywitać, powitać	むかえる	(迎える)
mukashi –	dawniej, dawno temu	むかし	(昔)
muku –	obierać (ze skóry)	むく	
musuko –	syn	むすこ	(息子)
musukosan –	szanowny syn pański	むすこさん	(息子さん)
musume –	córka	むすめ	(娘)
musumesan –	szanowna córka pańska	むすめさん	(娘さん)
muttsu –	sześć	むっつ	(六つ)
muzukashii –	trudny	むずかしい	(難しい)
myōnichi –	jutro	みょうにち	(明日)
N			
nagabosoi –	podłużny	ながぼそい	
nagai –	długi	ながい	(長い)
nageru –	rzucić	なげる	(投げる)

naka –	środek, centrum	なか	(中)
naku –	płakać	なく	(泣く)
nakusu –	zgubić, stracić	なくす	
namae –	imię, imię i nazwisko	なまえ	(名前)
nama-no –	surowy	なまの	(生の)
nan (lub nani) –	co (pytajnik)	なん、なに	(何)
nana –	siedem	なな	(七)
nanatsu –	siedem	ななつ	(七つ)
nanji –	która godzina?	なんじ	(何時)
nankai-mo –	wielokrotnie	なんかいも	(何回も)
nansai –	ile lat?	なんさい	(何才 / 何歳)
naoru –	wyleczyć się, wrócić do stanu wyjściowego	なおる	(治る)
naosu –	naprawiać	なおす	(直す)
-nara –	jeśli ...	なら	
narau –	uczyć się	ならう	(習う)
naritachi –	powstanie, geneza	なりたち	(成り立ち)
naru (-ni, -ku) –	stawać się, robić się...	なる	(成る)
nasaru –	robić	なさる	
natsu –	lato, latem	なつ	(夏)
natsuyasumi –	wakacje letnie	なつやすみ	(夏休み)
nazoru –	naśladować pismo	なぞる	
neko –	kot	ねこ	(猫)
nemui –	śpiący, zaspany	ねむい	(眠い)
-nen –	rok, klasyfikator lat	ねん	(年)
neru –	spać, iść spać, zasnąć	ねる	(寝る)
nezumi –	mysz	ねずみ	
ni –	dwa	に	(二)
nichiyōbi –	niedziela	にちようび	(日曜日)
nido –	dwa razy	にど	(二度)
nigai –	gorzki	にがい	(苦い)
nigate-na –	niedobry, słaby (w czymś)	にがてな	(苦手な)
nigatsu –	luty	にがつ	(二月)
nigeru –	uciekać	にげる	(逃げる)
nigiyaka-na –	hałaśliwy, ruchliwy	にぎやかな	
Nihon –	Japonia	にほん	(日本)
nihongo –	język japoński	にほんご	(日本語)
Nihonjin –	Japończyk, Japonka itd.	にほんじん	(日本人)
nijū –	dwadzieścia	にじゅう	(二十)
nijūichi –	dwadzieścia jeden	にじゅういち	(二十一)
nikibi –	krosta, pryszcz	にきび	
niku –	mięso	にく	(肉)
nimotsu –	bagaż, paczka	にもつ	(荷物)
-nin –	klasyfikator ludzi	にん	(人)
ningen –	ludzie, ludzkość	にんげん	(人間)
niru –	być podobnym	にる	(似る)
niru –	gotować	にる	(煮る)
niwa –	ogród, ogródek	にわ	(庭)
-no –	partykuła zaimka dzierżawczego	の	

noboru –	wspinać się (-ni, -o)	のぼる	(上る/登る)
nokoru –	zostawać	のこる	(残る)
nokosu –	zostawić	のこす	(残す)
nomi –	tylko	のみ	
nomimono –	napój	のみもの	(飲み物)
nomu –	pić	のむ	(飲む)
norikaeru –	przesiadać się	のりかえる	(乗り換える)
norimono –	środek lokomocji, środek transportu	のりもの	(乗り物)
noru –	wsiadać	のる	(乗る)
noseru –	załadować, posadzić	のせる	(乗せる)
nōto –	zeszyt	ノート	
nugu –	zdejmować (ubranie)	ぬぐ	(脱ぐ)
nusumu –	kraść	ぬすむ	(盗む)
nuu –	szyć	ぬう	(縫う)
O			
oba –	ciocia (moja)	おば	
obāchan –	babcia	おばあちゃん	(お祖母ちゃん)
obasan –	ciocia	おばさん	
obāsan –	babcia	おばあさん	(お祖母さん)
oboeru –	pamiętać, zapamiętywać	おぼえる	(覚える)
ocha –	japońska herbata	おちゃ	(お茶)
ochiru –	spadać	おちる	(落ちる)
odoru –	tańczyć	おどる	(踊る)
oeru –	zakończyć	おえる	(終える)
ofuro –	łazienka, łaźnia, toaleta	おふろ	(お風呂)
ogawa –	strumyk	おがわ	(小川)
oginau –	uzupełnić, zastąpić czymś	おぎなう	(補う)
ohayō gozaimasu –	dzień dobry (mówione tylko rano)	おはようございます	
oide-ni naru –	przyjść	おいでになる	
oishii –	smaczny	おいしい	(美味しい)
oji –	wujek (mój)	おじ	
ojiichan –	dziadek	おじいちゃん	(お祖父ちゃん)
ojiisan –	dziadek	おじいさん	(お祖父さん)
ojisan –	wujek	おじさん	
okake-ni naru –	usiąść	おかけになる	
okane –	pieniądze	おかね	(お金)
okāsan –	mama	おかあさん	(お母さん)
okashi –	ciastka	おかし	(お菓子)
okashii –	dziwny, dziwaczny, śmieszny	おかしい	
ōkii –	duży	おおきい	(大きい)
okiru –	budzić się, wstawać	おきる	(起きる)
okonomiyaki –	potrawa jap.	おこのみやき	(お好み焼き)
okoru –	gniewać się, złościć się	おこる	(怒る)
okosan –	dziecko (grzecznie,		

	o czyimś dziecku)	おこさん	(お子さん)
okosu –	obudzić (kogoś)	おこす	(起こす)
-oku –	klasyfikator: sto milionów	おく	(億)
oku –	kłaść, położyć	おく	(置く)
okureru –	spóźnić się	おくれる	(遅れる)
okuru –	wysyłać	おくる	(送る)
okusan –	żona	おくさん	(奥さん)
okyakusan –	gość, klient	おきゃくさん	(お客さん)
omawarisan –	policjant	おまわりさん	
ome-ni kakaru –	spotkać	おめにかかる	(お目にかかる)
omimai –	odwiedziny u chorego	おみまい	(お見舞い)
omiyage –	prezent, pamiątka z podróży	おみやげ	(お土産)
omocha –	zabawka	おもちゃ	
omoi –	ciężki	おもい	(重い)
omoidasu –	przypomnieć sobie, wspominać	おもいだす	(思い出す)
omoide –	wspomnienie	おもいで	(思い出)
omoshiroi –	ciekawy, niezwykły	おもしろい	(面白い)
omou –	myśleć, sądzić, uważać	おもう	(思う)
onaji –	taki sam	おなじ	(同じ)
onaka –	brzuch, żołądek	おなか	(お腹)
onegai-suru –	prosić	おねがいする	(お願いする)
onēsan –	starsza siostra	おねえさん	(お姉さん)
ongaku –	muzyka	おんがく	(音楽)
oniisan –	starszy brat	おにいさん	(お兄さん)
onna-no ko –	dziewczyna, dziewczynka	おんなのこ	(女の子)
onsen –	gorące źródło	おんせん	(温泉)
Oranda –	Holandia	オランダ	
orandago –	język niderlandzki	オランダご	(オランダ語)
Orandajin –	Holender, Holenderka	オランダじん	オランダ人
ore –	ja (mówione przez mężczyzn)	おれ	(俺)
origami –	składany papier	おりがみ	(折り紙)
oriru (-o)– wysiadać (z)		おりる	(降りる)
orosu –	wyładować, zdjąć, zrzucić	おろす	(降ろす)
oru –	być (czasownik skromny)	おる	
oru –	zgiąć, złamać, złożyć	おる	(折る)
osake –	sake, alkohol z ryżu, alkohol	おさけ	(お酒)
osara –	talerz	おさら	(お皿)
oshieru –	uczyć, powiedzieć, poinformować	おしえる	(教える)
osoi –	powolny, późny	おそい	(遅い)
osoku –	późno	おそく	(遅く)
osoraku –	w każdym razie	おそらく	
ossharu –	mówić, powiedzieć	おっしゃる	
osu –	pchać	おす	(押す)
otearai –	toaleta, łazienka	おてあらい	(お手洗い)
otoko-no ko –	chłopiec, chłopczyk	おとこのこ	(男の子)
otona –	dorosły człowiek	おとな	(大人)

otōsan –	tata	おとうさん	(お父さん)
otosu –	upuścić	おとす	(落とす)
otōto –	młodszy brat (mój)	おとうと	(弟)
ototoi –	przedwczoraj	おととい	
otōtosan –	młodszy brat	おとうとさん	(弟さん)
otto –	mąż (mój)	おっと	(夫)
owaru –	kończyć się	おわる	(終わる)
oyogu –	pływać	およぐ	(泳ぐ)
P			
pan –	chleb, pieczywo	パン	
pan`yasan –	piekarnia	パンやさん	(パン屋さん)
panda –	niedźwiedź Panda	パンダ	
panku-suru –	pęknąć (o oponie)	パンクする	
papa –	tata, tatuś	パパ	
pasokon –	komputer osobisty, PC	パソコン	
pātii –	przyjęcie	パーティー	
pen –	długopis	ペン	
pera-pera –	płynnie, dużo (mówić, paplać, gadać)	ペラペラ	
piano –	fortepian, pianino	ピアノ	
piiman –	papryka	ピーマン	
poketto –	kieszeń	ポケット	
Pōrando –	Polska	ポーランド	
pōrandogo –	język polski	ポーランドご	(ポーランド語)
Pōrandojin –	Polak, Polka	ポーランドじん	(ポーランド人)
purasuchikku –	plastik	プラスチック	
purezento –	prezent	プレゼント	
purintā –	drukarka	プリンター	
pūru –	basen	プール	
R			
rainen –	przyszły rok, w przyszłym roku	らいねん	(来年)
raion –	lew	ライオン	
raishū –	przyszły tydzień, w przyszłym tygodniu	らいしゅう	(来週)
raisu –	ryż	ライス	
rajio –	radio	ラジオ	
raku-na –	wygodny, łatwy	らくな	(楽な)
ranchi –	lunch	ランチ	
ranpu –	lampa	ランプ	
rekishi –	historia	れきし	(歴史)
rekōdo –	płyta winylowa	レコード	
renraku-suru –	kontaktować się, dzwonić	れんらくする	(連絡する)
renshū –	ćwiczenie	れんしゅう	(練習)
renshū-suru –	ćwiczyć	れんしゅうする	(練習する)
resutoran –	restauracja	レストラン	
ribingu –	pokój gościnny	リビング	

ringo –	jabłko	りんご	
ringu –	krąg, pierścionek	リング	
rinjin –	sąsiad	りんじん	(隣人)
roku –	sześć	ろく	(六)
rokugatsu –	czerwiec	ろくがつ	(六月)
rōmaji –	litery łacińskie, alfabet łaciński	ローマじ	(ローマ字)
ryokō –	podróż	りょこう	(旅行)
ryokō-suru –	podróżować	りゅうがくする	(旅行する)
ryōri –	potrawa, danie	りょうり	(料理)
ryōshin –	rodzice	りょうしん	(両親)
ryūgaku –	stypendium naukowe	りゅうがく	(留学)
ryūgakusei –	stypendysta	りゅうがくせい	(留学生)
ryūgaku-suru –	wyjechać na stypendium	りゅうがくする	(留学する)

S

sabishii –	samotny, smutny	さびしい	(寂しい)
sābisu –	serwis	サービス	
sagaru –	obniżać się, schodzić, opadać	さがる	(下がる)
sagasu –	szukać	さがす	(探す)
sageru –	obniżyć, zdjąć	さげる	(下げる)
-sai –	klasyfikator wieku	さい	(才 / 歳)
saifu –	portfel	さいふ	(財布)
saigo-ni –	na zakończenie, na końcu	さいごに	(最後に)
saikin –	ostatnio	さいきん	(最近)
sakana –	ryba	さかな	(魚)
sake –	sake, alkohol ryżowy, alkohol	さけ	(酒)
saki-ni –	najpierw	さきに	(先に)
sakkā –	piłka nożna	サッカー	
saku –	kwitnąć	さく	(咲く)
sakubun –	wypracowanie	さくぶん	(作文)
samazama-na –	rozmaity, wieloraki	さまざまな	(様々な)
samui –	zimny (np. dzień, klimat)	さむい	(寒い)
-san –	pan, pani -sufiks dodawany do imion lub nazwisk	さん	
san –	trzy	さん	(三)
sandoitchi –	kanapka	サンドイッチ	
sangatsu –	marzec	さんがつ	(三月)
sanka-suru –	wziąć udział	さんかする	(参加する)
sanpo –	spacer	さんぽ	(散歩)
sanpo-suru –	spacerować	さんぽする	(散歩する)
sappari –	całkowicie, zupełnie	さっぱり	
sarainen –	za dwa lata	さらいねん	(再来年)
saraishū –	za dwa tygodnie	さらいしゅう	(再来週)
sashiageru –	wręczać	さしあげる	
-satsu –	klasyfikator publikacji	さつ	(冊)
se (lub sei) –	wzrost	せ	(背)
seibutsugaku –	biologia	せいぶつがく	(生物学)
seiji –	polityka	せいじ	(政治)
seijika –	polityk	せいじか	(政治家)
seikatsu –	życie codzienne	せいかつ	(生活)

seikō –	powodzenie, sukces	せいこう	(成功)
seinengappi –	data urodzenia	せいねんがっぴ	(生年月日)
seito –	uczeń	せいと	(生徒)
sekken –	mydło	せっけん	(石鹸)
semai –	wąski, ciasny	せまい	(狭い)
sen –	tysiąc	せん	(千)
sen`en –	tysiąc jenów	せんえん	(千円)
sengetsu –	w zeszłym miesiącu	せんげつ	(先月)
senmon –	specjalność, specjalizacja	せんもん	(専門)
senmonka –	specjalista	せんもんか	(専門家)
sennen –	tysiąc lat	せんねん	(千年)
senpai –	starszy kolega z pracy lub szkoły	せんぱい	(先輩)
sensei –	nauczyciel, mistrz, lekarz, prawnik	せんせい	(先生)
senshū –	zeszły tydzień, w zeszłym tygodniu	せんしゅう	(先週)
sentaku-suru –	prać	せんたくする	(洗濯する)
senzai –	płyn, proszek do mycia, prania	せんざい	(洗剤)
sētā –	sweter	セーター	
setsumei-suru –	wyjaśniać	せつめいする	(説明する)
shaberu –	rozmawiać, gadać	しゃべる	
shachō –	dyrektor firmy	しゃちょう	(社長)
shashin –	zdjęcie	しゃしん	(写真)
shatsu –	koszula	シャツ	
shi –	cztery	し	(四)
shiai –	mecz	しあい	(試合)
shiasatte –	pojutrze	しあさって	
shichi –	siedem	しち	(七)
shichigatsu –	lipiec	しちがつ	(七月)
shigatsu –	kwiecień	しがつ	(四月)
shigoto –	praca	しごと	(仕事)
shigoto-suru –	pracować	しごとする	(仕事する)
shika –	tylko, nie więcej niż… (w zdaniu neg.)	しか	
shikaru –	karać, nakrzyczeć	しかる	(叱る)
shiken –	egzamin	しけん	(試験)
shimaru –	zamknąć się	しまる	(閉まる)
shimeru –	zamykać	しめる	(閉める)
shinbun –	gazeta	しんぶん	(新聞)
shinkansen –	super szybka kolej japońska	しんかんせん	(新幹線)
shinnyūsei –	nowy uczeń, student	しんにゅうせい	(新入生)
shinpai-suru –	martwić się	しんぱいする	(心配する)
shinseki –	krewny	しんせき	(親戚)
shinsen-na –	świeży	しんせんな	(新鮮な)
shinsetsu-na –	przyjacielski, miły, uczynny	しんせつな	(親切な)
shinsetsu-ni –	serdecznie	しんせつに	(親切に)
shinsha –	nowy samochód	しんしゃ	(新車)
shinshitsu –	sypialnia	しんしつ	(寝室)
shinu –	umierać	しぬ	(死ぬ)

shinzō –	serce, mięsień sercowy	しんぞう	(心臓)
shiraberu –	sprawdzać	しらべる	(調べる)
shiriai –	znajomy, znajoma	しりあい	(知り合い)
shiroi –	biały	しろい	(白い)
shiru –	znać, wiedzieć	しる	(知る)
shita –	spód, pod	した	(下)
shitagau (-ni) –	podporządkowywać się, przestrzegać (np. prawa)	したがう	
shiyō-suru –	używać, stosować	しようする	(使用する)
shizuka- na –	spokojny, cichy	しずかな	(静かな)
shizuka-ni –	cicho	しずかに	(静かに)
shodō –	sztuka kaligrafii	しょどう	(書道)
shōgakkō –	szkoła podstawowa	しょうがっこう	(小学校)
shōgakusei –	uczeń szkoły podstawowej	しょうがくせい	(小学生)
shōkai-suru –	przedstawić kogoś	しょうかいする	(紹介する)
shokki –	naczynia	しょっき	(食器)
shokuji –	posiłek	しょくじ	(食事)
shōrai –	przyszłość, w przyszłości	しょうらい	(将来)
shorui –	dokument	しょるい	(書類)
shōshō –	trochę, chwileczkę	しょうしょう	(少々)
shōtaijō –	zaproszenie (na piśmie)	しょうたいじょう	(招待状)
shōtai-suru –	zaprosić	しょうたいする	(招待する)
shujin –	mąż (mój)	しゅじん	(主人)
shukudai –	praca do domu, lekcja do odrobienia	しゅくだい	(宿題)
shūmatsu –	koniec tygodnia, pod koniec tygodnia	しゅうまつ	(週末)
shumi –	hobby, zainteresowania	しゅみ	(趣味)
shūri –	naprawa	しゅうり	(修理)
shūri-suru –	naprawiać	しゅうりする	(修理する)
shutchō-suru –	jechać w delegację	しゅっちょうする	(出張する)
sō desu-ka –	dosł.: ach, tak?	そうですか	
soba –	obok	そば	
sobo –	babcia	そぼ	(祖母)
sofu –	dziadek	そふ	(祖父)
sōji-suru –	sprzątać	そうじする	(掃除する)
-soku –	klasyfikator przedmiotów parzystych	そく	(足)
sonna-ni –	aż tak bardzo nie (w zdaniach neg.)	そんなに	
sono –	ten, ta, to (zaimek wskazujący)	その	
sore –	to (zaimek)	それ	
sore-kara –	a potem, następnie	それから	
sorosoro –	niebawem	そろそろ	
soru –	golić	そる	(剃る)
soshite –	potem, poza tym, następnie	そして	
soshitsu –	umiejętność, zdolność,		

	predyspozycje	そしつ	(素質)
soto –	zewnątrz	そと(外)	
sotsugyō-suru –	ukończyć uczelnię, szkołę	そつぎょうする	(卒業する)
subarashii –	wspaniały	すばらしい	(素晴らしい)
subete –	całkowicie	すべて	(全て)
Suēden –	Szwecja	スウェーデン	
suēdengo –	język szwedzki	スウェーデン語	
Suēdenjin –	Szwed, Szwedka	スウェーデンじん	(スウェーデン人)
sūgaku –	matematyka	すうがく	(数学)
sugiru –	mijać, przekraczać	すぎる	(過ぎる)
sugoi –	wspaniały, niesamowity	すごい	
sugoku –	bardzo, strasznie	すごく	
sugu (ni) –	natychmiast, od razu	すぐ(に)	
suiei –	pływanie	すいえい	(水泳)
suiyōbi –	środa	すいようび	(水曜日)
sukāto –	spódnica	スカート	
sukēto –	łyżwiarstwo, łyżwy	スケート	
sukii –	narty, narciarstwo	スキー	
suki-na –	lubiany, ulubiony	すきな	(好きな)
sukoshi –	trochę	すこし	(少し)
suku –	być pustym, pustoszeć	すく	
sukūru –	szkoła, szkółka (np. nauki jazdy)	スクール	
sumai –	mieszkanie	すまい	(住まい)
sumō –	sumo	すもう	(相撲)
sumu (-ni) –	mieszkać	すむ	(住む)
sunō-bōdo –	snowboard	スノーボード	
sūpā –	super market	スーパー	
Supein –	Hiszpania	スペイン	
supeingo –	język hiszpański	スペインご	(スペイン語)
Supeinjin –	Hiszpan, Hiszpanka	スペインじん	(スペイン人)
supōtsu –	sport	スポーツ	
suru –	robić	する	
sushi –	potrawa japońska	すし	(寿司)
suteki-na –	piękny	すてきな	
suteru –	wyrzucić	すてる	(捨てる)
suu –	palić (papierosy), wsysać	すう	(吸う)
suwaru –	siadać, siedzieć	すわる	(座る)
suzushii –	chłodny, wietrzny	すずしい	(涼しい)
T			
tabako –	papierosy	たばこ	(煙草/タバコ)
tabemono –	żywność	たべもの	(食べ物)
taberu –	jeść	たべる	(食べる)
tabun –	chyba, prawdopodobnie	たぶん	
tada –	tylko, tylko że…	ただ	
tada-de –	bezpłatnie, za darmo	ただで	
tadashii –	poprawny, prawidłowy	ただしい	(正しい)
taifū –	tajfun	たいふう	(台風)

taihen –	strasznie (przen.: bardzo)	たいへん	(大変)
taihen-na –	straszny, okropny	たいへんな	(大変な)
taisetsu-na –	wartościowy, ważny, drogocenny	たいせつな	(大切な)
taishi –	ambasador	たいし	(大使)
taishikan –	ambasada	たいしかん	(大使館)
taiya –	opona	タイヤ	
takai –	wysoki, drogi	たかい	(高い)
takkyū –	tenis stołowy	たっきゅう	(卓球)
takusan –	dużo	たくさん	(沢山)
takushii –	taksówka	タクシー	
tama-ni –	rzadko	たまに	
tameru –	zbierać, oszczędzać	ためる	
tango –	słowo, wyraz	たんご	(単語)
tanjōbi –	dzień urodzin	たんじょうび	(誕生日)
tanoshii –	zabawny, wesoły, przyjemny	たのしい	(楽しい)
tanoshiku –	radośnie, wesoło, przyjemnie	たのしく	(楽しく)
tashikameru –	sprawdzać, potwierdzać	たしかめる	(確かめる)
tasukeru –	pomagać (-o)	たすける	(助ける)
tatemono –	budynek	たてもの	(建物)
tateru –	stawiać, budować	たてる	(建てる)
tatsu –	mijać (czas)	たつ	(経つ)
tatsu –	stać, wstawać	たつ	(立つ)
tearai –	toaleta, łazienka	てあらい	(手洗い)
tēburu –	stół	テーブル	
techō –	notes	てちょう	(手帳)
tegami –	list	てがみ	(手紙)
teinei-ni –	delikatnie, uważnie, spokojnie	ていねいに	(丁寧に)
tenisu –	tenis	テニス	
tenki –	pogoda	てんき	(天気)
tenpura –	japońska potrawa	てんぷら	(天ぷら)
terebi –	telewizor	テレビ	
tesuto –	test	テスト	
tetsudau –	pomagać (-o)	てつだう	(手伝う)
tō –	dziesięć	とお	(十)
-tō –	klasyfikator dużych zwierząt	とう	(頭)
tobu –	latać	とぶ	(飛ぶ)
tōfu –	ser tofu	とうふ	(豆腐)
tōi –	odległy, daleki	とおい	(遠い)
tokei –	zegarek	とけい	(時計)
toki –	czas, gdy, za czasów	とき	(時)
tokidoki –	czasami	ときどき	(時々)
tokoro –	miejsce	ところ	(所)
tokui-na –	wprawny, dobry (w czymś)	とくいな	(得意な)
Tōkyō –	Tokio	とうきょう	(東京)
tomaru –	zatrzymać się, stanąć	とまる	(止まる)
tomaru (-ni)–	zatrzymać się na nocleg	とまる	(泊まる)
tomeru –	zatrzymać	とめる	(止める)
tomodachi –	kolega, koleżanka	ともだち	(友達)
tonari –	obok, przy	となり	(隣)

tonton –	puk, puk	トントン	
tōri –	ulica	とおり	(通り)
toru –	robić zdjęcie (shashin-o toru)	とる	(撮る)
toru –	wziąć, brać	とる	(取る)
tōru –	przejść, iść wzdłuż	とおる	(通る)
toshokan –	biblioteka	としょかん	(図書館)
toshoshitsu –	czytelnia	としょしつ	(図書室)
tōsu –	przepuszczać, wpuszczać, wprowadzić	とおす	(通す)
totemo –	bardzo	とても	
tsugi-no –	następny	つぎの	(次の)
tsukamaru –	być złapanym	つかまる	
tsukamu –	złapać	つかむ	
tsukareru –	zmęczyć się, męczyć się	つかれる	(疲れる)
tsukau –	używać	つかう	(使う)
tsukeru –	włączać, doczepiać, zapalić	つける	(付ける)
tsuku –	dotrzeć, dojechać	つく	(着く)
tsuku –	zapalić się	つく	
tsukue –	stół	つくえ	(机)
tsukuru –	tworzyć, robić	つくる	(作る)
tsuma –	żona (moja)	つま	(妻)
tsumaranai –	nudny	つまらない	
tsumetai –	zimny (w dotyku)	つめたい	(冷たい)
tsumori –	zamiar	つもり	
tsureru –	zaprowadzić	つれる	(連れる)
tsuru –	łowić ryby, wędkować	つる	(釣る)
tsutaeru –	przekazywać wiadomość	つたえる	(伝える)
tsutomeru (-ni) –	być zatrudnionym	つとめる	(勤める)
tsūyaku – suru –	tłumaczyć	つうやくする	(通訳する)
tsuyoi –	silny	つよい	(強い)
tsuzukeru –	kontynuować	つづける	(続ける)
tsuzuku –	trwać	つづく	(続く)
U			
uchi –	dom, rodzina	うち	(家)
uchū –	kosmos, wszechświat	うちゅう	(宇宙)
ue –	wierzch, na	うえ	(上)
ugokasu –	ruszyć (coś)	うごかす	(動かす)
ugoku –	ruszać się	うごく	(動く)
ukagau –	pytać, odwiedzić	うかがう	(伺う)
umai –	wprawny, dobry (w czymś)	うまい	
umareru –	być urodzonym	うまれる	(生まれる)
umi –	morze	うみ	(海)
umu –	urodzić	うむ	(生む)
undō-suru –	ruszać się, uprawiać sport	うんどうする	(運動する)
unten-menkyo –	prawo jazdy	うんてんめんきょ	(運転免許)
untenshu –	kierowca	うんてんしゅ	(運転手)
unten-suru –	prowadzić, kierować (pojazdem)	うんてんする	(運転する)
uōkuman –	walkman	ウォークマン	

ureshii –	wesoły, zadowolony	うれしい	(嬉しい)
uru –	sprzedawać	うる	(売る)
ushi –	krowa	うし	(牛)
ushiro –	tył	うしろ	(後ろ)
uso –	kłamstwo (uso-o tsuku – kłamać)	うそ	
usotsuki –	kłamca	うそつき	(嘘)
uta –	piosenka	うた	(歌)
utau –	śpiewać	うたう	(歌う)
utsukushii –	piękny	うつくしい	(美しい)

W

wakai –	młody	わかい	(若い)
wakamono –	młodzież	わかもの	(若者)
wakaru –	rozumieć	わかる	(分かる)
wakasu –	zagotować wodę	わかす	(沸かす)
waku –	gotować się, wrzeć	わく	(沸く)
warau –	śmiać się	わらう	(笑う)
wareru –	stłuc się, rozbić się	われる	(割れる)
waru –	stłuc, rozbić	わる	(割る)
warui –	zły	わるい	(悪い)
warukuchi –	plotka, pomówienie, brzydkie słowo	わるくち	(悪口)
Warushawa –	Warszawa	ワルシャワ	
wasureru –	zapomieć	わすれる	(忘れる)
watakushi –	ja (grzecznie, oficjalnie)	わたくし	(私)
wataru –	przechodzić (np. przez ulicę), przekraczać	わたる	(渡る)
watashi –	ja	わたし	(私)
watashitachi –	my	わたしたち	(私たち)
watasu –	wręczać, przekazywać	わたす	(渡す)

Y

yakeru –	piec się, opalać	やける	(焼ける)
yaku –	piec	やく	(焼く)
yakyū –	baseball	やきゅう	(野球)
yameru (-o)–	rezygnować (z), opuścić, rzucić (uczelnię, pracę)	やめる	
yamu –	przestawać, kończyć się	やむ	(止む)
yane –	dach	やね	(屋根)
yaru –	robić, dawać	やる	
yasai –	warzywo	やさい	(野菜)
yasashii –	łatwy	やさしい	(易しい)
yasashii –	miły, sympatyczny, uprzejmy	やさしい	(優しい)
yaseru –	schudnąć	やせる	
yasui –	tani	やすい	(安い)
yasuku –	tanio	やすく	(安く)
yasumi –	odpoczynek, wakacje, urlop	やすみ	(休み)
yasumu –	odpoczywać, mieć wolne, nie przyjść do pracy (szkoły)	やすむ	(休む)
yattsu –	osiem	やっつ	(八つ)

yawarakai –	miękki	やわらかい	(柔らかい)
yobu –	wołać	よぶ	(呼ぶ)
yoi –	dobry	よい	(良い)
yōi-suru –	przygotować	よういする	(用意する)
yoku –	często, dużo, dobrze	よく	
yomu –	czytać	よむ	(読む)
yon –	cztery	よん	(四)
-yori –	od, niż	より	
yorokobu –	cieszyć się	よろこぶ	(喜ぶ)
yorokonde –	chętnie	よろこんで	(喜んで)
Yōroppa –	Europa	ヨーロッパ	
yoroshii –	dobry	よろしい	
yoroshiku onegaishimasu – formułka grzecznościowa (tł.: polecam się)		よろしくおねがいします (よろしくお願いします)	
yoru –	wieczór (wieczorem)	よる	(夜)
yotei –	plan, zamiar	よてい	(予定)
yotto –	jacht, żeglarstwo	ヨット	
yottsu –	cztery	よっつ	(四つ)
yowai –	słaby	よわい	(弱い)
yoyaku –	rezerwacja	よやく	(予約)
yoyaku-suru –	rezerwować	よやくする	(予約する)
yūbinkyoku –	poczta, urząd pocztowy	ゆうびんきょく	(郵便局)
yubiwa –	pierścionek, obrączka	ゆびわ	(指輪)
yūjin –	przyjaciel	ゆうじん	(友人)
yuki –	śnieg	ゆき	(雪)
yukkuri –	powoli	ゆっくり	
yūmei-na –	znany, sławny, popularny	ゆうめいな	(有名な)
Z			
zangyō –	praca po godzinach	ざんぎょう	(残業)
zangyō-suru –	pracować po godzinach	ざんぎょうする	(残業する)
zannen –	szkoda, żal	ざんねん	(残念)
zannennagara –	niestety	ざんねんながら	(残念ながら)
zasshi –	czasopismo	ざっし	(雑誌)
zehi –	koniecznie	ぜひ	(是非)
zenbu –	wszystko	ぜんぶ	(全部)
zenzen –	wcale, zupełnie (w zdaniach neg.)	ぜんぜん	(全然)
zettai-ni –	koniecznie	ぜったいに	(絶対に)
zō –	słoń	ぞう	(象)
zonjiru –	wiedzieć	ぞんじる	(存じる)
zutto –	ciągle, cały czas, wiele, bardzo	ずっと	

TABELA PODSTAWOWYCH CZASOWNIKÓW JAPOŃSKICH

Czasowniki wypisano według kolejności alfabetycznej. W rubryce „Forma słownikowa" umieszczono oznaczenie I, II lub III kwalifikujące dany czasownik do odpowiedniej grupy: I – spółgłoskowej, II – samogłoskowej, III – grupy nieregularnej (włączając do niej czasowniki złożone z ～ suru). W rubryce „Forma ugrzeczniona" dopisano w niektórych przypadkach partykułę, z którą dany czasownik występuje w konstrukcjach zdaniowych.

Oznaczenie * wskazuje czasowniki wyjątkowe, na które trzeba uważać.

forma słownikowa		**forma ugrzeczniona**	**zapis japoński**	**znaczenie**
au	I	aimasu (-ni,-to)	会います	spotykać
abiru	II	abimasu	浴びる	oblewać się wodą
agaru	I	agarimasu	上がります	wspinać się
ageru	II	agemasu	あげます	dawać
akeru	II	akemasu	開けます	otwierać
arau	I	araimasu	洗います	myć
aru	I	arimasu	あります	być (nieżywotne)
asobu	I	asobimasu	遊びます	bawić się
benkyō-suru	III	benkyō-shimasu	勉強します	uczyć się
chigau	I	chigaimasu	違います	różnić się
dasu	I	dashimasu	出します	wysłać, wyjąć
dekakeru	II	dakakemasu	出かけます	wyjść, wyruszyć
dekiru	II	dekimasu	できます	móc, potrafić
denwa-suru	III	denwa-shimasu	電話します	telefonować
deru	II	demasu (-o)	出ます	wychodzić
erabu	I	erabimasu	選びます	wybierać
fuku	I	fukimasu	吹きます	wiać (wiatr)
fuku	I	fukimasu	拭きます	wycierać
furu	I	furimasu	降ります	padać (deszcz)
ganbaru	I	ganbarimasu	頑張ります	starać się

hairu	I *	hairimasu	入ります	wchodzić
hajimaru	I	hajimarimasu	始まります	zaczynać się
hajimeru	II	hajimemasu	始めます	zaczynać
hakaru	I	hakarimasu	計ります	mierzyć
haku	I	hakimasu	履きます	nakładać (buty)
hanasu	I	hanashimasu	話します	rozmawaiać
harau	I	haraimasu	払います	płacić
hashiru	I*	hashirimasu	走ります	biec
hataraku	I	hatarakimasu	働きます	pracować
hikkoshi-suru	III	hikkoshi-shimasu	引っ越しします	przeprowadzać się
hiku	I	hikimasu	引きます	ciągnąć
hiku	I	hikimasu	弾きます	grać (gitara)
homeru	II	homemasu	誉めます	chwalić
hon`yaku-suru	III	hon`yaku-shimasu	翻訳します	tłumaczyć (pisemnie)
hosu	I	hoshimasu	干します	suszyć
iku	I	ikimasu	行きます	iść, jechać
ireru	II	iremasu	入れます	wkładać
iru	II	imasu	います	być (żywotne)
isogu	I	isogimasu	急ぎます	śpieszyć się
itadaku	I	itadakimasu	頂きます	dostawać
itameru	II	itamemasu	いためます	smażyć
iu	I	iimasu	言います	mówić
kaburu	I	kaburimasu	かぶります	nakładać na głowę
kaeru	II	kaemasu	変えます	zmieniać
kaeru	I *	kaerimasu	帰ります	wracać
kaesu	I	kaeshimasu	返します	oddać
kaku	I	kakimasu	書きます	pisać
kangaeru	II	kangaemasu	考えます	zastanawiać się
kariru	II	karimasu	借ります	pożyczyć (sobie)
kasu	I	kashimasu	貸します	pożyczyć (komuś)
kau	I	kaimasu	買います	kupować

kawaru	I	kawarimasu	変わります	zmieniać się
kengaku-suru	III	kengaku-shimasu	見学します	zwiedzać
kenka-suru	III	kenka-shimasu	喧嘩します	kłócić się
kenkyū-suru	III	kenkyū-shimasu	研究します	studiować
kekkon-suru	III	kekkon-shimasu	結婚します	brać ślub
kesu	I	keshimasu	消します	gasić, wycierać
kiku	I	kikimasu (-o)	聞きます	słuchać
kiku	I	kikimasu (-ni)	聞きます	zapytać
kiru	II	kimasu	着ます	nakładać, nosić
kiru	I*	kirimasu	切ります	ciąć
kon`yaku-suru	III	kon`yaku-shimasu	婚約します	zaręczyć się
kurikaesu	I	kurikaeshimasu	繰り返します	powtarzać
kuru	III	kimasu (-ni, -e)	来ます	przychodzić
magaru	I	magarimasu	曲がります	skręcać
makeru	II	makemasu	負けます	przegrywać
maku	I	makimasu	巻きます	zawijać
matsu	I	machimasu (-o)	待ちます	czekać
mayou	I	mayoimasu	迷います	zabłądzić
miru	II	mimasu	見ます	patrzeć, oglądać
miseru	II	misemasu	見せます	pokazywać
morau	I	moraimasu (-ni)	もらいます	dostawać
motsu	I	mochimasu	持ちます	mieć, trzymać
nageru	II	nagemasu	投げます	rzucić
naku	I	nakimasu	泣きます	płakać
nakusu	I	nakushimasu	なくします	zgubić
naoru	I	naorimasu	治ります	zdrowieć
naosu	I	naoshimasu	直します	naprawić
narau	I	naraimasu	習います	uczyć się
naru	I	narimasu (-ni)	なります	stawać się
neru	II	nemasu	寝ます	spać, kłaść się
nigeru	II	nigemasu	逃げます	uciekać

niru	II	nimasu	煮ます	gotować
noboru	I	noborimasu (-ni)	上ります	wspinać się
nokoru	I	nokorimasu	残ります	zostawać
nokosu	I	nokoshimasu	残します	zostawiać
nomu	I	nomimasu	飲みます	pić
norikaeru	II	norikaemasu	乗り換えます	przesiadać się
noru	I	norimasu	乗ります	wsiadać
nugu	I	nugimasu	脱ぎます	zdjąć (ubranie)
nusumu	I	nusumimasu	盗みます	kraść
oboeru	II	oboemasu	覚えます	(za)pamiętać
odoru	I	odorimasu	踊ります	tańczyć
oeru	II	oemasu	終えます	kończyć
okiru	II	okimasu	起きます	budzić się, wstać
okoru	I	okorimasu	怒ります	gniewać się
okosu	I	okoshimasu	起こします	budzić
oku	I	okimasu	置きます	kłaść
okuru	I	okurimasu	送ります	wysyłać
omoidasu	I	omoidashimasu	思い出します	przypominać sobie
omou	I	omoimasu (-to)	思います	myśleć, sądzić
oriru	II	orimasu (-o)	降ります	wysiadać
oru	I	orimasu	折ります	zginać
oshieru	II	oshiemasu (-ni,-o)	教えます	uczyć
osu	I	oshimasu	押します	pchać
owaru	I	owarimasu	終わります	kończyć się
oyogu	I	oyogimasu	泳ぎます	pływać
renraku-suru	III	renraku-shimasu	連絡します	kontaktować się
renshū-suru	III	renshū-shimasu	練習します	ćwiczyć
ryokō-suru	III	ryokō-shimasu	旅行します	podróżować
ryūgaku-suru	III	ryūgaku-shimasu	留学します	być stypendystą
sagasu	I	sagashimasu	探します	szukać
saku	I	sakimasu	咲きます	kwitnąć

sanpo-suru	III	sanpo-shimasu(-o)	散歩します	spacerować
sentaku-suru	III	sentaku-shimasu	洗濯します	prać
setsumei-suru	III	setsumei-shimasu	説明します	wyjaśniać
shaberu	I*	shaberimasu	しゃべります	rozmawiać
shikaru	I	shikarimasu	叱ります	karać
shimeru	II	shimemasu	閉めます	zamykać
shinpai-suru	III	shinpai-shimasu	心配します	martwić się
shiraberu	II	shirabemasu	調べます	sprawdzać
shinu	I	shinimasu	死にます	umrzeć
shōkai-suru	III	shōkai-shimasu	紹介します	przedstawiać
shōtai-suru	III	shōtai-shimasu	招待します	zapraszać
sōji-suru	III	sōji-shimasu	掃除します	sprzątać
sumu	I	sumimasu (-ni)	住みます	mieszkać
suru	III	shimasu	します	robić
suteru	II	sutemasu	捨てます	wyrzucać
suu	I	suimasu	吸います	palić (papierosy)
suwaru	I	suwarimasu	座ります	siadać
taberu	II	tabemasu	食べます	jeść
tatsu	I	tachimasu	立ちます	stać, wstać
tetsudau	I	tetsudaimasu (-o)	手伝います	pomagać
tomaru	I	tomarimasu (-ni)	泊まります	przenocować
tomeru	II	tomemasu	止めます	zatrzymać
toru	I	torimasu	取ります	wziąć
toru	I	torimasu	撮ります	zrobić (zdjęcie)
tsukareru	II	tsukaremasu	疲れます	zmęczyć się
tsukau	I	tsukaimasu	使います	używać
tsukeru	II	tsukemasu	付けます	doczepić
tsuku	I	tsukimasu	着きます	dotrzeć na miejsce
tsukuru	I	tsukurimasu	作ります	zrobić, wykonać
tsureru	II	tsuremasu	連れます	zaprowadzić
tsūyaku-suru	III	tsūyaku-shimasu	通訳する	tłumaczyć

ugoku	I	ugokimasu	動きます	ruszać się
umareru	II	umaremasu	生まれます	być urodzonym
umu	I	umimasu	産みます	rodzić
unten-suru	III	unten-shimasu	運転します	prowadzić auto
uru	I	urimasu	売ります	sprzedawać
utau	I	utaimasu	歌います	śpiewać
wakaru	I	wakarimasu (-ga)	分かります	rozumieć
warau	I	waraimasu	笑います	śmiać się
wareru	II	waremasu	割れます	stłuc się
waru	I	warimasu	割ります	stłuc
wasureru	II	wasuremasu	忘れます	zapominać
wataru	I	watarimasu (-o)	渡ります	przechodzić
watasu	I	watashimasu	渡します	przekazać
yaku	I	yakimasu	焼きます	piec
yameru	II	yamemasu	止めます	przestawać
yameru	II	yamemasu	辞めます	rzucić naukę, pracę
yasumu	I	yasumimasu	休みます	odpoczywać
yobu	I	yobimasu	呼びます	wołać
yomu	I	yomimasu	読みます	czytać
yoyaku-suru	III	yoyaku-shimasu	予約します	rezerwować
zangyō-suru	III	zangyō-shimasu	残業します	pracować po godzinach

TABELE NAJCZĘŚCIEJ UŻYWANYCH KLASYFIKATORÓW

(Użycie klasyfikatorów z liczebnikami wyjaśniono w lekcji 11.)

1.p.	**HON** (ołówek, linijka, butelka,patyk...)	1.p.	**MAI** (kartka, bilet, talerz, znaczek, koszula...)	1.p.	**SATSU** (publikacje, książki ...)
1	ippon	1	ichimai	1	issatsu
2	nihon	2	nimai	2	nisatsu
3	sanbon	3	sanmai	3	sansatsu
4	yonhon	4	yonmai	4	yonsatsu
5	gohon	5	gomai	5	gosatsu
6	roppon	6	rokumai	6	rokusatsu
7	nanahon	7	nanamai	7	nanasatsu
8	happon	8	hachimai	8	hassatsu
9	kyūhon	9	kyūmai	9	kyūsatsu
10	juppon	10	jūmai	10	jussatsu
?	nanbon?	?	nanmai?	?	nansatsu?

1.p.	**NIN** (ludzie)	1.p.	**DAI** (maszyny, pojazdy, urządzenia...)	1.p.	**HIKI** (małe zwierzęta)
1	hitori	1	ichidai	1	ippiki
2	futari	2	nidai	2	nihiki
3	sannin	3	sandai	3	sanbiki
4	yonin	4	yondai	4	yonhiki
5	gonin	5	godai	5	gohiki
6	rokunin	6	rokudai	6	roppiki
7	nananin	7	nanadai	7	nanahiki
8	hachinin	8	hachidai	8	happiki
9	kyūnin	9	kyūdai	9	kyūhiki
10	jūnin	10	jūdai	10	juppiki
?	nannin?	?	nandai?	?	nanbiki?

1.p.	**KO** (małe przedmioty, ciastka...)	1.p.	**KAI** (piętra budynków)	1.p.	**KAI** (częstotliwość: raz, dwa razy ...)
1	ikko	1	ikkai	1	ikkai
2	niko	2	nikai	2	nikai
3	sanko	3	sangai	3	sankai
4	yonko	4	yonkai	4	yonkai
5	goko	5	gokai	5	gokai
6	rokko	6	rokkai	6	rokkai
7	nanako	7	nanakai	7	nanakai
8	hakko	8	hakkai	8	hakkai
9	kyūko	9	kyūkai	9	kyūkai
10	jukko	10	jukkai	10	jukkai
?	nanko?	?	nangai?	?	nankai?

1.p.	**SAI** (wiek, ~lat ...)	1.p.	**HAI** (napoje, pojemność szklanek, kubków...)	1.p.	**SOKU** (parzyste: skarpety, buty ...)
1	issai	1	ippai	1	issoku
2	nisai	2	nihai	2	nisoku
3	sansai	3	sanbai	3	sanzoku
4	yonsai	4	yonhai	4	yonsoku
5	gosai	5	gohai	5	gosoku
6	rokusai	6	roppai	6	rokusoku
7	nanasai	7	nanahai	7	nanasoku
8	hassai	8	happai	8	hassoku
9	kyūsai	9	kyūhai	9	kyūsoku
10	jussai	10	juppai	10	jussoku
?	nansai?	?	nanbai?	?	nanzoku?

ARKUSZ DO PISANIA ZNAKÓW

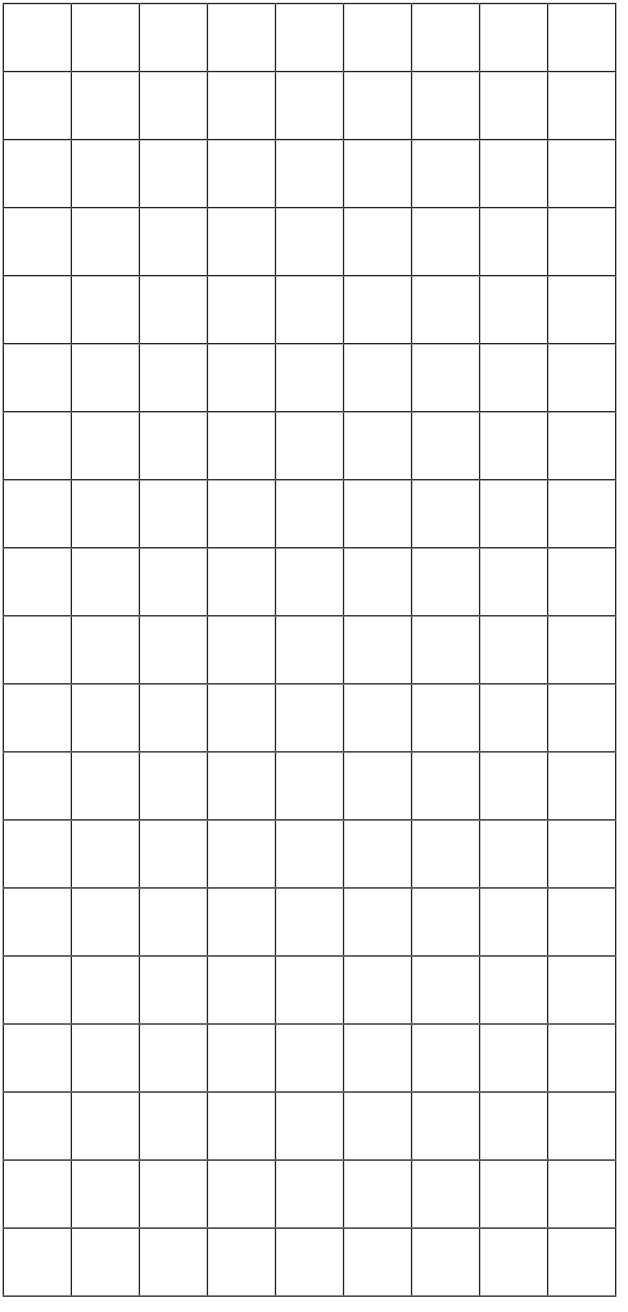

POLSKO-JAPOŃSKA WYŻSZA SZKOŁA TECHNIK KOMPUTEROWYCH

Jedna z najlepszych uczelni w Polsce – wyróżniana przez pracodawców, studentów i media. Od początku swojej działalności zajmuje czołowe miejsce w prestiżowych rankingach uczelni wyższych – wielokrotnie zdobywała pierwsze miejsce w rankingach tygodników „Polityka", „Wprost" i „Newsweek" oraz Perspektyw/Rzeczpospolitej w kategoriach uczelni technicznych, jak i niepublicznych.

PJWSTK jest uczelnią akademicką – Wydział Informatyki posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauk technicznych.

Uczelnia prowadzi studia na kierunkach:

Architektura Wnętrz – Wydział Sztuki Nowych Mediów
studia I stopnia

Grafika – Wydział Sztuki Nowych Mediów
studia I i II stopnia oraz magisterskie jednolite

Informatyka – Wydział Informatyki
studia I, II i III stopnia oraz studia podyplomowe

Kulturoznawstwo – Wydział Kultury Japonii
studia I i II stopnia

Zarządzanie – Wydział Zarządzania Informacją
studia I stopnia

Przy PJWSTK działają także:
Akademickie Centrum Szkoleniowe
Akademickie Liceum Ogólnokształcące
Niepubliczne Liceum Plastyczne

Główna siedziba znajduje się w samym centrum Warszawy:
ul. Koszykowa 86
02–008 Warszawa
tel.: 22 584 45 00
www.pjwstk.edu.pl
e-mail: pjwstk@pjwstk.edu.pl

Ośrodki w Bytomiu i w Gdańsku dopełniają oferty edukacyjnej:

Wydział Zamiejscowy Informatyki w Bytomiu
Aleja Legionów 2
41–902 Bytom
tel.: 32 387 16 60
www.bytom.pjwstk.edu.pl
e-mail: bytom@pjwstk.edu.pl
kierunki: informatyka, grafika

Wydział Zamiejscowy Informatyki w Gdańsku
Wydział Zamiejscowy Sztuki Nowych Mediów w Gdańsku
ul. Brzegi 55
80–045 Gdańsk
tel.: 58 683 59 75
www.gdansk.pjwstk.edu.pl
e-mail: gdansk@pjwstk.edu.pl
kierunki: informatyka, grafika

ポーランド日本情報工科大学

02–008 Warszawa, ul. Koszykowa 86
tel.: 22 58 44 526, fax: 22 58 44 503
e-mail: oficyna@pjwstk.edu.pl
www.wydawnictwo.pjwstk.edu.pl

ISBN 978–83–63103–03–3

Tom 51